

**Eurasian
Bank**

**ҚАШЫҚТЫҚТАҒЫ
НӘТИЖЕ**

2020

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП 2020

1

БАНК ПОРТРЕТИ

Санмен берілген Еуразиялық банк	8
Маңызды көрсеткіштер	9
2020 жылғы маңызды оқиғалар	10
Пайымдау, миссия, құндылықтар	12
Банктің қаржы шешімдері	13
Рейтингтері	13
Қызмет географиясы	14
Банк тарихы	15
Есептік мерзімнен кейінгі оқиға	17

2

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

Директорлар Кеңесі Төрағасының үндеуі	20
Басқарма Төрағасының үндеуі	24
Жауапты банкинг	26
Банктің 2024 жылға дейінгі даму стратегиясы	29
2020 жылдағы стратегияны жүзеге асыру қорытындысы	29
2021 жылға арналған жоспарлар	31
Экономикаға қысқаша шолу	32
Халықаралық ұйымдардың рейтингтері мен позициясы	35
Банк секторы	37
Экономиканы дамыту перспективалары	38

МАЗМҰНЫ

3

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Корпоративтік басқару жүйесі	42
Корпоративтік басқару кодексін сақтау	42
Ұйымдастыру құрылымы	44
Корпоративтік басқару құрылымы	44
Акционерлер туралы мәліметтер	45
Директорлар кеңесі	46
• 2020 жылдағы директорлар кеңесінің қызметі	47
• Директорлар кеңесі мүшелерінің қысқаша өмірбаяндары	48
Мүдделер қақтығысы	55
• Аудиторлық комитет	55
• Тәуекелдер мен ішкі бақылау комитеті	56
• Сыйақы жөніндегі комитет	57
• Стратегиялық жоспарлау және әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитет	57
Басқарма	58
• Басқарманың 2020 жылғы қызметі	58
• Басқарма мүшелерінің қысқаша өмірбаяндары	60
Сыйақы туралы ақпарат	66
Дочерние и зависимые компании	66
Еншілес және тәуелді компаниялар	67
Ішкі бақылау және аудит	68
Дивиденттер туралы ақпарат	69
Ақпараттық саясат және мүдделі тұлғалармен өзара іс-қимыл	70

4

НӘТИЖЕЛЕРГЕ ШОЛУ

Бизнес сегменттері	74
Бөлшек бизнес	75
Корпоративтік бизнес	80
ШОБ	82

5

ҚАРЖЫЛЫҚ ШОЛУ

Пайдалар мен шығындар
туралы есепке шолу жасау 86

Бухгалтерлік балансқа
шолу жасау 92

6

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР КОМАНДАСЫ

Кадр саясаты	100
Қызметкерлер құрылымы	101
Төлем жүйесі мен бағалау	102
Қызметкерлерді ынталандыру	103
Қызметкерлерді оқыту	104
Health management	106
Еңбек қатынастары	107
Әлеуметтік есеп	107
• Демеушілік және қайырымдылық жобалар	109
• Әлеуметтік жауапкершілік	109
• Экологиялық жауапкершілік	110

9

БОЛЖАМДЫҚ СИПАТТАҒЫ МӘЛІМДЕМЕЛЕР

126

10

ГЛОССАРИЙ

130

МАЗМҰНЫ

7

ТУӘКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару шаралары мен саясаты	114
• Негізгі тәуекелдерді басқару	115
• Нарықтық тәуекелдерді басқару	116
• Өтімділік тәуекелін басқару	118
• Операциялық тәуекелдерді басқару	120
• Комплаенс тәуекелдерді басқару	120
• Құқықтық тәуекелдерді басқару	122
• Қызметтің үздіксіздігін басқару	122
• АТ және АБ тәуекелдерді басқару	123

11

ИНВЕТОРЛАРҒА АРНАЛҒАН БАЙЛАНЫС

134

8

АҚПАРАТТЫ АШУ ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕЛЕР

126

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

12

ҚАРЖЫ ЕСЕБІ

136

БАНК ПОРТРЕТІ

«ЕУРАЗИЯЛЫҚ БАНК» АҚ – 26 ЖЫЛДЫҚ ДАМУ ТАРИХЫ БАР
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-МАҢЫЗДЫ КОММЕРЦИЯЛЫҚ БАНКІ.
АКТИВТЕР МӨЛШЕРІ БОЙЫНША ЕЛІМІЗДЕГІ ЕҢ ІРІ БАНКТЕРДІҢ
ОНДЫҒЫНА КІРЕДІ, БӨЛШЕК БАНКИНГ НАРЫҒЫНДА ЖЕТЕКШІ ОРЫН
АЛАДЫ, КОРПОРАТИВТІК КЛИЕНТТЕР МЕН ШОБ СУБЪЕКТІЛЕРІНЕ
ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ КЕҢ СПЕКТРІН ҰСЫНАДЫ.

САНМЕН БЕРІЛГЕН ЕУРАЗИЯЛЫҚ БАНК

ҚОЛДАНЫСТАҒЫ ӨНІМДЕРІ БАР **1,4 миллионнан** АСТАМ КЛИЕНТ

 ҚОЛДАНЫСТАҒЫ КАРТА САНЫ **1 141 474**

ҚАЗАҚСТАН БОЙЫНША **17 филиал**

 ҚР БАНКТЕРІ АРАСЫНДА АКТИВТЕР МӨЛШЕРІ БОЙЫНША **8-орын**

 ЖАҢА КӨЛІКТЕРДІ КРЕДИТТЕУ НАРЫҒЫНДА **1-ші орын**

 ТҰТЫНУШЫЛЫҚ КРЕДИТТЕУ ипотекасыз НАРЫҒЫНДА **4-ші орын**

 POS-КРЕДИТТЕУ НАРЫҒЫНДА **4-ші орын**

ҚР БАНКТЕРІ АРАСЫНДА ХАЛЫҚ САЛЫМДАРЫ БОЙЫНША **8-ші орын**

ҚР БАНКТЕРІ АРАСЫНДА ЗАҢДЫ ТҰЛҒАЛАР БОЙЫНША **7-ші орын**

6 000-нан АСТАМ СЕРІКТЕС

2020 ЖЫЛДЫҢ
ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША **6,8 млрд. теңге** ТАЗА ПАЙДА*
шоғырландырылған қаржылық есептілікке сәйкес

ШЫҒЫНДАРДЫҢ
КІРІСТЕРГЕ ҚАТЫНАСЫ **38,7%-дан 36,8%-ға дейін**
cost to income ТӨМЕНДЕДІ

БАНК ПОРТРЕТІ

3 ЖЫЛДАҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР¹

НЕГІЗГІ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР, млрд. теңге ¹	2018	2019	2020
Жиынтық активтер	1 108,3	1 057	1 199,7
Клиентке арналған қарыздар	638	644,8	562,4
Клиенттерге арналған депозиттер	766,7	799,4	952,9
Меншік капитал	92,8	98,8	109,1
Операциялық кіріс	73	91,6	88,7
Таза табыс	9,1	4,5	6,8
Бірінші деңгейдегі жеткілікті капитал коэффициенті	9,5%	10,0%	12,1%
Жеткілікті капитал коэффициенті	23,8%	26,2%	30,2%

¹ Банктің шоғырландырылған деректері бойынша

НАРЫҚ ҮЛЕСІ ²	2018	2019	2020
Активтер	4,4%	4,0%	3,9%
Клиенттерге арналған қарыз / нетто	4,8%	4,8%	3,8%
Корпоративтік клиенттердің депозиттері	4,2%	4,1%	4,1%
Бөлшек клиенттердің депозиттері	4,5%	4,6%	4,2%

² ҚР Ұлттық Банкі деректері

2020 ЖЫЛҒЫ МАҢЫЗДЫ ОҚИҒАЛАР

ҚАҢТАР

Еуразиялық банк пен Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры Астана банкінің клиенттеріне кепілдік берілген өтемді төлеу кезеңін 2020 жылғы 27 шілдеге дейін ұзарту туралы қосымша келісім жасады.

АҚПАН

- 2020 жылғы 3 ақпанда Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Еуразиялық банкке Бағалы қағаздар нарығындағы банктік және өзге де операциялар мен қызметтерді жүргізуге лицензия берді. 03.02.2020 жылғы жаңа лицензияның нөмірі № 1.2.68/242/40.
- Еуразиялық банк жаңа электрондық кезек жүйесіне көшті. Бұл менеджерге Клиентті кезек бойынша шақырған кезде клиенттің қандай қызмет бойынша жүгінетінін және Еуразиялық банктің қандай сервистері оған пайдалы болуы мүмкін екенін бірден түсінуіне мүмкіндік береді.
- 2020 жылғы 28 ақпанда ҚР Ұлттық Банкі тәуелсіз халықаралық консультанттар мен аудиторлардың қатысуымен өткізген активтердің сапасын бағалау (AQR) қорытындылары жарияланды. AQR қорытындылары Еуразиялық банк басшылығы мен акционерлердің болжамдары мен үміттеріне толық сәйкес келеді.

НАУРЫЗ

Банк ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің айыппұлдар мен өсімпұлдарды алып тастау, сондай-ақ Қазақстанда төтенше жағдайдың енгізілуіне байланысты экономикалық жағдайы нашарлаған қарыз алушы Жеке және заңды тұлғаларға кейінге қалдыруды ұсыну жөніндегі бастамасына қосылған COVID – 19 пандемиясы кезеңінде өз клиенттеріне кейінге қалдыруды алу мүмкіндігін ұсынды.

СӘУІР

- Банктің жалғыз акционері – «Еуразиялық қаржы компаниясы» – ҚР банк секторының тәуекелдерін төмендету және қаржылық тұрақтылығын арттыру Бағдарламасы шеңберінде өз міндеттемелерін орындай отырып, Банк капиталына 4 000 002 436,40 теңге салды. Банкті капиталдандыру акционердің банктің 612 314 данада жарияланған жай акцияларын басымдықпен сатып алу құқығы бойынша сатып алуы арқылы жүзеге асырылды.
- Moody's Investors Service (Moody's) халықаралық рейтингтік агенттігі Еуразиялық банктің рейтингін B2 деңгейінде және B3 кредит қабілеттілігінің базалық бағасын сақтап қалды, банктің ұлттық және шетел валютасындағы ұзақ мерзімді операциялары бойынша болжам банк секторы мен Қазақстан экономикасы үшін жалпы болжамдардың нашарлауынан кейін «келеңсіздікке» дейін төмендеді.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

БАНК ПОРТРЕТИ

МАМЫР

Еуразиялық банк WOOPPAY финтех-компаниясымен бірлесіп, Қазақстанда алғаш рет Тәжікстанда шығарылған «Корти Милли» карталарын лезде толықтыруды іске қосты, бұл ақша аударымдарын жеңілдетуге және арзандатуға мүмкіндік береді.

ШІЛДЕ

- Банктің жалғыз акционері – «Еуразиялық қаржы компаниясы» – Банктің 2019 жылғы 2 747 231 000 теңге мөлшеріндегі таза табысын банк капиталының қорын толықтыру мақсатында өткен жылдардың бөлінбеген таза пайдасына бағыттау туралы шешім қабылдады.
- Пандемия және клиенттердің жүріп-тұруы бойынша карантиндік шектеулер қызған кезде банк мемлекеттік әлеуметтік төлем алу, кредит бойынша мерзімін кейінге қалдыруға өтінімдер қабылдау, ЖК үшін шоттарды қашықтан және тегін ашу сервисін ретке келтірді.
- Еуразиялық банк пен «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ «Астана Банкі» АҚ клиенттеріне кепілдік берілген өтемді төлеу кезеңін 2021 жылғы 28 қаңтарға дейін ұзарту туралы қосымша келісім жасады.

ТАМЫЗ

Еуразиялық банк пандемия кезінде ауруханаларды қолдады, Директорлар кеңесінің мүшесі Шухрат Ибрагимов Қазақстанның 16 облысындағы клиникалар үшін 100 дана көлемінде оттегі концентраторларының партиясын сатып алды. Банк концентраторларға, обаға қарсы костюмдерге, қорғаныс маскалары мен көзілдіріктерге, бахилаларға, қолғаптарға, сондай-ақ пульсоксиметрлерге арналған бірнеше мың бір реттік маскаларды жеткізуді ұйымдастырды.

ҚЫРКҮЙЕК

- Еуразиялық банкті агент – банк таңдап алып, «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ-дан (ҚДКБҚ) 2020 жылғы 18 қыркүйекте лицензиясынан айырылған «Tengri Bank» АҚ-да орналастырылған жеке тұлғалар мен жеке кәсіпкерлердің депозиттері, ағымдағы және карточкалық шоттары бойынша кепілді өтемді төлеу міндеттемесін өзіне алды.
- «Еуразиялық банк» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен басқарманың жаңа мүшесі, Басқарма Төрағасының орынбасары болып Корпоративтік блок пен ШОБ қызметіне жетекшілік ететін Ләззат Адыловна Сатиева сайланды.

ҚАЗАН

- Global Finance халықаралық қаржы басылымының «world's Best Trade Finance Providers 2020» тұрақты рейтингінің қорытындысы бойынша Еуразиялық банк 2020 жылы саудалық қаржыландыруда Қазақстан бойынша үздік деп танылды.
- Банк өз клиенттері үшін Samsung Pay байланыссыз сервисін Visa карталарына қосты.
- Банк ағымдағы шоттар мен депозиттерді толықтырудың, сондай-ақ Ресей мен ТМД елдеріндегі ең ірі электрондық төлемдер жүйесінің бірі «КиберПлат» (CyberPlat) көмегімен кредиттерді өтеудің ыңғайлы жаңа сервисін енгізді.

ҚАРАША

Еуразиялық банк сандық технологияларды дамыту, ішкі процестердің тиімділігін арттыру және қызмет көрсету сапасын жақсарту стратегиясы аясында, Advanta жобалық басқарудың ең жақсы ресейлік жүйелерінің бірін енгізді.

ЖЕЛТОҚСАН

29 желтоқсанда Еуразиялық банк Ресей Федерациясындағы еншілес банктің («Еуразиялық банк» АҚ) 100% акциясын «Совкомбанк» ЖАҚ сатып алушысына сату бойынша мәмілені жапты.

ПАЙЫМДАУ

ЕЛДІҢ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ БӨЛШЕК ЖЕКЕ БАНКТЕРІ АРАСЫНДА
КӨШБАСШЫЛАРДЫҢ БІРІ БОЛУ

МІНДЕТ

КЛИЕНТТЕРГЕ ТҮСІНІКТІ ЖӘНЕ БАРЛЫҒЫНА ҚОЛЖЕТІМДІ ЗАМАНАУИ
ЦИФРЛЫҚ БАНКТІК ШЕШІМДЕР МЕН ӨНІМДЕРДІ ҰСЫНА ОТЫРЫП,
ТАБЫСТЫ ЖӘНЕ ТИІМДІ БИЗНЕСТІ ДАМУ

ҚҰНДЫЛЫҚТАР

- КЛИЕНТКЕ НАЗАР АУДАРУ
- СЕРІКТЕСТІК ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАР
- ОЗЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ИННОВАЦИЯЛАРҒА ҰМТЫЛУ
- ТҰРАҚТЫ ДАМУ

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП 2020
ҚАШЫҚТЫҚТАҒЫ НӘТИЖЕ

БАНК ПОРТРЕТИ

БАНКТІҢ ҚАРЖЫ ШЕШІМДЕРІ

Еуразиялық банк жеке тұлғаларға, шағын және орта бизнеске, сондай-ақ корпоративтік клиенттерге қызметтер мен өнімдердің толық тізбесін ұсынады. Жеке клиенттер үшін несиелік шешімдер (автокредиттер, кепілсіз, жалақы, тауар және т.б.), депозиттер, төлем карталары, ақша аударымдары, тазартылған алтын құймалары мен бағалы және бағалы емес металдардан жасалған монеталарды сату-сатып алу, Smartbank арқылы қашықтан қызмет көрсету және басқа да қызметтер қарастырылған.

Заңды тұлғаларға депозиттер, қызмет көрсету (банктік шотты ашу және жүргізу, инкассация қызметтері, сауда эквайрингі), банктік және экспресс-кепілдіктер, қашықтан қызмет көрсету (client 's Bank), кредиттер, сауданы қаржыландыру, кастодиандық қызмет және т. б. қолжетімді.

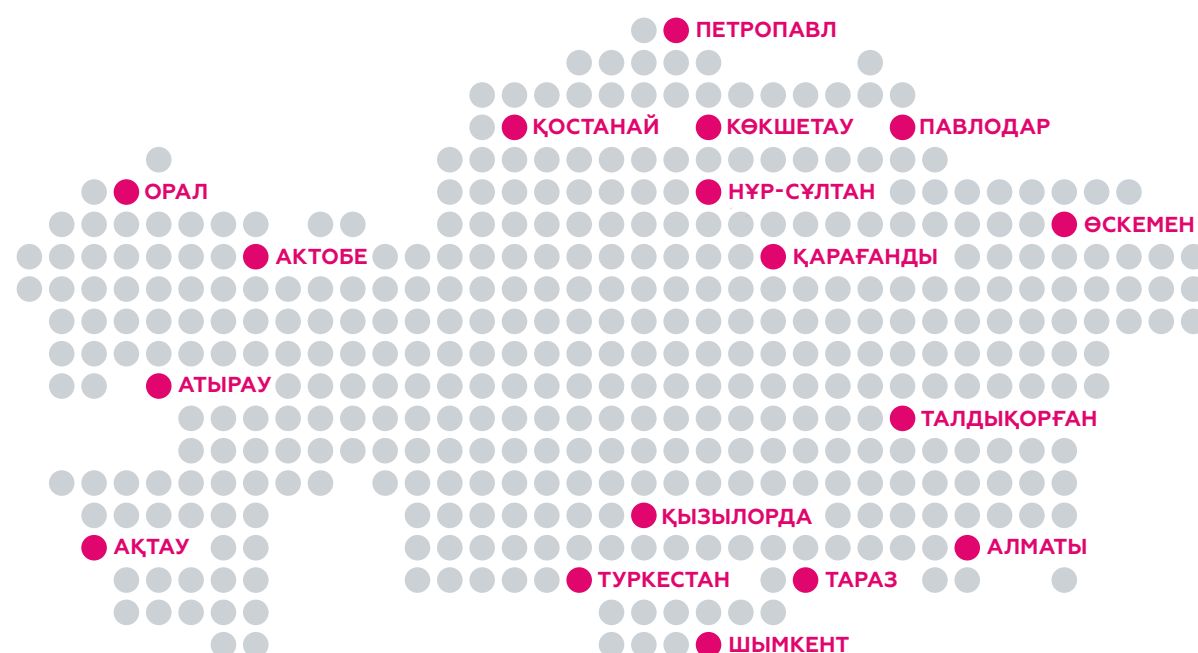
Банк «Даму» КДҚ: «Даму Өңірлер», «Даму – Өндіріс», «Еңбек», «Қарапайым заттар экономикасы» мемлекеттік қаржыландыру бағдарламаларына, сондай-ақ кредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерін субсидиялау және банктердің кредиттеріне кепілдік беру арқылы ШОБ-ты қолдауды көздейтін «Бизнестің жол картасы-2025» мемлекеттік бағдарламасына қатысушы.

Бөлімшелерде қызмет көрсетуден басқа, банк онлайн қызмет көрсету мүмкіндігін ұсынады.

РЕЙТИНГТЕРІ *Moody's / 30.04.2020*

- **B2** бойынша ұлттық және шетел валютасындағы ұзақ мерзімді депозиттер. Болжам – «жағымсыз»
- **B1** контрагенттің ұзақ мерзімді тәуекел рейтингі
- **B3** негізгі кредит қабілеттілігін бағалау (Baseline credit assessment)

ҚЫЗМЕТ ГЕОГРАФИЯСЫ

17 **ФИЛИАЛ**

 ЖЕКЕ ТҰЛҒА ЖӘНЕ ЗАҢДЫ ТҰЛҒАЛАРҒА 112 ЕСЕП
ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ БОЙЫНША

1 758 **POS-ТЕРМИНАЛДАРЫ**

 АВТОСАЛОНДАРДАҒЫ 144 САТУ НҮКТЕЛЕРІ

463 **БАНК БАНКОМАТТАРЫ**

500 **ТӨЛЕМ ТЕРМИНАЛДАРЫ**

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

БАНК ПОРТРЕТИ

БАНК ТАРИХЫ

1994 жыл

Еуразиялық банк акционерлік қоғам ретінде құрылды.

1996 жыл

- Банк бағалы қағаздар нарығында брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асыруға мемлекеттік лицензия алды.
- Банк Қазақстан қор биржасының мүшесі болады.

1997 жыл

Банк Дүниежүзілік банкаралық қаржылық телекоммуникациялар (SWIFT) қоғамының қатысушысы болды.

1998 жыл

Кастодиандық қызметпен айналысуға лицензия алынды.

1999 жыл

Банк Қазақстан Қаржыгерлер қауымдастығына кірді.

2000 жыл

- Банк жеке тұлғалардың салымдарын (депозиттерін) міндетті ұжымдық кепілдендіру (сақтандыру) жүйесінің қатысушысы болды.
- VISA International халықаралық төлем жүйесінің қатысушысы ретінде қабылданды.

2003 жыл

Moody's банкке алғашқы кредиттік рейтингтерді берді.

2004 жыл

- Банк Қазақстанның ипотекалық қарыздарды кепілдендіру қорының мүшесі болды.
- Банк \$15,5 млн сомасындағы алғашқы синдикатталған қарызды тартты.

2006 жыл

- Банк «Бірінші кредиттік бюро» ЖШС қатысушысы болды
- Standard & Poor 's банкке кредиттік рейтинг берді.

2007 жыл

30 млрд. теңге сомасында алғашқы облигациялық бағдарлама және банктің бірінші облигациялық бағдарламасы шегінде 10 млрд. теңге сомасында облигациялардың бірінші шығарылымы тіркелді.

2010 жыл

«Банк Тройка Диалог» ААҚ (Мәскеу) коммерциялық банкінің 99,99% акцияларын сатып алу жөніндегі мәміленің аяқталуы, кейіннен ол «Еуразиялық банк» ААҚ болып өзгертілді.

2012 ЖЫЛ

- Тұтынушылық кредиттерді өтеуге арналған терминалдар іске қосылды.
- Private Banking клиенттеріне дербес қызмет көрсету орталығы ашылды.

2013 ЖЫЛ

Банк Mastercard және Maestro, Mastercard PayPal карталарын шығаруға және оларға қызмет көрсетуге лицензия алды.

2014 ЖЫЛ

IOS (iPhone және iPad), Android және Windows Phone операциялық жүйелерінде қол жетімді мобильді банкингтің жеке әмбебап қосымшасы іске қосылды.

2015 ЖЫЛ

- «Еуразиялық банк» ААҚ (Ресей) «Еуразиялық банк» ЖАҚ болып қайта аталды.
- Еуразиялық банк автокөлік сатып алу үшін жеңілдетілген қарыз бере бастады.
- Қазақстандықтар Еуразиялық банктің интернет-банкингі арқылы миллион төлемдер мен аударымдар жасады.
- «Еуразиялық банк» Банк Позитив Казахстан» АҚ-ның 100% акциясының иесі болды.

2016 ЖЫЛ

- Банк ҚР ҰБ-тан «Банк Позитив Казахстан» АҚ-ты сатып алу бойынша мәмілені аяқтауға рұқсат алды. Қосылғаннан кейін банк «Еуразиялық банк» брендімен жұмысын жалғастырды.
- Банктің меншікті капиталы 15 млрд. теңгеге ұлғайды. Нәтижесінде Банктің жарғылық капиталы 42% – ға өсті, ал реттеуші капиталы 100 млрд. теңгеден асты.

2017 ЖЫЛ

- Банк ҚР ҰБ іске қосқан бағдарлама аясында тазартылған алтынның өлшеуіш құймаларын халыққа сата бастады.
- Банк 150 млрд. теңге сомаға реттелген облигациялар шығарды және ҚР банк секторының қаржылық тұрақтылығын арттыру бағдарламасының алғашқы қатысушысы болды.

2018 ЖЫЛ

- Банк «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-тан 1,875 млрд. теңге көлемінде отандық автоөнеркәсіпті қолдау бағдарламасы аясында үшінші транш алды.
- Mastercard-пен бірігіп банк төлемді iPhone (Apple Pay) және Android иелеріне арналған смартфондардың көмегімен іске қосты.
- Банк азаматтардан «7-20-25: әрбір отбасы үшін тұрғын үй сатып алудың жаңа мүмкіндіктері» тұрғын үй бағдарламасы бойынша өтінімдерді қабылдай бастады.

2019 ЖЫЛ

- Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры Еуразиялық банкті таратылатын «Астана Банкі» АҚ-та орналастырылған жеке тұлғалар мен жеке кәсіпкерлердің депозиттері, ағымдағы және карточкалық шоттары бойынша кепілді өтемді төлеу жөніндегі агент ретінде таңдады.
- Банк Suñqar атты ҚР Ұлттық Банкінің жобасына қатысты. Банк Smartbank мобильдік қосымшасында Suñqar жүйесі бойынша аудармаларды жүзеге асырды.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

БАНК ПОРТРЕТИ

- Банк отандық кәсіпкерлер үшін «Қарапайым заттар экономикасы» кредиттерін субсидиялау мемлекеттік бағдарламасына қосылды.
- Банк Android Және iOS пайдаланушылары үшін Smartbank қосымшасында карта нөмірі бойынша жедел аударымдарды іске қосты.
- Банктің акционері – «Еуразиялық қаржы компаниясы» 2018 жылы Банк капиталына 11 074 479 000 теңге мөлшерінде пайда жіберді.
- Moody's Investors Service банкке B2 деңгейінде ұлттық және шетел валютасындағы ұзақ мерзімді депозиттер бойынша рейтинг берді. Сондай-ақ B3 дербес кредиттік рейтингі, B1 контрагенттің ұзақ мерзімді тәуекел рейтингі, қысқа мерзімді депозиттік рейтинг және Not Prime контрагентінің тәуекел рейтингі берілді. Банктің даму болжамы «тұрақты».
- Банк Қазақстанда алғаш рет жасанды интеллектті клиенттермен өзара іс-қимыл процесінде қолдана бастады. Бірінші кезеңде банк soft collection бөлімінде кредиттер бойынша мерзімін өткізіп алған қарыз алушыларға қоңырау шалуға арналған роботтарды іске қосты.

ЕСЕПТІК МЕРЗІМНЕН KEЙІНГІ ОҚИҒА

ҚАҢТАР

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры мен Еуразиялық банк Астана банкінің салымшыларына өтем төлеу мерзімін 2021 жылғы 29 шілдеге дейін ұзартты.

АҚПАН

- Ақпан айында «Еуразиялық банк» АҚ бенефициарлық меншік иелерінің бірі Алиджан Ибрагимов дүниеден озды. ҚР заңнамасына сәйкес мұраны қабылдау мерзімі мұра ашылған күннен бастап алты айды құрайды.
- Еуразиялық банк nime Group-пен бірлесіп Қазақстанда алғаш рет автомобильдерден кепілді алу бойынша онлайн-сервисті іске қосты. Еуразиялық банк Қазақстандағы автокредиттеу көшбасшыларының бірі ретінде аталған қызметке деген жоғары сұранысты бағалап, цифрлық қызметтерді дамыту жөніндегі жаңа стратегия шеңберінде шешім әзірледі.
- Еуразиялық банк AsiaCredit Bank салымшыларына кепілдік берілген өтемді төлеу жөніндегі агент – банк ретінде таңдалды.

НАУРЫЗ

- 2021 жылғы наурызда Банктің Директорлар кеңесінің мүшесі, Алиджан Ибрагимовтың ұлдарының бірі Шухрат Ибрагимов ERG компания тобының менеджерлер кеңесіне сайланды және Алиджан Ибрагимовтың отбасының Қазақстандағы барлық активтеріндегі мүдделерінің өкілі болды.
- Еуразиялық банк Қазақстандағы ең ірі автоөндіруші – «СарыарқаАвтоПром» ЖШС-мен бірлесіп, Қостанайдағы зауытта KIA модельдерін құрастыруды іске қосты. Осылайша банк бөлшек автокредиттеу нарығындағы көшбасшы ретінде автомобиль өндірісін де қолдай бастады. 2020 жылы ашылған 30 млрд. теңге көлеміндегі үш жылдық кредит желісі аясында Банк Chevrolet және KIA модельдері бойынша машина жинақтарын сатып алу үшін «СарыарқаАвтоПром» ЖШС-ны қаржыландырады.

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

2

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Александр МАШКЕВИЧ

Банктің Директорлар
кеңесінің басшысы

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ҚҰРМЕТТІ АКЦИОНЕРЛЕР, КЛИЕНТТЕР МЕН СЕРІКТЕСТЕР!

Біз сіздермен бірінші коронавирус жылының қорытындысы бойынша Еуразиялық банк қызметінің нәтижелерімен бөліскіміз келеді.

2020 жыл көптеген елдер мен компаниялар, адамдар үшін ауыр жыл болды. Бірден бір-неше сын – тегеуріндер-пандемия, тежеу және мұнай бағасының төмендеуі Қазақстан экономикасының ұзақ жылдар ішінде алғаш рет өсу қарқынының төмендеуіне алып келді. Өткен жылы елдің ЖІӨ-нің қысқаруы жылдық мәнде 2,6% – ды құрады.

Маңызды сынақтарға жауап ретінде қазақстандық билік ел экономикасын, халық пен бизнесті қолдау үшін ауқымды шаралар қабылдады. Есептеулер бойынша, дағдарысқа қарсы шаралардың жалпы пакеті, оның ішінде мемлекеттік бюджет шығыстары мен басқа да бюджеттен тыс қаражат ЖІӨ-нің шамамен 9% – ын құрады. Бұл экономикаға теріс әсер етуді едәуір дәрежеде жеңілдетті, сондықтан халықаралық рейтингтік агенттіктері орасан зор сынаққа қарамастан, Қазақстанның тұрақты болжамы бар рейтингтерін сақтап қалды.

Банк нарығы да корона дағдарысының соққысына төтеп берді. Сектордың тұрақтылығы, оның ішінде Ұлттық банк пен қаржы секторын реттеу және дамыту жөніндегі агенттіктің дағдарысқа қарсы шараларымен нығайтылды. 2020 жылы банк секторының активтері бір ойыншының кетуіне қарамастан, 16,4% – ға ұлғайды және 31,2 трлн теңгеден асты, несие портфелі 7,1% – ға 15,8 трлн теңгеге дейін өсті. 2017 жылы жарияланған нарықты жақсарту оң нәтиже берді.

Біз екінші коронавирус жылына күшті нәтижелермен, жаңа өршіл стратегиямен, тиісті бизнес-модельмен, кәсіби топпен және акционерлердің қолдауымен кіреміз деп санаймыз

Пандемия қарсаңында халықаралық институттар мен аудиторлық компаниялардың қатысуымен банк активтерінің сапасын бағалау (AQR) жаңа күйзеліске әлдеқайда дайын болған нарықтың күшті және әлсіз жақтарын анықтады. Еуразиялық банк 14 қаржы институттарының қатарында AQR-ден табысты өтті және алынған нәтижелер біздің болжамдарымыз бен болжалдарымызды растады.

Еуразиялық банк өткен жылғы қиындықтарды жеңіп, бірқатар көрсеткіштер бойынша өсім көрсетті. Мәселен, 2020 жылы Банк активтері 13,5% – ға-1,2 трлн теңгеге дейін өсті. Банктегі шоттар мен депозиттердің көлемі 2020 жылы 19,2% – ға ұлғайып, 952,9 млрд. теңгеге жетті, бұл жинақ ақша өсімінің әлемдік трендіне сәйкес келеді, сонымен қатар клиенттердің банкке деген сенімінің жоғары деңгейін растайды.

Сонымен қатар Банк Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры Tengri Bank және Астана банкі салымшыларының төлемдері бойынша агент ретінде қайтадан таңдалды, бұл да реттеуші органдар тарапынан сенімнің жоғары деңгейін растайды.

Біз нашар қарыздар деңгейін төмендету және резервтерді қалыптастыру бойынша Басқарма атқарған жұмыстарға ризамыз. Өткен жылы банк 23,1 млрд. теңге реттеуші резервті қалыптастырды, бұл қаржылық тұрақтылықты арттыру бағдарламасының алға қойған міндеттерінен жоғары.

Банк уақыт сын-тегеуріндерін сәтті жеңе отырып, көптеген сегменттерде, бөлшек сауда да, корпоративтік секторда да көшбасшылық позицияларын сақтап қалды. Банк тұтынушылық кредиттеу нарығында 4-ші орында. (ипотекасыз). Біз жаңа автомобильдерді кредиттеу нарығында бірінші орынды, оның ішінде клиенттерге арналған жаңа бағдарламаларды ұсыну есебінен және POS-кредиттеу нарығында 4-орынды сақтап қалдық.

Банк Президенттің тапсырмалары аясында халық пен шағын бизнесті қолдау жөніндегі барлық міндеттемелерді толығымен орындады. Еуразиялық банк өз клиенттеріне төлемдерді жедел түрде кейінге қалдыруды жүргізді, жалпы алғанда 186 мыңнан астам кейінге шегеру берілді. Бұл шаралар нашар кредиттердің жаппай өсуіне және клиенттеріміздің кредиттік тарихының нашарлауына жол бермеуге мүмкіндік берді.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

Сонымен бірге банк облыстық ауруханаларды бірнеше мың бір рет қолданылатын маскалар, обаға қарсы костюмдер, қорғаныс маскалары мен көзілдіріктер, бахилалар, дәрігерлерге арналған қолғаптар, сондай-ақ импульстік оксиметрлер сияқты шығын материалдарымен қолдай отырып, коронавирусқа қарсы күресте көмек көрсетті. Біздің банк серіктестерге арналған «кәдесыйлардың орнына қайырымдылық» акциясының пайдасына жаңа жылдық сыйлықтар беруден бас тарту дәстүрін жалғастырды. 2021 жылдың қарсаңында Еуразиялық топ неврологиялық және психикалық ауытқулары бар балалар мен жастар жұмыс істейтін «МАСП» қолөнер үйін (Халықаралық әлеуметтік жобалар қауымдастығы) қолдауға бірнеше миллион теңге бөлді. Банк пен қызметкерлер бірлескен күштері арқылы балалар үйлеріне, донорлық орталықтарға, медициналық мекемелерге және жекелеген азаматтарға көмек көрсетті.

2020 жыл біздің банк үшін өзгеріс жылы болды. 2020 жылдың желтоқсанында 2021-2024 жылдарға арналған жаңа Даму стратегиясы бекітілді. Бөлшек клиенттерге және олар үшін үздік цифрлық өнімдерді ұсыну арқылы әмбебап банктік модельді дамыту, сондай-ақ бизнестің аналогтық сегменттерін органикалық дамытуға баса назар аудара отырып, банктің цифрлық трансформациясы мен оның одан әрі өсуінің негізгі факторы болады.

Біз екінші коронавирус жылына күшті нәтижелермен, жаңа өршіл стратегиямен, тиісті бизнес-модельмен, кәсіби топпен және акционерлердің қолдауымен кіреміз деп санаймыз. Халықты коронавирусқа қарсы вакцинациялаудың жалғасуы ел экономикасының пандемияға дейінгі деңгейге күткеннен тезірек оралады деген оптимизмді оятады.

Директорлар кеңесінің атынан басқарма мен ұжымға күрделі жағдайларда үйлесімді және тиімді жұмыс істегені үшін алғыс айтқым келеді және осы кезеңде алға қойылған міндеттерді табысты орындауға және барлық мақсаттарға қол жеткізуге тілектеспін.

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Валентин МОРОЗОВ

Басқарма Төрағасы

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ҚҰРМЕТТІ АКЦИОНЕРЛЕР, КЛИЕНТТЕР МЕН СЕРІКТЕСТЕР!

Осы жылдық есепті жариялау кезінде елімізде коронавирусқа қарсы вакцинация қызу жүріп жатыр. Бұл экономиканың жағдайын жақсартуға және әдеттегі өмір салтын қалпына келтіруге үміт береді. Алайда біздің көптеген әдеттеріміз түбегейлі өзгергенін мойындау керек. Пандемия және адам денсаулығының қауіпсіздігі туралы қамқорлық қаржы қызметтері мен сервистерді жаппай цифрландыруға серпін берді. Біз енді өз өмірімізді азық-түлік, тауарлар мен қызметтерді үйге жеткізусіз, онлайн-сатып алуларсыз, мобильді ақша аударымдарынсыз және тіпті қолма-қол ақшасыз төлемсіз елестете алмаймыз.

Біз мұны акционерлер 2020 жылдың соңында қабылдаған жаңа стратегиямызда ескердік. Жоспар 4 жылға есептелген және банкті қазақстандықтардың қазіргі заманғы сұраныстарына сәйкес келетін ыңғайлы технологиялық сервистерін құрып, жаңғыртудан тұрады. Сонымен қатар біз алдымызға толықтай диджитал-банк болуды мақсат етіп отырған жоқпыз. Біз үшін ең бастысы-клиенттеріміз өздеріне қажетті және өздері қалаған цифрлық және офлайн қызметтерді алуы.

Стратегия аясында біз басқару модельдері, корпоративтік мәдениет, дәстүрлі және цифрлық банктегі шешім қабылдау логикасы әртүрлі болғандықтан, бизнесіміздің сандық блогын бөлек құрылымға бөлдік. Біз осы екі бизнес бағытын оның дамуы үшін көбірек автономия беру үшін бөлдік.

2021 жылдың қарсаңында біз жаңа технологиялық өнімдер мен сервистерді – кепілсіз онлайн-кредит беруді, цифрлық картаны, карталарды қашықтан шығаруды және биометрияны іске қостық. Нәтижесінде Smartbank авторландырылған пайдаланушылар саны 123% – ға өсті.

Стратегия аясында біз басқару модельдері, корпоративтік мәдениет, дәстүрлі және цифрлық банктегі шешім қабылдау логикасы әртүрлі болғандықтан, бизнесіміздің сандық блогын бөлек құрылымға бөлдік. Біз осы екі бизнес бағытын оның дамуы үшін көбірек автономия беру үшін бөлдік

2020 жылғы жұмыстың қаржылық нәтижелеріне келетін болсақ, олар біздің консервативті болжамдарымыздан асып түсті. Корона дағдарысына қарамастан, банк пайданы 2019 жылғы 4,5 млрд. теңгеден 2020 жылы 6,8 млрд. теңгеге дейін ұлғайтты. Біз дисконтқа қарамастан, еншілес Мәскеу банкін тиімді сата алдық. Егер бұл болмаса, онда өткен жылы біздің табысымыз 2,1 млрд. теңгеге артық болар еді. Қатты есеңгіреу кезеңіндегі операциялық тиімділік төмендеген жоқ, тіпті өсті. Карточкалық, валюталық-айыр-бастау операциялары бойынша белсенділік артты.

Пандемия мен шектеулерге байланысты бизнеске арналған банктің кредиттік портфелі бүкіл банк секторында да төмендеді. Осыған қарамастан біз клиенттік базаны жоғалтпай, оны – 4 миллион адамға дейін ұлғайттық. Банк Tengri Bank таратқан салымшылардың төлемдері бойынша Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қорының операторы болды. Клиенттердің көпшілігі Еуразиялық банкте қызмет көрсетуге қалды, мұны біз сенім кепілдігі ретінде бағалаймыз. Клиенттердің көпшілігі Еуразиялық банкте қызмет көрсетуге қалды, мұны біз сенім кепілдігі ретінде бағалаймыз.

Мен пандемия кезіндегі тиімді ынтымақтастық пен өзара іс-қимыл үшін клиенттерге, серіктестерге, реттеушіге, бәсекелестер мен қызметкерлерге алғысымды білдіргім келеді. Біз бәріміз бірге атқаратын жұмыстарымыз жаһандық сілкіністер кезеңінде де банк табысты дамып, клиенттер алдында да, мемлекет алдында да өзіне алған барлық міндеттемелерді орындайды деп айтуға мүмкіндік береді. Біз бұл деңгейді одан әрі сақтауға ниеттіміз!

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

ЖАУАПТЫ БАНКИНГ

Банк секторы үшін коронавирустық пандемия тек беріктікке ғана емес, сонымен қатар жаңа қиындыққа байланысты туындаған мәселелерді тез шешуге мүмкіндік берді.

Еуразиялық банк корона дағдарысында «сынақтан» қалай өтті және пандемиядан зардап шеккендерге көмектесу үшін қандай шешімдер ұсынды.

КАРТАЛАРДЫ ОНЛАЙН ТАПСЫРЫС БЕРУ ЖӘНЕ ЖЕТКІЗУ

Карантин енгізу мен Еуразиялық банктегі әлеуметтік жәрдемақыларды төлеу қарсаңында онлайн-тапсырысты пен карталарды жеткізуді енгізуге дайындалдық. Технологиялық жағынан ауқымды өзгерістердің арқасында клиенттерге тек үш өрісті толтыру жеткілікті болды: ТАӘ, ЖСН және телефон нөмірі. Қалған бөлігін банк қызметкерлері өңдеді. Төтенше жағдай мен карантин кезеңінде банкке күн сайын 2 200-ге дейін онлайн-карта ашуға өтініш келіп түскендіктен, Бұл шешім карталарды шығару процесін жеделдетуге мүмкіндік берді. 2020 жылы банк барлығы 290 мыңға жуық карта шығарды.

ӘЛЕУМЕТТІК ТӨЛЕМДЕР

Төтенше жағдай мен карантин кезінде Қазақстанда 42 500 теңге және 21 250 теңге төлеу туралы жарияланды. Еуразиялық банк әлеуметтік маңызды қаржы институты ретінде осы жұмысқа белсене қатысты. ТЖ кезеңінде жарияланған жәрдемақыларды мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан есептеу процесін жеделдету үшін банк төлем коды мен клиенттердің аты-жөнін тексерусіз әлеуметтік төлемдер сомаларын есептеу процесін енгізді. Қаражатты есептеу кезінде клиенттің шот нөмірі мен ЖСН-ы бойынша тексерілді, осыған байланысты клиенттің т.а. ә. және МӘСҚ төлем коды дұрыс көрсетілмеген жағдайда, «Азаматтарға арналған үкімет» КЕАҚ-та әлеуметтік төлемдердің қайтарылуы азайды.

Нәтижесінде 2020 жылы банк 42 500 теңгеден 78 531 төлем, Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан 21 250 теңгеден 11 660 төлем және әлеуметтік төлемдерді есептеуге арналған жеке тұлғалардың (оның ішінде ЖК) ағымдағы шоттары бойынша «Birgemiz» қорынан 671 50 000 теңге төлем жасады.

КЕЙІНГЕ ҚАЛДЫРУ

Локдаун кезеңінде көптеген қазақстандықтар жұмыссыз және еңбекақысыз қалды. Банк ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің айыппұлдар мен өсімпұлдарды жою, сондай-ақ Қазақстандағы төтенше жағдай кезінде қарыз алушыларға мерзімін кейінге қалдыруды ұсыну жөніндегі бастамасына алғашқылардың бірі болып үн қосты.

Бөлімшелер жабыла бастағандықтан, кейінге қалдыруды ұсынуға онлайн-өтінім нысанын жедел түрде әзірлеу және енгізу қажет болды. Нысан банктің сайтында әзірленді, клиенттерге ыңғайлы болу үшін өтінімдерді қабылдау тәулік бойы жүзеге асырылды.

ТЖ енгізудің бірінші аптасында ғана банк бөлімшелеріне 3 500-ден астам өтініш келіп түсті. Өтініштердің рекордтық саны 2 сәуірде, 14 597 өтініш түскен кезде болды.

2020 жылы Еуразиялық банктің 188 643 қарыз алушысы кредит мерзімін кейінге қалдырды.

ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІ ҚОЛДАУ

ШОБ клиенттеріне көмек көрсету үшін банк «Қазақстандық тұрақтылық қоры» АҚ-мен және Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігімен үш жақты келісімге қол қойды. Бұл келісім банктің шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін жеңілдікпен кредиттеу бағдарламасына қатысуын көздеді. Бағдарламаға ТЖ режимінің қолданылу кезеңінде және ол жойылғаннан кейін, екі ай ішінде қаржылық жағдайы нашарлаған ШОБ компаниялары қатысты. Клиенттердің айналым қаражатын толықтыруына берілетін кредит қаражаты жылдық 8% – бен берілді.

Клиенттер үшін банк «Бизнес-шот онлайн» акциясын қосымша іске қосты. Акция шеңберінде заңды тұлғалар мен ЖК үшін ағымдағы шотты тегін ашу және client 's Bank БҚҰ жүйесіне қосылу ұсынылды. Банк менеджері құжаттарды алу үшін өздігінен келді. Барлық іс-шаралар сол кездегі ТЖ режиміне қарамастан, банкке ШОБ сегментінің 795 жаңа клиентін тартуға мүмкіндік берді. Client's Bank ҚБҚ-ға қосып, 1 193 клиенттің онлайн-жұмысының артықшылықтарын бағалады.

ӨҢІРЛЕРДЕГІ ЖҰМЫС

Барлық филиалдар мен бөлімшелерде коронавирустың таралуын болдырмау үшін Еуразиялық банк бетперде режимі, қызметкерлер мен клиенттердің әлеуметтік алыстауын қамтамасыз ету, бөлімдер алдында міндетті белгілерді салу, келушілер санын бақылау, антисептикалық заттардың, ақпараттық брошюралардың болуын қадағалай отырып, барлық санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды орындады. Сондай-ақ үй-жайларға, банкоматтар мен АТТ-ға күніне бірнеше рет дезинфекциялық өңдеу жұмыстары жүргізілді.

ҚАШЫҚТАН ЖҰМЫС ІСТЕУ МЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІ

Карантиндік шектеулер кезеңінде Банк қызметкерлерінің шамамен 70% – ы қашықтан жұмыс істеді. Банк ұжымының қашықтықтан жұмыс істеуге жаппай көшу үдерісі басталғаннан бері АТ қауіпсіздік қызметі күніне 300-400 қашықтықтан қол жеткізуді ұсынды. Нәтижесінде Банктің 2500-ден астам қызметкері үйден қауіпсіз жұмыс істеуге мүмкіндік алды.

Тәуекелдерді азайту үшін банк әрбір қызметкерге корпоративтік антивирус орнатуға мүмкіндік берді, сондай-ақ VPN-ге қосылған құрылғылардан күдікті белсенділіктің қосымша мониторингін енгізді.

Бүгінгі таңда банк штаттың бір бөлігін гибриді жұмыс режиміне ауыстыру мүмкіндігін қарастыруда, өйткені алынған тәжірибе банк қызметкерлерінің қомақты бөлігі қашықтан қосылу жағдайында тиімді жұмыс істейтінін растады.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

БАНКТІҢ 2024ЖЫЛҒА ДЕЙІНГІ ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫ

2020 жылғы желтоқсанда Банктің Директорлар кеңесі Еуразиялық банктің 2021-2024 жылдарға арналған даму стратегиясын бекітті. Стратегия шеңберінде бөлшек клиенттерге және олар үшін үздік цифрлық өнімдерді ұсыну арқылы әмбебап банктік модельді дамыту, сондай-ақ бизнестің аналогтық сегменттерін органикалық дамытуға аса назар аударатырып цифрлық трансформацияның және одан әрі өсудің негізгі факторы болады.

ЖАҢА СТРАТЕГИЯНЫҢ НЕГІЗГІ БАСЫМДЫҚТАРЫ:

- Бөлшек клиенттер үшін ең жақсы сандық тәжірибені қамтамасыз ету, оларға бірегей және жекелендірілген өнімдерді ұсыну және құндылық ұсыныстарын барынша арттыру.
- Өз бизнесінің алдында тұрған міндеттерді шешетін корпоративтік клиенттерге арналған ең лайықты өнімдер жасау; дербес қызмет көрсетуді сақтау және қашықтық арналардағы қатысуды кеңейту.
- Клиенттік тәжірибені жақсарту үшін қызметкерлердің қанағаттанушылығын арттыру мақсатында бүкіл банктің бизнес-процестерінің тиімділігін арттыру

2020 ЖЫЛҒЫ СТРАТЕГИЯНЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

2018-2022 жж. даму стратегиясын іске асыру жылдары банк бизнесті серпінді дамыту бойынша бірқатар стратегиялық бастамалар мен жобаларды табысты орындады. Өз клиенттері үшін тұрақты және сенімді банк мәртебесін сақтай отырып, 2020 жылы банк бөлшек бизнесті дамытуды, тәуекелдерді басқарудың және проблемалық берешекпен жұмыс істеудің үздік тәжірибелерін енгізуді, сондай-ақ ҚР Ұлттық Банкінің қаржылық орнықтылықты арттыру жөніндегі бағдарламасының ковенанттарын басып оза орындауды жалғастырды.

Covid-19 пандемиясының әсерін атап өтпеуге болмайды, ол бір жағынан ел банктерін кредиттеу мен табыстылық көрсеткіштерінің өсу қарқынына әсер етті, екінші жағынан, банк қызметтері мен өнімдерді жаңа ақиқат пен тенденцияларға трансформациялау мен цифрландыруды жеделдете отырып, қаржы институттарын одан әрі дамыту үшін маңызды ынталандыру болды.

БИЗНЕСІНІҢ БӨЛШЕК САУДА БАҒЫТЫ

2020 жылы банк автокредиттеуде (48% жаңа автокөліктерді кредиттеу нарығы), POS-кредиттеуде (нарықтың 13%) және тұтынушылық кредиттеуде (нарықтың 8%) күшті нарық позицияларын сақтап қалды.

Шектеулі қызметтің күрделі жағдайларында 2020 жылдың қорытындылары бойынша банк бизнестің негізгі нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізді, қысқа мерзімде негізгі Банк қызметтерін онлайн режиміне көшірді, клиенттік базаны өсірді және клиенттік сервисті жақсартты, проблемалық кредиттерді өндіріп алудың тиімділігін арттырды және проблемалық кредиттік портфельді азайтты, клиенттердің қаражаты есебінен қорландыру көлемін ұлғайтты және жаңа стратегиялық өнімдер мен қосымша сервистерді іске қосты.

2020 жылы бөлшек бизнестің негізгі өнімдері бойынша NPS өсімі байқалды: депозиттер (жыл басынан бастап 75%, +7 п.п.), POS-Кредиттеу (жыл басынан бастап 68%, +4 п. п.) және cash-кредиттеу (жыл басынан бастап 64%, 4 п. п.). Клиенттік сауалнамалар / кері байланыс қорытындылары бойынша процестің қолайлылығы мен депозитті ашу жылдамдығы, кредиттік өнімдер бойынша тарифтердің ашықтығы мен түсініктілігі, сондай-ақ қызмет көрсетудің, консультациялық қызметтердің және клиенттерді қолдаудың жоғары сапасы бөлігінде оң пікірлердің өсуі байқалады.

КОРПОРАТИВТІК БИЗНЕС ПЕН ШОБ

Банк барынша сенімді қарыз алушыларды ынтымақтастыққа тарта отырып, корпоративтік кредиттеудің тоғыстырылған дамуын, сондай-ақ ШОБ кредит беру көлемін ұлғайтуды және Бизнестің транзакциялық моделін дамытуды жалғастырды. Банктің корпоративтік бизнесі пандемияның барлық көріністеріне жоғары дайындық деңгейін көрсетті. Активтер құрылымының сапасы тұрғысынан ТЖ режимінің тікелей тәуекел аймағынан тыс стандартты кредиттік портфельдің 90% – дан астамын атап өту қажет. Сонымен қатар ықтимал ірі алып тастау тәуекелінің корпоративтік клиенттер салымдары құрылымындағы ШОБ үлесін ұлғайту арқылы әртараптандыруды жақсарту есебінен пандемияға байланысты әсері төмендеді.

Реттеушілік резервтерді қалыптастыру кестеден оза отырып жүзеге асырылады: 2020 жылы 23,1 млрд. теңге реттеушілік резервтер құрылды (ҚР Ұлттық банкінің бағдарламасы бойынша міндеттің 5%-ға артуы).

Банктің операциялық кірісі 56 млрд. теңгені құрады.

ROE: 2020 жылдың қорытындысы бойынша банк капиталының рентабельділік көрсеткіші 6,53%-ды құрады.

Cost-to-Income ratio (CIR): 2020 жылдың қорытындысы бойынша 36,8% құрады.

2020 жылдың қорытындысы бойынша NPL деңгейі 9,6%-ды құрады. Банк проблемалық кредит санын азайтты.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

2021 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАР

2021 ЖЫЛЫ ЕУРАЗИЯЛЫҚ БАНК ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫН ҰСТАНУҒА НИЕТТІ, ОСЫҒАН ОРАЙ ӨЗ АЛДЫНА КЕЛЕСІ МАҚСАТТАРДЫ ҚОЯДЫ:

САНДЫҚ ТҮРЛЕНДІРУ

2020 жылы банк бизнесті түбегейлі цифрландыруға назар аударды, бұл жұмыс 2021 жылы да жалғасатын болады. Осы ауқымды жұмыстың басты назары клиенттердің ағымдағы қажеттіліктерін талдау және жаңа қажеттіліктерін анықтау, банк қызметтерін дербестендіру және қашықтықтан қызмет көрсету арналарын кеңейту арқылы клиенттік тәжірибені жақсартуға бағытталатын болады. Нәтижесінде банк жаңа технологиялық қызметтер мен сервистерді іске қосуды жоспарлап отыр, сондай-ақ Smartbank мобильді қосымшасын жақсарту да жалғастырылатын болады. Автоматтандыру Банктің ішкі процестеріне де әсер етеді. Бұл Еуразиялық банктің нарықтағы цифрлық ойыншы ретіндегі позициясын күшейтуге мүмкіндік береді, ал клиенттер нәтижесінде банкке коммерциялық пайда әкелетін ең озық қызметтер мен сервистерге қол жеткізеді.

КЛИЕНТТЕРГЕ АРНАЛҒАН ЕҢ ҮЗДІК САНДЫҚ ТӘЖІРИБЕНІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Бұл міндет 2021 жылы шешуші болады. Ең алдымен банк клиенттер туралы білімді дамытуға, атап айтқанда клиенттердің профильдері мен олардың қажеттіліктерін талдау мен түсінуді автоматтандыруға баса назар аударады. Бұл бизнес-көрсеткіштерді арттыру мақсатында әрбір клиент үшін тиісті ұсыныстарды жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Банкте клиенттер үшін ниеттестіктің жаңа автоматтандырылған моделін әзірлеу басталды, ол олардың мүдделерін түсінуге, сондай-ақ клиенттер туралы деректердің сапасын арттыруға негізделетін болады.

Ыңғайлы және жіксіз цифрлық клиенттік тәжірибе – клиенттік адалдықтың негізі болғандықтан, 2021 жылы customer Journey Mapping және Usability Experience сияқты клиенттік тәжірибені дамытуға назар аударылатын болады. Бұл үшін бұрынғыдай негізгі өнімдер мен клиенттердің өмірлік циклінің негізгі кезеңдері бойынша NPS (тұтынушылардың адалдық индексі) өлшеу қолданылатын болады, осыған байланысты NPS бағдарламасы бөлшек блок үшін де, корпоративтік бизнес үшін де дамитын болады.

БӨЛШЕК БАҒЫТТЫ КҮШЕЙТУ

Бөлшек бизнес банк стратегиясының негізгі бағыты болып қала береді. 2021 жылы Еуразиялық банк осы бағыт пен сегментке арналған қолданыстағы өнімдерді дамытуды жалғастырады. Банк дәстүрлі түрде күшті сегменттерде, атап айтқанда авто – және POS-кредиттеуде көшбасшылық позицияларды сақтауды жоспарлап отыр. «Сарыарқа-АвтоПром» ЖШС-мен бірлесіп KIA модельдері өндірісін іске қосу жоспарлануда.

Сонымен қатар Еуразиялық банк Қазақстандағы автокредит беру көшбасшыларының бірі ретінде клиенттерге автомобильдерден кепілзат алуға мүмкіндік беретін онлайн-сервистерді дамытатын болады. Банк 2021 жылы іске асыруға ниеттенген жаңа шешімдер арқылы клиенттік базаны, бөлшек бизнестің кірістілігін ұлғайтуға, сондай-ақ клиенттерді тартуға арналған шығыстарды төмендетуге мүмкіндік береді.

КОРПОРАТИВТІК СЕКТОРМЕН ЖҰМЫС

Шағын және орта бизнес клиенттерімен және корпоративтік клиенттермен ынтымақтастық Банктің 2021 жылға арналған маңызды міндеті болып табылады. Еуразиялық банк экономиканың жақсы түсінетін және олардың даму перспективаларын көретін салаларында теңгерімді өсуді жалғастырады.

Сонымен қатар корпоративтік клиенттер үшін банк заңды тұлғаларға арналған қашықтан басқару арнасын күшейтетін, сондай-ақ оларға жаңа өнімдер мен сервистерді ұсынатын бірқатар цифрлық бастамаларды үнемі жүзеге асырады. Бұл корпоративтік бизнес пен ШОБ клиенттеріне өз қызметтерін, оның ішінде қашықтағы арналар арқылы тезірек және сапалы алуға мүмкіндік береді.

КРЕДИТ ПОРТФЕЛІНІҢ САПАСЫН ЖАҚСARTY

2021 жылы банк кепілдік және баланстық мүлкін сату кезінде отандық және шетелдік инвесторлармен жұмыс істеуде икемді тәсіл мен өндіріп алудың заманауи технологияларының көмегімен банк активтерінің сапасын арттыру үшін проблемалық берешегі бар жұмысты жалғастырады. Бұл жұмыс пайдалы нарықтық кредит портфелін едәуір арттыруға және проблемалық портфельдің пайыздық кірістеріндегі шығындарды өтеуге мүмкіндік береді.

ҚАРАЖАТТЫҢ ЖҰМСАЛУЫН БАҚЫЛАУ

Банк бекітілген стратегияға сәйкес келетін, әкімшілік-шаруашылық шығыстар мен персоналға арналған шығыстар бойынша бақылауды жүзеге асырады. Банктің стратегиялық дамуының басында клиент, оның қажеттіліктері мен болжалы тұрғанын түсіну маңызды. Бұл бүкіл банктің клиент үшін және клиенттік блокты қолдау үшін жұмыс істейтінін білдіреді. Бұл ретте банктің барлық қызметі, жекелеген жобалары мен бағыттары, сату нүктелері, клиенттері, клиенттік менеджерлері капиталға тиімді қайтару өлшемінің (ROE) қаржы үлгілері бойынша бағаланатын болады.

ЭКОНОМИКАҒА ҚЫСҚАША ШОЛУ

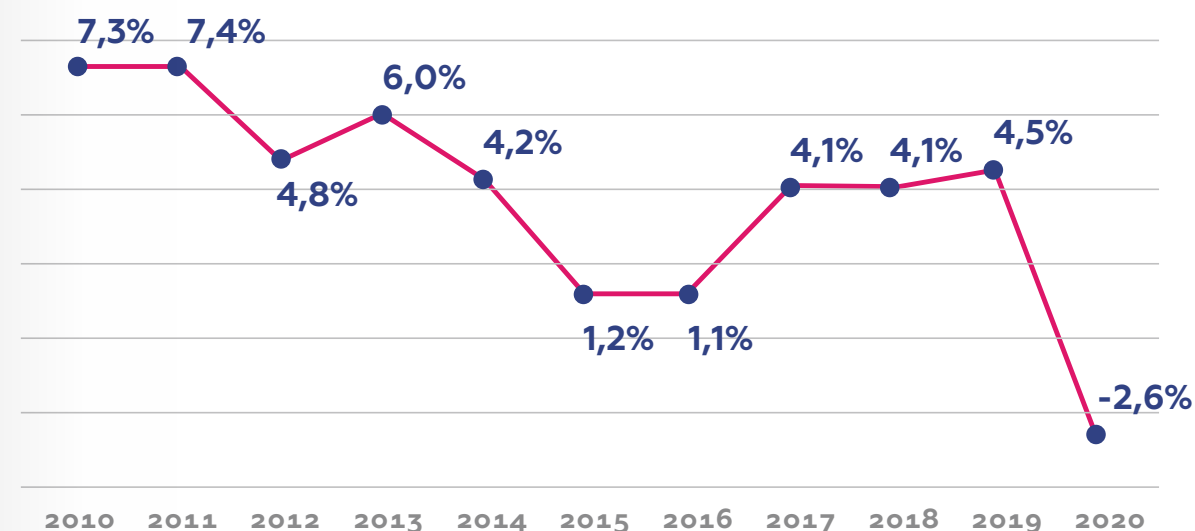
2020 жылы Қазақстан экономикасы ұзақ жылдар ішінде алғаш рет COVID-19 пандемиясынан және бүкіл ел бойынша карантиндік шаралардың енгізілуінен, сондай-ақ мұнай бағасының күрт құлдырауынан және сыртқы конъюнктураның нашарлауынан туындаған ауқымды есеңгіреу салдарынан ЖІӨ өсімінің теріс қарқынын көрсетті. Жедел деректер бойынша ЖІӨ көлемі ағымдағы бағаларда 70,1 трлн теңгені құрады. Экономика жылдық мәнде -2,6%-ға қысқарды.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

НАҚТЫ ЖІӨ ӨСІМІ, %

Мемлекеттік бюджет шығыстары мен басқа да бюджеттен тыс қаражатты қамтитын дағдарысқа қарсы шаралардың жалпы пакеті ЖІӨ-нің шамамен 9% – ын құрады: экономиканы қолдау жөніндегі ауқымды іс-шаралар ел үшін жағымсыз салдарды жеңілдетуге елеулі дәрежеде ықпал етті.

2020 жылы нақты сектордың (+2%-ға) өсуі экономикалық драйверге айналды, ал қызмет көрсету секторы (-5,6%) көрсеткіштердің төмендеуін көрсетті. 2020 жылдың 4 тоқсанында экономиканың көптеген салалары белсенділікті қалпына келтіру және одан әрі өсу белгілерін көрсеткенін айта кету керек. Ең жоғары өсім құрылыс (+11,2%), телекоммуникация (+8,2%) және ауыл шаруашылығы (+5,6%) салаларында байқалды. Ең үлкен құлдырау жолаушылар тасымалындағы (-65%) және саудадағы (-7,3%) терең құлдырау әсер ететін көлік секторында (-17,2%) тіркелді, бұл тұтынушылық сұраныстың айтарлықтай төмендеуімен байланысты.

2020 жылы өңдеуші өнеркәсіп саласында озық өсім байқалды, оның өсу қарқыны 3,9%-ға жетті. Бұл ретте ОПЕК+келісімі аясында мұнай өндірудің қысқаруына байланысты, тау-кен өнеркәсібі 3,7%-ға төмендеді. Нәтижесінде жалпы өнеркәсіп көлемі 0,7%-ға төмендеді.

ЖІӨ құрылымында тауар өндірісі – 38,5%, қызмет көрсету өндірісі-55,7%-ды құрады. ЖІӨ өндірісіндегі негізгі үлесті өнеркәсіп – 27,1%, көтерме және бөлшек сауда; автомобильдер мен мотоциклдерді жөндеу – 16,5%-ды алып отыр.

2020 жылы негізгі капиталға инвестициялар бөлігінде инвестициялар көлемі екі еседен астам өскен денсаулық сақтау, телекоммуникациялар (+35,5%), жылжымайтын мүлікпен операциялар (32,8%) сияқты шикізаттық емес салаларда айтарлықтай өсу байқалды. Алайда үлесіне негізгі капиталдағы барлық инвестицияларының 33,6% тиесілі тау-кен өндіру өнеркәсібіне қатты тәуелді және оның құлдырауы 26,4%-ға жеткен инвестициялардың жалпы көлемі 3,4%-ға қысқарды.

АҒЫМДАҒЫ ОПЕРАЦИЯЛАР ШОТЫ

2020 жылдың қорытындысы бойынша, ҚР Ұлттық Банкінің бағалауына сәйкес, Қазақстан төлем балансының ағымдағы шотының тапшылығы 2019 жылғы 7,2 млрд. АҚШ долларынан 5,9 млрд. АҚШ долларына дейін қысқарды. ЖІӨ-ге қатысты ағымдағы шоттың тапшылығы 2019 жылғы 3,97% – бен салыстырғанда, 2020 жылы 3,41%-ға дейін қысқарды.

Тапшылықтың негізгі себебі сауда шоты бойынша профициттің айтарлықтай қысқаруы болды (-41% – 10,7 млрд. АҚШ долларына дейін), ол өз кезегінде импортты 9,7%-ға 36,2 млрд. АҚШ долларына дейін төмендету және экспортты 19,4%-ға 46,9 млрд. АҚШ долларына дейін едәуір қысқарту есебінен қалыптасты. Бұл ретте бастапқы кірістер шоты бойынша тапшылықтың (-31,7%-дан 15,5 млрд. АҚШ долларына дейін) және қызметтер шоты бойынша тапшылықтың (-15,4%-дан 3,1 млрд. АҚШ долларына дейін) қысқаруы, сондай-ақ қайталама кірістер балансы профицитінің өсуі (+97,2%-дан 2,1 млн АҚШ долларына дейін) 2020 жылы ағымдағы шот тапшылығының неғұрлым терең кеңеюін болдырмады.

ҚР Ұлттық банкінің бағалауы бойынша, 2020 жылы қаржылық шот бойынша 14,5 млрд. АҚШ доллары мөлшеріндегі капитал ағыны байқалды, бұл тікелей инвестициялар шоты бойынша 6,2 млрд. АҚШ доллары (+13,8%) мөлшеріндегі капитал ағынының кеңеюіне және 7,5 млрд. АҚШ доллары мөлшеріндегі портфельдік инвестициялар шеңберіндегі ағымға байланысты.

БАЗАЛЫҚ МӨЛШЕРЛЕМЕ, ИНФЛЯЦИЯ, ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТА БАҒАМЫ

2020 жылғы наурызда жағымсыз оқиғалар аясында ҚР Ұлттық банкі инфляциялық болжалдарды тұрақтандыру және қаржы нарығына сыртқы есеңгіреу әсерін шектеу мақсатында базалық мөлшерлемені 12%-ға дейін арттыру туралы шешім қабылдады. Алайда кейіннен қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету және экономиканы сыртқы және ішкі ортаның жаңа жағдайларына бейімдеу мақсатында базалық мөлшерлемені деңгейін төмендету туралы бірқатар шешімдер қабылданды. 2020 жылғы желтоқсанда реттеуші базалық мөлшерлемені жылдық 9% деңгейінде сақтап, пайыздық дәлізді +/- 1,0 п. т. дейін тарылтады. Бұл шешім мұнай нарығындағы іргелі тұрақсыздықпен, елдегі және әлемдегі эпидемиологиялық жағдайға, сондай-ақ жаппай вакцинациялау мерзімдеріне байланысты әлі де сақталып отырған белгісіздік жағдайында жоғары және әлсіз тамырланған инфляциялық болжалдарға негізделген.

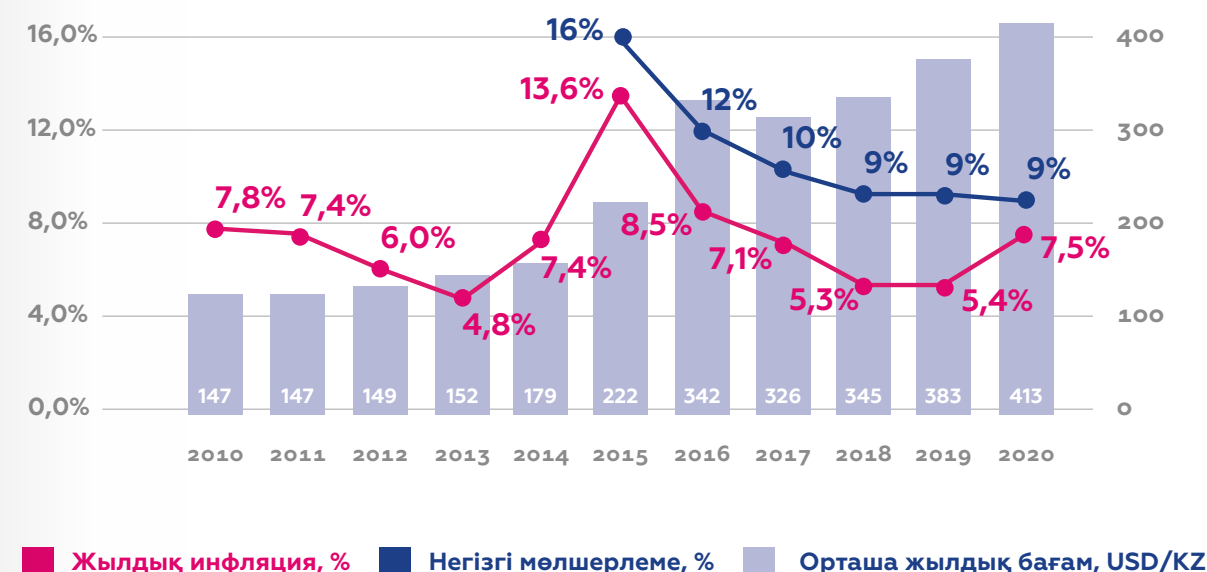
2020 жылдың қорытындысы бойынша жылдық инфляция ҚР ҰБ болжалдарына сәйкес қалыптасып, 7,5%-ға жетті. 2020 жылы инфляцияның жеделдеуі (жыл басындағы 5,4% – дан жылдың аяғында 7,5%-ға дейін) барлық құрамдауыштарда байқалғанын атап өту қажет: бір жыл ішінде азық-түлік тауар бағалары 11,3%-ға, азық-түлік емес тауарларға -5,5%-ға, ақылы қызметтерге -4,2%-ға өсті (2019 жылмен салыстырғанда неғұрлым елеулі жеделдету). Қызметтер бағаның шамамен 60% өсуін жеделдетуге үлкен үлес қосты, ал азық-түлік тауарлары баға өсімінің үштен бірінен астамын құрады.

2020 жылы ұлттық валюта пандемиядан туындаған дағдарыс жағдайында әлсіреді, бұл инвесторлардың қауіпті активтерден шығуына әкелді. Теңгенің АҚШ долларына шаққандағы орташа жылдық бағамы 2019 жылғы 383 теңгеден 2020 жылы 413 теңгеге дейін төмендеді (8%-ға құнсыздану). Жыл соңында негізінен мұнай бағасының өсуі және МБҚ-ға шетел капиталының келуі есебінен бір АҚШ доллары үшін 421 теңге белгісіндегі бағамның біршама нығаюы байқалды.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ РЕЙТИНГТЕРІ МЕН ПОЗИЦИЯСЫ

РЕЙТИНГТЕРІ

Международное рейтинговое агентство Fitch Ratings подтвердило долгосрочный креFitch Ratings халықаралық рейтингтік агенттігі Қазақстанның ұзақ мерзімді кредиттік рейтингін «BBB» деңгейінде растады, болжам «тұрақты», бұл ел экономикасы тұрақтылығының жоғары деңгейін көрсетеді. Fitch сондай – ақ шетелдік және ұлттық валютадағы қысқа мерзімді рейтингті «F2» деңгейінде, елдік төбені «BBB+» деңгейінде растады. Агенттіктің пікірінше, мұнай бағасының құбылмалылығы мен Covid-19 пандемиясынан туындаған белгісіздікке қарамастан, Қазақстанда мемлекеттік борыштың төмен деңгейі және экономиканы қолдау және сыртқы күйзелістерді жеңілдету үшін қажетті фискалдық резервтердің елеулі көлемі сақталуда.

Standard & Poor's Global Ratings рейтинг агенттігі Қазақстан экономикасының тәуелсіз рейтингін «BBB-/A-3» деңгейінде растады, болжам әлемдегі және өңірдегі экономикалық жағдайдың белгісіздігіне қарамастан «тұрақты». S & P Global Ratings атап өткендей, Қазақстан Республикасы Үкіметінің пандемияның экономикаға теріс салдарын тежеу және реттеу жөніндегі шаралары, сондай-ақ билік сабақтастығы есебінен мемлекеттік институттардың тұрақтылығының және болжамдылығының жоғары деңгейі кредиттік рейтингтер тұрақтылығының факторлары болды.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ ҰСТАНЫМЫ

Дүниежүзілік банк (ДБ) сарапшылары 2020 жылды соңғы екі онжылдықтағы Қазақстан экономикасы үшін ең қиын жыл деп атады. Пандемияның таралуы 2020 жылдың екінші тоқсанында жаһандық белсенділікті тоқтатып, Қазақстанның негізгі экспорттық тауары – мұнайға деген әлемдік сұраныс пен бағаның құлдырауына алып келді. Пандемия сонымен бірге ішкі экономикалық белсенділікті едәуір төмендетті: ДБ сарапшыларының пікірінше, 2020 жылы экономика 2,5%-ға қысқарады, ал инфляция деңгейі 6,2%-ды құрайды. 2021 жылы экономиканың шамалы өсімі күтілуде, ол 2022 жылы күшейеді, бірақ бұл ретте елеулі төмен тәуекелдер сақталады.

Халықаралық валюта қоры (ХВҚ) 2020 жылы Қазақстан экономикасы covid-19 пандемиясынан және мұнай нарығындағы баға соққысынан зардап шеккенін атап өтті. ХВҚ сарапшыларының бағалауына сәйкес, 2020 жылы елдегі экономикалық белсенділік жалпы 2,7%-ға төмендейді, ал келесі жылы өсім оң мәндерге оралады, дегенмен пандемияның дамуына, мұнай бағасының тұрақсыздығына және негізгі сауда серіктестерінің қатысуымен сауда шиеленісіне қатысты елеулі тәуекелдер сақталуда. ХВҚ Қазақстандағы инфляция 2020 жылы 7,5% – ды құрайды және 2021 жылы 5,9%-ға дейін төмендейді деп күтуде.

Азия даму банкінің (АДБ) бағалауына сәйкес, Қазақстанның ЖІӨ 2020 жылы 3,2%-ға төмендейді. Сарапшылар өнеркәсіп пен ауыл шаруашылығының қалыпты дамуына қарамастан, қызмет көрсету секторы Covid-19 бойынша қатаң сақтау шараларына байланысты қатты зардап шекті, бұл 2020 жылдың бірінші жартысында терең құлдырауға әкелді. Валюта бағамының төмендеуі экономикалық құлдырауға қарамастан бағаның өсуіне алып келетіндіктен, инфляция 2020 жылы АДБ бағалауы бойынша 7,4% деңгейінде қалыптасады. ҚР Ұлттық Банкінің сайтында жарияланған ресми деректер негізінде.

БАНК СЕКТОРЫ ¹

2020 жылы банк секторының активтері 16,4% – ға ұлғайып, ЖІӨ-нің 44,7% – ын құрады. 2019 жылғы ЖІӨ-дегі банк активтерінің үлесі 39,6% – ды құрады. Елдің банк секторы пандемиядан туындаған дағдарысты жеткілікті түрде қарсы алды, бұл банктердің активтерінің сапасын бағалау рәсімінің нәтижелерімен расталды – AQR. 2019 жылмен салыстырғанда 2020 жылдың серпіні кредит берудің баяу қарқынымен, сондай-ақ соңғы 3 жылда ЕДБ депозиттік базасының бұрын-соңды болмаған өсуімен сипатталды. Осылайша банктердің клиенттік қорландыруының елеулі бөлігі ҚР ҰБ корреспонденттік шоттары мен бағалы қағаздар портфелінде орналастырылды.

1 болжамға сәйкес, 2021 жылы экономика өсімі 2,8%-ды құрайды, инфляция деңгейі 6,2%-ға дейін төмендейді.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Қазақстан банк секторын екінші деңгейдегі 26 банк таныстырды, оның ішінде 15 – шетелдік қатысушы банктер, оның ішінде 12-еншілес банктер, 100% мемлекет қатысқан бір банк. 2020 жылы сектордан бір банк кетіп қалды: жыл соңында «Tengri Bank» АҚ-тың банктік және өзге операцияларды жүргізуге берілген лицензиясы қайтарып алынды. 2020 жылдың желтоқсанында реттеуші «АТФ Банк» АҚ-ның Jýsan тобына қосылуы жөніндегі мәмілені іске асыруға келісім берді, сондай-ақ «Фридом Финанс» АҚ-ға «Банк Kassa Nova» АҚ-ны («ForteBank» АҚ-ның еншілес банкі) сатып алуға рұқсат алды.

ЕДБ активтері 2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 2020 жылы 16,4% – ға ұлғайып, 31,2 трлн теңгені құрады, бұл соңғы 5 жылдағы рекордтық көрсеткіш болып табылады. 01.01.2021 ж. жағдай бойынша Еуразиялық банк активтер мөлшері бойынша 8-ші орында болды, бұл 2020 жылдың басында бір позицияға жоғары. Банк активтері 2020 жылғы 12 айда 14,5%-ға өсті, бұл жүйедегі 13 орынға сәйкес келеді.

Банк секторы активтерінің құрылымында ең көп үлес-жиынтық активтердің 47,6%-ы 15,8 трлн теңге сомасында жыл басынан бері 7,1% – ға ұлғайған, кредит портфеліне тиесілі болды. 26 банктің 14-і портфельдің өсімін көрсеткенін айта кету керек. 2020 жылдың қорытындысы бойынша Еуразиялық банк нарықтағы үлесі 4%, кредиттік портфель көлемі бойынша 8-ші позицияда болды. Банк кредиттері жыл басынан бері 14%-ға төмендеп, 607,2 млрд. теңгені құрады.

01.01.2021 жылғы жағдай бойынша банк жүйесіндегі провизиялар деңгейі жыл басынан бастап, 1,8 п. т. төмендеп кредит портфелінің 11,6%-ын құрады. Бұл ретте 90+ проблемалық кредиттерді өтеу деңгейі провизиялар сомасымен 6 п. т. артып, 170,0%-ды құрады. Кредиттік портфельді резервтеу деңгейі бойынша Еуразиялық банк 6-шы орынды (кредиттік портфельдің 18,8%-ы) иеленді.

01.01.2021 ж. жағдай бойынша елдегі екінші деңгейлі банктерінің міндеттемелері 27,2 трлн теңгені құрап, жыл басынан бері 17,5%-ға артты. Жиынтық міндеттемелерде ең көп үлес (79,2%) 2020 жылы 19,9%-ға ұлғайып, 21,6 трлн. теңгені құраған халықтың салымдарына тиесілі болды. 2020 жылы заңды тұлғалардың салымдары 22,5%-ға 10,6 трлн теңгеге дейін өсті; заңды тұлғалардың шетел валютасындағы салым үлесі 41,7%-ды құрады (жыл басынан бері -1,3 п.т.). ,ір жылдағы жеке тұлғалардың салымдары 17,5%-ға 10,9 трлн теңгеге дейін ұлғайды; жеке тұлғалардың шетел валютасындағы салым үлесі 38,6%-ды құрады (жыл басынан бері -3,1 п.т.). 2020 жылдың қорытындылары бойынша Еуразиялық банк корпоративтік салымдар көлемі бойынша елдің банк секторында 7-ші орынды және олардың динамикасы бойынша 12-ші орынды (жыл басынан бастап 25,2%) иеленді. Заңды тұлғалардың Банк міндеттемелеріндегі депозиттерінің үлесі 2020 жылғы 12 айда 36,6%-дан 39,7%-ға дейін ұлғайды. Еуразиялық банктегі жеке тұлғалардың салымдары 2020 жылдың басынан бастап 8,2%-ға ұлғайды және 459,3 млрд. теңгені құрады (сектордағы көрсеткіш бойынша 8-ші орын және серпіні бойынша 17-орын). Банктің міндеттемелеріндегі бөлшек депозиттердің үлесі 2020 жылғы 12 айда 44,1%-дан 41,4%-ға дейін төмендеді.

2020 жылғы банк секторының таза пайдасы 2019 жылғы деңгейге қарағанда 8,2%-ға қысқарып, 726,1 млрд. теңгені құрады. 2020 жылғы кредиттеудің төмен өсу қарқыны банктердің кірістілігі көрсеткіштерінің серпініне тежеуші әсер етті. Банктер негізгі пайда көзі ретінде бөлшек сегмент кірістерінің құбылмалылығына осал болып қалады. 2020 жылдың қорытындысы бойынша Еуразиялық банктің таза пайдасы 4 млрд. теңгені құрады (банк секторында 16-шы орын).

ЭКОНОМИКАНЫ ДАМУ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ ²

ҚР ҰЭМ-ГЕ СӘЙКЕС ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫ ОРТАША МЕРЗІМДІ 2025 ЖЫЛҒА ДЕЙІНГІ ПЕРСПЕКТИВАДА ДАМУДЫҢ ҮШ СЦЕНАРИЙІН КҮТУДЕ:

Базалық сценарий әлемдік экономиканың орнықтылығын сақтай отырып, оның 2021-2025 жылдары өсу қарқынын біртіндеп арттыруды көздейді.

Осы сценарий кезінде 2021-2025 жылдары мұнай бағасы бір баррель үшін 35 АҚШ доллары деңгейінде қалыптасады, ал экономиканың орташа жылдық өсімі 4%-ды құрайды деп болжануда. Халықтың тұтынушылық белсенділігін арттыру және тұрақты инфляциялық фонды және ішкі сұранысты кеңейту есебінен тауарлар өндірісінің орташа өсу қарқыны 4,8% – ды, ал қызметтер өндірісі-3,5%-ды құрайды. Ішкі нарықта тұтыну бағаларын төмендетуді ынталандыру жөніндегі шараларды іске асыру және инфляциялық таргеттеу режимі орта мерзімді перспективада нысаналы дәліз шегінде инфляция деңгейін сақтауға мүмкіндік береді.

Биржалық нарықтағы ахуалдың тұрақтануы және азық-түлік өніміне деген сұраныс отандық өнімдердің экспорттық жеткізілімдеріне оң әсерін тигізеді. 2021 жылғы тауар экспорты 2025 жылы 51,5 млрд. АҚШ долларына дейін ұлғаюмен 41,4 млрд. АҚШ долларын құрайды, бұл ретте импорт 2025 жылы 37,8 млрд. АҚШ долларына дейін ұлғаюмен 36,3 млрд. АҚШ долларын құрайды.

Экономикалық өсудің орнықты параметрлері кірістердің үдемелі ұлғаюына әсер ететін болады. 2021 жылғы кірістер 6 925,7 млрд. теңге көлемінде күтіліп, 2023 жылы 9 217,1 млрд. теңгеге дейін ұлғайтылады.

Оптимистік сценарий 2021-2025 жылдардағы әлемдік экономиканың үдемелі дамуын білдіреді.

Бұл сценарийде мұнай бағасы 2021-2025 жылдарға арналған бір баррель үшін 45 АҚШ доллары деңгейінде белгіленеді. ЖІӨ-нің орташа жылдық өсімі 4,5%-ды құрайды. Қолайлы сыртқы және ішкі жағдайлардың есебінен барлық экономиканың сегменттерінде тауарлар мен қызметтер өндірісі орта есеппен тиісінше 5,1% және 4,2% деңгейінде үдемелі өсім күтілуде. Экономиканың үдемелі өсімі мен халықтың отандық өнімдерге деген қажеттілігін қамтамасыз етуді кеңейту арқылы нысаналы дәліз шегінде инфляция деңгейін сақтауға ықпал етуге болады.

Биржалық тауарлар нарығында оң жағдайлардың сақталуы және азық-түлік өнім бағасының артуы салалардың серпінді дамуына және елдегі өндірістік белсенділіктің өсуіне ықпал ететін болады, бұл қазақстандық экспортты кеңейтуге оң әсерін тигізеді. Оптимистік сценарий бойынша тауар экспортының көлемі 2021 жылғы 52,9 млрд. АҚШ

2 Қазақстан Республикасының 2021-2025 жылдарға арналған әлеуметтік-экономикалық даму болжамына сәйкес (ҚР Үкіметімен 25.08.2020 ж. мақұлданған)

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП

долларынан 2025 жылы 65,9 млрд. АҚШ долларына дейін ұлғаяды. Бұл ретте Импорт 2021 жылы 40,7 млрд. АҚШ доллары деңгейінде күтілуде, бұл 2025 жылы 42,3 млрд. АҚШ долларына дейін ұлғаяды.

Экономика салаларындағы шығарылымның жоғары өсімі республикалық бюджет кірістерінің ұлғаюына ықпал ететін болады. 2021 жылғы кірістер 7 304,1 млрд. теңге көлемінде күтіліп, 2023 жылы 9 753,9 млрд. теңгеге дейін ұлғайтылады.

Пессимистік сценарий әлемдік экономиканың баяу өсімімен, геосаяси жағдайдың шиеленісуімен, сауда-санкциялық текетірістің өршуімен, сондай-ақ Қазақстанның энергия ресурстарына және өзге де экспорттық тауарларына деген әлемдік бағалардың күрт төмендеуімен негізделген экономикада қолайсыз құбылыстардың басталуымен сипатталады. Фискалдық саясаттың ішкі шараларының ынталандырушы әсері шектеулі болуы мүмкін, бұл мемлекеттік бюджетінің жоғары жүктемесі мен, сондай-ақ арзан қаржыландырудың төмен қол жетімділігіне байланысты. Бұдан басқа бұл сценарий әлемдік экономика үшін коронавирустық пандемиядан болатын теріс салдарларды нивелирлеудің ұзақ процесін, оның ішінде өндірістік-өткізу тізбектерін қалпына келтіруді, іскерлік белсенділікті жандандыруды, тұтынушылық сұранысты карантиндік деңгейге дейін қайтаруды көздейді.

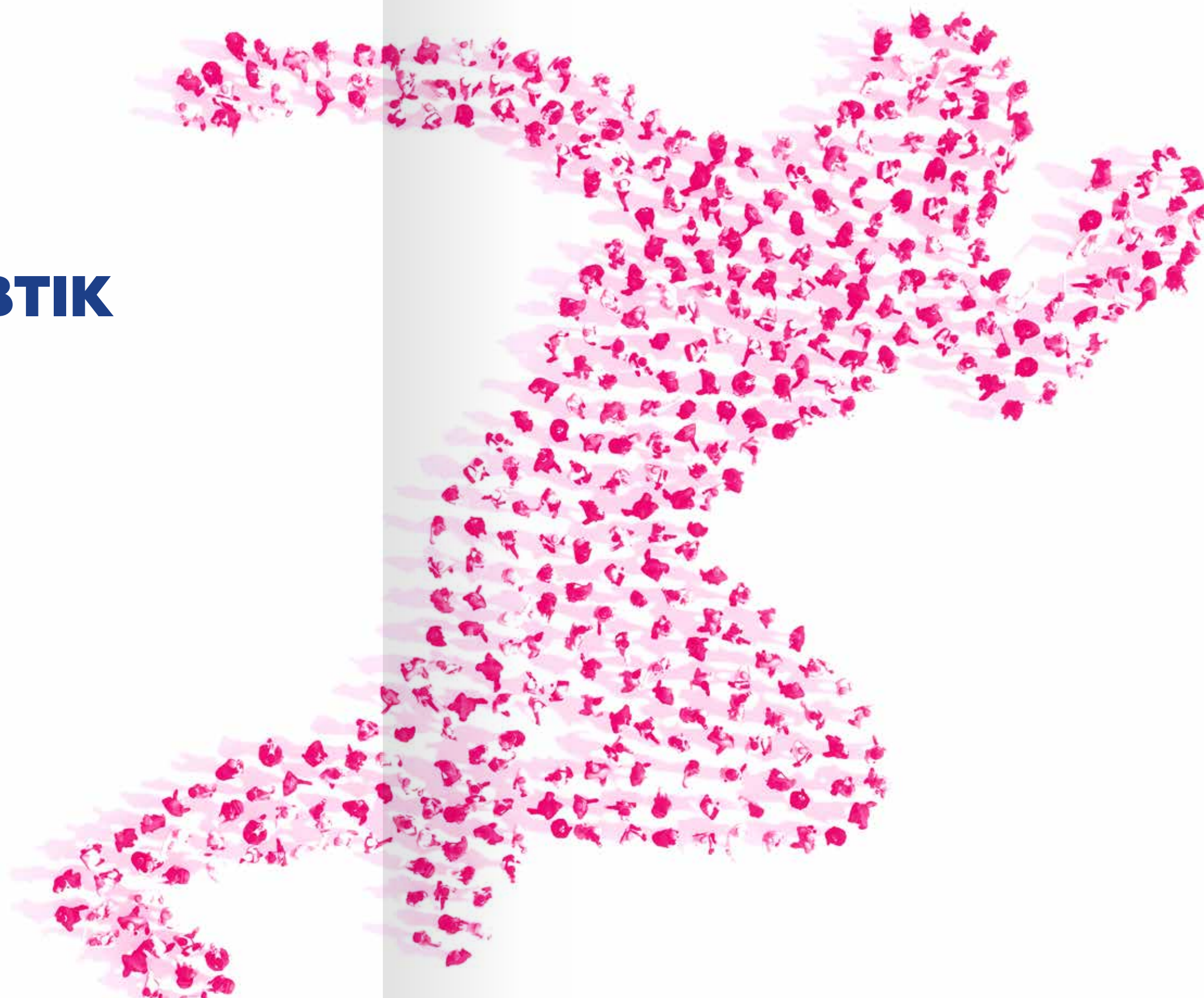
2021 жылдан бастап 2025 жылға дейінгі кезеңде мұнай бағасының барреліне 25 АҚШ доллары деңгейін болжаған кезде экономиканың орташа жылдық өсімі 3%-ды құрайды. Сыртқы жағдайлардың нашарлауы мен іскерлік белсенділіктің төмендеуі экономиканың жүйе құрайтын салаларындағы өсімді тежейтін болады. Тауарлар мен көрсетілетін қызмет өндірісінің орташа өсу қарқыны тиісінше 3,3%-дан және 2,8%-дан аспайтын болады. Әкелінген тұтыну тауарлары көлемінің өсуі, сондай-ақ халық инфляциялық күтулерінің күшеюі елдегі инфляция деңгейіне қысым көрсетуі мүмкін.

Әлемдік сұраныстың төмендеуі мен тауар нарығындағы бағалардың төмендеуі қазақстандық экспортқа теріс әсер етеді. 2021 жылғы тауар экспорты 29,5 млрд. АҚШ долларын құрайды, 2025 жылы 36,7 млрд. АҚШ долларына дейін ұлғаяды. 2021 жылғы импорт 27,4 млрд. АҚШ долларын құрап, 2025 жылы 28,7 млрд. АҚШ долларына дейін өседі деп күтілуде.

Баяу экономикалық даму процесі салық түсімдерінен түсетін кірістердің артуын тежейтін болады. 2021 жылы кірістер 6 306,7 млрд. теңге көлемінде күтіліп, 2023 жылы 8 347,8 млрд. теңгеге дейін ұлғайтылады.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

3

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

Еуразиялық банктің корпоративтік басқару жүйесі – акционерлер, Директорлар кеңесі, басқарма және өзге де мүдделі тұлғалар арасындағы өзара қатынастар жүйесі.

Банктегі корпоративтік басқару Банк акционерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін құрметтеуге, қаржы институтының өзінің іскерлік беделін арттыруға негізделеді және оның қызметінің тиімділігіне қол жеткізуге, оның ішінде банк активтерінің өсуін қамтамасыз етуге, жұмыс орындарын құруға және банктің қаржылық тұрақтылығы мен кірістілігін қолдауға бағытталған.

Еуразиялық банктегі корпоративтік басқару стандарттары «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңның талаптарына негізделіп, банктік нормативтік құжаттармен айқындалады. Банк корпоративтік басқару саласындағы халықаралық жетістіктерді қадағалайды және оларды халықаралық озық тәжірибені қолданылатын жерде корпоративтік басқаруға тұрақты түрде енгізеді.

Банкте корпоративтік басқару қағидаттарын сақтау мақсатында корпоративтік басқарудың негізгі қағидаттары мен жүйесін сақтауға арналған «Директорлар кеңесі туралы ереже», «Басқарма туралы ереже», «Кадр саясаты, «Банктегі мүдде қақтығысын реттеу қағидалары», «Корпоративтік басқару қызметі туралы ереже» сияқты ішкі нормативтік құжаттар әзірленіп, қолданылады.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ КОДЕКСІН САҚТАУ

Корпоративтік басқару кодексі Банк акционерінің/лерінің, оның органдары мен банктің лауазымды тұлғаларының арасындағы қарым-қатынастарда, сондай-ақ банктің (оның органдарының, лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің) үшінші тұлғалармен қарым-қатынастарында және акционерлердің мүдделерін қорғау мақсатында іскерлік этиканың жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін әзірленген.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

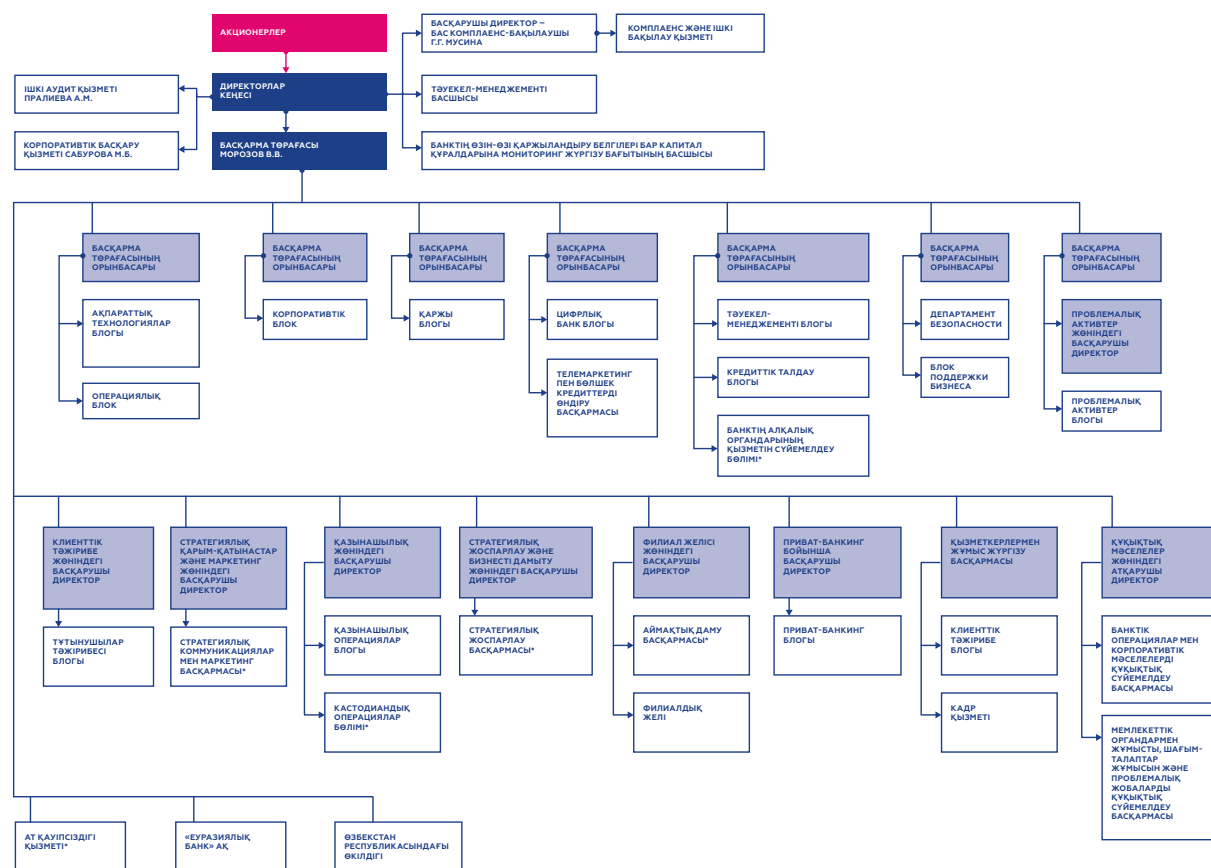
Кодекс 2020 жылғы маусымда онда банк акционері мен Банктің Директорлар кеңесі, Банк Басқармасы, басшы қызметкерлер мен аудиторлар арасындағы қатынастарды, сондай-ақ банктің уәкілетті алқалы органдары мен банктің өзге де лауазымды тұлғалары, оның құрылымдық бөлімшелері мен қызметкерлері арасындағы қатынастарды қоса алғанда, банкті басқару процесінде қолданылатын қағидаттарды белгілейтін «Еуразиялық қаржы компаниясы» АҚ-ның жалғыз акционері жаңа редакцияда бекітті.

КОДЕКСТЕ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚАҒИДАТТАРЫ БЕКІТІЛГЕН:

- акционердің (-лердің) құқықтары мен мүдделерін қорғау қағидаты;
- Директорлар кеңесі мен басқарманың банкті тиімді басқару қағидаты;
- банк қызметі туралы ақпаратты ашудың ашықтығы мен объективті қағидаттары;
- заңдылық пен этика қағидаттары;
- тиімді дивидендтік саясат қағидаттары;
- тиімді кадр саясатының қағидаттары;
- мүдде қақтығыстарын реттеу қағидаты;
- қызмет ауқымы мен сипатына, оның құрылымына, тәуекелдер профиліне, банктің бизнес-моделіне сәйкестік қағидаты.

Банктің Директорлар кеңесі мен Басқармасы қаржы институтының қызметі корпоративтік басқару кодексінде белгіленген корпоративтік басқару қағидаттарына, ережелері мен рәсімдеріне сәйкес жүргізілетінін растайды. Банк сондай-ақ әлемдік деңгейдегі озық тәжірибелерді негізге ала отырып, корпоративтік басқару тәжірибесін дамытуға және жетілдіруге ниетті.

ҰЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМ

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

БАНК ОРГАНДАРЫ БОЛЫП:

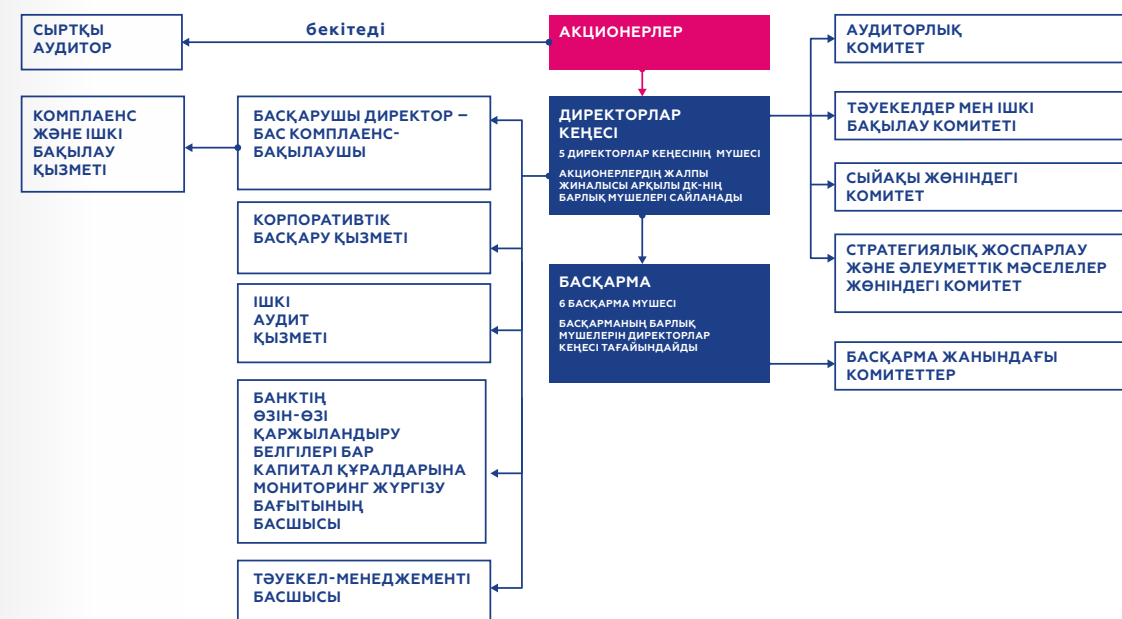
- жоғарғы орган – жалпы акционер жиналысы;
- басқару органы – Директорлар кеңесі;
- атқарушы орган-Басқарма.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Директорлар кеңесінің жанында белгілі бір бағыттар бойынша қадағалауды, басқаруды және шешімдерді қабылдауды қамтамасыз ететін төрт комитет жұмыс істейді: Стратегиялық жоспарлау және әлеуметтік мәселелер жөніндегі Комитет, аудиторлық Комитет, тәуекелдер мен ішкі бақылау комитеті және сыйақылар жөніндегі Комитет.

Корпоративтік басқарудың озық тәжірибелерін енгізу үшін Директорлар кеңесіне корпоративтік басқару мәселелеріне жауап беретін, сондай-ақ капитал құралдарының мониторингі бағытының басшысы болып табылатын сыртқы аудиторлар, Басқарушы Директор – бас комплаенс-бақылаушы, комплаенс және ішкі бақылау қызметі, Ішкі аудит қызметі, корпоративтік басқару қызметі жәрдемдеседі.

Басқарма жанынан қызметтің әрбір бағыты бойынша ірі мәселелерді бөлек қарайтын, комитеттер мен жұмыс топтары құрылды.

АКЦИОНЕРЛЕР ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

100% қатысу үлесі бар «Еуразиялық қаржы компаниясы» АҚ Еуразиялық банктің жалғыз акционері болып табылады. 31.12.2020 жылғы тең үлестердегі соңғы бенефициарлар-Машкевич А., Ибрагимов А. және Шодиев П.

31.12.2020 жылғы жағдай бойынша банктің жарияланған жай акцияларының саны 2 096 038 900 құрады (2019 жылы – 2 034 807 500 және сатып алуға жатпайтын кумулятивтік артықшылықты акцияға жатпайтын 3 000 000 (2019 жылы – 3 000 000 артықшылықты акция).

2020 жылы 612 314 бір жай акция 6 532,60 теңге бағасы бойынша шығарылды және төленді (2019 жылы акциялар шығарылмады).

Шығарылған және айналыстағы акционерлік капитал 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай мен 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша толық төленген жай акциялардан тұрды:

АКЦИЯЛАР	2020 АКЦИЯ САНЫ	2019 АКЦИЯ САНЫ
955,98 теңге бойынша шығарылған	8 368 300	8 368 300
1 523,90 теңге бойынша шығарылған	2 631 500	2 631 500
1 092,00 теңге бойынша шығарылған	2 930 452	2 930 452
6 532,60 теңге бойынша шығарылған	7 030 137	6 417 823
Барлық шығарылған және айналыстағы акциялар	20 960 389	20 348 075

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Директорлар кеңесі банк қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырып, акционерлердің жалпы жиналысына есеп береді.

Директорлар кеңесі Қазақстан Республикасының заңнамасымен және/немесе Банк Жарғысымен акционерлердің жалпы жиналысының айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, банктің қызметіне жалпы басшылық етеді. Директорлар кеңесі қадағалау функцияларын орындайды және банк қызметінің басым бағыттарын және оның даму стратегияларын айқындайды. Сондай-ақ Директорлар кеңесінің құзыретіне Банк акционерлерінің ірі мәмілелерді жасау туралы шешімдерді қоспағанда, акционерлердің жылдық және кезектен тыс жалпы жиналысын шақыру, ірі мәмілелерді және жасалу мүдделілігі бар мәмілелерді жасасу туралы шешімдерді қабылдау кіреді. Сондай-ақ Директорлар кеңесі Банк Басқармасының сандық құрамын, өкілеттік мерзімін, оның басшысы мен мүшелерін сайлауды, олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтатуды және ҚР заңнамасы мен (немесе) Банк Жарғысында көзделген, акционерлердің жалпы жиналысының айрықша құзыретіне жатпайтын өзге де мәселелерді айқындайды.

Директорлар кеңесінің ұсыныстарын дайындау және аса маңызды мәселелерді қарау үшін банкте банк қызметінің әртүрлі аспектілері мен басқаруды ұйымдастыру үшін жауап беретін төрт комитет құрылды. Директорлар кеңесінің жекелеген комитеті қарайтын ішкі аудит мәселелерін қоспағанда, мәселелерді қарау Директорлар кеңесінің бір немесе бірнеше комитетінің құзыретіне жатқызылуы мүмкін.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Банк Директорлар кеңесінің Төрағасы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес Директорлар кеңесінің жұмысын ұйымдастырады, оның отырыстарын жүргізеді, сондай-ақ Банк Жарғысында, «Директорлар кеңесі туралы ережеде» айқындалған өзге де функцияларды жүзеге асырады. барлық Директорлар Кеңесінің мүшелері өз функцияларын ҚР қолданыстағы заңнамасы мен Банк Жарғысына, «Директорлар кеңесі туралы Ережеге», Банктің Директорлар Кеңесі жанындағы комитеттер туралы ережелерге сәйкес жүзеге асырады ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес банкте Директорлар кеңесі мен оның мүшелерінің қызметін мерзімді (жылына кемінде бір рет) бағалау көзделген.

2020 ЖЫЛДАҒЫ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚЫЗМЕТІ

2020 жылы Директорлар кеңесінің 91 отырысы өткізілді, оның барысында жасалу мүдделілігі бар мәмілелер бойынша шешімдер, сондай-ақ бағалы қағаздарды ұстаушылардың және банк инвесторларының мүдделерін қозғайтын оқиғалармен байланысты мәселелер мақұлданды. 2020 жылғы Директорлар кеңесі қараған негізгі мәселелер қатарында:

- «Еуразиялық банк» АҚ-ның 2021-2024 жылдарға арналған даму стратегиясын бекіту;
- Еуразиялық банк «АҚ-ның 2020-2024 жылдарға арналған цифрлық трансформациясын (стратегиясын) бекіту;
- «Еуразиялық банк» АҚ-ға (Қазақстан) тиесілі «Совкомбанк» ЖАҚ-тың Мәскеу қаласындағы (Ресей Федерациясы) «Еуразиялық банк» АҚ еншілес банкінің жай акцияларын сату жөніндегі мәмілені мақұлдау;
- жарияланған жай акциялардың санын 612 314 дана мөлшерінде ұлғайту;
- «Еуразиялық банк» АҚ 3-облигациялық бағдарламасы шегінде облигациялардың 3-ші және 4-ші шығарылымын ұстаушылардың жалпы жиналысын өткізу;
- «2-Еуразиялық жоба « ЖШС еншілес ұйымының жарғылық капиталын ұлғайту.

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ:

- Александр Машкевич**, Директорлар кеңесінің Төрағасы;
- Шухрат Алиджанович Ибрагимов**, Директорлар кеңесінің мүшесі;
- Инееса Чер-Хвановна Ким**, Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор;
- Жанбота Темиргалиевич Бекенов**, Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор;
- Репей Виталий Николаевич**, Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор.

БАРЛЫҒЫ: 5 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНІҢ ҚЫСҚАША ӨМІРБАЯНДАРЫ

Александр Машкевич

Директорлар кеңесінің Төрағасы

«Еуразиялық қаржы компаниясы» АҚ орналастырылған акция жалпы санының 33,33% үлесін иеленетін «Еуразиялық банк» АҚ-ның соңғы бенефициары.

Туған жылы: 1954

БІЛІМІ:

1976 ж. – КСРО-ның 50 жылдығы атындағы Қырғыз мемлекеттік университеті (Бішкек қ.). «Педагогика және психология теориясы мен тарихы» тақырыбында кандидаттық диссертациясын қорғады;

1981 ж. – Кеңес Одағында өз мамандығы бойынша ең жас ғылым кандидаты болып танылды;

1981-1986 жылдары-Қырғыз педагогикалық институтының доценті, деканы.

ЖҰМЫС ӨТІЛІ:

2013 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – Eurasian Resources Group S. a.r.l. менедж-ерлер (Директорлар) кеңесінің Төрағасы;

2010 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Еуразиялық өндірістік компания» АҚ Директорлар кеңесінің Төрағасы;

2009 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Еуразиялық өнеркәсіптік компания» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі;

2008 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Еуразиялық қаржы компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің Төрағасы;

2002 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – Еуразиялық өнеркәсіптік қауымда-стығының президенті, «Eurasian Natural Resources Corporation Limited» (ENRC Ltd) компаниясы директорлар кеңесінің Төрағасы;

1998 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Еуразиялық банк» АҚ Директорлар кеңесінің Төрағасы.

ҚОСЫМША АҚПАРАТ:

2016 ж. – Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетелдік инвесторлар кеңесінің мүшесі;

2001 ж. – «Құрмет» орденімен марапатталды;

2011 ж. – 3-дәрежелі «Барыс» орденімен марапатталды.

Банк комитеттеріне мүшелігі: комитеттерде жоқ.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Шухрат Алиджанович Ибрагимов

Директорлар кеңесінің мүшесі

«Еуразиялық банк» АҚ-ның, еншілес және тәуелді компаниялардың капиталында қатысу үлесі жоқ

Туған жылы: 1986

БІЛІМІ:

2004 ж. – Брюссельдегі Британ мектебі;

2007 ж. – EBS (Ұлыбритания, Лондон);

2007 ж. – Beijing Language and Culture University (Қытай, Пекин).

ЖҰМЫС ӨТІЛІ:

2015 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Alliance Altyn «Тау-кен компания-сы» Директорлар кеңесінің мүшесі (Қырғызстан), Eurasian Resources Group S. a.r.l. (Luxembourg) бизнесті дамыту жөніндегі директоры;

2017 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Еуразиялық банк» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі;

2019 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Еуразиялық қаржы компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, «Еуразия «сақтандыру компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, Халықаралық Азия кинофестивалінің Төрағасы (АҚШ);

2021 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – Eurasian Resources Group S. a.r.l. менедж-ерлер (Директорлар) кеңесінің мүшесі, Eurasian Resources Group S. a.r.l. менедж-ерлер (Директорлар) кеңесі жанындағы Аудит жөніндегі комитеттің, сыйақылар жөніндегі комитеттің және орнықты даму, бірігу және қосып алу жөніндегі комитеттің мүшесі, «YABIAD» шетелдік инвесторлар мен кәсіпкерлер қауымдастығының Ви-це-президенті.

Комитеттердегі мүшелігі: Аудиторлық комитет, Сыйақы комитеті мен Тәуекелдер және ішкі бақылау комитеті.

Инесса Чер-Хвановна Ким

Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор

«Еуразиялық банк» АҚ-ның, еншілес және тәуелді компаниялардың капиталында қатысу үлесі жоқ

Туған жылы: 1966

БІЛІМІ:

1988 ж. – В. И. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институты. (Автоматтанды-рылған басқару жүйесі)

1997 ж. – Қазақ мемлекеттік басқару академиясының жанындағы нарық институты (Қаржы және несие).

ЖҰМЫС ӨТІЛІ:

2017 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – Директорлар кеңесінің мүшесі, «Еуразиялық банк» АҚ тәуелсіз директоры;

Комитеттердегі мүшелігі: сыйақылар жөніндегі комитет пен Тәуекелдер және ішкі бақылау жөніндегі комитеттің Төрағасы.

Жанбота Темиргалиевич Бекенов

Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор

«Еуразиялық банк» АҚ-ның, еншілес және тәуелді компаниялардың капиталында қатысу үлесі жоқ

Туған жылы: 1957

БІЛІМІ:

1985 ж. – Алматы халық шаруашылығы институты (Қаржы және несие);

2001 ж. – Лондон бизнес мектебі (London Business School), Accelerated Development Program бағдарламасы (басшы қызметкерлер үшін жеделдетілген даму бағдарламасы).

ЖҰМЫС ӨТІЛІ:

1994-2015 жылдары – «PricewaterhouseCoopers» ЖШС менеджері, Бас директоры мен серіктесі;

2016-2018 жж. – «Grant Thornton» ЖШС басқарушы серіктесі;

2018 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Еуразиялық банк» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор;

2020 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «KEGOK» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор.

Комитеттердегі мүшелігі: Аудит жөніндегі комитет пен Стратегиялық жоспарлау және әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитеттің Төрағасы, Тәуекелдер және ішкі бақылау жөніндегі комитеттің мүшесі.

Виталий Николаевич Репей

Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор

«Еуразиялық банк» АҚ-ның, еншілес және тәуелді компаниялардың капиталында қатысу үлесі жоқ

Туған жылы: 1976

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

БІЛІМІ:

1998 ж. – «Киев-Могилян академиясы» Ұлттық университеті (бакалавр дипломы);

2000 ж. – «Киев-Могилян академиясы» Ұлттық университеті (магистр дипломы).

ЖҰМЫС ӨТІЛІ:

2000-2003 жж. – Arthur Andersen, Ernst & Young халықаралық аудиторлық компанияларының аудиторы;

2003-2006 жылдары – «Бринкфорд» ЖАҚ Корпоративтік қаржы жөніндегі директоры;

2007-2019 жылдары – «Зерттеулер, инвестициялар мен даму» ЖШҚ экономика жөніндегі директоры;

2019 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «Еуразиялық банк» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директоры;

2020 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін – «ТРЕНЕТУ БВ» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі өкілдігінің басшысы.

Комитеттердегі мүшелігі: Тәуекелдер мен ішкі бақылау комитетінің мүшесі.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫНДА ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІН ӨЗГЕРІСТЕР БОЛҒАН ЖОҚ.

ДАҒДЫЛАРЫ

ДАҒДЫЛАРЫ	ДИРЕКТОРЛАР САНЫ
БАНКТЕР МЕН ҚАРЖЫЛАР	5
МҰНАЙ-ГАЗ ЖӘНЕ ТАУ-КЕН ӨНДІРУ САЛАЛАРЫ	2
БАСҚА ЭКОНОМИКА САЛАЛАРЫ	5
СТРАТЕГИЯЛЫҚ КӨЗҚАРАС	5
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ	5
АДАМ РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ	5
АУДИТ	2
БУХГАЛТЕРИЯ	3

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҮМІТКЕРЛЕРІН ҰСЫНУ ЖӘНЕ ІРІКТЕУ ТӘРТІБІ

Директорлар кеңесінің, Директорлар Кеңесі жанындағы комитеттердің мүшелігіне үміткерлерді ұсыну және іріктеу кезінде банк ҚР заңнамасының талаптарын және «ҚР-дағы банктер және банк қызметі туралы» Заң, «мінсіз іскерлік беделдің болмау критерийлерін және келісім алу үшін қажетті құжаттар тізбесін қоса алғанда, қаржы ұйымдарының, банк, сақтандыру холдингтерінің, «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының басшы қызметкерлерін тағайындауға (сайлауға) келісім беру қағидалары» сияқты реттеушінің нормативтік-құқықтық актілерін қатаң басшылыққа алады.

Үміткерлерге қойылатын негізгі талаптар: мінсіз іскерлік бедел, жоғары кәсібилік және қаржы нарығындағы қажетті жұмыс өтілі, қаржы ұйымында кәсіби қызметті жүзеге асыру кезінде мүдделер қақтығысының болмауы.

Барлық үміткерлер тағайындалғанға дейін банктің тиісті жауапты құрылымдық бөлімшелері тарапынан ҚР Заңнамасы мен ішкі нормативтік құжаттардың қажетті талаптарына сәйкестігіне мұқият алдын ала зерделеуден және талдаудан өтеді.

ҚР заңнама талаптарына сәйкес Банктің жалғыз акционері «Еуразиялық қаржы компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімдерін айқындайды, оның мүшелерін сайлайды және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтатады, сыйақыларды төлеу және өз міндеттерін орындағаны үшін шығыстарды өтеу мөлшері мен шарттарын айқындайды.

БАНКТІҢ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МЕН ОНЫҢ МҮШЕЛЕРІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН БІЛІКТІЛІК ТАЛАПТАРЫ ТӨМЕНДЕГІ ТАЛАПТАРҒА ЖАУАП БЕРЕДІ:

- Директорлар кеңесінің құрамы мен оның өкілеттіктері тиімді бақылауды жүзеге асыру үшін жеткілікті болу;
- Директорлар кеңесі таңдалған бизнес-модельге, қызмет ауқымына, операциялардың түрі мен күрделілігіне сәйкес жиынтығында банкті жалпы басқару үшін жеткілікті қажетті біліктілігі, мінсіз іскерлік беделі мен тәжірибесі бар тұлғалардан тұрады;
- Директорлар кеңесінің мүшелері шешімдерді қабылдау процесінде өзара іс-қимылға, ынтымақтастық пен сыни талқылауға бағытталған;
- Директорлар кеңесінің мүшелері өз міндеттерін адал орындайды және шешімдер қабылдайды, мүдде қақтығыстарын барынша азайтады.

БАНК ҚЫЗМЕТІНДЕ МҮДДЕ ҚАҚТЫҒЫСТАРЫН БОЛДЫРМАУ

Банкте банк қызметіндегі мүдде қақтығыстарын басқару жүйесі құрылған және табысты жұмыс істейді. Комплаенс Банк бөлімшесі мүдде қақтығыстарын реттеу ережелерін әзірлеп, банк қызметіне енгізді. Банктің Директорлар Кеңесінің тиісті шешімімен бекітілген банктің осы ішкі нормативтік құжаты барлық деңгейдегі банк басшыларын, Банктің бөлімшелері мен уәкілетті алқалы органдарын (бұдан әрі – УАО) қоса алғанда, банктің барлық қызметкерлерінен басқа, банктің барлық қызметкерлерінің қызметінде мүдде қақтығыстарының туындау жағдайына одан әрі алып келуі мүмкін себептер мен жағдайларды анықтауды, бағалауды және алып тастауды алдын алу режимінде қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Банктің Директорлар кеңесі, Банктің Директорлар Кеңесі жанындағы комитеттер, Банк Басқармасы мен банктің өзге УАО, банк бөлімшелерінің ішкі бақылаушылары кейіннен мүдде қақтығыстарының туындауына әкеп соғуы мүмкін факторлардың үздіксіз мониторингін жүзеге асырады. Анықталған әлеуетті факторлар бойынша банкте жедел шешімдерді қабылдау арқылы олардың одан әрі мүдде қақтығыстары іске асырылған жағдайларына айналуына мүмкіндік бермейді.

Мүдде қақтығыстарының алдын алу қызметі Банктің Жарғысы, Әдеп және іскерлік мінез – құлық кодексі мен Корпоративтік басқару кодексі сияқты банктің өзге де ішкі нормативтік құжаттарына негізделеді.

Әрбір қызметкердің мүдде қақтығыстарының кез келген ықтимал көрінісіне саналы түрде төзбеушілігіне негізделген банк қызметкерлерінің корпоративтік мәдениетінің жоғары деңгейі банк қызметінің барлық бағыттарында осындай тәуекелдерді тиімді азайтуға мүмкіндік береді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ, СОНДАЙ-АҚ УАО ҚЫЗМЕТІНДЕГІ МҮДДЕ ҚАҚТЫҒЫСТАРЫН БАСҚАРУДАҒЫ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАР МЫНАЛАР БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ:

- **заңдылық** – Директорлар кеңесінің мүшелері, УАО қызметкерлері өз қызметін қатаң түрде ҚР заңнамасына, Банктің ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырады;
- **кәсібилік** – Директорлар кеңесінің мүшелері, УАО қызметкерлері өз қызметін кәсіби негізде жүзеге асырады, бұл жұмысқа жоғары білікті мамандар тартылады;
- **тәуелсіздік** – Директорлар кеңесінің мүшелері, УАО қызметкерлері өздерінің кәсіби қызметін жүзеге асыру барысында банктің заңды құқықтары мен мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін үшінші тұлғаларға тәуелді болуға жол бермейді;
- **адалдық** – Директорлар кеңесінің мүшелері, УАО қызметкерлері банк қызметінің ерекшелігін және іскерлік айналым дәстүрлерін ескере отырып, олардан талап етілетін ұқыптылық пен қамқорлық дәрежесімен әрекет етеді, өз функцияларын жүзеге асыруға тиісті жауапкершілікпен қарайды. Банктің басшы қызметкерлері мен қызметкерлері бір-біріне және клиенттерге жауапкершілікпен әрі әділ қарайды;
- **құпиялылық** – Директорлар кеңесінің мүшелері, УАО қызметкерлері, Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, банктік, коммерциялық құпияға, инсайдерлік ақпаратқа, қызметтік міндеттерін орындауға байланысты өздеріне белгілі болған дербес деректерге қатысты өздерінің иелігіндегі ақпаратты жария етпейді;
- **әдептілік** – Директорлар кеңесінің мүшелері, УАО қызметкерлері кәсіби және іскерлік қатынастарда ашық және адал болуы керек. Қызметкердің өзінің лауазымдық міндеттерін орындау барысында мүдде қақтығыстарын болдырмауға ұмтылуы әдеп және іскерлік мінез-құлық кодексінде бекітілген банк қызметкерлері үшін корпоративтік қағидаттардың бірі болып табылады;
- **объективтілік** – Директорлар кеңесінің мүшелері, УАО қызметкерлері кәсіби немесе бизнес-пікірді/қорытындыны өзгерту мақсатында бұрмалаушылыққа немесе бұрмалаушылыққа, мүдде қақтығыстарына, басқа тұлғалардың басқа жұмыскерлерге қысым көрсетуіне жол бермеуі тиіс;

- **банктің барлық** құрылымдық бөлімшелері мен қызметкерлері арасында тәуекелдерді басқару функцияларын, міндеттері мен өкілеттіктерін және мүдде қақтығыстарын барынша азайтуды ескере отырып, олардың жауапкершіліктерін нақты бөлу.

Комплаенс бөлімшесі банктегі мүдде қақтығыстарын басқаруды жалпы үйлестіруді жүзеге асыра отырып, осы процесті үнемі жетілдіріп отырады, сондай-ақ оларды қолдану кезінде банк қызметінде ықтимал мүдде қақтығыстарының туындауын, оның туындауына жағдайлардың пайда болуының бастапқы кезеңінде болдырмауға мүмкіндік беретін әдістер мен тетіктерді өзекті жағдайда ұстайды.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІН ХАБАРДАР ЕТУ

Тиімді корпоративтік басқару және атқарушы органның өзара іс-қимылы шеңберінде функцияларына бақылау рәсімдері енгізілген екінші қорғау желісінің бөлімшелері жүзеге асыратын банктік қызметті жүзеге асыру процесінде банк қызметінде ҚР Заңнамасының және Банктің ішкі нормативтік құжаттарының талаптарын жол берілген бұзушылықтар туралы Директорлар Кеңесін хабардар ету жүйесі енгізілді – комплаенс және ішкі бақылау қызметі, тәуекел-менеджмент блогы, Заң қызметі, кадр қызметі, қауіпсіздік департаменті, Ақпараттық қауіпсіздік пен банк қызметінің үздіксіздігі қамтамасыз етіледі. ішкі аудит қызметі (ІАҚ) банктің уәкілетті органдарының тәуекелдері мен бұзушылықтарын уақтылы анықтау және жеткізу бөлігінде банк қызметін тәуелсіз бағалайды.

АСА МАҢЫЗДЫ МӘСЕЛЕРДІҢ (ПРОБЛЕМАЛАРДЫҢ) ТУЫНДАУЫ МЕН ТӘУЕКЕЛДЕР ТУРАЛЫ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІН ХАБАРДАР ЕТУ КЕЗІНДЕГІ НЕГІЗГІ МАҚСАТТАР:

- уақтылығы;
- белгіленген кезеңділік пен үздіксіздікке негізделген жүйелілік;
- объективтілік, сенімділік пен өзектілік;
- іске асырылуы банктің қаржылық орнықтылығының нашарлауына әкеп соғуы мүмкін маңыздылық.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ЖАНЫНДАҒЫ КОМИТЕТТЕР

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ЖАНЫНДА БЕЛГІЛІ БІР БАҒЫТТАР БОЙЫНША ҚАДАҒАЛАУДЫ, БАСҚАРУДЫ ЖӘНЕ ШЕШІМДЕРДІ ҚАБЫЛДАУДЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕТІН ТӨРТ КОМИТЕТ ЖҰМЫС ІСТЕЙДІ:

- Стратегиялық жоспарлау және әлеуметтік мәселелер комитеті.
- Аудиторлық комитет.
- Тәуекелдер мен ішкі бақылау комитеті.
- Сыйақы комитеті.

Әрбір комитет өз қызметін оның өкілеттігін, құзыретін, сондай-ақ жұмыс қағидаттарын, Директорлар кеңесіне есеп берудің ішкі тәртібін, Комитет мүшелерінің алдында тұрған міндеттерді және комитеттегі Директорлар кеңесі мүшелерінің жұмыс мерзімдері бойынша шектеулерді айқындайтын құжат шеңберінде жүзеге асырады. Директорлар кеңесі өкілеттіктердің шоғырлануын болдырмау және жаңа көзқарастардың алға басуына ықпал ету үшін комитеттер мүшелерін (сарапшыларды қоспағанда) мерзімді ротациялауды көздейді.

Директорлар Кеңесінің жанындағы комитеттер Директорлар кеңесінің мүшелерінен және нақты комитетте жұмыс істеуге қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады. Директорлар кеңесінің комитеттерін тәуелсіз директорлар басқарады.

АУДИТОРЛЫҚ КОМИТЕТ

Құрамы: Бекенов Ж. Т. (Төраға), Ибрагимов Ш. А.

Құзыреті: комитеттің негізгі мақсаты Банктің Директорлар кеңесінің Ішкі аудит бөлімше жұмысының тиімділігін арттыру және Банктің қызметі туралы ұсынылатын ақпараттың сапасы бойынша сыртқы аудитормен өзара іс-қимыл жасау жөніндегі міндеттерді жүзеге асыруына жәрдемдесу болып табылады. Комитеттің негізгі міндеттері – Банктің Директорлар кеңесіне берілетін қаржылық есептілігінің толықтығы мен дұрыстығын қамтамасыз ету, ІАҚ қызметіне жетекшілік ету, қаржылық есептіліктің жыл сайынғы міндетті сыртқы аудиті процесін үйлестіру.

2020 жылы 38 мәселе қаралды.

ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН ІШКІ БАҚЫЛАУ КОМИТЕТІ

Құрамы: Ким И. Ч.-х. (Төраға), Бекенов Ж. Т., Репей В. Н., Ибрагимов Ш.А.

Құзыреті: комитеттің негізгі мақсаты Банктің Директорлар кеңесінің тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау бойынша тиімді жүйені құру жөніндегі міндеттерін жүзеге асыруына жәрдемдесу болып табылады. Комитеттің негізгі міндеттері:

1. Директорлар Кеңесі белгілеген тәуекел дәрежесінің деңгейі шеңберінде тәуекелдерді басқару саясатын, капиталды және өтімділікті басқару саласындағы рәсімдерді әзірлеу және олардың орындалуын бақылау;
2. Банк қызметіне тән тәуекелдерді бағалау, сондай-ақ банктің тәуекел бейінінің өзектілігін қолдау;
3. Бақылауды жүзеге асыру:
 - басқарманың тәуекел-тәбет деңгейлерін сақтауын;
 - жүйенің жұмыс істеуін: ішкі бақылау, нарықтық тәуекелді басқару, өтімділік тәуекелін басқару, қызметтің үздіксіздігін басқару, ақпараттық технологиялар тәуекелдерін басқару, ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін басқару, комплаенс-тәуекелді басқару, кредиттік тәуекелдерді басқару, операциялық тәуекелдерді басқару, сондай-ақ банк үшін маңызды басқа да тәуекелдер (заңды, стратегиялық, бедел тәуекелі);
4. операциялық тәуекел деңгейінің тұрақты мониторингі процесінің болуын қамтамасыз ету;
5. банк тәуекелдерін басқару үшін, сондай-ақ толық, дұрыс және уақтылы қаржылық, реттеушілік және басқарушылық ақпаратты қамтамасыз ету мақсатында ішкі модельдер мен ақпараттық жүйелердің болуын қамтамасыз ету;
6. перспективада өтімділікті қамтамасыз ету кезінде тиімділікті бағалау мақсатында қорландырудың әрбір көзінен қаражатты жедел тарту бойынша қабілеттілікті бағалау және бақылау.

2020 жылы 90 мәселе қаралды.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

СЫЙАҚЫ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ

Құрамы: Ким И. Ч.-х. (Төраға), Ибрагимов Ш. А., Газямова С. С.

Құзыреті: Комитеттің негізгі мақсаттары Директорлар кеңесінің мүдде қақтығыстарын барынша азайту жөніндегі қызметті жүзеге асыруына, Банктің ұйымдық құрылымын қалыптастыруға, банк қызметкерлерінің еңбегіне ақы төлеуді тиімді басқаруды қамтамасыз етуге және Банк Басқармасы мүшелеріне, Директорлар кеңесіне есеп беретін қызметкерлерге (қызметкерлерді және ішкі аудит қызметінің басшысын қоспағанда) сыйақы беру мәселелері бойынша жәрдемдесу болып табылады.

КОМИТЕТТІҢ НЕГІЗГІ МІНДЕТТЕРІ БОЛЫП:

- мүдде қақтығыстарын барынша азайтуды ескере отырып, банктің ұйымдық құрылымының жобасы;
- мүдде қақтығыстарын басқару жөніндегі рәсімдер және оны іске асыру тетіктері;
- «банк басшы қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, ақшалай сыйақы есептеу жөніндегі ішкі саясатқа, сондай-ақ материалдық көтермелеудің басқа да түрлеріне қойылатын талаптарды белгілеу туралы» Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 24 ақпандағы № 74 қаулысына сәйкес банктің басшы қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, ақшалай сыйақы есептеу, сондай-ақ материалдық көтермелеудің өзге де түрлері жөніндегі саясат.

2020 жылы 19 мәселе қаралды.

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖОСПАРЛАУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК МӘСЕЛЕЛЕР ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ

Құрамы: Бекенов Ж. Т. (Төраға), Морозов В. В., Дружинина Н. М.

Құзыреті: Комитет Стратегиялық жоспарлау және әлеуметтік мәселелер жөніндегі Комитет Банк стратегиясын әзірлеуді, талдауды және іске асырылуын бақылауды жүзеге асырады, Банктің стратегиялық жоспарларының ағымдағы нарықтық және экономикалық жағдайларға, тәуекел дәрежесіне, қаржылық беріктік қорына, сондай-ақ құқықтық және реттеушілік талаптарға сәйкестігін қамтамасыз етеді. Комитет сондай-ақ бюджеттің іске асырылуын қамтамасыз етеді және оның орындалуын, сондай-ақ банк пен оның қызметкерлерінің Банктің рентабельділігін басқару саясатын сақтауын қадағалайды.

Бұдан басқа комитет банктің тиімді әлеуметтік саясатын құруға және банктің өзге де ІНҚ саясаттарын олардың стратегияға, ағымдағы нарықтық және экономикалық жағдайға, Банктің тәуекелдер бейініне, оның ішінде бекітілген тәуекел дәрежесінің стратегиясына, сондай-ақ заңнамалық талаптарға сәйкестігі тұрғысынан бағалауға жауапты болады.

2020 жылы 21 мәселе қаралды.

БАСҚАРМА

БАНК БАСҚАРМАСЫ-ТӨРАҒА БАСҚАРАТЫН, БАНКТИҢ АҒЫМДАҒЫ ҚЫЗМЕТІНЕ ЖАЛПЫ БАСШЫЛЫҚТЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРАТЫН АЛҚАЛЫ АТҚАРУШЫ БАСҚАРУ ОРГАНЫ.

Банк Басқармасы ҚР заңнамасымен және Банк Жарғысымен банктің басқа органдары мен лауазымды тұлғаларының құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуден басқа, банктің ағымдағы қызметіне басшылық ететін банктің алқалы атқарушы органы болып табылады. Басқарма банк қызметін жедел бақылауға жауап береді, оның ішінде ҚР заңнамасында және банк Жарғысында белгіленген тәртіппен банк атынан мәмілелер жасайды, банк қызметкерлерінің ҚР заңнамасын сақтауын қамтамасыз етеді, банк қызметін ұйымдастыру мақсатында құжаттарды қарайды және бекітеді, банктің барлық қызметкерлері орындауы үшін міндетті шешімдер (қаулылар) шығарады және нұсқаулар береді, сондай-ақ ҚР заңнамасына, Банк Жарғысына және Банктің ішкі құжаттарына сәйкес Банктің өзге органдарының құзыретіне жатқызылмаған өзге де функцияларды жүзеге асырады.

БАСҚАРМАНЫҢ 2020 ЖЫЛҒЫ ҚЫЗМЕТІ

2020 жылы басқарманың 186 отырысы өткізілді, оның ішінде 56 күндізгі және 130 сырттай отырыс, оның барысында 1117 мәселе қаралды. Олардың ішінде банктің операциялық қызметіне, кредиттік және депозиттік өнімдердің талаптарын өзгертуге, банктің қызметтері мен өнімдері бойынша шарттарды оңтайландыруға қатысты мәселелерді, атап айтқан-

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

да, ағымдағы шоттарды ашу процесі оңтайландырылды, «АВТО ШОБ бизнесі» өнімінің шарттары жаңғыртылды, Банктің Brand Book және «втокөлікті ауыртпалықтан алу» жобасы бекітілді. Сондай – ақ отырыстар шеңберінде «Қазақстан Республикасында төтенше жағдайды енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 15 наурыздағы № 285 Жарлығы негізінде жеке тұлға клиенттеріне арналған қарызды 6 айға дейінгі бір мезгілді мерзімге ұзарта отырып, төлемдер бойынша үш айға дейінгі мерзімді кейінге қалдыру шарттары мақұлданды.

2020 ЖЫЛЫ БАНК БАСҚАРМАСЫНДА КЕЛЕСІ ӨЗГЕРІСТЕР БОЛДЫ:

- 19.05.2020 жылы басқарма құрамынан Басқарма Төрағасының орынбасары Олег Печенкин шықты.
- 19.05.2020 жылы Александр Наумов Басқарма Төрағасының орынбасары болып сайланды.
- 01.07.2020 жылы Басқарма Төрағасының орынбасары Дина Катекова Басқарма құрамынан шықты.
- 15.10.2020 жылы Басқарма Төрағасының орынбасары Шухрат Садыров басқармадан кетті.
- 07.09.2020 жылы Ләззат Сатиева Басқарма Төрағасының орынбасары болып сайланды.

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША БАСҚАРМА ҚҰРАМЫ:

- Валентин Морозов, Басқарма Төрағасы
- Иван Белохвостиков, Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі
- Наталья Дружинина, Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі
- Сабыржан Бекбосунов, Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі
- Александр Наумов, Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі
- Ләззат Сатиева, Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

БАРЛЫҒЫ: 6 Басқарма мүшесі

Басқарма мүшелерінің Еуразиялық банктің, еншілес және тәуелді компаниялардың капиталына қатысу үлесі жоқ.

БАСҚАРМА МҮШЕЛЕРІНІҢ ҚЫСҚАША ӨМІРБАЯНДАРЫ

Валентин Морозов

Басқарма Төрағасы

Туған жылы: 1973

БІЛІМІ:

- New York University (Finance and marketing);
- Stanford University, London Business School, University of Colorado, Center for Creative Leadership
- Мәскеу мемлекеттік университеті

ҚЫСҚАША ӨМІРБАЯНЫ:

Валентин Морозов – үлкен тәжірибесі бар кәсіби банкир. Еуразиялық банкке келгенге дейін Валентин Морозов ресейлік банктерде, «базалық элемент» компаниялар тобында басшылық лауазымдарды атқарды, сондай-ақ McKinsey & Company және Arthur Andersen кеңесшісі болып жұмыс істеді.

Еуразиялық банкке келу қарсаңында, 2017 жылғы қаңтардан бастап 2018 жылғы ақпанға дейін Біріккен ВТБ + ВТБ 24-те бизнес – процестерді өзгертуді ұйымдастыру және әдіснама департаментінің аға вице-президентінің кеңесшісі және департамент басшысы-аға вице-президенті лауазымдарында жұмыс істеді. Процестерді оңтайландыру және цифрландыру бойынша құзыреттілік орталық құрды және банк процестерін оңтайландыруға жетекшілік етті.

2008 жылғы мамырдан 2017 жылғы қаңтарға дейін «Ресей Федерациясының Акционерлік Коммерциялық Жинақ Банкі» ААҚ және «Ресей Жинақ Банкі» ААҚ-та жұмыс істеді. Сбербанкте вице-президент лауазымында банк процестерін үнемі жетілдіруге, инновацияларды дамытуға және клиенттік тәжірибеге жауап берді. Жобалық кеңсені, ішкі коммуникацияларды, мотивация және тиімділікті басқару жүйесін және т. б. басқарды. Сондай-ақ 2007 жылдың маусымынан 2008 жылдың сәуіріне дейін «Тинкофф банкте» жұмыс істеді.

Басқарма құрамына енгізілген жылы: 2019

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

Иван Белохвостиков

Басқарма Төрағасының орынбасары

Туған жылы: 1978

БІЛІМІ:

- Кубан мемлекеттік технологиялық университеті (Жоғары инженерлік-техникалық білім)
- MBA менеджменті бойынша техника ғылымдарының кандидаты

ҚЫСҚАША ӨМІРБАЯНЫ:

Иван Белохвостиков бөлшек бизнес блогына жетекшілік етеді.

15 жылдан астам уақыт бойы ірі халықаралық және ресейлік банктік топтарда, соның ішінде Societe Generale, BNP Paribas, Россельхозбанк, Пробизнесбанк және МТС-банкте бөлшек, корпоративтік бизнесте жұмыс істеді. Бөлімшелерді шығындардан шығару; бюджеттің атқарылуын бақылау; кірістер мен кепілдік портфельдің өсуін қамтамасыз ету; тартудың жаңа арналарын – серіктестік және телемаркетингті енгізу; Банктің филиалдық желісінде (100-ден астам кеңсе) бөлшек сауда мен шағын бизнесті басқаруды басқару тәжірибесі бар. Клиенттік сервистің жұмысын модификациялаумен, NPS енгізумен, талап қою жұмысының тәсілдерін өзгертумен айналысты.

Басқарма құрамына енгізілген жылы: 2018

Наталья Дружинина

**Басқарма Төрағасының
орынбасары**

Туған жылы: 1972

БІЛІМІ:

- Әл-Фараби ат. Қазақ ұлттық университеті (Биология)
- Қазақ мемлекеттік басқару академиясының жанындағы нарық институты (Қаржы және несие)

ҚЫСҚАША ӨМІРБАЯНЫ:

Наталья Дружинина Еуразиялық банктің қаржы блогына жетекшілік етеді.

Дружинина ханым банк саласына 1995 жылы ҚР Ұлттық Банкінің іс жүргізу жөніндегі инспекторы лауазымына келді. 2004 жылдан 2007 жылға дейін Наталья Дружинина ҚР Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінде жұмыс істеді, онда KPI жүйесін қалыптастыруға және қызметкерлерді ынталандыруға жауап берді және еншілес ұйымдардың рентабельділігін бағалау жүйесін әзірлеуге қатысты. 2007 жылдан бастап 2018 жылғы ақпанға дейін Наталья Дружинина «Сбербанк» АҚ ЕБ-де бюджеттеу және жоспарлау департаменті директорының орынбасары, Жоспарлау-экономикалық департаменті директорының орынбасары, Қаржы департаменті директорының орынбасары, Қаржы департаменті директорының орынбасары, Қаржы департаменті директорының директоры лауазымдарында жұмыс істеді, онда бизнес-жоспарлауды, экономикалық ынталандыруды, басқарушылық талдауды, тарифтік саясатты әзірлеуге, қызметтердің, клиенттер мен өнімдердің рентабельділігін бағалауға, активтер мен пассивтерді басқаруға, сондай-ақ банктің шығыстарын басқаруға қатысты.

Басқарма құрамына енгізілген жылы: 2018

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

3

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

Сабыржан Бекбосунов

**Басқарма Төрағасының
орынбасары**

Туған жылы: 1954

БІЛІМІ:

- С. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университеті (Құқықтану)

ҚЫСҚАША ӨМІРБАЯНЫ:

Сабыржан Бекбосынов Еуразиялық банктің қауіпсіздік қызметіне жетекшілік етеді. Құқық қорғау органдарында 38 жылдық жұмыс тәжірибесі бар. 2003-2006 жылдары ҚР Әділет вице-министрі қызметін атқарған.

Бекбосынов мырза-3-сыныпты мемлекеттік Әділет Кеңесі, II дәрежелі «Құрмет» және «Даңқ» ордендерінің және «Астана», «Ерен еңбегі үшін», «Қазақстан Конституциясына 10 жыл», «10 жыл Астана «медальдарының иегері»

Басқарма құрамына енгізілген жылы: 2018

Александр Наумов

Басқарма Төрағасының орынбасары

Туған жылы: 1979

БІЛІМІ:

- Орталық Азия университеті (Қаржы және несие, экономист)
- «Экономиканың Жоғары Мектебі» Ұлттық зерттеу университеті («Тиімді басқару»-бағдарламасы)
- «Сбербанк» ЖАҚ корпоративтік университеті («Sberbank 500 Programme» (modules 1-5))

ҚЫСҚАША ӨМІРБАЯНЫ:

Александр Наумовтың банк саласында 16 жылдық тәжірибесі бар, бөлшек бизнес, IT, инфрақұрылымдық жобалар мен онлайн-сервистерді дамыту және маркетингпен айналысқан.

Еуразиялық банкке келгенге дейін «Сбербанк Қазақстан» АҚ ЕБ (бұрынғы «Техасбанк» АҚ), сондай-ақ «БПС-Сбербанк» ААҚ Басқарма Төрағасының орынбасары болып жұмыс істеді.

Жеке жетістіктерінің қатарында: ірі IT-жобаларды сәтті жүзеге асыру (болжамды online-талдау құралдарын енгізу, клиенттерді биометриялық сәйкестендіру сервистерін енгізу), банктік online-сервистерге арналған бірыңғай заманауи платформаны әзірлеу және іске қосу, «Беларусьтің ең инновациялық Банкі» сыйлығының иегері.

Басқарма құрамына енгізілген жылы: 2020

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

Ляззат Сатиева

Басқарма Төрағасының орынбасары

Туған жылы: 1978

БІЛІМІ:

- Павлодар мемлекеттік университеті (Қаржы және несие)
- Халықаралық бизнес академиясы (Менеджмент)

ҚЫСҚАША ӨМІРБАЯНЫ:

Ляззат Сатиева Еуразиялық банктің корпоративтік блок пен ШОБ қызметіне жетекшілік етеді.

Банк саласында көп жылдық жұмыс тәжірибесі бар. Еуразиялық банкке келгенге дейін ForteBank басқарушы директоры қызметін атқарды. Бұған дейін 10 жыл бойы Казкоммерцбанктің шағын және орта бизнесті қаржыландыру бағытын табысты басқарды. БТА Банкі Төрағасының орынбасары позициясында БТА Банкі мен Казкоммерцбанктің интеграциялау жобасына қатысты.

«Теңгеге 20 жыл» үкіметтік медалімен және «Еңбек сіңірген қаржыгер» қоғамдық ордендерімен марапатталған.

**ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІН
БАСҚАРМА ҚҰРАМЫНДА
ӨЗГЕРІСТЕР БОЛҒАН ЖОҚ.**

СЫЙАҚЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысын акционерлердің жалпы жиналысы айқындайды және бекітеді. Басқарма мүшелерінің сыйақысын сыйақы жөніндегі комитеттің ұсынымдары негізінде Директорлар Кеңесі белгілейді. Директорлар кеңесіне есеп беретін қызмет қызметкерлерінің сыйақы мөлшерін Директорлар Кеңесі айқындайды. Барлық қалған қызметкерлердің сыйақы мөлшерін айқындау Басқарма төрағасының міндеті болып табылады.

2020 жылдың қорытындысы бойынша Директорлар Кеңесінің мүшелеріне* төленген сыйақы сомасы 324,6 млн теңгені, Басқарма мүшелеріне – 722,3 млн теңгені құрады.

* әлеуметтік салықты, әлеуметтік жарналар мен міндетті мед.жарналарсыз.2020 жылдың қорытындысы бойынша

ЕНШІЛЕС ЖӘНЕ ТӘУЕЛДІ КОМПАНИЯЛАР

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША БАНК ЕКІ
КОМПАНИЯНЫҢ ҮЛЕСТЕРІНЕ ИЕ:**

«1-ШІ ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЖОБА» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ

Қатысу үлесі: 100%

Қызмет түрі: Бас банктің күмәнді әрі үмітсіз активтерін, оның ішінде қарыз алушыларға талап ету құқығын, жылжымалы және жылжымайтын мүлікті және (немесе) бас банктен құрылысы аяқталмаған объектілерге меншік құқығын сатып алу, сатып алынған активтерді басқару, оның ішінде жалға беру, қаржы лизингіне беру, сенімгерлік басқару және өткізу.

Заңды және нақты мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы, Медеу ауданы, Төлебаев көшесі, 38/61 үй.

Бірінші басшы: Мукушев Тимур Тюлюбаевич (директор).

2020 жылғы инвестициялар: жарғылық капиталға инвестициялар жүзеге асырылмады.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

«2-ШІ ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЖОБА» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ

Қатысу үлесі: 100%

Қызмет түрі: Бас банктің күмәнді әрі үмітсіз активтерін, оның ішінде қарыз алушыларға талап ету құқығын, жылжымалы және жылжымайтын мүлікті және (немесе) бас банктен құрылысы аяқталмаған объектілерге меншік құқығын сатып алу, сатып алынған активтерді басқару, оның ішінде жалға, қаржы лизингіне беру, сенімгерлік басқару және өткізу.

Заңды және нақты мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы, Медеу ауданы, Төлебаев көшесі, 38/61 үй.

Бірінші басшы: Фурцев Иван Анатольевич (директор)

2020 жылғы инвестициялар: жарғылық капиталдың жалғыз қатысушының инвестициялары 13 000 000 теңгені құрады.

ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ АУДИТ

ІШКІ БАҚЫЛАУ, КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕЛЕРІНІҢ ТИІМДІЛІГІН ЖАН-ЖАҚТЫ ТӘУЕЛСІЗ БАҒАЛАУ ЖҮРГІЗУ ҮШІН БАНКТЕ ІШКІ АУДИТ ҚЫЗМЕТІ ҚҰРЫЛДЫ.

Ішкі аудит қызметі (ІАҚ) қызметінің негізгі бағыты Директорлар кеңесіне банктегі тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерін жетілдіруге бағытталған тәуелсіз және объективті кепілдіктер мен кеңес беру болып табылады.

ІАҚ:

- Банктің Директорлар кеңесіне тікелей бағынатын және есеп беретін құрылымдық бөлімшесі;
- Банктің ішкі бақылау жүйесінің тұрақты мониторингінің бөлігі ретінде әрекет етеді;
- Аудит жоспарлары мен бағдарламаларын әзірлеу кезінде тәуекелге бағдарланған тәсілді пайдаланады.

ІАҚ ӨЗ ҚЫЗМЕТІНДЕ ТӨМЕНДЕГІЛЕРДІ БАСШЫЛЫҚҚА АЛАДЫ:

- (The Institute of Internal Auditors Inc.) Ішкі аудит институты әзірлеген ішкі аудиттің кәсіби тәжірибесінің халықаралық негіздеріне
- Этика кодексін
- ҚР заңнамасы мен ҚР ҰБ нормативтік құқықтық актілерін;
- Банктің жарғысы мен Банктің алқалы органдарының шешімдерін, Банктің ІНҚ;
- ІАҚ туралы ережені.

КОМПЛАЕНС-БАҚЫЛАУ

Банкте комплаенс және ішкі бақылау қызметі жұмыс істейді, ол банк қызметінің банктің қызметтер көрсету және қаржы нарығында операциялар жүргізу тәртібін регламенттейтін ҚР заңнамасының, уәкілетті органның, Банктің ІНҚ нормативтік құқықтық актілерінің, сондай-ақ банктің қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттер заңнамасының талаптарына сәйкестігін бақылауды жүзеге асырады.

Комплаенс-тәуекелді басқару мақсатында ҚР ҰБ Басқармасының «Екінші деңгейдегі банктері үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» 12.11.2019 жылғы № 188 қаулысының (бұдан әрі мәтін бойынша 188-қағида) және Банктің Директорлар Кеңесі бекіткен комплаенс және ішкі бақылау қызметінің жұмыс жоспарының талаптарына сәйкес комплаенс-тәуекелді басқару жөніндегі үздік халықаралық тәжірибелерді ескере отырып, банк қызметіндегі тәуекел комплаенс деңгейін төмендетуге бағытталған қажетті іс-шараларды жүргізіледі.

Банктің комплаенс және ішкі бақылау қызметі 2020 жылы банкте ұйымдастырылған банк клиенттері операцияларының қаржылық мониторингі процесінің тиімділігі мен нәтижелілігі бойынша Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі 19 банкі арасында ҚР ҚМ ҚҚА рейтингінде жетекші позициялардың бірін иеленді.

Сондай-ақ комплаенс және ішкі бақылау қызметі тарапынан алдын алу бақылау шараларының қабылдануына, банктің жоғары іздестірілген процестеріне комплаенс-сараптамалардың уақтылы жүргізілуіне және банкте уақтылы іске асырылған алдын алу шараларының 2020 жылы уәкілетті органдар тарапынан банкке қатысты қолданылған айыппұлдар саны 2019 жылғы 9-дан 2020 жылы 6-ға дейін және реттеуші тарапынан банкке қатысты қолданылған қадағалау ден қою шараларының жалпы саны 2019 жылғы 23-тен 2020 жылы 12-ге дейін айтарлықтай азайды.

Комплаенс және ішкі бақылау қызметі банк бөлімшелері мен қызметкерлерінің қызметінде мүдде қақтығыстары фактілерін анықтау және банк қызметінде алып тастаудың тиімді процесін ұйымдастырды. Осы мақсатта банкте әзірленген этика және іскерлік мінез-құлық кодексі, сондай-ақ мүдде қақтығыстарын реттеу қағидалары қолданылады. Комплаенс және ішкі бақылау қызметі инсайдерлер мен Банкпен ерекше қатынастармен байланысты тұлғалардың тізімін, Банктің үлестес тұлғаларының тізілімін жүргізуді және осы тізілімдерді өзекті жағдайда ұстауды жүзеге асырады, бұл 2020 жылы банктің байланысты тұлғалармен мәмілелер жасасқан кезде, сондай-ақ инсайдерлік ақпаратқа қатысты бөлігінде банк тарапынан ҚР заңнамасының талаптарын бұзудың қандай да бір жағдайларын болдырмауға мүмкіндік берді.

Комплаенс және ішкі бақылау қызметі банк қызметкерлері арасында комплаенс-тәуекелді басқару мәселелері бойынша тренингтер мен семинарларды, оның ішінде қашықтықтан өткізуді жүйелі түрде ұйымдастырады.

Жыл сайын, сондай –ақ тоқсан сайын-банкте комплаенс және ішкі бақылау бойынша ҚЗТҚҚ бойынша оқыту және тестілеу жұмыстары өтеді. 2020 жылы комплаенс мәселелері бойынша, оның ішінде Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл бойынша 19-дан астам оқыту іс-шаралары өткізілді.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Комплаенс және ішкі бақылау қызметінің қызметінде кейіннен Банк тәуекелдерін барынша азайту және/немесе алып тастау жөніндегі ұсынымдарды әзірлей отырып, бизнес-процестердің әр түрлі түрлері бойынша Банк қызметінде әлеуетті және іске асырылған комплаенс-тәуекелдерді анықтау бойынша жүйелі тексерулер жүзеге асырылады.

Комплаенс және ішкі бақылау қызметі банк қызметіне жаңа банктік өнімдерді /қызметтерді / рәсімдерді әзірлеуге және енгізуге тікелей қатысады.

Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында комплаенс және ішкі бақылау қызметі Банктің төлем модульдерінде оларды комплаенс-бақылау жүйесімен интеграциялау үшін, оның ішінде Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл талаптары шеңберінде клиенттердің операцияларын тексеру, АМЛ қаржы мониторингі жүйесі» бағдарламалық қамтамасыз етудегі операцияларды бақылауды автоматтандыру және Банктің есепке алу жүйелеріндегі есептілікті автоматтандыру, сондай-ақ нақты уақыт режимінде (online) және соңғы бақылау (offline) тәуекелге бағдарланған тәсіл бойынша бірқатар пысықтауларды іске асырды.

Банкте клиенттердің ҚР заңнама талаптарының, банктік қызметтерді көрсету кезіндегі Банктің ішкі рәсімдерінің бұзылуы туралы өтініштер мен шағымдарды жіберуі үшін» жедел желі « жұмыс істейді. Банк клиенттерінің шағымды сайтта көрсетілген телефон арқылы, Банктің Call Center арқылы, банктің кеңсесі арқылы жазбаша түрде, шағымды банктің сайтында орналасқан банктің бас комплаенс-бақылаушысына тікелей жолдау арқылы бірнеше тәсілмен жіберу мүмкіндігі бар. Барлық шағымдар мен өтініштер «өтініштер мониторингі жүйесінде» тіркеледі және комплаенс бөлімше тарапынан орындалуы бақыланады.

Комплаенс бөлімшесі банк клиенттерінің барлық шағымдары мен өтініштерін мәндері бойынша қарау процесінің тікелей қатысушысы болып табылады.

ДИВИДЕНТТЕР ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

БАНК ТИІМДІ ДИВИДЕНДТІК САЯСАТ ҚАҒИДАТЫН ҰСТАНАДЫ.

Еуразиялық банкте дивидендтерді төлеу дивидендтерді банк бизнесінің нақты жай-күйі негізінде есептеу және төлеуге арналған жағдайлардың болуы туралы анық ақпаратқа құрылады. Банк дивидендтердің мөлшерін және оларды төлеу тәртібін айқындау тетігінің ашықтығын ұстанады.

Банк дивидендтер төлеу кезінде Банктің Жарғысын басшылыққа алады. Банк жарғысы Банк акционерінің (-лердің) заңды мүдделерін қорғау, банкті капиталдандырудың өсуін қамтамасыз ету жөніндегі жалпы міндеттерін және дивидендтік саясаттың жалпы шарттарын айқындайды.

Жалғыз акционердің шешімі бойынша 2018, 2019, 2020 жылдар ішінде Банктің меншікті акциялары бойынша дивидендтер жарияланған жоқ және төленген жоқ.

	2017	2018	2019	2020
Бір жай акцияның баланстық құны	4 417,9 теңге	4 302,96 теңге	4 489,63 теңге	4 815,42 теңге
Бір жай акцияның шоғырландырылған баланстық құны	4 450,06 теңге	4 221,03 теңге	4 527,42 теңге	4 871,89 теңге

АҚПАРАТТЫҚ САЯСАТ ЖӘНЕ МҮДДЕЛІ ТҰЛҒАЛАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

АКЦИОНЕРЛЕРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

Банктегі акционерлермен және инвесторлармен өзара іс-қимыл жүйесі Банк қызметінің ақпараттық ашықтығын қолдауға арналған.

Ақпараттық саясат шеңберінде банк ашықтық, жүйелілік, дәйектілік, жеделділік, қолжетімділік және есептілік қағидаттарын ұстанады, сондай-ақ акционерлердің және басқа да мүдделі тараптардың құқықтары мен мүдделерін ескереді. Банк акционерлердің корпоративтік басқару шеңберінде өз қызметі бойынша түйінді шешімдер қабылдауға тиімді қатысуын қамтамасыз етеді және акционерлерді оның қаржы-шаруашылық жай-күйінің нәтижелері туралы дұрыс ақпаратпен қамтамасыз етеді.

Банктің акционерлеріне оның қызметі туралы ақпарат банктің корпоративтік интернет-ресурсында орналастыру арқылы жүзеге асырылады.

АРРФР ЖӘНЕ KASE ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛЫ

Банк Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі-реттеушімен толық өзара түсіністікті қолдау үшін барлық күш-жігерін жұмсайды.

Банк мәселелерді талқылау үшін ашық және Қазақстандағы нормативтік-құқықтық ортаны тұрақты жақсарту және реттеушінің мақсаттарына тиімді практикалық қол жеткізу мақсатында Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі ұйымдастырған әртүрлі жұмыс топтары мен форумдарға әрқашан қатысады. Реттеуші банктердің заңнамалық және құқықтық нормалардың барлық тиісті талаптарын сақтауын қамтамасыз ету үшін оларға мерзімді түрде кешенді және тақырыптық тексерулер жүргізеді. Банк ұсынымдарды уақтылы және барынша тиімді орындау мақсатында реттеушімен тығыз ынтымақтастық жасайды.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Банк ҚР заңнамалық актілерімен бекітілген мерзімді негізде реттеуші белгілеген есептілік нысандарын ұсынады.

Бұдан басқа Қазақстан қор биржасында (KASE) листинг рәсімінен өткен облигацияларға ие бола отырып, банк KASE белгілеген талаптарға сәйкес есептілік пен ақпарат ұсынады (www.kase.kz).

ХАЛЫҚПЕН ЖӘНЕ КОММЕРЦИЯЛЫҚ ҚҰРЫЛЫМДАРМЕН, БАҚ-ПЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ

Банк өзінің қызметіне қатысты ақпаратты тұрақты және жедел түрде өз сайтында жариялайды <https://eubank.kz> онда Банк клиенттері мен серіктестері Банк қызметінің өзгерістерімен және қызметтерімен, өнімдермен, қаржылық көрсеткіштермен, рейтингтермен және басқа да ақпаратпен таныса алады.

Банкте өтініштер мен шағымдар үшін мүдделі тұлғалардың мәселелерін шешуге көмектесуге арналған клиенттерді қолдау бөлімшесі жұмыс істейді. Өтініштер мен шағымдарды банкке корпоративтік сайт, байланыс орталығы, әлеуметтік желілер, электрондық пошта немесе пошта мекенжайы бойынша түрлі арналар арқылы жіберіледі:

Клиенттердің барлық өтініштері мен шағымдары өтініштер мониторингі жүйесінде тіркеледі, одан кейін Орындаушыға (клиенттің мәселесі құзыретіне жататын жауапты бөлімше) жіберіледі, содан кейін өтініш бойынша тексеру жүргізіледі. Тексеруден кейін клиентке жауап жіберіледі (егер жазбаша өтініш – жазбаша жауап, егер ауызша өтініш – жауап электрондық поштаға, ал пошта болмаған жағдайда – телефон арқылы беріледі).

Клиенттерге берілетін жауапты күнтізбелік 15 күн ішінде жіберіледі, ал өзге субъектілерден, лауазымды тұлғалардан қосымша ақпарат алу не жергілікті жерге барып тексеру талап етілген жағдайда, қарау мерзімі ұзартылады, бұл туралы клиентке хабарланады.

Келіп түскен шағымдарды өңдеу кезінде банк «жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» ҚР Заңын және ҚР ҰБ Басқармасының 2017 жылғы 28 шілдедегі № 136 «банк қызметтерін ұсыну және банктердің, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың банк қызметтерін ұсыну процесінде туындайтын клиенттердің өтініштерін қарау қағидаларын бекіту туралы» қаулысын және Банктің ішкі нормативтік құжаттарын, оның ішінде «операцияларды жүргізудің жалпы шарттары туралы қағидаларды» басшылыққа алады.

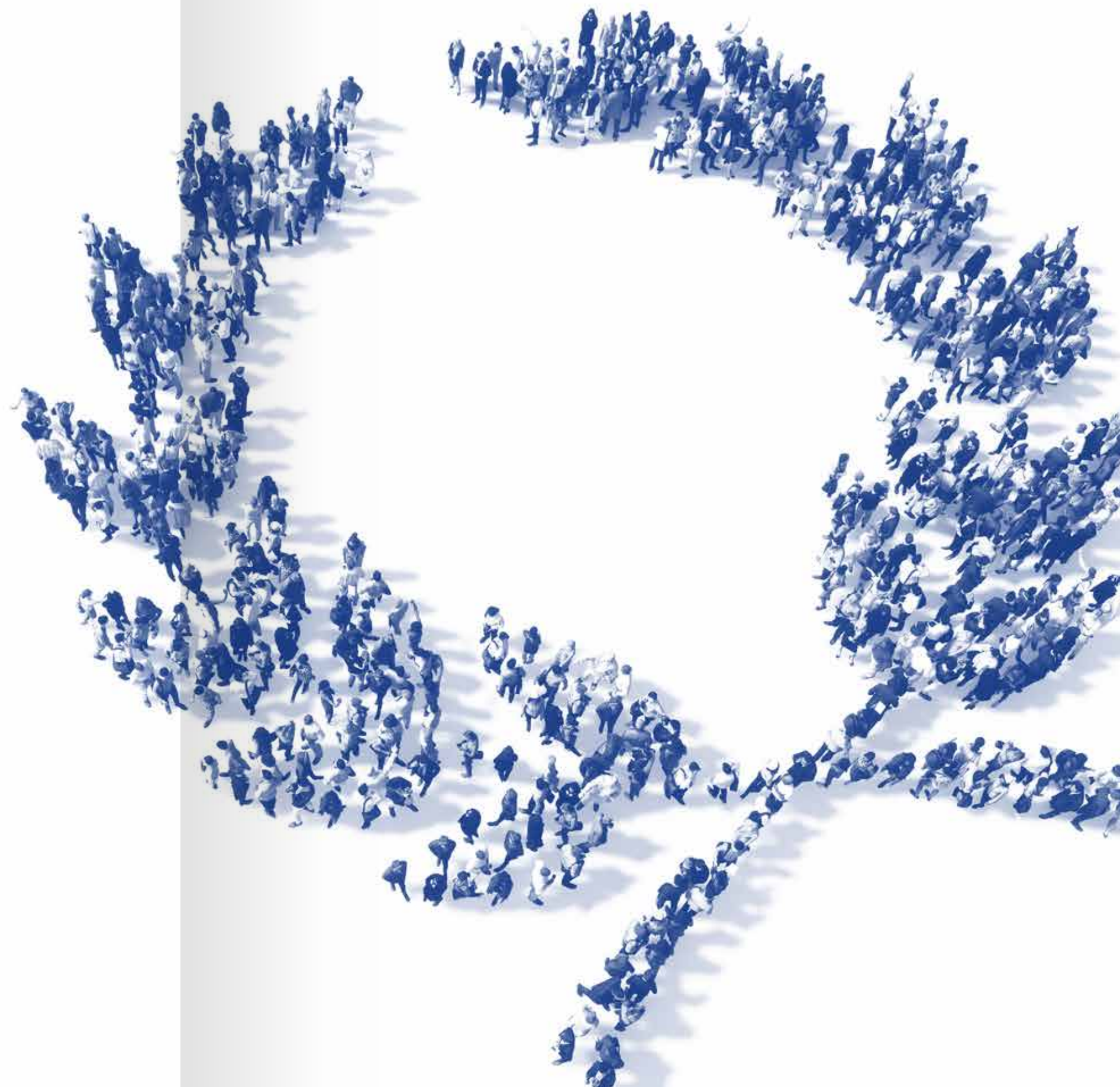

Eurasian
Bank

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

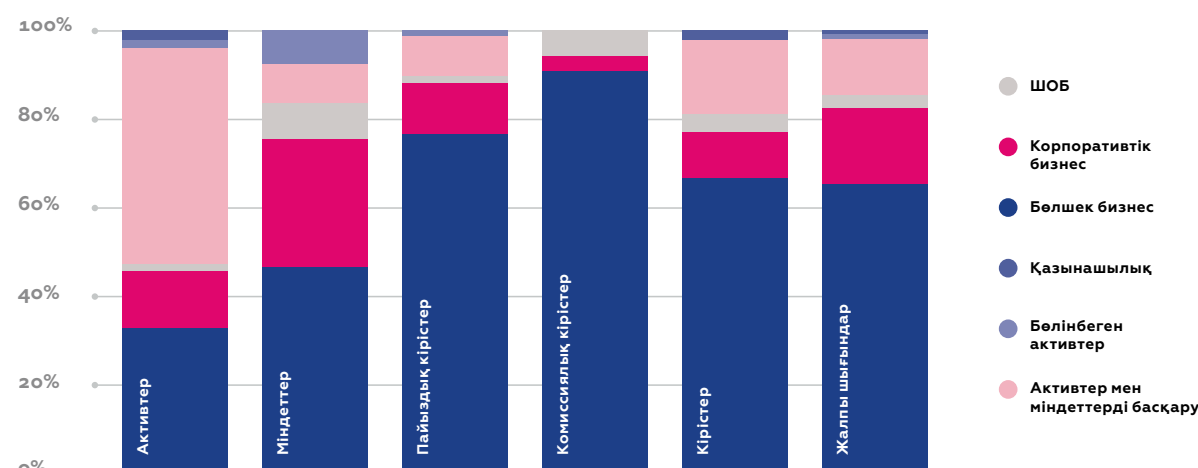
ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІНЕ ШОЛУ ЖАСАУ

4

БИЗНЕС СЕГМЕНТТЕРІ

Топ бес түрлі сегмент бойынша қызмет нәтижелерін талдайды. Төрт сегмент клиентке бағдарланған бағыттарды білдіреді: корпоративтік бизнес, ШОБ, бөлшек бизнес және қазынашылық, олардың әрқайсысы Кредиттеу және депозиттерді тарту жөніндегі қызметті жүзеге асырады, сондай-ақ комиссиялар мен комиссиялық алымдар сияқты басқа да көздерден кіріс алады. Бесінші сегмент активтер мен міндеттемелерді басқару арқылы қолдау функциясын орындайды.

Карантиндік шектеулердің енгізілуіне және 2020 жылы Қазақстанда экономикалық белсенділіктің төмендеуіне байланысты бөлшек сауда бизнесі банк балансының **төмендегенін** көрсетті. 2020 жылдың қорытындысы бойынша осы сегменттің үлесіне активтердің 32,3%-ы (бір жыл бұрын – 43,7%) және міндеттемелердің 42,2%-ы (2019 жылы-45%) келеді.

2020 жылы бөлшек бизнес пайыздық кірістердің 75,7% (2019 жылы – 73,1%) және комиссиялық кірістердің 87,1% (2019 жылы – 90,4%) құрады. Бұл сегменттің пайыздық кірістері 2,7%-ға – 99,3 млрд. теңгеге дейін өсті, комиссиялық кірістер 32,8%-ға-22,2 млрд. теңгеге дейін төмендеді.

Сегменттің түсімі 2020 жылы 3,8%-ға-159,4 млрд. теңгеге дейін азайды. Жалпы түсім көрсеткішінде бөлшек бизнес 63,7% (бір жыл бұрын – 62,8%) алады.

Бөлшек банктік қызмет көрсетудің барлық сегмент шығыстарының құрылымында 62,6%, бір жыл бұрын бұл көрсеткіш 56,8%-ды құраған.

Бөлшек сауда бағыты қаржылық нәтиженің басты драйвері болып табылады, ол 2020 жылдың қорытындысы бойынша 5,2 млрд. теңгені құрады. Алайда бұл көрсеткіш 2019 жылмен салыстырғанда 73,2%-ға төмендеді.

ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІНЕ ШОЛУ ЖАСАУ

Қаржылық нәтиженің осы сегмент бойынша түсімге қатынасы 2020 жылы 3,3%-ды құрады, 2019 жылы бұл көрсеткіш 11,8% деңгейінде болды.

Корпоративтік бизнес активтері 14,1%-ы және міндеттемелері 32,2%. Бір жыл бұрынғы бұл көрсеткіштер тиісінше 17,1% және 28,7% құрады.

2020 жылы корпоративтік сегменттің түсім үлесі аздап төмендеп, 14%-ды құрады (2019 жылы бұл көрсеткіш 14,8%-ды құрады).

Пайыздық кірістер құрылымындағы осы сегментке 11,5%, комиссиялық кірістер – 4,3% келеді. Пайыздық кірістер 13,3%-ға – 15,1 млрд. теңгеге дейін, комиссиялық кірістер 25,4%-ға-1,1 млрд. теңгеге дейін төмендеді.

Осы сегмент бойынша шығыстар 16,8%-ға-50,6 млрд. теңгеге дейін азайды. Шығыстар құрылымындағы осы сегментке 20,6% келеді.

2020 жылғы сегменттің таза қаржылық нәтижесі теріс деңгейде қалыптасты, шығын 15,6 млрд. теңгені, 2019 жылғы шығын 21,8 млрд. теңгені құрады. Корпоративтік бизнестегі кірістерден шығыстардың асып кетуі міндеттемелер портфелінің активтерден асып кетуімен түсіндіріледі.

Шағын және **орта бизнестің** активтердегі үлесі (1,2%), міндеттемелердегі үлесі 9,9%-ды құрайды. 2019 жылғы бұл көрсеткіштер тиісінше 1,6% және 12,2% құрады. ШОБ түсіміндегі үлесі 5,5%. 2020 жылдың қорытындысы бойынша сегменттің пайдасы 3,7 млрд. теңгені құрады, бұл 2019 жылға қарағанда 96,8%-ға артық.

Қазынашылықтың 2020 жылғы көрсеткен қаржылық **нәтижесі** оң болды және пайда 2,7 млрд. теңгені құрады, 2019 жылғы пайда 1,6 млрд. теңгені құрады. Қазынашылықтың негізгі қызметі банк пен оның клиенттерінің атынан валюта нарығында сауда жасау болып табылады. Сонымен қатар қазынашылық хеджирлеу және тіркелген кірістілігі бар бағалы қағаздар саудасына қатысады.

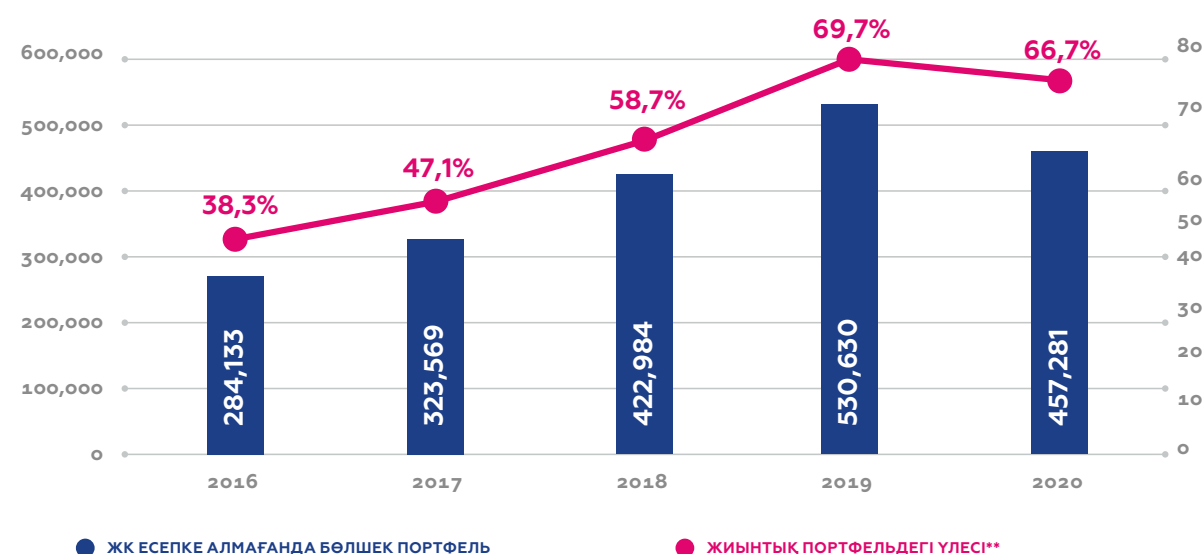
Активтер **мен міндеттемелерді басқару сегменті 2020 жылы** 10,4 млрд. теңге мөлшеріндегі пайданы көрсетті, бір жыл бұрынғы пайда 8,9 млрд. теңге деңгейінде болған. Активтер мен міндеттемелерді басқару өтімді активтер портфелін (ақша қаражатын, ҚР ҰБ және басқа банктердегі «Ностро» шоттарын) жүргізуді, банкаралық қаржыландыруды (1 айға дейінгі мерзімге), өтімді активтерге инвестицияларды және облигациялар эмиссиясын басқаруды қамтиды.

БӨЛШЕК БИЗНЕС

2020 жылы Қазақстандағы локдаун кезеңдерінде қызметтің шектелуіне байланысты жеке кәсіпкердің кредиттерін есепке алмағанда, банктің кредит қоржынындағы бөлшек бизнестің үлесі 66,7%-ға дейін төмендеді. Бөлшек кредиттердің жиынтық қоржыны (ЖК қарыздарын қоса алғанда) 2020 жылдың қорытындысы бойынша 2019 жылмен

салыстырғанда 13,9%-ға төмендеп, 460,6 млрд. теңгені құрады. Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттерді есепке алмағанда, несие қоржыны 2019 жылмен салыстырғанда 13,8%-ға азайып, 457,3 млрд. теңгені құрады.

5 ЖЫЛ ІШІНДЕГІ БӨЛШЕК КРЕДИТТІК ПОРТФЕЛЬ*

* Жеке кәсіпкерлік қызметке арналған кредиттерді есепке алмағанда

** Жиынтық портфельге күтілетін кредиттік шығындар резервін шегергенге дейін амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер кіреді

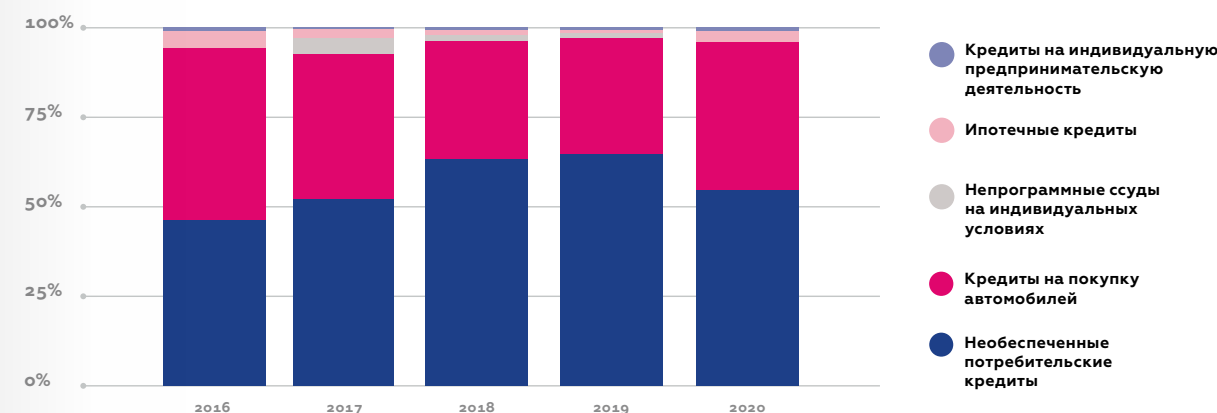
2020 ЖЫЛҒЫ ҚОРЫТЫНДЫ БОЙЫНША:

- Банк тұтынушылық кредиттеу нарығында (ипотекасыз) 4-орынды иеленді
- Қазақстанның тауарлық кредиттеу нарығындағы банктің үлесі 12,5%-ды құрады
- Банк автокредит беру нарығындағы көшбасшылықты сақтап, осы сегментте 1-ші орынды иеленді

Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер құрылымында ең көп үлесті (94,8%) қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер мен автокредиттер алады.

ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІНЕ ШОЛУ ЖАСАУ

БӨЛШЕК КЛИЕНТТЕРГЕ БЕРІЛГЕН КРЕДИТТЕРДІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

2020 жылдың қорытындылары бойынша қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар Банктің бөлшек портфеліндегі 58,4%-дық ең ірі үлесті алады, 2019 жылы бұл көрсеткіш 63%-ды құрады. Пандемия салдарынан халық табысының қысқаруына байланысты 2020 жылы қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер 20,1%-ға – 269,1 млрд. теңгеге дейін азайды.

- 2020 жылдың қорытындылары бойынша желілік серіктестерде кредитке сату мөлшері 55%-ға, желілік емес серіктестерде 2020 жылы-64%-ға азайды.
- Желілік серіктестер саны 39,9 млрд. теңге сату мөлшерімен 726 құрады, желілік емес серіктестер саны – 9 681, сату көлемі 19,2 млрд. теңге.
- Желілік тауарлық кредиттеу бойынша кіріс 1,3%-ға өсті, яғни 4,8%-ды құрады, желілік емес тауарлық кредиттеу бойынша 0,2%-ға азайды, яғни 20,3%-ды құрады.

Сонымен бір мезгілде қамтамасыз етілмеген қарыздар банк үшін барынша тәуекелді болып табылады және құнсыздануға арналған резервтердің елеулі көлемін талап етеді. Сондықтан бөлшек кредит беру үлесін арттыру кезінде банк бизнес-модельдің тиімділігін арттыру және тәуекелдерді бақылау міндеттеріне көп көңіл бөлуді жалғастыруда.

Банктің бөлшек саудадағы екінші ірі бағыты – автокредиттеу. Автокөлік кредиті бойынша кредит қоржынының көлемі 3,5%-ға-167,6 млрд. теңгеге дейін төмендеді. Сондай-ақ 2020 жылы «Бизнес авто» өнімі бойынша кредит қоржыны 2,5 млрд. теңгені құрады.

2020 ЖЫЛЫ БАНКТЕ АВТОКРЕДИТ БЕРУ КЕЛЕСІ НӘТИЖЕЛЕРДІ КӨРСЕТТІ:

- **Жаңа автомобиль нарығы** 2020 жылы жаңа автомобильдерді банктегі кредитке сату көлемі 22%-ға азайды, нәтижесінде Банктің осы нарықтағы үлесі 48%-ды құрады. Жаңа автокөліктерге кредит беру табыстылығы 4,8% құрады.
- **Жүрілген автомобильдер.** Жүрілген автомобильдерді кредитке сату көлемі 64%-ға төмендеді. Дегенмен банктің бұл нарықтағы үлесі 6,7 п. т. өсіп, 19%-ды құрады. Өсім кредит берудің икемді шарттарының іске қосылуымен, сондай-ақ Банктің серіктес-дилерлері арқылы жүретін автомобильдерді қаржыландырумен байланысты. Осы бағыттың кірісі 20,3%-ды құрады.

2020 ЖЫЛЫ ТОПТЫҢ БӨЛШЕК БЛОГЫН ДАМУ ТҮРІНДЕ АУҚЫМДЫ ЖҰМЫС ЖҮРГІЗІЛДІ:

DIGITAL-БАҒЫТЫ. Топ бөлшек бизнесті цифрлық трансформациялауды өзінің стратегиялық дамуының негізі етіп, клиенттердің қажеттіліктеріне жауап беретін жаңа технологиялық өнімдер мен қызметтерді іске қосуды жалғастыра отырып, нарықтағы цифрлық қатысу үлесін арттыруға ниетті. Осыған байланысты 2020 жылы осы бағытта ауқымды жұмыстар жүргізілді.

Осылайша Smartbank жаңа мобильді қосымшасы белсенді түрде әзірленді, соның нәтижесінде жаңа сервистер мен опциялар іске асырылды:

- Онлайн-кредиттеу;
- Сандық карта;
- Биометрия арқылы тіркеу;
- Жаңа ыңғайлы сервис.

Нәтижесінде атқарылған жұмыстар мен цифрландырудың өсуінің арқасында 2020 жылы карталар бойынша қашықтан операциялар (аударымдар, сатып алулар) саны артты. Осылайша карталар бойынша орташа чек 2019 жылмен салыстырғанда 10%-ға өсті, операциялар саны 16%-ға өсті, ал сатып алу және аударым операцияларының жалпы сомасы 27 жылмен салыстырғанда 2019%-ға өсті.

Smartbank авторландырылған пайдаланушыларының саны 123%-ға 758 939 адамға дейін өсті.

АВТОКРЕДИТТЕУ: қолданыстағы бағдарламалардың қосымша үш несие бағдарламасы әзірленді және енгізілді:

- Негізгі серіктестері бар 2-ші мөлшерлеме өнімдер негізіндегі 12 айға бөліп төлеу бағдарламасы іске қосылды.
- Кредиттеу мерзімінің максималды құны және жүрілген автомобильдер үшін пайдалану мерзімі ұзартылды.
- Қытай автомобильдерінің жекелеген брендтерінің жағдайы жақсарды, атап айтқанда, бастапқы жарна 10%-ға дейін төмендеді және автомобильдердің ең жоғары құны 9 млн-нан 12,5 млн теңгеге дейін ұлғайды.

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІНЕ ШОЛУ ЖАСАУ

КАРТОЧКАЛЫҚ БИЗНЕС: 2020 жылы банк 290 мыңға жуық жаңа карта шығарды, нәтижесінде төлем карталарының портфелі жыл қорытындысы бойынша 1,140 млн дананы құрады. Карантиндік шараларға қарамастан, банктің дебеттік карталарына сұраныс жоғары болды. Бұл банк картасына тапсырыс берудің жеңілдетілген процесіне, шабарманның үйге жеткізілуіне, карталар бойынша қолайлы шарттарға және адалдық бағдарламасының болуына байланысты.

Дебеттік карта қалдығының жалпы көлемі 2020 жылы 4,6 млрд. теңгеге өсті.

2020 жылы банк пандемия кезеңінде қиын қаржылық жағдайға тап болған клиенттерге 42 500 теңге мөлшерінде мемлекеттік қолдау төлемдерін алу үшін 23 мыңнан астам карта шығарды әрі жеткізді.

Сондай-ақ төлем карталарының ассортиментінде payda бөліп төлеу картасы бар, ол серіктестік желіге кіретін және серіктес емес дүкендерде, сондай-ақ интернетте және шетелде тауарларды бөліп сатып алуға мүмкіндік береді. Бұл ретте ел үшін күрделі кезеңде, 2020 жылы банк карантин кезеңінде кіріс көздерін жоғалтқан, 15 мыңнан астам клиентке арналған карталар бойынша төлемдерді кейінге қалдыруды ұсынуға жәрдем көрсетті.

Сонымен қатар банк карточкалық өнімдер бойынша шығындарды оңтайландырды, соның арқасында үнемдеу жылына 800 млн теңгеден асты. 2020 жылғы басқа банктердің банкоматтық желісін пайдалану бойынша шығындар 35%-ға үнемделді.

Ағымдағы желінің тарифтерін қайта қарау барысында қосымша пайыздық емес табыс 1,88 млрд. теңгені құрады.

Еуразиялық банк клиенттерге арналған терминалдар паркін кеңейту жұмысын жалғастырды. Осылайша клиенттер үшін карталарды, депозиттерді тегін толтырумен, кредиттерді өтеумен 15 000-нан астам құрылғыны қамтитын «Касса 24» серіктестік желісі есебінен ақпараттық-төлем терминалдарының паркі кеңейтілді, ал банк шығыстарының құны 1%-дан 0,75%-ға дейін төмендетілді. сондай-ақ Банк клиенттерге карталарды ақылы толықтыруды және кредиттерді QIWI ақпараттық-төлем терминалдары паркі және «Киберплат» (40 000-нан астам құрылғы) арқылы 1%-бен өтеуді ұсына бастады.

CASH-КРЕДИТТЕУ. Бұл өнімді дамыту үшін 2020 жылы келесі жобалар іске асырылды:

- Жалақы карталарын ұстаушыларға арналған кредиттер бойынша науқан өткізілді, бұл жалақы кредиттерін беру көлемі (PRL) бойынша жоспарды 125% – ға орындауға мүмкіндік берді.
- Сыртқы серіктестермен ынтымақтастық 1,5 млрд. теңгеде қосымша сату көлемін берді.
- Комиссиялық кірісті ұлғайту мақсатында клиенттерге арналған СМС-қызметтерді іске қосу (барлығы 530 млн теңге кіріс, оның ішінде 133 млн теңге ақшалай кредиттеуге келеді).

POS-КРЕДИТТЕУ. Бұл сегментке де карантиндік шектеулер де әсер етті, бірақ 2020 жылдың аяғында ол қалпына келе бастады. 2020 жылы банкте желілік серіктестерге арналған «Grace» бөліп төлеу өнімі бойынша 36 айға дейінгі жаңа тарифтер енгізілді, бұл басқа тарифтерге қатысты мақұлдаудың жоғары деңгейін берді.

БАСҚА КРЕДИТТЕР: ипотекалық қарыздар **портфелі** 2020 жылы 5,9%-ға төмендеп, 11,6 млрд. теңгеге жетті. Банк «7-20-25» және «Баспана Хит» мемлекеттік бағдарламалары шеңберінде ипотекалық кредиттерді ұсынады.

2019 жылғы жеке кәсіпкерлік қызметке арналған **кредиттер көлемі 1,9%-ға өскеннен кейін, 2020 жылы олардың көлемі көптеген компаниялардың, оның ішінде** ЖК қызметінің тоқтауы аясында 22,8%-ға-3,3 млрд. теңгеге дейін төмендеді.

ӘЛЕУМЕТТІК ТӨЛЕМДЕР. 2020 жылғы төтенше жағдай кезеңінде банк 42 500 теңгеден 78 531 төлем, Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан 21 250 теңгеден 11 660 төлем және «Birgemiz» қорынан әлеуметтік төлемдерді аударуға арналған жеке тұлғалардың (оның ішінде ЖК) ағымдағы шоттары бойынша 671 50 000 теңге төлем жасады.

Цифрлық экожүйені құру, кеңселер мен сату арналарының кең желісінің болуы, адал қарыз алушылардың базасы, сондай-ақ маңызды нарықтық позициялар мен оларды ұлғайту перспективалары Банктің одан әрі дамуы аясында бөлшек сауда бағытын тар-тымды етеді.

КОРПОРАТИВТІК БИЗНЕС

2020 жылдың қорытындысы бойынша банктің корпоративтік клиенттерінің базасы 17,2 мың заңды тұлғаларды құрады.

2020 жыл бойы банк корпоративтік сегментті кредиттеу бөлігінде консервативтік саясат жүргізді, бұл бөлшек сегмент үлесінің өсуі аясында корпоративтік бизнес үлесін біртіндеп төмендету бөлігінде банк стратегиясының мәлімделген мақсаттарына сәйкес келеді.

2020 жылы корпоративтік клиенттер (ШОБ қосқанда) бойынша кредиттік портфель 0,9%-ға төмендеп, 224,8 млрд. теңгені құрады. ШОБ кредиттерін есепке алмағанда, корпоративтік кредиттер портфелі 1,3%-ға-211,5 млрд. теңгеге дейін өсті.

Корпоративтік несие портфеліндегі ең ірі сектор бөлшек және көтерме сауда болып қала береді, ол 2020 жылдың қорытындысы бойынша амортизацияланған құны бойынша ескерілетін корпоративтік кредиттер портфелінің 28,3%-ын алады. Осы сегментке кредит беру көлемінің 21%-ға төмендеуіне байланысты үлес 35,5%-дан 28,3%-ға дейін төмендеді.

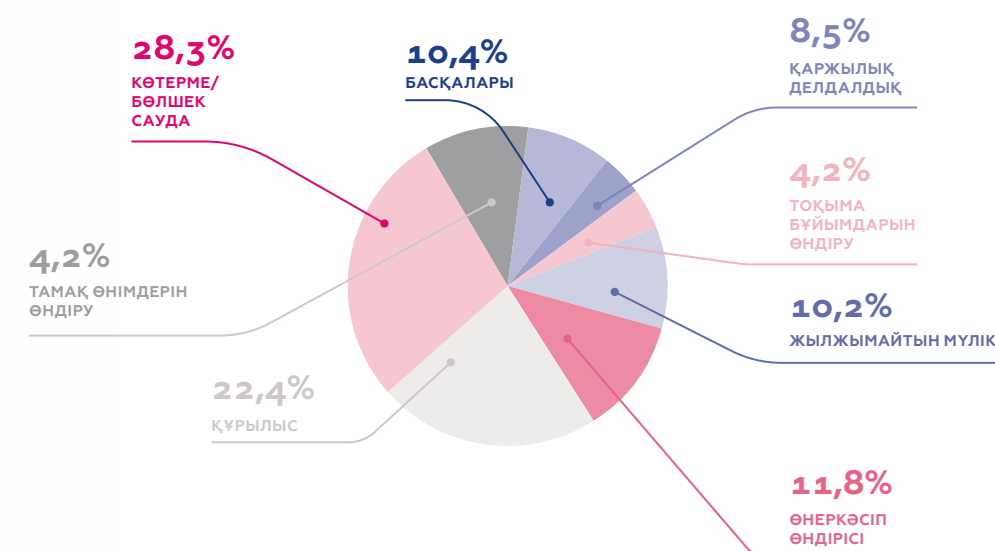
Құрылысты кредиттеу көлемі 7%-ға-50,4 млрд. теңгеге дейін өсті, сондықтан осы саланың үлесі 2019 жылғы 20,8%-дан 2020 жылы 22,4%-ға дейін өсті. Өнеркәсіп өндірісін қаржыландыру 7,4%-ға-26,5 млрд. теңгеге дейін ұлғайды, нәтижесінде осы сектордың үлесі 10,9%-дан 11,8%-ға дейін өсті. Қаржылық делдалдық саласын кредиттеу көлемі 45,3%-ға өсіп, 19,1 млрд. теңгені құрады. Сондай – ақ тағам өндірісін қаржыландыру 19%-ға-9,4 млрд. теңгеге дейін ұлғайды.

Жылжымайтын мүлік (2019 жылғы -4,5%), тоқыма бұйымдарын өндіру (2019 жылғы -4,6%), ауыл шаруашылығы (2019 жылғы -33%) сияқты салалардың төмендеуі тіркелген.

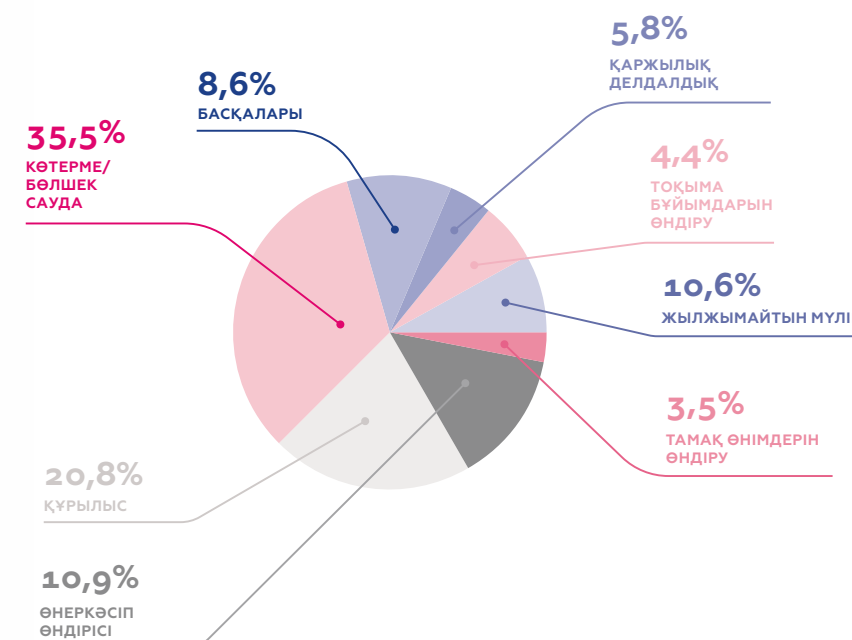
Тұтастай алғанда банк клиенттерге қызмет көрсету сапасы мен жылдам әрекет ету қабілеті бойынша бәсекелестікке ерекше назар аудара отырып, қорландыру құны негізінде бәсекелес болуды міндетке қоймайды. Клиент қажеттіліктерін түсіну, сондай-ақ тез бағалау және шешім қабылдау мүмкіндігі көбінесе баяу шешім қабылдау кезінде төмен пайыздық мөлшерлемелерге қарағанда маңызды.

ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІНЕ ШОЛУ ЖАСАУ

ЭКОНОМИКА СЕКТОРЫ БОЙЫНША БЕРІЛГЕН КРЕДИТТЕР, 2020

ЭКОНОМИКА СЕКТОРЫ БОЙЫНША БЕРІЛГЕН КРЕДИТТЕР, 2019

ШОБ

2020 жылдың қорытындысы бойынша ШОБ несие қоржыны 13,3 млрд. теңгені құрады, бұл 2019 жылға қарағанда 26,8%-ға аз. Корпоративтік портфельдегі ШОБ қарыздарының үлесі 2020 жылы төмендеп, 5,9%-ды құрады (2019 жылы-8%). Осы бағыт бойынша банк «ДАМУ» мемлекеттік қоры желісі бойынша кредит беру бағдарламалары шеңберінде ШОБ қарыз алушыларымен жұмыс істеуге бағытталған консервативті тәуекелге бағдарланған кредит саясатын ұстанады, бұл Банктің бекітілген даму стратегиясына сәйкес келеді.

2020 жылдың қорытындысы бойынша ШОБ түсімі 7,5%-ға төмендеп, 13,8 млрд. теңгені құрады, сегменттің қаржылық нәтижесі 3,7 млрд. теңге деңгейінде пайда көрсетті.

ШОБ СЕГМЕНТІНДЕГІ 2020 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ ҚОРЫТЫНДЫЛАР МЕН ІС-ШАРАЛАР

Еуразиялық банк көптеген жылдар бойы мемлекеттік бағдарламалардың негізгі операторларының бірі болып қала береді. 2020 жылы Мемлекеттік бағдарламалар аясында:

- «Даму-III аймақтары» – 3,684 млрд. теңге
- Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың мемлекеттік бағдарламасы – 364,8 млн теңге
- «Даму-Өндіріс» – 6 млрд. теңге.

2020 жылы Қазақстанның Даму Банкінің қаражаты есебінен бір корпоративтік клиентке 699 млн теңге сомасына екі қарыз берілді, «ДАМУ» АҚ қаражаты есебінен жалпы сомасы 10,1 млрд. теңгеге 241 қарыз алушы, «ҚҚБ» АҚ-тан жалпы сомасы 2,2 млрд. теңгеге жуық екі қарыз алушы қаржыландырылды.

2020 жылы Еуразиялық банк «Бизнестің жол картасы – 2025» кәсіпкерлікті қолдау мемлекеттік бағдарламасының бірінші бағыты шеңберінде портфельдік субсидиялау және кепілдік беру туралы келісімге қол қойды, бұл шағын және микробизнес субъектілері үшін қарыздардың қолжетімділігін арттырады. Бағдарлама бойынша сыйақы мөлшерлемесі ҚР ҰБ базалық мөлшерлемесінің 8,5%-ын құрайды. Субсидиялауды есепке алғанда, қарыз алушыға арналған соңғы мөлшерлеме – 6%. Бұл ретте «ДАМУ» қорының кепілдігі қарыз сомасының 85%-ын құрайды.

Кәсіпкерлерге арналған коммерциялық көліктің қолжетімділігі үшін «бизнес Авто ШОБ» кредиттік өнімі «ДАМУ «КДҚ» АҚ портфельдік субсидиялау/кепілдендіру – «Бизнестің жол картасы – 2025» кәсіпкерлік субъектілерін қолдау мемлекеттік бағдарламасының бірінші бағытына енгізілді. Бұл ретте қарыздың ең жоғары сомасы 30 млн теңгеге дейін ұлғайтылды.

Банк экспорттық саудалық қаржыландыру бойынша «KazakhExport «экспорттық сақтандыру компаниясы» АҚ бағдарламаларына белсенді қатысады. 2020 жылы Жеңіл өнер-кәсіп саласынан (тамақ өнімдерін өндіру) қамтамасыз етуге 2 млрд. теңге сомасына,

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІНЕ ШОЛУ ЖАСАУ

оның ішінде «KazakhExport «ЭСК» АҚ сақтандыру полисімен 1 млрд. теңге сомасына жоба қаржыландырылды.

Сонымен қатар ШОБ субъектілері үшін кредиттеудің тартымдылығы мен қолжетімділігін арттыру мақсатында жеңілдетілген қаржылық талдауы бар жаңа кредит өнімдері бекітілді және іске қосылды.

Сонымен қатар Банк пандемия салдарынан зардап шеккен салаларда жұмыс істейтін қарыз алушыларға көмек көрсетудің белсенді қатысушысы болды.

Еуразиялық банк 2020 жылғы наурызда басталған кәсіпкерлік субъектілерге жеңілдікпен кредит беру бағдарламасының қатысушысы болды. Бағдарлама шеңберінде банкке мемлекеттік қорландыру есебінен жылдық 5%-бен кәсіпкерлерді жылдық 8%-бен кредиттеу үшін 45 млрд. теңге мөлшерінде лимит ашылды.

ШОБ СЕГМЕНТІНЕ 2020 ЖЫЛҒЫ ТЖ РЕЖИМІ МЕН КАРАНТИННІҢ ЕНГІЗІЛУІ АЙТАРЛЫҚТАЙ ӘСЕР ЕТТІ, БҰЛ:

- қолданыстағы қарыздар бойынша NPL туындау тәуекелі, берешекті қайта құрылымдауды жаппай жүргізу;
- пайызсыз кірістердің төмендеуі (жекелеген салалар бойынша қызмет тоқтатылды немесе түсім көлемі бұрынғы көлемдерге жеткен жоқ).

ОСЫҒАН БАЙЛАНЫСТЫ БАНК ЖОҒАРЫ ДАЙЫНДЫҚ ДЕҢГЕЙІН КӨРСЕТТІ:

- актив құрылымының сапасы – ТЖ режимінің тікелей тәуекел аймағынан тыс стандартты кредиттік портфельдің 90%-дан астамы. Тәуекел салалары ~ корпоративтік клиенттердің стандартты кредиттік қоржынының 1% (КБ + ШОБ);
- жедел әрекет ету және несие портфелінің сапасын сақтау-бірнеше күн ішінде қайта құрылымдау мәселелерін жеңілдетілген қарау тәртібі пысықталды, ШОБ стандартты несие портфелінің ~30%-ы қайта құрылымдалды;
- клиент қаражаттарына ықпал етуі барынша азайтылды-2019 жылы корпоративтік клиенттер салым құрылымындағы ШОБ үлесін арттыру арқылы әртараптандырылды.

Кәсіпкерлер арасында қолма-қол ақшасыз төлемдерді танымал ету мақсатында банк мобильдік терминалдардың санын кеңейтеді. 31.12.2020 жылға қарай белсенді мобильді POS-терминалдардың саны 2 132 құрылғыны құрады. Осындай терминалдардың көмегімен жүзеге асырылған транзакциялардың жалпы сомасы 2020 жылы 1 369,54 млн теңгені құрады, бұл 2019 жылға қарағанда 30%-ға артық.

Шағын және орта бизнес сегменті қызметтің басқа бағыттарындағы тәуекелдер балансын теңестіреді, корпоративтік клиенттермен болашақ қарым-қатынастар үшін платформа құруға мүмкіндік береді және бөлшек бизнес сегментінің дамуына ықпал етеді. ШОБ сегменті Қазақстандағы басқару тұрғысынан неғұрлым күрделі сегмент болып табылады, өйткені кәсіпкерліктің ірі корпорациялармен салыстырғанда даму дәрежесі неғұрлым әлсіз, шығындар тәуекелі неғұрлым жоғары және рентабельділігі шектеулі.

Eurasian
Bank

ҚАРЖЫЛЫҚ ШОЛУ

5

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ПАЙДАЛАР МЕН ШЫҒЫНДАР ТУРАЛЫ ЕСЕПТІ ШОЛУ

Топтың **таза пайдасы** 2020 жылы 51,1%-ға өсіп, 6,8 млрд. теңгені құрады. Кредиттеуден басқа, конверсиялық операциялар мен карточкалық бизнестен алынған кірістер негізгі кіріс көздері болып табылады. Пандемия жағдайында банктің әкімшілік-шаруашылық шығыстарын оңтайландыру жөніндегі іс-шаралар да ықпал етті. Атап айтқанда қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар 7,1%-ға 19,8 млрд. теңгеге дейін және өзге де жалпы және әкімшілік шығыстар 9,1%-ға, 12,8 млрд. теңгеге дейін төмендеді. 2020 жылы борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған шығындар 7%-ға 46,9 млрд. теңгеге дейін төмендеді.

Сонымен бір мезгілде ресей еншілес банкті сатудан 2,1 млрд. теңге мөлшерінде алынған залалды есепке алмағанда, топтың пайдасы 2020 жылы екі есеге өсті, бұл ресурстарды Мемлекеттік сауықтыру бағдарламасы бойынша міндеттемелерді мерзімінен бұрын жабуға бағыттауға мүмкіндік берді.

КІРІСТЕР МЕН ШЫҒЫНДАР ТУРАЛЫ ЕСЕПТІ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ, МЛН ТЕҢГЕ*	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	120 842	123 462	114 994	-2,1%	7,4%
Прочие процентные доходы	642	829	626	-22,6%	32,4%
Пайыздық шығыстар	-60 512	-63 704	-64 867	-5,0%	-1,8%
Таза пайыздық шығыстар	60 972	60 587	50 753	0,6%	19,4%
Таза комиссиялық кіріс	18 861	29 868	24 716	-36,9%	20,8%
Операциялық кіріс	88 650	91 611	72 980	-3,2%	25,5%
Борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған шығындар	-46 879	-50 402	-29 741	-7,0%	69,5%
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер мен қаржылық кепілдік шарттарына қатысты құнсызданудан болған кірістер / (залалдар)	271	743	-997	-63,5%	-174,5%
Еншілес кәсіпорынның шығуынан болған залал	-2 131	-	-	-	-
Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар	-19 816	-21 327	-19 150	-7,1%	11,4%

ҚАРЖЫЛЫҚ ШОЛУ

Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар	-12 830	-14 119	-13 258	-9,1%	6,5%
Салық салынғанға дейінгі пайда	7 265	6 480	9 834	12,1%	-34,1%
Табыс салығының шығыстары	-477	-1 988	-692	-76,0%	187,3%
Бір жыл ішіндегі пайда	6 788	4 492	9 141	51,1%	-50,9%

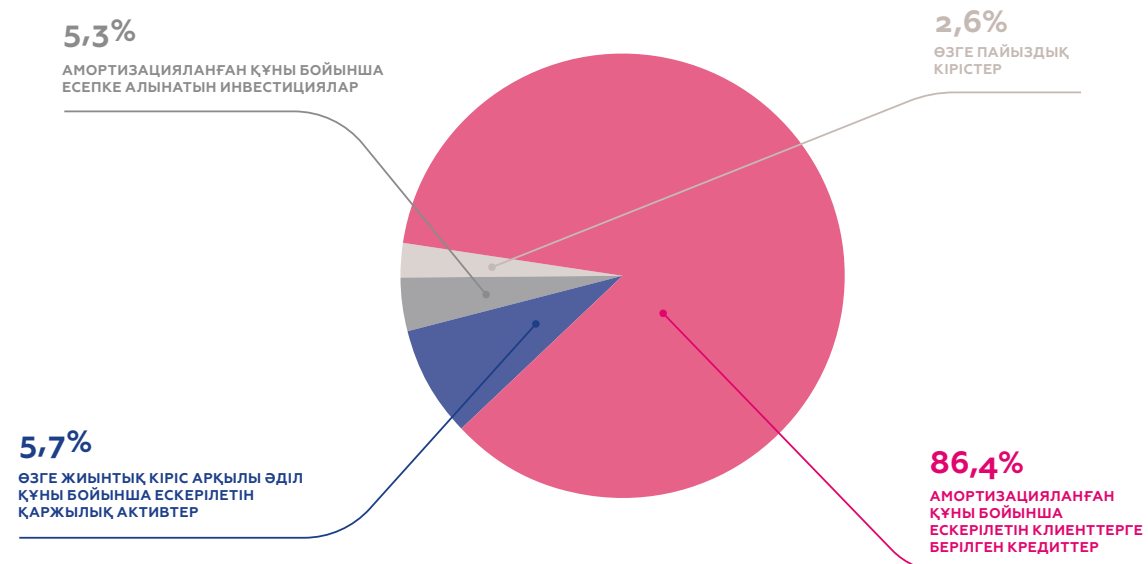
* Осы кестеде және одан әрі жиынтық пен термин қосындысы арасындағы айырмашылықтар деректердің дөңгелектенуімен түсіндіріледі.

Коронавирустық пандемияға байланысты Қазақстанда енгізілген төтенше жағдай салдарынан экономикалық қызметтің төмендеуіне қарамастан, топтың таза пайыздық кірісі 2020 жылы 0,6%-ға өсіп, шамамен 61 млрд. теңгені құрады. 2019 жылы таза пайыздық кіріс 60,6 млрд. теңгені құрады.

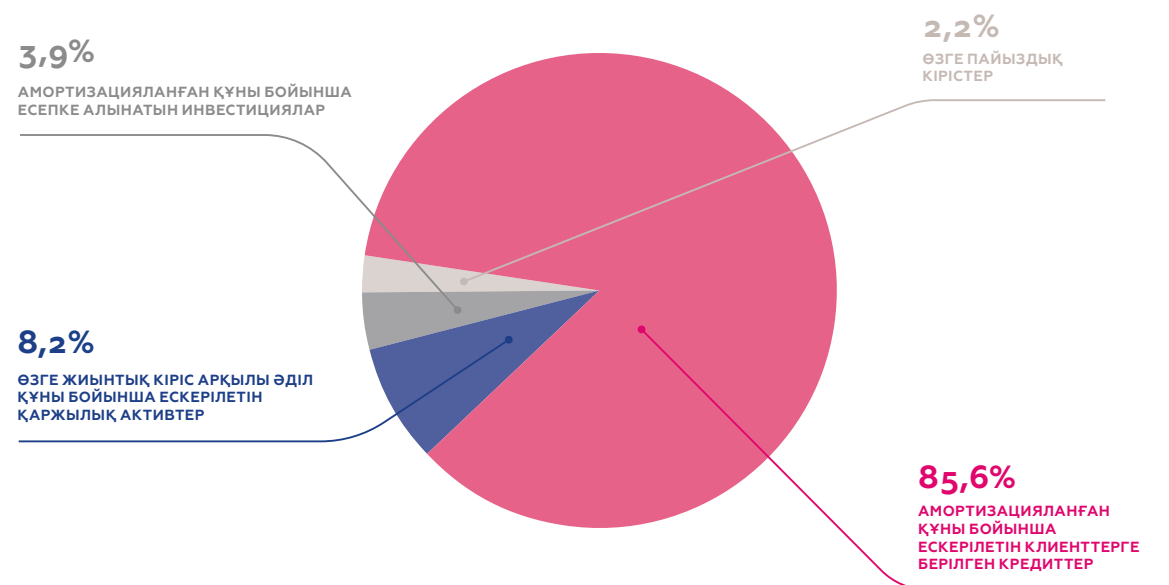
86,4% пайыздық кірістер құрылымында амортизацияланған құн бойынша ескерілетін клиенттерге берілген кредиттер келеді. Әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерінен түсетін кірістер 32,4%-ға азайды және 6,9 млрд. теңгені құрады. Сонымен қатар амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялардың 31,8%-ға 6,4 млрд. теңгеге дейінгі пайыздық кірістер өсім көрсетті.

ПАЙЫЗДЫҚ КІРІСТЕР, МЛН ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін, клиенттерге берілген кредиттер	104 931	106 405	97 411	-1,4%	9,2%
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржылық активтер	6 925	10 237	7 131	-32,4%	43,6%
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	6 408	4 863	9 248	31,8%	-47,4%
«Кері репо» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	1 413	1 085	-	30,2%	-
Ақша қаражаты мен оның баламалары	894	829	612	7,8%	35,5%
Банктердегі шоттар мен депозиттер	16	43	593	-62,8%	-92,7%
Басқа қаржы активтері	256	-	-	-	-
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	120 842	123 462	114 994	-2,1%	7,4%
Өзге де пайыздық кірістер	642	829	626	-22,6%	32,4%
Пайыздық кірістер	121 484	124 291	115 620	-2,3%	7,5%

ПАЙЫЗДЫҚ КІРІСТЕР ҚҰРЫЛЫМЫ, 2020

ПАЙЫЗДЫҚ КІРІСТЕР ҚҰРЫЛЫМЫ, 2019

2020 жылы Топтың пайыздық шығындары 5%-ға төмендеді. Бүкіл бап бойынша төмендеді. Пайыздық шығыстардың негізгі үлесі ағымдағы шоттар мен клиенттердің депозиттеріне

ҚАРЖЫЛЫҚ ШОЛУ

тиесілі, олардың үлесі 76,5%-ды құрайды. Шығыстардың бұл бабы 2020 жылы 0,2%-ға-46,3 млрд. теңгеге дейін төмендеді. Сондай – ақ пайыздық шығыстардың негізгі бабы борыштық бағалы қағаздарға қызмет көрсету (реттелген борышты қоса алғанда) болып табылады. Олардың жиынтық үлесі жалпы пайыздық шығыстардың 20,6%-ын құрайды. 2020 жылы реттелген борыштық бағалы қағаздардың шығыстары 3,5%-ға 10,4 млрд. теңгеге дейін, шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шығыстары – 43%-ға 2,1 млрд. теңгеге дейін төмендеді.

ПАЙЫЗДЫҚ ШЫҒЫСТАР, МЛН. ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Ағымдағы шоттар және клиенттердің депозиттері	-46 263	-46 367	-44 363	-0,2%	4,5%
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар	-10 375	-10 754	-10 517	-3,5%	2,3%
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-2 115	-3 710	-2 833	-43,0%	31,0%
Басқа да тартылған қаражат	-869	-1 296	-1 473	-32,9%	-12,0%
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	-567	-1 206	-5 679	-53,0%	-78,8%
Жалдау бойынша міндеттемелер	-318	-370	-	-14,1%	-
Банк депозиттері мен шоттары	-6	-	-4	-	-
Пайыздық шығыстар	-60 512	-63 704	-64 867	-5,0%	-1,8%
Таза пайыздық шығыстар	60 972	60 587	50 753	0,6%	19,4%

2020 жылы құнсыздануға арналған резервтерді қалыптастыру шығыстары төмендеді, олар 7%-ға-46,9 млрд. теңгеге дейін азайды. 2019 жылы банк резервтеріне жұмсалатын шығыстар 50,4 млрд. теңгені құрады.

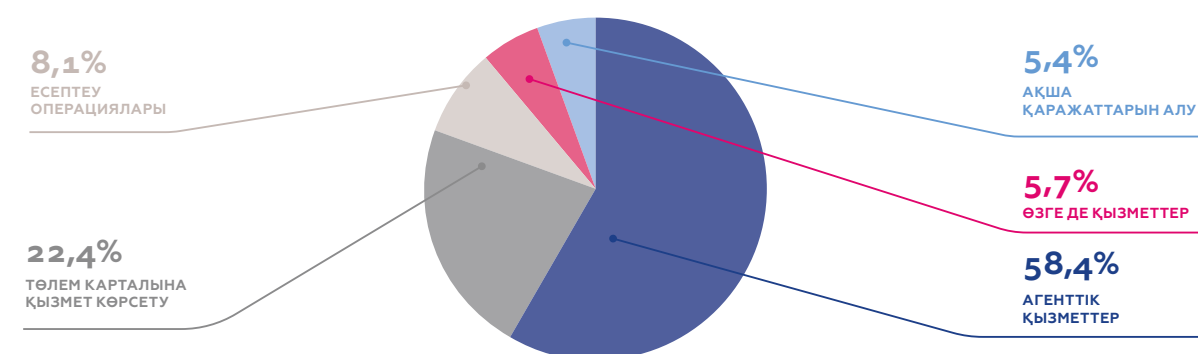
ҚҰНСЫЗДАНУДАН БОЛҒАН ШЫҒЫНДАР, МЛН. ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Клиенттерге берілген кредиттер	45 429	48 479	31 473	-6,3%	54,0%
Басқа активтер	1 487	1 860	-1 767	-20,1%	-205,3%
Ақша қаражаты мен оның баламалары	-41	54	0	-175,9%	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржылық активтер	3	5	37	-40,0%	-86,5%
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	1	4	-1	-75,0%	-500,0%
Банктердегі шоттар мен депозиттер	0	1	0	-	-
Барлығы	46 879	50 402	29 741	-7,0%	69,5%

2020 жылы топтың **таза комиссиялық табысы** 36,9%-ға төмендеп, 18,9 млрд. теңгені құрады. 2019 жылы бұл көрсеткіш 29,9 млрд. теңгені құрады.

2020 жылы комиссиялық кірістер 30%-ға азайып, **25,3 млрд. теңгені құрады**. Бір жыл бұрынғы бұл көрсеткіш 36,1 млрд. теңгені құрады. комиссиялық кірістері 43,8%-ға 14,8 млрд. теңгеге дейін төмендеген агенттік қызметтер. Осыған байланысты комиссиялық кірістер портфеліндегі агенттік қызметтердің үлесі 2019 жылғы 72,7%-дан 2020 жылы 58,4%-ға дейін төмендеді. Бұл ең алдымен 2020 жылы Қазақстан өңірлерінде енгізілетін карантиндік шектеулерге және соның салдарынан экономикалық қызметтің төмендеуімен байланысты. Дәл сол себепті 2020 жылы есеп айырысу операцияларынан түскен комиссиялық кірістер 5,1%-ға 2 млрд. теңгеге дейін қысқарды. Бұл төлем карталарына қызмет көрсету комиссиялық кірістерінің өсуін тежеді, олар 19,9%-ға 5,7 млрд. теңгеге дейін ұлғайды (2019 жылғы 4,7 млрд. теңгеге қарсы). Нәтижесінде қызметтің бұл бағыты комиссиялық кірістер құрылымында 2019 жылмен салыстырғанда 9,3 п.т. ұлғайып, 22,4% -ға үлеске ие болды. Сонымен қатар 2020 жылы ақша қаражатын алудан түскен кірістер 7,9%-ға өсіп, 1,4 млрд. теңгені құрады.

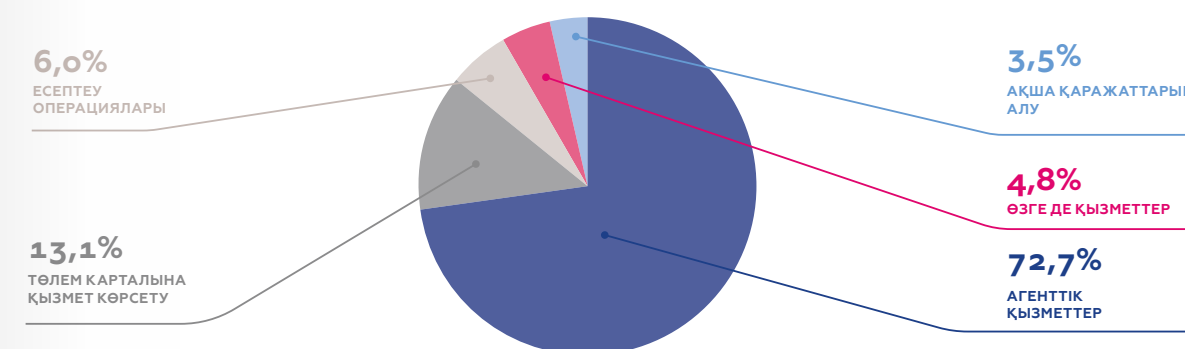
КОМИССИЯЛЫҚ КІРІСТЕР, МЛН ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019/2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Агент қызметтері	14 776	26 274	21 131	-43,8%	24,3%
Төлем карталарына қызмет көрсету	5 670	4 730	2 994	19,9%	58,0%
Есептеу операциялары	2 041	2 151	1 735	-5,1%	24,0%
Ақша қаражаттарын алу	1 358	1 258	1 214	7,9%	3,6%
Кепілдіктер мен аккредитивтер шығару	793	1 067	900	-25,7%	18,6%
Кастодиандық қызметтер	38	48	53	-20,8%	-9,4%
Инкассация қызметтері	28	33	52	-15,2%	-36,5%
Басқалары	592	585	282	1,2%	107,4%
Барлығы	25 297	36 145	28 361	-30,0%	27,4%

КОМИССИЯЛЫҚ КІРІСТЕРДІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ, 2020 / %

ҚАРЖЫЛЫҚ ШОЛУ

КОМИССИЯЛЫҚ КІРІСТЕРДІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ, 2019 / %

2020 жылы **2019 жылмен салыстырғанда** қызметкерлер жұмсалған шығыстар 7,1%-ға-19,8 млрд. теңгеге дейін төмендеді.

Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар 2020 жылы **9,1%-ға азайып, 12,8 млрд. теңгені құрады**. Шығындардың көптеген баптары төмендегенін көрсетті. Тозу мен амортизация шығыстары 7,9%-ға 2,9 млрд. теңгеге дейін, байланыс пен ақпараттық қызметтердің шығыстары 4,8%-ға 2,5 млрд. теңгеге дейін төмендеді. Алайда пайдалану құқығы нысанында активтердің амортизация өсімі 4,1%-ға 1,6 млрд. теңге.

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР, МЛН ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Жалақы, сыйлықақылар және тиісті салықтар	18 985	20 410	18 315	-7,0%	11,4%
Қызметкерлерге жұмсалатын өзге де шығындар	831	917	835	-9,4%	9,8%
Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар	19 816	21 327	19 150	-7,1%	11,4%
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар					
Тозу және амортизация	2 943	3 194	3 528	-7,9%	-9,5%
Байланыс қызметтері және ақпараттық қызметтер	2 543	2 670	2 418	-4,8%	10,4%
Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің амортизациясы	1 648	1 583	-	4,1%	-
Табыс салығынан басқа салықтар	1 089	1 138	1 001	-4,3%	13,7%
Күзет	826	805	779	2,6%	3,3%
Жөндеу және қызмет көрсету	711	686	676	3,6%	1,5%
Кәсіби қызметтер	447	782	215	-42,8%	263,7%
Жарнама мен маркетинг	354	751	730	-52,9%	2,9%
Басқалары	2 269	2 510	3 911	-9,6%	-35,8%
Барлығы	12 830	14 119	13 258	-9,1%	6,5%

БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНСҚА ШОЛУ ЖАСАУ

2020 жылы топ активтері **13,5%-ға-1,2 трлн. теңгеге** дейін өсті. Өсім ақша қаражаты мен оның баламаларының 35,5%-ға 305,9 млрд. теңгеге дейін және амортизацияланған құны бойынша 403,1%-ға 145,1 млрд. теңгеге дейін ескерілетін инвестициялардың ұлғаюына байланысты.

Нетто-негіздегі кредиттік портфель баланстың 46,9%-ын құрайды. Бұл көрсеткіш 2020 жылы 12,8%-ға азайып, 562,4 млрд. теңгені құрады. Бұл ретте брутто-негіздегі кредиттер, яғни күтілетін кредиттік залал резервтерінің шегерілгенге дейін клиенттерге берілген кредиттер 10%-ға-685,3 млрд. теңгеге дейін төмендеді. Несиелеудің төмендеуі covid-19 және экономикалық белсенділіктің төмендеуіне байланысты қатаң карантиндік шектеулерге байланысты болды.

БАЛАНС ҚҰРЫЛЫМЫ, МЛРД. ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Активтер	1199,7	1057	1108,3	13,5%	-4,6%
Клиенттерге берілген кредиттер	562,4	644,8	638	-12,8%	1,1%
Ақша қаражаты мен оның баламалары	305,9	225,8	138,5	35,5%	63,0%
Басқа активтер	331,4	186,4	331,8	77,8%	-43,8%
Міндеттемелер	1090,6	958,2	1 015,5	13,8%	-5,6%
Ағымдаы шоттар мен депозиттер	952,9	799,4	766,7	19,2%	4,3%
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар	66,6	63,4	70,7	5,0%	-10,3%
Басқа міндеттемелер	71,1	95,4	178,1	-25,5%	-46,4%
Меншік капитал	109,1	98,8	92,8	10,4%	6,5%

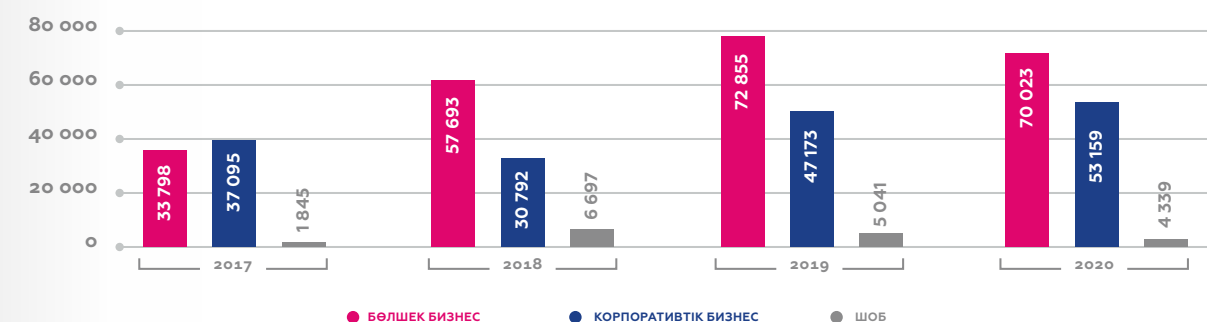
Берілген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындардың резервтері **2020 жылы 2%-ға өсіп, 127,5 млрд. теңгені құрады**. 2020 жыл ішінде топ 45,2 млрд. теңге сомасындағы кредиттерді есептен шығарды, бұл 3-сатыға және POCI-активтерге жатқызылған кредиттер бойынша дәл сол сомадағы (2019 жылы: 18 млрд. теңге) шығындарға бағалау резервінің азаюына әкелді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ШОЛУ

КРЕДИТТЕР, МЛН ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Күтілетін кредиттік шығындардың резервтерін шегергенге дейін амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер	685 346	761 767	720 608	-10,0%	5,7%
Күтілетін кредиттік шығындардың резерві	-127 521	-125 069	-95 182	2,0%	31,4%
Күтілетін кредиттік шығындар резервін шегергендегі амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттердің жиынтығы	557 825	636 698	625 426	-12,4%	1,8%

ПАЙДА НЕМЕСЕ ШЫҒЫН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН КЛИЕНТТЕРГЕ БЕРІЛГЕН КРЕДИТТЕР					
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	4 608	8 080	12 018	-43,0%	-32,8%
Ипотекалық кредиттер	-	10	566	-	-98,2%
Клиенттерге берілген барлық кредиттер	562 433	644 788	638 010	-12,8%	1,1%

СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША ҚҰНСЫЗДАНУ РЕЗЕРВІН БӨЛУ, МЛН. ТЕҢГЕ

СОҒҒЫ 5 ЖЫЛДАҒЫ БАНКТИҢ СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША ЖАЛПЫ НЕСИЕЛІК ПОРТФЕЛІНІҢ ДИНАМИКАСЫ, МЛРД. ТЕҢГЕ*

* 2018-2020 жж. – амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер

Резервтерді шегергенге дейін амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер портфелінің құрылымында бөлшек бизнеске 2020 жылдың қорытындысы бойынша 67,2%-ы тиесілі.

2020 жылы жеке кәсіпкерлік қызметке арналған кредиттер мен «Бизнес Авто» бағдарламасы бойынша кредиттерді қамтитын жеке тұлғаларға қарыздар 13,9%-ға-460,6 млрд. теңгеге дейін төмендеді. 2019 жылы бөлшек портфельдің өсімі 25,2%-ды, ал көлемі-534,9 млрд. теңгені құрады.

Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер құрылымында қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар мен автокредиттер жиынтығында бөлшек портфельдің 94,8% – ын алады. Сондықтан банк бизнес-модельдің тиімділігін арттыру және тәуекелдерді бақылау міндеттеріне назар аударуды жалғастырды. Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер негізгі бағыт болып табылады, олардың үлесі 2019 жылмен **салыстырғанда 4,6 п.т. төмендеп, 2020 жылғы 31 Желтоқсанда 58,4%-ды құрады**. 2020 жылы бұл қарыздардың көлемі 20,1%-ға-269,1 млрд. теңгеге дейін қысқарды.

Автокредиттеу **бөлшек** кредит қоржынының 36,4%-ын құрайды, 2019 жылы бұл көрсеткіш 32,5%-ды құрады. 2020 жылы берілген автокредиттердің көлемі 3,5%-ға-167,6 млрд. теңгеге дейін төмендеді. Карантиндік шектеулер мен серіктестер желісі арқылы кредиттеудің уақытша қол жетімсіздігіне байланысты төмендеді.

2020 жылы ипотекалық қарыздардың көлемі 5,9%-ға-11,6 млрд. теңгеге дейін төмендегенін көрсетті. 2019 жылы ипотекалық қарыздар 12,4 млрд. теңгені құрады.

Жеке кәсіпкерлік қызметке берілетін кредиттер көлемі 22,8%-ға 3,3 млрд. теңгеге дейін төмендеді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ШОЛУ

АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН БӨЛШЕК КЛИЕНТТЕРГЕ БЕРІЛГЕН КРЕДИТТЕР, МЛН ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер	269 123	336 964	262 670	-20,1%	28,3%
Автокөлік сатып алуға арналған кредиттер	167 638	173 751	134 063	-3,5%	29,6%
Ипотекалық кредиттер	11 637	12 371	11 986	-5,9%	3,2%
Жеке шарттар бойынша бағдарламалық емес несиелер	6 381	7 545	14 265	-15,4%	-47,1%
Жеке кәсіпкерлік қызмет кредиттері	3 311	4 289	4 208	-22,8%	1,9%
«Бизнес «Авто» бағдарламасы бойынша кредиттер	2 502	-	-	-	-
Бөлшек клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	460 593	534 919	427 192	-13,9%	25,2%

2020 жылдың қорытындысы бойынша ШОБ кредиттерін ескере отырып, корпоративтік сегментке жиынтық брутто-негіздегі кредиттік портфельге 32,8%-ы келді, бір жыл бұрын бұл сан 29,8%-ды құрады. 2019 жылмен салыстырғанда корпоративтік клиенттердің кредиттерінің көлемі 0,9%-ға-224,8 млрд. теңгеге дейін төмендеді. Бұл ШОБ кредит қоржынының 26,8%-ға 13,3 млрд. теңгеге дейін төмендеуімен байланысты болды. Ірі кәсіпорындардың қарыз көлемі 1,3%-ға 211,5 млрд. теңгеге дейін өскенін көрсетті.

АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН КОРПОРАТИВТІК КЛИЕНТТЕРГЕ БЕРІЛГЕН КРЕДИТТЕР, МЛН ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019 / 2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	211 498	208 745	270 755	1,3%	-22,9%
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	13 254	18 103	22 661	-26,8%	-20,1%
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	224 753	226 848	293 416	-0,9%	-22,7%

Топтың міндеттемелері **2020 жылы 13,8%, 1,1 трлн. теңгеге дейін өсті**.

Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттеріне банк міндеттемелерінің 87,4%-ы тиесілі. 2020 жылы шоттар мен депозиттердің көлемі 19,2%-ға ұлғайып, 952,9 млрд. теңгеге жетті, бұл клиенттердің банкке деген сенімінің жоғары деңгейін растайды. Пандемия кезінде халық пен бизнес өз шығындарын едәуір төмендетіп, банктік шоттар мен салымдардағы ақша резервтерін сақтауды жөн көрді.

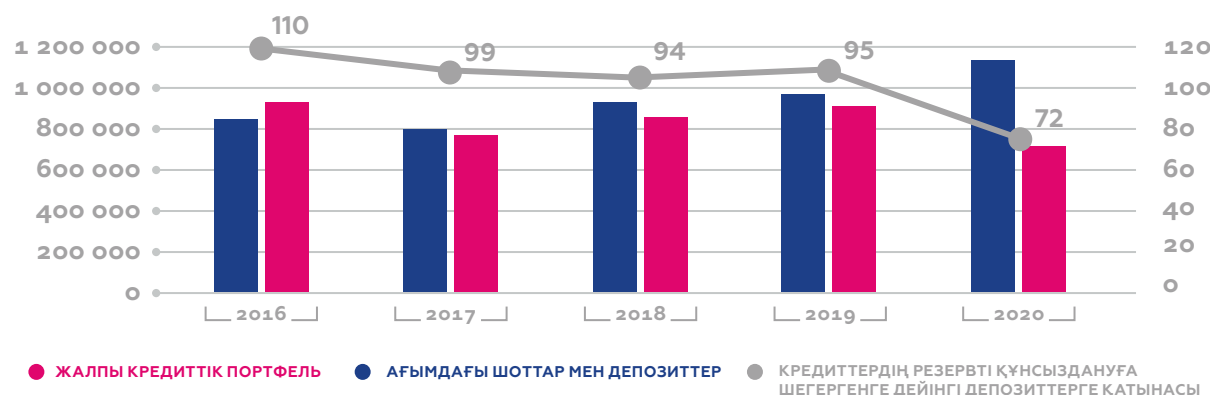
Депозиттік портфельдің негізгі бөлігін 64,2% мерзімді депозиттер құрайды, қалған 35,8% -ы ағымдағы шоттар мен талап етілгенге дейінгі депозиттер. Соңғысы бір жыл ішінде 112,2%-ға-341,5 млрд. теңгеге дейін ұлғайып, 2020 жылы депозиттік портфель өсуінің негізгі көзіне айналды. Корпоративтік клиенттердің талап ету бойынша ағымдағы шоттары мен депозиттерінің 162%-ға-260,4 млрд. теңгеге дейін ұлғаюы арқылы артқан. Бөлшек клиенттердің ағымдағы шоттары мен талап ету бойынша депозиттері 31,7%-ға-81,1 млрд. теңгеге дейін өсті.

Бөлшек клиенттердің мерзімді салымдары 3,7%-ға – 390,3 млрд. теңгеге дейін өсті, ал корпоративтік клиенттердің мерзімді депозиттері 15,6%-ға-221 млрд. теңгеге дейін төмендегенін көрсетті.

2020 жылы депозиттік портфельдің құрылымы өзгерді, соның нәтижесінде корпоративтік клиенттерге 50,5%, ал бөлшек клиенттерге 49,5%-дан келеді. Бұл ағымдағы шоттар мен корпоративтік клиенттердің талап ету бойынша депозиттерінің озыңқы өсуіне негізделген. Бір жыл бұрын бөлшек клиенттерге портфельдің 54,8%, корпоративтік клиенттерге – 45,2%-ы тиесілі болды.

АҒЫМДАҒЫ ШОТТАР ЖӘНЕ КЛИЕНТТЕРДІҢ ДЕПОЗИТТЕРІ, МЛН ТЕҢГЕ	2020	2019	2018	2020 / 2019 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС	2019/2018 ЖЫЛҒЫ ӨЗГЕРІС
Ағымдағы шоттар мен талап етілгенге дейінгі депозиттер					
Бөлшек клиенттер	81 140	61 595	41 906	31,7%	47,0%
Корпоративтік клиенттер	260 378	99 372	61 776	162,0%	60,9%
Жедел депозиттер					
Бөлшек клиенттер	390 323	376 371	369 088	3,7%	2,0%
Корпоративтік клиенттер	221 033	262 039	293 897	-15,6%	-10,8%
Барлығы	952 874	799 377	766 667	19,2%	4,3%

КРЕДИТТЕРДІҢ РЕЗЕРВТІ ҚҰНСЫЗДАНУҒА ШЕГЕРГЕНГЕ ДЕЙІНГІ ДЕПОЗИТТЕРГЕ ҚАТЫНАСЫ

ҚАРЖЫЛЫҚ ШОЛУ

Банктің меншікті капиталы 2020 жылы Банк акционерлерінің жарналары және 2019 жылға арналған дивидендтер төлеуден бас тарту есебінен 10,3%-ға ұлғайып, 109,1 млрд. теңгені құрады.

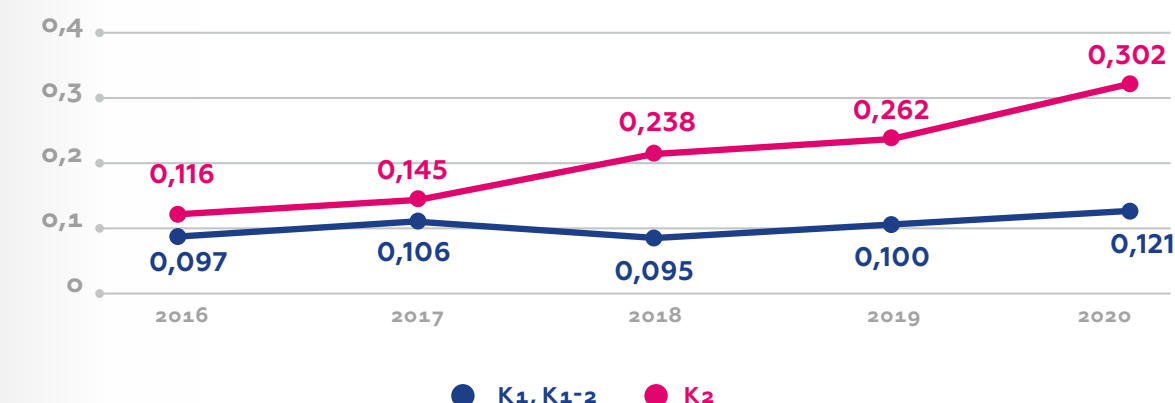
2020 жылдың сәуірінде 4 млрд. теңге көлемінде капиталдандыру жүргізілді. 2020 жылы 612 314 жай акция бір акция үшін 6 532,60 теңгеден шығарылды және төленді (2019 жылы акциялар шығарылмады). Осылайша 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің жарғылық капиталы 61,1 млрд. теңгені, бір жыл бұрын 57,1 млрд. теңгені құраған.

Реттеушілік нормативтерді есептеу кезінде ескерілетін меншікті капиталдың мөлшері 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,1%-ға өсіп, 252,5 млрд. теңгені құрады. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бірінші деңгейдегі капитал мөлшері бір жыл ішінде 6%-ға ұлғайып, 100,8 млрд. теңгені құрады.

Еуразиялық банк өз жұмысында инвесторлардың, кредиторлардың және нарықтың сенімін сақтау, сондай-ақ бизнестің болашақ дамуын қамтамасыз ету үшін капиталдың тұрақты база саясатын ұстанады. Банк Капитал бөлігінде тұрақты позицияны қамтамасыз ететін жоғары кірістілік пен артықшылықтар және қауіпсіздік арасындағы тепе-теңдікті сақтау қажеттілігін мойындайды.

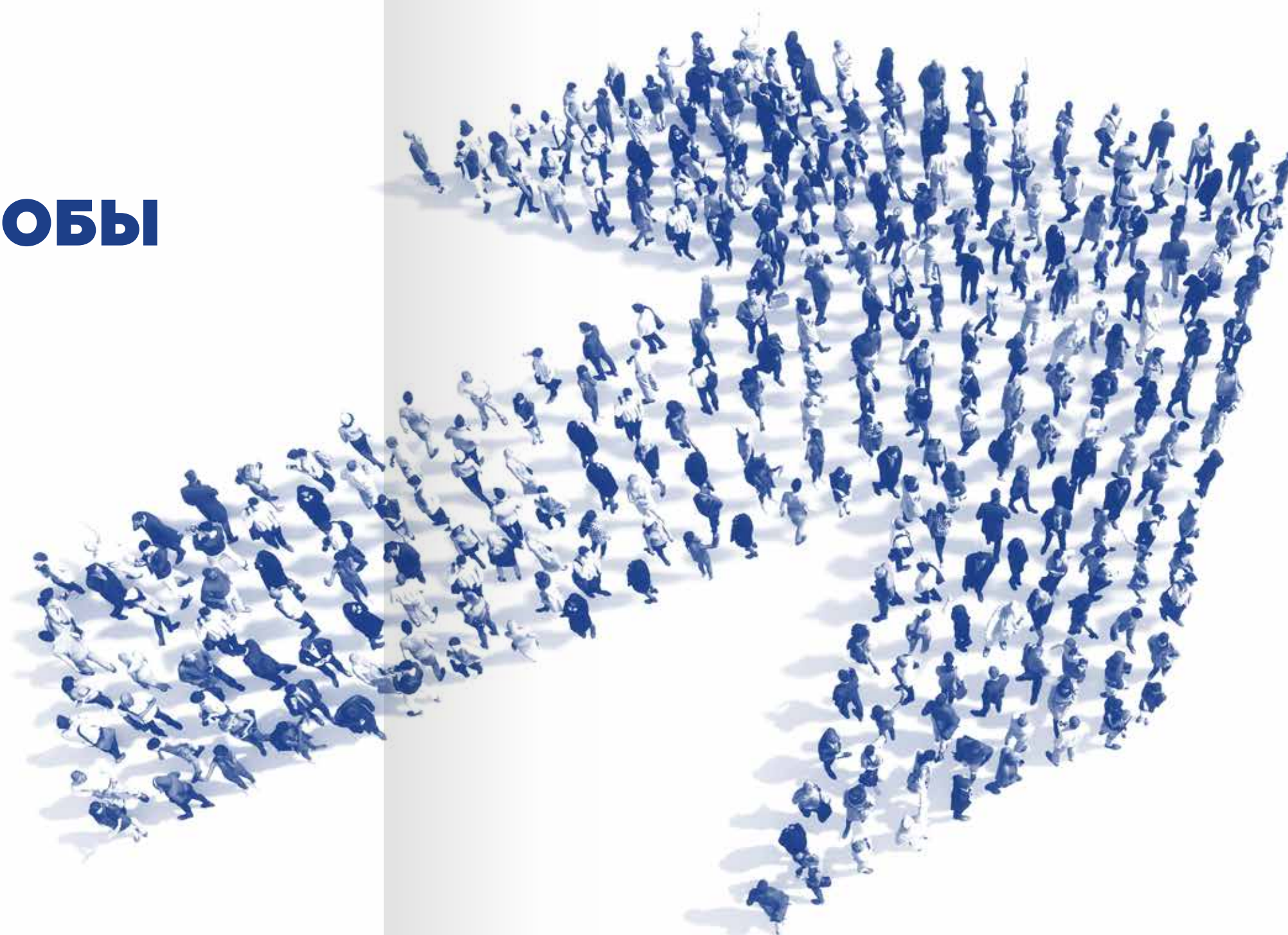
Жеткілікті капитал коэффициенттері жоғары деңгейде. K1 коэффициенті 2020 жылдың қорытындысы бойынша 0,121 құрады. K1-2 коэффициенті ұқсас деңгейде қалыптасты – 0,121. Жалпы капиталдыңтәуекел бойынша мөлшерленген активтерге (k2) қатынасы 2020 жылдың қорытындысы бойынша 0,302 құрады.

5 ЖЫЛ ІШІНДЕГІ КАПИТАЛ ЖЕТКІЛІКТІЛІГІНІҢ КОЭФФИЦИЕНТТЕРІ

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР ТОБЫ

6

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР ТОБЫ

БАНК ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ НӘТИЖЕГЕ БАҒЫТТАЛҒАН ПІКІРЛЕС – БЕЛСЕНДІ, НЕМҚҰРАЙЛЫ ЕМЕС КОМАНДА БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ.

КАДР САЯСАТЫ

2020 жылғы 31 желтоқсанда Директорлар кеңесі банк үздік жұмыс беруші болуға ниеттенетін Еуразиялық банктің 2024 жылға дейінгі даму стратегиясын қабылдады, сондықтан басшылық мансаптық өсу, кәсіптік оқыту және қызметкерлердің жеке әлеуетін ашу үшін жағдай жасай отырып, корпоративтік мәдениетті дамытуға үлкен көңіл бөледі. Топтың персонал саласындағы қызметі Директорлар Кеңесі бекіткен кадр саясаты арқылы айқындалған. Банкте кәсіптік оқытуды, әлеуметтік кепілдіктер мен жеңілдіктерді беруді, сондай-ақ қызметкерлерге еңбекақы төлеу мен сыйлықақы беруді, бағалау қағидаларын ұйымдастыру мен жүргізуді реттейтін бірқатар ішкі нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар жұмыс істейді.

Кадр саясаты Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының «Екінші деңгейдегі банктер үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы», Еуразиялық банк «АҚ Жарғысын, ішкі нормативтік реттеу саясатын, ішкі нормативтік құжаттарды басқару жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы» 12.11.2019 ж. №188 қаулысымен айқындалған басымдықтарға сәйкес әзірленді.

Кадр саясаты – негізгі мақсаты банктің еңбек ресурстарындағы қажетті сапа мен санын толық және уақтылы қанағаттандыру қажеттілігі болып табылатын қызметкерлерді басқарудың тұтас ұзақ мерзімді стратегиясы.

КАДР САЯСАТЫНЫҢ ПРИНЦИПТЕРІ:

- банктің стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге бағдарлану;
- банк қызметкерлерінің тиімді жұмыс істеуіне жағдай жасау;
- банк қызметкерлеріне әділ және бәсекеге қабілетті еңбекақы төлеу;
- Банктің қызметіне құзыретті басшы қызметкерлерді тарту;
- банктің басшы және өзге де қызметкерлерінің өз міндеттерін орындауы барысында мүдде қақтығыстарын болдырмау;
- маңызды жұмысшыны жоғалту қаупін азайту.

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР ТОБЫ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР ҚҰРЫЛЫМЫ

2020 жылдың соңындағы жағдай бойынша топ қызметкерлерінің саны 6 207 қызметкерді құрады.

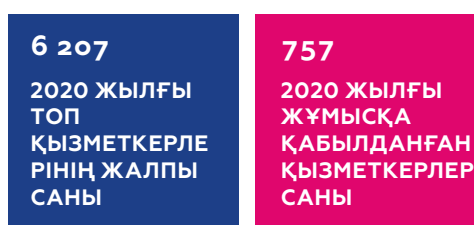
Банк штатын негізінен жастар құрайды: қызметкерлердің 53,9% – дан астамы 30 жасқа толмаған.

Әйелдердің үлесі команданың жалпы санының 69% -ын құрайды, бұл факт декреттік демалыста жүрген қызметкерлердің көптігімен түсіндіріледі. 2020 жылы декреттік демалыста және бала күтімі бойынша демалыста жүрген қызметкерлер саны 1171 адамды құрады.

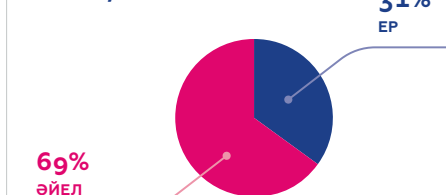
Қызметкерлердің жоғары білім деңгейі бар: қызметкерлердің 67,5% жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіптік білім алған.

Банк қызметкерлерінің құрамы көп ұлтты және тек Қазақстан азаматтарын ғана емес, сонымен қатар басқа елдердің: Ресей, Қырғызстан, Франция, Литва, Өзбекстан, Армения, Әзірбайжан, Түркіменстанның қызметкерлерін де қамтиды.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР ҚҰРЫЛЫМЫ

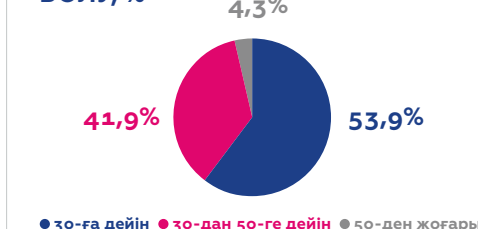
ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛУ, %

5 ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ЖАЛПЫ ТОП ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ САНЫ

ЖАС ЕРЕКШЕЛІГІНЕ ҚАРАЙ БӨЛУ, %

2020 жылы қызметкерлер санының төмендеуі коронавирустық пандемияның таралуына және карантиндік шектеулердің енгізілуіне, содан кейін сату орындарының жабылуы, сатылымның төмендеуі, сәйкесінше жалақының ауыспалы бөлігін алу мүмкіндігінің болмауына байланысты болды. Бұл жағдайда қызметкерлер өз бастамасы бойынша жұмыстан босатылды.

Топ қызметкерлерді банктен кетуге итермелейтін себептерді анықтауға көп көңіл бөледі, бұл қызметкерлерді ұстап қалу бойынша жұмыс істеуге және нарықта бәсекелес ойыншы болып қалуға мүмкіндік береді.

ТӨЛЕМ ЖҮЙЕСІ МЕН БАҒАЛАУ

ТОП ӨЗ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНЕ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ ЖАЛАҚЫ БЕЛГІЛЕУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ПАКЕТ ҰСЫНУ, СОНДАЙ-АҚ ҰЖЫМДА ҚОЛАЙЛЫ ЖӘНЕ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ АТМОСФЕРА ҚҰРУ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРУҒА ЫҚПАЛ ЕТУ АРҚЫЛЫ ҚОЛАЙЛЫ ЕҢБЕК ЖАҒДАЙЛАРЫН ЖАСАЙДЫ. БҰЛ ТОПТЫҢ КӘСІПҚОЙЛАР ҮШІН ТАРТЫМДЫ ЖҰМЫС ОРНЫ БОЛЫП ҚАЛУЫНА МҮМКІНДІК БЕРЕДІ.

Еңбекті материалдық ынталандыру жүйесі – бұл қызметкерлер мен жалпы банк қызметінің тиімділігіне әсер етуге мүмкіндік беретін басқарудың ең пәрменді құралдарының бірі.

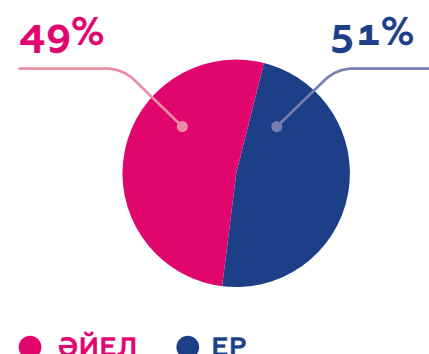
2020 ЖЫЛҒЫ ТОП
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ
ШЫҒЫСТАРЫ

19,8 млрд. құрады

58,8%

2020 ЖЫЛЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ
58,8%-Ы ЖОҒАРЫ КӨРСЕТКІШ
КӨРСЕТІП, МАРАПАТТАЛДЫ

ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІН
БАҒАЛАУ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ
БОЙЫНША ЕСЕПТЕЛГЕН,
ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША
БӨЛІНІСТЕГІ
СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРДЫҢ ҮЛЕСІ

● ӘЙЕЛ ● ЕР

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР ТОБЫ

Банктің стратегиялық және тактикалық бағдарларына сәйкес құрылған материалдық ынталандыру жүйесі басшылыққа қызметкердің уәжін мақсатты түрде басқаруға және қызметкерлердің өнімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Еңбекақы төлеу шарттары жоғары білікті мамандарды тарту үшін бәсекеге қабілетті болатындай етіп белгіленеді. Жалақының өсуі нарықтық өзгерістерге сәйкес келеді.

Топтағы еңбекақы төлеу жүйесі жалақының белгіленген және ауыспалы бөлігіне негізделген. Қызметкерлерге сыйақы төлеу топтың міндеті емес, құқығы болып табылады. Қызметкерлерге сыйақы төлеу мерзімділігі олардың жұмысының ерекшелігіне байланысты жыл сайын, тоқсан сайын немесе ай сайын өзгеруі мүмкін. бөлшек сауда, корпоративтік, приват, кассалық сегменттерде, берешекті өндіріп алу бөлімшелерінде жұмыс істейтін қызметкерлерге ай сайын және тоқсан сайынғы негізде сыйақы беріледі. Қызметкер жалақыларының ауыспалы бөлігі, ең алдымен, бизнес-бөлімшенің тиімділігіне, сондай-ақ олардың алдына қойған негізгі мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізуіне байланысты болмақ. Бұдан басқа бизнес-бөлімшелердің неғұрлым табысты қызметкерлерін олардың нәтижелері бойынша бағалы сыйлықтармен көтермелеу бағдарламалары іске асырылуда.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ЫНТАЛАНДЫРУ

Банк ынтаны бағалайды. Қызметтің тиімділігін арттыру процесінің үздіксіздігін, сондай-ақ банктің қызметіне оң әсер ететін немесе еңбек, материалдық және қаржылық ресурстарды үнемдеуге мүмкіндік беретін жаңа басқару шешімін қамтамасыз ету үшін банк қызметкерлеріне көрсетілетін қызметтің сапасын арттыруға, шығындарды қысқартуға бағытталған ұсыныстары үшін біржолғы сыйлықақылар төленеді.

Банкте жұмыс барысымен ерекшеленетін қызметкерлерді анықтауға мүмкіндік беретін бірқатар бағдарламалар бар. Олардың ішінде: «Еуразиялық Гауһар»,» Үздік бөлімше «және «Үздік қызметкер».

«Үздік бөлімше» бағдарламасы шеңберінде клиенттердің бағалауы арқылы үздік бөлімше таңдалады. Әр тоқсанның нәтижелері бойынша 5-ТОП үздік бөлімше анықталады, ал жеңімпаз-бөлімше растаушы грамота мен «Бүкіл Қазақстан бойынша клиенттердің ұсыныстарымен ерекшеленетін Еуразиялық банктің үздік бөлімшесі» тақтайшасын алады.

«Үздік қызметкер» атағын клиенттерге ең көп қоңырау шалатын және олардың мәселелерін шешуге көмектесетін қызметкер алады. Әр тоқсан сайын ақшалай сыйақы алатын 3 қызметкер анықталады. Жылына бір рет 585 алтын үлгісін айырым белгісін алатын үздік қызметкер анықталады.

Банк салауатты өмір салтын қолдайды. Алматыда банктің барлық қызметкерлері жұмыстан бос уақытта бара алатын тегін жаттығу залы жұмыс істейді. Сондай-ақ залдарда үстел теннисін ойнауға арналған үстелдер бар. Бұл ретте топ қызметкерлері қаржы институтының спорттық іс-шараларына және жалпы қалалық марафондарға ерекше ынтамен қатысады.

Банк өз қызметкерлеріне қамқорлық жасайды. Топ өз қызметкерлерінің денсаулығына қамқорлық жасайды және қауіпсіз жұмыс орындарын ұсынады.

Бұдан басқа топта бүкіл Қазақстан бойынша клиникалардың бірінде қызмет алуға байланысты, ауырған жағдайда қызметкерлерге арналған медициналық сақтандыруды қамтитын әлеуметтік пакет көзделген. Бұл сақтандыру амбулаториялық-емханалық көмекті, стационарда емдеуді, стоматологиялық көмекті, медициналық үйлестіруді және өзге де медициналық қызметтерді көздейді. Сақтандыру құнының 95% – ын банк төлейді, қалған 5%-ы қызметкерлердің жалақысынан шегеріледі. Осы қызмет аясында 65 жасқа дейінгі ерін/зайыбын, 1 жастан асқан балаларын тіркеу мүмкіндігі бар.

2020 жылға дейін әрбір жаңа қызметкер жұмыс өтілі 6 айға жеткенде осы сақтандыруды алу мүмкіндігіне ие болады. 2020 жылы басшылық банкте 3 ай және одан да көп жұмыс істеген барлық қызметкерлерді сақтандыру туралы шешім қабылдады. Жұмыстан босатылған кезде жеңілдік тоқтайды.

Сонымен қатар топ кез-келген көріністе болсын кемсітушілікке жол бермейді, 2020 жылы мұндай жағдайлар болған жоқ.

Банк өз жұмыскерлерін қолдайды. Біздің қызметкерлерімізге банктің серіктестік желісінде қызмет көрсетудің тартымды жеңілдікті шарттары қолжетімді.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ОҚЫТУ ЖӘНЕ ДАМУ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ САПАЛЫ ОҚЫТУ ЖӘНЕ ДАМУ – ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ УӘЖДЕМЕСІ МЕН ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІНІҢ НЕГІЗГІ ФАКТОРЫ.

2020 жыл банк қызметкерлерін оқыту және дамыту бөлігіндегі трансформациялық жыл болды – онлайн-контенттің 70% – дан астамы онлайн режимге ауыстырылды.

Банк Udemy алаңымен ынтымақтасады, онда банк қызметкерлері мынадай бағыттар бойынша білім деңгейін 24/7 режимінде арттыру мүмкіндігіне ие болады:

- Әзірлеу
- Бизнес

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР ТОБЫ

- Қаржы және бухгалтерлік есеп
- АТ және БҚ
- Офистік бағдарламалық қамтамасыздандыру
- Жеке өсу
- Маркетинг
- Өмір сүру стилі және тағы басқалар

БАНК ЖҮЙЕЛЕРІНДЕ 3 ҚАДАМ ЖАСАУ АРҚЫЛЫ ЖҰМЫС ІСТЕУДІ ҮЙРЕНУГЕ МҮМКІНДІК БЕРЕТІН» ОНЛАЙН-ТРЕНАЖЕР « ҚҰРАЛЫ ҚАЙТА ЖАСАЛДЫ ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛДІ:

1-ші қадам – «Мен жүйеде қалай жұмыс істеу керектігін көремін».

2-ші қадам – «Мен жүйеде жұмыс істеуді үйреніп жүрмін, дегенмен кеңестерді де қолданамын».

3-ші қадам – «Мен жүйеде өз бетімше жұмыс істеймін».

2020 ЖЫЛЫ КЛИЕНТТЕРДІ ҚОЛДАУ ЖӘНЕ БӨЛШЕК БИЗНЕС ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНЕ АРНАЛҒАН ОҚЫТУДЫҢ ЖАҢА БАҒДАРЛАМАЛАРЫ ҚОСЫМША ӘЗІРЛЕНІП, ІСКЕ ҚОСЫЛДЫ. ОЛАР ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ТАҒЫЛЫМДАМА КЕЗЕҢІНДЕГІ АЛҒАШҚЫ ҚАДАМДАРДАН БАСТАП, БАНКТЕ 1 ЖЫЛДАН АСТАМ ЖҰМЫС ӨТІЛІНЕ ДЕЙІН СҮЙЕМЕЛДЕЙДІ. ОҚУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ КЕЛЕСІ ТАҚЫРЫПТАРДЫ ҚАМТИДЫ:

1. Welcome-жаңа қызметкерлерге арналған кіріспе тренинг.
2. Өнімдерді білу.
3. Жүйедегі жұмыс
4. Алаяқтыққа қарсы әрекет.
5. Сату дағдылары.
6. Қарсылықтармен және «ерекше» клиенттермен жұмыс.
7. Клиентке бағдарлану.

БАНК ТАРИХЫНДА АЛҒАШ РЕТ «КЛИЕНТКЕ БАҒДАРЛАНУ», «ҚАРСЫЛЫҚТАРМЕН ЖҰМЫС», «ЕРЕКШЕ «(ЕРЕКШЕ НАЗАР АУДАРУДЫ ТАЛАП ЕТЕТІН) КЛИЕНТТЕРМЕН ЖҰМЫС» ТАҚЫРЫПТАРЫ БОЙЫНША БӨЛШЕК БИЗНЕС БАНКІНІҢ ФИЛИАЛДЫҚ ЖЕЛІСІНІҢ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІН ОҚЫТУ МЕН ДАМУДЫҢ ҮШ КЕЗЕҢДІК БАҒДАРЛАМАСЫ ӘЗІРЛЕНІП, ӨТКІЗІЛДІ:

- Теориялық материалды өз бетінше зерттеу.
- Тәжірибеге білімді енгізу үшін іс-шаралар жоспарын әзірлеу бойынша ішкі бизнес-тренермен Вебинар.

- «Ғашық болатын қызмет» 4 апталық марафоны.

Марафонға 1 224 қызметкер қатысты, олар фронт-желі қызметкерлері де, филиалдық желінің орта буын басшылары да.

Комплаенс қызметінің тақырыптары бойынша оқу арқасында кірістерді жылыста-ту арқылы алаяқтық іс-әрекеттер жасауға жол бермеу бөлігінде қызметкерлердің қа-уіпсіздік және хабардарлық деңгейі артады. Оқыту жүйелі сипатқа ие және әрбір банк қызметкерін қамтиды.

Қызметкерлердің білімін жүйелі деңгейде әр түрлі бөлімше қызметінің бағыттары бой-ынша тоқсан сайын және ай сайын тестілеу өткізіледі.

2020 жылы жалпы ішкі оқудан 2 146 қызметкер өтті, олардың 60,3%-ын әйелдер, 39,7%-ын ерлер құрайды.

HEALTH MANAGEMENT

2020 ЖЫЛЫ КОРОНАВИРУСТЫҢ ТАРАЛУЫ АЯСЫНДА ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ӘЛ-АУҚАТЫ МЕН ДЕНСАУЛЫҒЫНА ҚАМҚОРЛЫҚ ЖАСАУ БІРІНШІ ОРЫНДА БОЛДЫ.

2020 жылы Топ барлық күш-жігерін қызметкерлердің сапалы әрі қауіпсіз жұмысы-на бағыттады. Бөлімшелер мен филиалдарда және бас кеңседе барлық санитарлық нормалар сақталды, атап айтқанда, жеке қорғаныс құралдары сатып алынды, сани-тайзерлер орнатылды, әлеуметтік алыстату бойынша ұсыныстар мен жеке гигиена туралы ескертулер орнатылды.

Сонымен қатар Топ үй-жайларды қызметкерлер мен клиенттерді қорғау үшін үнемі дезинфекциялауды қамтитын алдын-алу шараларын үнемі жүргізіп отырды.

сондай-ақ Топ қызметкерлерді олардың еңбек міндеттерін орындауы үшін қажетті қауіпсіз жабдықпен, құрал-саймандармен және өзге де құралдармен қамтамасыз етеді. Өндірістік жарақаттану мен кәсіптік аурулардың қауіпсіздігі мен төмендеуіне байланысты іс-шаралар жүргізілуде. Сонымен әр тоқсан сайын қауіпсіздік техника-сы бойынша тренингтер өткізіледі. Барлық филиалдар мен бөлімшелер өрт сөндірі-гіштермен толық көлемде жабдықталған.

2020 жылы банк қызметкерлері алған жарақаттар, сондай-ақ кәсіби аурулар тіркел-ген жоқ. Жазатайым оқиғаларды тіркеу туралы есеп өрт қауіпсіздігі туралы мәлімет-термен қоса, ҚР Еңбек кодексіне сәйкес мемлекеттік органдарға Н-1 нысаны бойын-ша ұсынылады.

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР ТОБЫ

ЕҢБЕК ҚАТЫНАСТАРЫ

ЕҢБЕК ШАРТЫН ӨЗГЕРТУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАМА

Егер еңбек, ұжымдық шарттарда хабардар етудің неғұрлым ұзақ мерзімі көзделмесе, жұмыс беруші жұмыскерді еңбек жағдайларының өзгергені туралы күнтізбелік он бес күннен кешіктірмей, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жазбаша хабар-дар етуге міндетті..

ӨТІНІШТЕР МЕН ШАҒЫМДАРДЫ БЕРУ МЕХАНИЗМІ

Барлық Топтың қызметкерлері шағым бере алады. Шағым беру жүйесі келесі түрде ұй-ымдастырылған: жұмыскердің өтініші/шағымы банктің ішкі нормативтік құжаттарының дерекқорына немесе құзыреті шеңберінде өтініш беру мәселесі болатын тікелей бас-шының қолы қойылған қағаз жеткізгіштегі қызметтік жазбаны жіберу арқылы беріледі. Бұдан әрі еңбек даулары бойынша келісу комиссиясы қарайды. 2020 жылдың қорытын-дысы бойынша есепті жылы еңбек қатынастары тәжірибесінің бұзылғаны туралы банкке шағымдар түскен жоқ.

ӘЛЕУМЕТТІК ЕСЕП

ТОП АЗАМАТТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК ОСАЛ САНАТТАРЫН ҚОЛДАУҒА, АР-ДАГЕРЛЕРГЕ КӨМЕК КӨРСЕТУГЕ, МӘДЕНИЕТТІ ДАМУҒА, ҚОРШАҒАН ОРТА МЕН ҰЛТ ДЕНСАУЛЫҒЫН ҚОРҒАУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ҚАЙЫРЫМ-ДЫЛЫҚ ЖОБАЛАРЫНА БЕЛСЕНДІ ҚАТЫСАДЫ.

ДЕМЕУШІЛІК ЖӘНЕ ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ ЖОБАЛАР

Қайырымдылық пен демеушілік қоғамға қатысудың негізгі бағыттарының бірі және топтың корпоративтік мәдениетінің бір бөлігі болып табылады. Жұмыс істейтін Топтың қоғам дамуына қосатын үлесі барлық қызметкерлерге беретін негізгі құндылығы болып табылады.

2020 ЖЫЛЫ ТОП КЕЛЕСІ ЖОБАЛАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРДЫ:

Қазақстан да бүкіл әлем сияқты, COVID-19 пандемиясы кезінде қажетті дәрі-дәрмектер мен жабдықтардың жетіспеушілігіне тап болды. Осы кезде қазақстандық бизнес денсаулық сақтауға уақытылы қолдау көрсетті. Еуразиялық банктің Директорлар кеңесінің мүшесі Шухрат Ибрагимов Қазақстанның 16 облысындағы ауылдық және қалалық клиникалар үшін 100 қуатты 10 литрлік оттегі концентраторларын сатып алды. Банк бастаманы қолдап, шоғырлағыштардың шығын материалдарын – бірнеше мың бір реттік бетперделер, обаға қарсы костюмдер, қорғаныс бетперделері мен көзілдіріктер, бахилалар, дәрігерлерге арналған қолғаптар, сондай-ақ пульсоксиметрлерді сатып алды. Банк еріктілері бұл көмекті 16 өңірдің медициналық мекемелеріне жеткізді.

Еуразиялық банк әріптестеріне «кәдесыйлардың орнына қайырымдылық» акциясының пайдасына жаңа жылдық сыйлықтарды беруден бас тартқанына екі жыл болды. Бұл халықаралық бастама, сыйлық бюджетін кәдесыйларды сатып алуға жұмсамай, компаниялар бұл қаражатты коммерциялық емес ұйымдарға қайырымдылыққа толығымен немесе ішінара аударады. 2021 жылдың қарсаңында Еуразиялық топ неврологиялық және психикалық ауытқулары бар балалар мен жастар жұмыс істейтін «МАСП» қолөнер үйін (Халықаралық әлеуметтік жобалар қауымдастығы) қолдауға бірнеше миллион теңге бөлді. Банк сондай-ақ жарақаттанған баланы (Арина Попович, 18 жаста) «Мейірімділік» ерікті қоғамы Аружан Саин арқылы шетелдік ем алуына көмек көрсетті.

АРДАГЕРЛЕРГЕ КӨМЕК КӨРСЕТУ

Жыл сайын Ұлы Отан соғысының ардагерлерін Ұлы Жеңіс мерекесімен құттықтау игі дәстүрге айналды. Топ Алматы қаласының Медеу ардагерлер кеңесіне қаржылай көмек көрсетіп келеді. Банк бөлген қаражаттан және ерікті жинақтан ақшалай сыйлықтар қалыптастырылып, олар 55 ҰОС ардагеріне, еңбек майданының қатысушыларына және Алматыдағы фашизмнің кәметке толмаған бұрынғы тұтқындарына табыс етілді. барлық Банк филиалдарында қызметкерлері де ардагерлерге сыйлықтар дайындап, жеткізді.

КОРПОРАТИВТІК ЕРІКТІЛІК

Біріккен қызметкер күштері арқылы балалар үйлері, донорлық орталықтар мен медициналық мекемелер сияқты ұйымдарға ғана емес, сондай-ақ жекелеген қазақстандықтарға да көмек көрсетіледі.

Карантиндік шектеулердің енгізілуіне байланысты бүкіл ел бойынша республикалық және қалалық қан орталықтары донорлық кадрлардың жетіспеушілігін бастан кешірді, бұл трансфузиологиялық көмекке мұқтаж науқастарды емдеу сапасына әсер етуі мүмкін.

Осы күндері Атырау, Петропавл, Павлодар, Көкшетау, Шымкент, Талдықорған және Тараздағы Еуразиялық банк филиалдарының қызметкерлері жергілікті жерлердегі акцияға қосылу үшін қалалық қан орталықтарына өз бетінше жүгінді. Ал елордалық филиал «Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығының» өтініші бойынша бастама көтерді. Осылайша акция республикалық ауқымға ие болды. Еуразиялық банктің 100 қызметкері 2 күн ішінде қан құтыларын 45 литрге толтырды.

2020 жылы банк қызметкерлері кедергісіз өмірді ұйымдастыруға көмек сұраған, арбамен жүретін алматылық мүгедектің ванна бөлмесінде жөндеу жұмыстарын жүргізді.

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР ТОБЫ

ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

ЗАҢНАМА ТАЛАПТАРЫНА СӘЙКЕСТІК

2020 жыл ішінде банкке қатысты ҚР уәкілетті органдары тарапынан келесі қадағалау ден қою шаралары қолданылды:

- 10 -ҚНРДА тарапының қадағалаушы ден қоюдың ұсынымдық шаралары
- 1-ҚНРДА жазбаша ұйғарымы түріндегі қадағалау ден қою шарасы.
- Банктің жалпы сомасы 972 300 теңгеге әкімшілік айыппұл төлемімен қоса, ҚНРДА-ның 3-әкімшілік айыппұл түріндегі әкімшілік санкциялары.
- ҚНРДА тарапының банкпен жазбаша келісімге қол қою түріндегі қадағалау ден қою шарасы

Банктің жекелеген бизнес-процестеріндегі бақылау рәсімдерін автоматтандырудың жеткіліксіз деңгейі, Банктің ішкі бақылаушылары тарапынан бақылау функцияларының тиімділігінің төмендеуіне негізделген адам факторы, заңнамалық актінің нормаларын түсіну үшін әрдайым бірдей баяндалмауға негізделген, реттеуші мен банк тарапынан жекелеген заңнамалық актілердің талаптарын түсіндірудегі алшақтық, банк қарыз алушыларының жекелеген санаттарының банк алдындағы өз міндеттемелерін банктік қарыз шартының талаптарына сәйкес уақтылы орындау мүмкіндігіне әсер еткен экономикалық саладағы жағдайдың құбылмалылығы Банк қызметінде жол берілген бұзушылықтардың себептері болып табылады. Реттеуші тарапынан қадағалаушы ден қоюдың барлық шаралары бойынша банк болашақта осындай бұзушылықтардың банк қызметінде қайталануын болдырмауға бағытталған тиісті түзету шараларын қабылдады.

ӨНІМ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

«Еуразиялық банк» АҚ-тың 2020 жылдағы демеушілігі мен қозғалысын, жарнаманы қосқанда, маркетингілік коммуникацияларға қатысты өнімнің (өнімдердің, көрсетілген қызметтердің) қасиеттері туралы ақпарат пен таңбалауға қатысты, денсаулық пен қауіпсіздікке көрсетілген қызметтерге тигізген әсеріне қатысты заңнама мен кодекстердің талаптарына сәйкес келмеу жағдайлары тіркелген жоқ.

«Еуразиялық банк» АҚ кейбір нарықтарда тыйым салынған және мүдделі тараптардың сұрақтарын туғызатын немесе жария талқылау нысанасы болып табылатын тауарларды сатпайды. Әлеуметтік жауапты ұйым ретінде Топ клиенттерге сапалы сервис пен лайықты қызмет көрсету деңгейін ұсынады. Барлық мәселелер бойынша Топ әлеуметтік-тұрақты қоғамды қалыптастыру қағидатын басшылыққа алады. Топ экологиялық зиянды өндірістерді қаржыландыруға қатыспайды, ал кредиттік шешімдер қабылдау кезінде жобалардың қоршаған ортаға әсерін ескереді.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

ЕУРАЗИЯЛЫҚ БАНК ОРНЫҚТЫ ДАМУ МЕН ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ СТРАТЕГИЯ ШЕҢБЕРІНДЕ ӨЗ ҚЫЗМЕТІНІҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНІҢ БІРІ РЕТІНДЕ ҚАРАЙДЫ. БАНК ESG-ДІҢ ЖАҒАНДЫҚ КҮН ТӘРТІБІН ҚОЛДАЙДЫ ЖӘНЕ ОСЫҒАН БАЙЛАНЫСТЫ ОРНЫ ТОЛМАС РЕСУРСТАРДЫ ҰҚЫПТЫ ПАЙДАЛАНУ МЕН ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ САҚТАУҒА БАҒЫТТАЛҒАН БІРҚАТАР ЭКОЖОБАЛАРДЫ ЖҮРГІЗЕДІ.

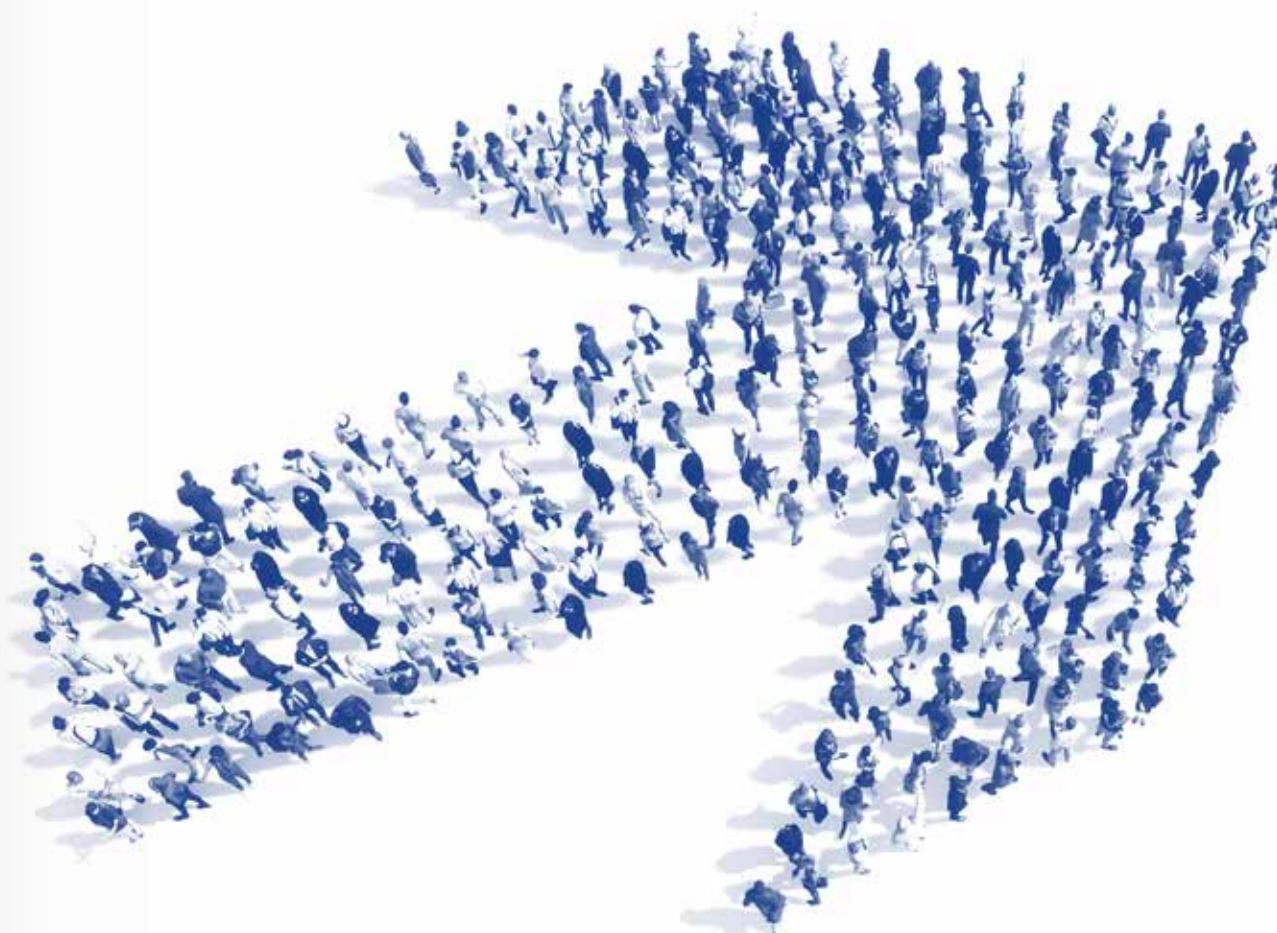
БАНКТЕ БІРҚАТАР ЖОБАЛАР ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛУДА:

- Банк қағазсыз құжат айналымын белсенді дамытуда. Пилоттық жобаның нәтижелері бойынша 2020 жылы бас кеңседегі қағаз баспасы 33%-ға қысқарған. Бұл жоба алдағы уақытта да жалғасын табатын болады. Сондай-ақ бірқатар ішкі процестер электронды форматқа ауыстырылды, бұл қағазды пайдаланудан бас тартуға мүмкіндік береді.
- Банкте электр энергиясын үнемді тұтыну және әдеттегі қыздыру шамдары мен люминесцентті лампаларға қарағанда, бірқатар артықшылықтары бар жарықдиодты шамдарға көшу енгізілген. Аталмыш жобаны іске асыру барысында Бас кеңседе электр энергиясы сағ. 101 614 кВт үнемделді. Сондай – ақ Бас кеңселерде орнатылған су және жылумен жабдықтау жүйелері осы ресурстарды ұтымды пайдалануға мүмкіндік береді.
- 2020 жылдың соңынан бастап банк қалдықтарды орынды тұтынуға және бөлек жинауға бағытталған «Жасыл кеңсе» жобасын енгізуге дайындық жүргізді. Жоба банктің бас кеңсесінде қоқысты сұрыптауға арналған арнайы бокстар орнатылған, пилоттық режимде іске қосылды. Сонымен қатар банк қызметкерлері үшін Emco Network компаниясының өкілдері оқыту семинарларын өткізіп, қоқысты жинау және сұрыптау ережелерімен таныстырды, сондай-ақ эко-әдеттер туралы айтты. Еуразиялық банктің ішкі порталында экологиялық мінез-құлықтың негізгі қағидаттары, қызметкерлер кез келген уақытта таныса алатын қоқысты сұрыптаудың «жасыл» қағидалары туралы материалдар тұрақты түрде орналастырылады.
- Еуразиялық банк клиенттерге Eurasian Pay, Apple Pay және Samsung Pay көмегімен жанасусыз төлемдер жүргізу мүмкіндігін ұсынады. Смартфондардың көмегімен жасалатын жанасусыз төлемдер арқылы шығарылатын пластик санын қысқартуға болады.

#EUFAMILY – ПІКІРЛЕСТЕР ТОБЫ

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

- Банк сонымен қатар қызметкерлерге ғана емес, клиенттерге де қатысты жаппай экологиялық жобаларды іске қоса бастады. Банк Mastercard компаниясымен біргіп қайта өңделіп, пластиктен жасалған экологиялық мазмұны бар арнайы банк өнімін – Эко-картаны әзірледі. Банк ағаш отырғызу мен қоқысты қайта өңдеуді қаржыландыруға арналған Eurasian Environmental Fund Эко-картасын пайдалана отырып, қолма-қол ақшасыз транзакциялардың 0,5% – ын аударады. Банк клиенттерге Eurasian Pay, Apple Ipad және Samsung Pay арқылы жанасусыз төлемдер үшін қосымша 0,5% бонустар есептейді, бұл пластикалық карталардан бас тартуды ынталандыруға мүмкіндік береді.
- Сондай-ақ банк бірнеше бөлімшелерге Қазақстандағы алғашқы NFC-постерлерді орнатты, олар кез келген қазақстандық банктің төлем картасына бір рет тигізу арқылы ағаш отырғызуға қаражат аударуға мүмкіндік береді. Бұл күш-жігер жасыл экономика жобаларын қолдауға және экологиялық таза банк қызметін құруға бағытталған. Банк клиенттерге өз қайырымдылығының нәтижелерін көруге, қор арқылы жинаған сомаларын қадағалауға, сондай-ақ ағаш отырғызудың, қоқысты бөлек жинауға арналған контейнерлер орнатудың геолокациясына мүмкіндік беретін онлайн-механиканы әзірлеуде.

ТУӘКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

7

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ШАРАЛАРЫ МЕН САЯСАТЫ

Тәуекелдерді басқару банктік қызметтің негізі болып табылады және Банктің операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел, өтімділік тәуекелі және операциялық тәуекел банктің өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдер болып табылады. Қаржылық тәуекелдерді басқарудың басты міндеті – тәуекел лимиттерін айқындау және белгіленген лимиттердің сақталуын одан әрі қамтамасыз ету болып табылады. Операциялық және заңды тәуекелдерді басқару операциялық және заңды тәуекелдерді барынша азайту мақсатында ішкі регламенттер мен шаралардың тиісінше сақталуын қамтамасыз етуге тиіс.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ БАРЫСЫНДА БАНК «ҮШ ҚОРҒАУ ЖОЛЫ» ТҰЖЫРЫМДАМАСЫН ПАЙДАЛАНАДЫ:

- бастамашы бөлімше тарапынан бастапқы талдау;
- бақылау бөлімшесі тарапынан талдау (тәуекел-менеджмент бөлімшесі, Заң департаменті, комплаенс қызметі және т. б.);
- банктегі тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеу тиімділігін тексеру және тәуелсіз бағалау.

Банк жыл сайын негізгі тәуекелдерді анықтау мен бағалау жұмыстарын жүргізеді, оның нәтижелері бойынша Директорлар кеңесі тәуекел тәбетінің нормативтерін белгілейді.

Банктің тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты банк ұшырайтын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекел лимиттерін белгілеуге және тиісті бақылауға, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарықтық ахуалдың, ұсынылатын банк өнімдері мен қызметтерінің өзгерістерін, сондай-ақ пайда болатын үздік тәжірибелерді көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуіне, негізгі тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаттар мен рәсімдерді мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты болады. Тәуекелдер мен ішкі бақылау комитеті осы мәселелерді алдын ала қарайды және Директорлар кеңесі алдында осы мәселелерді қарау және/немесе бекіту туралы өтініш жасайды.

Басқарма тәуекелдерді төмендету жөніндегі шаралардың мониторингі мен енгізілуі үшін жауапты болады, сондай-ақ банктің қызметті тәуекелдердің белгіленген шегінде жүзеге асыруын қадағалайды. Тәуекел-менеджмент бөлімше басшылығының міндеттеріне жалпы тәуекелдерді басқару және қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдер бойынша есептерді анықтау, бағалау, басқару мен жасау бойынша жалпы қағидаттар мен әдістердің қолданылуын бақылауды жүзеге асыру кіреді. Тәуекел-менеджмент бөлімше басшылығы

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдер мен ішкі бақылау комитеті, Директорлар кеңесі арқылы Басқарма Төрағасына тікелей және жанама түрде есеп береді.

кредиттік комитет жүйесі мен Нарықтық тәуекелдер мен өтімділікті басқару жөніндегі комитет (НТмӨБК) кредиттік және нарықтық тәуекелдерді, сондай-ақ өтімділік тәуекелін тұтастай алғанда портфель деңгейінде де, жекелеген мәмілелер деңгейінде де басқарады әрі бақылайды. Шешім қабылдау процесінің тиімділігін арттыру үшін банк тәуекелге ұшыраудың түрі мен мөлшеріне байланысты несиелік комитеттердің иерархиялық құрылымын құрды.

Сыртқы және ішкі тәуекел факторлары банк аясында анықталып басқарылады. Тәуекел факторларының барлық тізбесін анықтауға және тәуекелдерді төмендету бойынша ағымдағы рәсімдердің жеткіліктілік деңгейін айқындауға ерекше назар аударылады. Кредиттік және нарықтық тәуекелдерді стандартты талдаудан басқа, тәуекел-менеджмент бөлімшелері жекелеген бағыттар бойынша сараптамалық бағалау алу мақсатында операциялық бөлімшелермен тұрақты кездесулер өткізу жолымен қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерге мониторинг жүргізеді.

НАРЫҚТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Нарықтық тәуекел – нарықтық жағдайдың қолайсыз өзгерістеріне негізделген және нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің, шетел валюта бағамдарының, қаржы құралдарының, тауарлардың нарықтық құн өзгерістерінде көрінетін баланстық және баланстан тыс баптар бойынша қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Нарықтық тәуекел валюталық, пайыздық және баға тәуекелдерін қамтиды.

Нарықтық тәуекелді басқару портфельдік деңгейде жүзеге асырылады. Осы тәуекелді басқарудың міндеті қабылданған тәуекел үшін алынатын кірісті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшыраудың қолайлы параметрлер шеңберінен шықпауын басқару және бақылау болып табылады.

НТмӨБК нарықтық тәуекел мен өтімділікті басқаруға жауапты. НТмӨБК тәуекел-менеджмент блогының ұсыныстарына негізделе отырып, нарықтық тәуекел лимиттерін қарастырады және басқарма мен Директорлар кеңесінің келісуіне және бекітуіне шығарады.

Банк нарықтық тәуекелді жекелеген қаржы құралдары бойынша портфельдің шамасына қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, сыйақы мөлшерлемелерін, валюталық позицияны, шығын лимиттерін өзгерту мерзімдерін белгілеу арқылы басқарады. Банк Басқарма мен Директорлар кеңесі жаңартып, бекітетін осындай позицияларға үнемі мониторинг жүргізіп отырады.

Сонымен қатар банк жекелеген ерекше нарықтық сценарийлердің жеке сауда портфельдері мен жалпы позицияның қаржылық әсерін модельдеу үшін әртүрлі стресс-тестілерді қолданады. Стресс-тесттер төтенше жағдайларда туындауы мүмкін шығындардың ықтимал мөлшерін анықтауға мүмкіндік береді. Банк пайдаланатын стресс-тестілерге әрбір тәуекел санаты стрестік өзгерістерге ұшырау шеңберінде, сондай-ақ ықтимал стрестік оқиғаларды жекелеген позицияларға қолдануды қамтитын арнайы стресс-тесттерден тұратын тәуекел факторларының стресс-тестілері жатады.

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару Банктің таза пайыздық маржасының пайыздық мөлшерлемелерді өзгертудің әр түрлі стандартты және стандартты емес сценарийлеріне сезімталдығын мониторингтеумен толықтырылады.

Банк сондай-ақ өзінің сауда позициялары бойынша нарықтық тәуекелді басқару үшін тәуекелмен құнды бағалау әдіснамасын (VaR) пайдаланады.

КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Кредиттік тәуекел – қарыз алушының немесе контрагенттің банктік қарыз шартының талаптарына сәйкес, өз міндеттемелерін орындамауы салдарынан туындайтын шығындардың туындау ықтималдығы.

Банк кредиттік тәуекелді (танылған қаржылық активтер мен танылмаған шарттық міндеттемелер бойынша) кредиттік тәуекелді шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау жөніндегі талаптарды қамтитын бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы басқарады.

Сондай-ақ банкте кредиттік тәуекелмен және кредиттік тәуекелді басқарумен байланысты шешімдерді қабылдауды қамтитын өкілеттіктердің белгілі бір лимиті бар уәкілетті алқалы органдардың жүйесі құрылды.

Бұдан басқа банкте кредиттік тәуекел деңгейін бақылау үшін Банк Басқармасы мен/немесе Директорлар кеңесі бекіткен банктің кредиттік тәуекелді қабылдауына байланысты барлық процестерді регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттары қолданылады. Сондай-ақ банкте әрбір қызметкердің/бөлімшенің ІНҚ талаптарын орындауы бойынша мониторинг жүргізу процестері әзірленген.

БАНКТИҢ НЕСИЕ САЯСАТЫ:

- кредиттік өтінімдерді қарау және мақұлдау рәсімдері;

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ТҰЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

- қарыз алушылардың кредит төлеуге қабілеттілігін бағалау әдістемесі (корпоративтік және бөлшек сауда);
- контрагенттер мен эмитенттердің және сақтандыру компанияларының кредит төлеу қабілеттілігін бағалау әдістемесі;
- ұсынылатын қамтамасыз етуді бағалау әдістемесі;
- кредиттік құжаттамаға қойылатын талаптар;
- кредит тәуекелі бар кредиттер мен өзге де өнімдерге тұрақты мониторинг жүргізу рәсімдері.

Кредиттік тәуекелді қабылдау жөніндегі шешім шығарылған кезге дейін банк клиенттерінің өтінімдері қарыз алушының қаржылық жағдайын талдау процесіне (талдаушылардың қорытындылары қарыз алушының бизнесі мен қаржылық жағдайын құрылымдық талдауға негізделеді), клиенттің құқықтық ауқаттылығына (құқық белгілейтін құжаттарға құқықтық сараптама жүргізіледі, қол қоюшылардың құқықтылығы, клиенттің корпоративтік шешімдерін ресімдеудің дұрыстығы және кредиттік тәуекелдің бір бөлігі ретіндегі құқықтық тәуекелдердің басқа да аспектілері), клиенттің сенімділігі мен оның іскерлік беделіне баға, сондай-ақ кепілдікті қамтамасыз ету құнын сараптауға қатысатын банктің сараптама қызметінен өтеді.

Клиенттің өтінімі бойынша жоғарыда көрсетілген барлық аспектілерді тексергеннен кейін, Тәуекел-менеджмент блогы тәуекелдерге тәуелсіз сараптама жүргізеді, оның нәтижелері бойынша қарыз алушының бизнесіне және ұсынылатын мәміле құрылымына тән тәуекелдер көрсетілетін қорытынды қалыптастырылады және Банктің тәуекелдерін барынша азайту жөнінде ұсынымдар беріледі, бұдан басқа Тәуекел-менеджмент блогы банк клиенті өтінімінің банктің кредит саясатының талаптары мен ҚР заңнама талаптарына сәйкестігіне сараптама жүргізеді.

Уәкілетті алқалы орган шешімдерді банк ішкі құрылымдық бөлімшелерінің қорытындылары негізінде қабылдайды.

Клиентті қаржыландырудың бүкіл мерзімі ішінде кредиттік тәуекелдерді барынша азайту үшін банк кредиттердің жай-күйіне тұрақты мониторинг жүргізеді және өзінің қарыз алушыларының төлем қабілеттілігіне тұрақты негізде қайта бағалайды. Қайта бағалау рәсімдері соңғы есепті күнге қарыз алушының қаржылық есептілігін және/немесе қарыз алушының өзі ұсынған немесе банк басқа тәсілмен алған өзге де ақпаратты талдауға негізделеді. Қамтамасыз етудің ағымдағы нарықтық құнын тұрақты негізде тәуелсіз кәсіби бағалаушылар да бағалайды, олардың есептері бойынша банк мамандары сараптама жүргізеді не бағалау саласындағы заңнаманың барлық талаптарын ескере отырып, дербес жүргізеді. Қамтамасыз етудің нарықтық құны азайған жағдайда, қарыз алушыға қосымша қамтамасыз етуді ұсыну туралы талап қойылады.

Жеке тұлғалардан кредит алуға арналған өтінімдерді скорингтік модельді және банктің басқа ҚБ-мен бірлесіп тәуекел-менеджмент блогы әзірлеген кредит алуға арналған өтінімдегі деректерді тексерудің өзге де рәсімдерін қамтитын Банктің шешім қабылдау жүйесі (АБАЖ) арқылы қаралады.

Жекелеген қарыз алушылардың кредиттік тәуекел бөлімшесі жүргізетін кредиттік қабілеттілігін талдау мен кепілдіктерді бағалаудан басқа, Тәуекел-менеджмент блогы

тұтастай алғанда портфель бойынша кредиттік тәуекелді бағалауды, оның ішінде кредиттік портфель бойынша шоғырлануды бағалайды.

Кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі, әдетте, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған есепте қаржы активтерінің баланстық құны мен танылмаған шарттық міндеттемелер сомасында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі әлеуетті кредиттік тәуекелді төмендету үшін елеулі мәнге ие емес.

ӨТІМДІЛІК ТӘУЕКЕЛІН БАСҚАРУ

Өтімділік тәуекелі – бұл Банктің өз міндеттемелерін белгіленген мерзімде елеулі шығындарсыз орындай алмауы нәтижесінде қаржылық шығындардың туындайтын ықтималдығын білдіреді.

Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері мен сый-ақы мөлшерлемелері бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі өтімділік тәуекелін басқарудағы негіз қалаушы сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың алуан түрлілігі және олармен байланысты белгісіздік салдары, активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкес келу қаржы институттары үшін әдеттегі тәжірибе болып табылмайды. Мұндай сәйкессіздік операциялардың кірістілігін арттыруға мүмкіндік береді, бірақ сонымен бірге шығындар қаупін де арттырады.

Банк оларды орындау мерзімінің басталуына қарай өз міндеттемелерін төлеу үшін ақша қаражатының болуын тұрақты қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің жоғары деңгейін қолдайды.

Банк шығарылған борыштық бағалы қағаздардан, басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттерінен, негізгі корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және тұрақты құрылымын, сондай-ақ Банктің өтімділікке қатысты күтпеген талаптарының жедел және күрт ауытқусыз ден қоюға қабілетті болуы үшін жоғары өтімді активтердің әртараптан-дырылған портфелін қолдауға ұмтылады.

ALM басқармасы күн сайын өтімділік бойынша позицияға мониторинг жүргізеді, ал Тәуекел-менеджмент блогы қалыпты және қолайсыз жағдайларда нарық жағдайының әртүрлі ықтимал сценарийлерін ескере отырып, тұрақты негізде стресс-тесттер жүргізеді. ALM басқармасы бизнес-бөлімшелерден олардың қаржылық активтері мен міндеттемелерінің өтімділік құрылымы, сондай-ақ болашақта күтілетін ақша қаражатының болжамды ағындары туралы ақпарат алады. Болжау қысқа мерзімді және орта мерзімді көкжиекте жүргізіледі, қорландырудың әртүрлі көздерін, оның ішінде сыртқы тартуларды және уақытша бос қаражатты орналастырудың әртүрлі тәсілдерін пайдалану мүмкіндігін ескере отырып, жоспарлаудың әрбір уақыт аралығында тактикалық қадамдар

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ТУЭЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

көзделеді. Қаражаттың күтілетін ағындарының болжамы негізінде ALM басқармасы өтімділіктің тапшылығын/артығын бағалайды, сондай-ақ өтімділік нормативтерінің жедел болжамын жүзеге асырады.

Банк басшылығы өтімділіктің жай-күйі туралы ақпаратты тұрақты түрде алып тұрады. Ақпаратты ұсыну мерзімділігі уақыттың әрбір нақты сәтіндегі банктің өтімділік жағдайына байланысты болады. Қалыпты нарықтық жағдайда өтімділіктің жай-күйі туралы есептер жоғары басшылыққа апта сайын беріледі. Ұсынылатын ақпарат тұтастай және жекелеген бағыттар (валюталар, клиенттер және т.б.) бойынша Банктің өтімді позициясын барабар бағалау үшін жеткілікті, ол сондай-ақ банктің алқалы органдары мен құрылымдық бөлімшелеріне Банктің өтімділікке деген өз қажеттіліктерін қанағаттандыру және өз міндеттемелерін толық көлемде уақтылы орындау қабілетіне қатысты негізделген шешім қабылдауына мүмкіндік береді.

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салымшылар кез келген сәтте банктен өздерінің мерзімді депозиттерін алуға құқылы, бұл ретте көп жағдайда олар есептелген пайыздық табысты алу құқығынан айырылады.

Дегенмен басшылық мерзімінен бұрын алу опциясының болуына және салымдардың едәуір бөлігі талап етілгенге дейінгі шоттар болып табылатындығына қарамастан, салымшылардың саны мен түрлері бойынша шоттар мен депозиттердің деректерін әртараптандыру, сондай-ақ банктің бұрынғы тәжірибесі осы шоттардың ұзақ мерзімді және тұрақты қаржыландыру көзі болып табылатындығының белгісі болып табылады деп санайды.

Басшылық белгілі бір қаржы активтері мен міндеттемелеріне қатысты ақша қаражаты ағындарының қозғалысын Шарттарда көрсетілгеннен не басшылық ақша қаражаты ағындарының қозғалысын басқаруға уәкілеттік бергендіктен не өткен тәжірибеде осы қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша ақша қаражаты ағындарының қозғалыс мерзімдерінің шарттарда белгіленген мерзімдерден өзгеше болуы мүмкін екенін көрсетіндіктен ерекшеленуі мүмкін деп күтеді.

БАСШЫЛЫҚ КЕЛЕСІ ФАКТОРЛАРДЫҢ БІР ЖЫЛҒА ДЕЙІНГІ МЕРЗІММЕН ӨТІМДІЛІКТІҢ АЛШАҚТЫҒЫН АЗАЙТУДЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕДІ ДЕП ПАЙЫМДАЙДЫ:

- Басшылықтың мерзімді депозит салымшыларының соңғы үш жыл ішіндегі мінез-құлқын талдауы бәсекеге қабілетті сыйақы мөлшерлемелерін ұсыну мерзімді депозиттер шарттарын жаңартудың жоғары деңгейін қамтамасыз ететінін көрсетті.
- 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелерді өтеу мерзімі бір жыл ішінде басталатын байланысты тараптардың шоттары мен депозиттеріндегі қалдық сомалар 235 953 312 мың теңгені құрайды (2019 жыл: 128 511 354 мың теңге). Басшылық мерзімді депозиттердің шарттары олар бойынша міндеттемелерді өтеу мерзімдері басталған кезде ұзартылады және клиенттердің өз шоттарынан қомақты сомаларды алу арқылы өтімділікті қолдау жөніндегі топтың міндеттерін шешу шеңберінде үйлестірілетін болады деп пайымдайды.

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Операциялық тәуекел – бұл стратегиялық тәуекел мен бедел тәуекелінен басқа, ақылға қонымсыз әрі жеткіліксіз ішкі процестер мен адам ресурстары, жүйелер немесе сыртқы оқиғалардың әсері нәтижесінде болған шығындардың туындау ықтималдығын білдіреді.

Еуразиялық банктегі операциялық тәуекелдерді басқарудың мақсаты стратегиялық міндеттерге сәйкес қабылданатын тәуекелді қолайлы деңгейде ұстап тұруды, сондай-ақ ықтимал залалдарды төмендету (алып тастау) негізінде активтер мен капиталдың барынша сақталуын қамтамасыз ету болып табылады және операциялық тәуекелдерді бағалаудың сапалық және сандық жүйелерімен өлшенеді.

Операциялық тәуекелді басқару процесі бизнесті басқару процесінің ажырамас бөлігі болып табылады және ҚР ҰБ №188 қағидаларында белгіленген, банк әзірлеген және регламенттеген ішкі рәсімдердің, процестердің, саясаттардың, банктің құрылымдық бөлімшелерінің операциялық тәуекел деңгейін уақтылы анықтауға, өлшеуге, бағалауға, мониторингтеуді және бақылауды жүзеге асыруға, сол арқылы банкке Елеулі тәуекелдердің әсерін барынша азайтуға, сондай-ақ оның қаржылық тұрақтылығы мен жұмыс істеу тұрақтылығын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін өзара іс-қимыл тетігін қамтамасыз ететін құралдар тобын білдіреді.

КОМПЛАЕНС- ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Комплаенс-тәуекел – банк пен оның қызметкерлерінің ҚР Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңнамасы; ҚР валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заңнамасы; туралы; зейнетақымен қамсыздандыру туралы; Бағалы қағаздар нарығы туралы; Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы; кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы; коллекторлық қызмет туралы; депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы; Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы; Акционерлік қоғамдар туралы; банктің қызмет көрсету және қаржы нарығында операциялар жүргізу тәртібін регламенттейтін Банктің ішкі құжаттары, сондай-ақ банктің қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттердің заңнамасы туралы ҚР Азаматтық, Салық, банк заңнамасының талаптарын сақтамауы салдарынан шығындардың туындау ықтималдығы;

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ТУЭЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Қазіргі уақытта банктің басқа бөлімшелерінің ішінде, комплаенс пен ішкі бақылау қызметі, Банктің комплаенс-тәуекелін 188-қағида талаптарына сәйкес басқару жөніндегі реттеушінің жаңа талаптарына көшуі бойынша жұмыс жүргізді.

Комплаенс және ішкі бақылау қызметі банкте комплаенс-тәуекелді басқару жүйесін дамыту және жетілдіру, оның деңгейін төмендету, сондай-ақ оның банк қызметіне әсерін барынша азайту мақсатында комплаенс-тәуекелді басқару жөніндегі қажетті шараларды әзірлеу жөніндегі жұмыстың үйлестірушісі болып табылады.

Комплаенс-тәуекелді басқару-бұл өзінің функционалдық қызметі шеңберінде комплаенс-тәуекелді басқару жүйесінің барлық қатысушылары жүзеге асыратын тұрақты, үздіксіз және жүйелі процесс. Комплаенс-тәуекелді басқарудың негізгі мақсаты банктің қаржылық қызметтер көрсету және қаржы нарығында операциялар жүргізу тәртібін регламенттейтін Қазақстан Республикасы заңнамасы мен Банктің ІНҚ талаптарын, сондай-ақ банк қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттер заңнамасының талаптарын бұзумен байланысты, тәуекелдердің банк қызметіне әсер ету дәрежесін шектеу болып табылады.

Банктің комплаенс-тәуекелді басқару жөніндегі философиясы банк қызметінің барлық бағыттарында көрініс табады және Банк Жарғысы мен Стратегиясында, банктегі комплаенс-тәуекелді басқару мәселелеріне байланысты банктің Әдеп және іскерлік мінез-құлық кодексінде және банктің өзге де ІНҚ-да бекітіледі.

Бөлімшенің қызметі сондай-ақ құқықтық өріс шеңберінде бизнесті этикалық жүргізудің артықшылықтарын насихаттау арқылы банкте тиімді ұйымшilik ең жоғары деңгейдегі комплаенсты-мәдениетті қалыптастыруға бағытталған. Комплаенс-мәдениетті арттыру мақсатында комплаенс бөлімшесі банк қызметкерлері үшін комплаенс-тәуекелді басқару мәселелері бойынша тренингтер мен семинарларды тұрақты өткізуді ұйымдастырады.

Банк бөлімшелері мен уәкілетті алқалы жұмыс органдары, комплаенске өзге де қатысушылар арасында банк басшылығының, банк бөлімшелері мен қызметкерлерінің банк қызметінде анықталған комплаенс-тәуекел туралы хабардар болу деңгейін арттыру мақсатында, Банктің ІНҚ-ға сәйкес бөлімшелердің есеп беру құрылымын нақты айқындай отырып, оны банкте жұмыс істейтін қорғаудың барлық үш деңгейінде кейіннен тиімді басқара отырып, тұрақты ақпарат алмасу әзірленді және үздіксіз жүзеге асырылып келеді.

РЕТТЕУШІЛІК АЛМАСУ ПРОЦЕСІ МЫНАДАЙ МАҚСАТТАРДЫ КӨЗДЕЙДІ:

- осы тәуекелді тиімді және уақтылы басқаруды қамтамасыз ету үшін мүдделі бөлімшелердің немесе тәуекел иелерінің назарына әлеуетті және/немесе іске асырылған комплаенс тәуекел туралы ақпаратты уақтылы жеткізу;
- банк қызметіне банктің тиісті бизнес-процесінде комплаенс-тәуекел деңгейін алып тастауға/төмендетуге бағытталған тиімді түзету шараларын енгізу;
- банктің уәкілетті алқалы органдарының назарына уақытылы ден қою және тиісті басқару шешімдерін қабылдау үшін комплаенс-тәуекел оқиғалары туралы ақпараттарды уақтылы жеткізу.

Комплаенс қызметі мерзімді негізде басқарушылық есептілік шеңберінде Басқармаға, Тәуекелдер мен ішкі бақылау комитетіне және Банктің Директорлар кеңесіне банктегі комплаенс-бақылаудың жұмыс істеу жай-күйі туралы, оның ішінде комплаенс-тәуекелді басқару процесінде анықталған бұзушылықтар мен кемшіліктер туралы ақпарат береді.

Комплаенс-тәуекелдерді басқарудың негізгі міндеттерінің бірі банктің комплаенс – тәуекелін басқару жүйесінің тұрақты және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталған ұйымдастырушылық сипаттағы іс-шараларды әзірлеу және іске асыру болып табылады.

ҚҰҚЫҚТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Құқықтық тәуекелдер – қаржылық шығындардың (шығындардың), жоспарланбаған шығыстардың немесе жоспарланатын кірістердің туындау ықтималдығы:

- ішкі құжаттардың заңнама мен нормативтік құқықтық актілеріне және құқық қолдану тәжірибе талаптарына сәйкес келмеуі;
- сот және құқық қолдану тәжірибесін назарға алмау (елемеу);
- жетілмеген құқықтық жүйе;
- қызметті жүзеге асыру кезінде жол берілетін құқықтық қателер.

Құқықтық тәуекелдерді басқару шеңберінде құқықтық тәуекелді іске асырумен байланысты шығындарды (залалдарды) іске асыру фактілері, құқықтық тәуекелдің ағымдағы деңгейі, құқықтық тәуекелді басқару деңгейі, құқықтық тәуекелді азайту жөніндегі іс-шаралардың ағымдағы мәртебесі туралы есептілік қалыптастырылады.

БАНК ҚЫЗМЕТІНІҢ ҮЗДІКСІЗДІГІН БАСҚАРУ

Банк қызметінің үздіксіздігін басқару жүйесі ағымдағы нарықтық жағдай мен стратегияға, активтердің көлеміне және банк операцияларының күрделілік деңгейіне сәйкес келеді.

ҮЗДІКСІЗ ҚЫЗМЕТТІ БАСҚАРУ ШЕҢБЕРІНДЕ БАНК ҚЫЗМЕТТІҢ КҮРДЕЛІ ТҮРЛЕРІН СӘЙКЕСТЕНДІРУ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТТІҢ КҮРДЕЛІ ТҮРЛЕРІН

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУДІҢ УАҚЫТША ШЕҢБЕРЛЕРІН АЙҚЫНДАУ ҮШІН, СОНДАЙ-АҚ ҚЫЗМЕТТІҢ КҮРДЕЛІ ТҮРЛЕРІН ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ҮШІН СТАНДАРТТЫ ЕМЕС ЖАҒДАЙЛАРДЫҢ ҚЫЗМЕТКЕ ӘСЕРІН ТАЛДАЙ ОТЫРЫП ЖҮЗЕГЕ АСЫРАДЫ:

- күтпеген жағдайлар кезінде негізгі қызметті қайта бастау және жалғастыру үшін қажетті ресурстарды анықтау;
- қызмет қайта басталатын шектегі ең ұзақ уақыт кезеңі;
- қызметті жүзеге асырудың қалыпты деңгейі қалпына келетін уақыт кезеңі.

Сондай-ақ банк қызметтің күрделі түрлеріндегі және олар пайдаланатын ресурстар қауіптері мен осалдықтарды бағалауға мүмкіндік беретін күтпеген жағдайлардың тәуекелдеріне талдау жүргізеді.

Жыл сайын банк үздіксіз қызмет жоспарларын тестілеуді және күтпеген жағдайлардан өту дайындықтарын өткізеді.

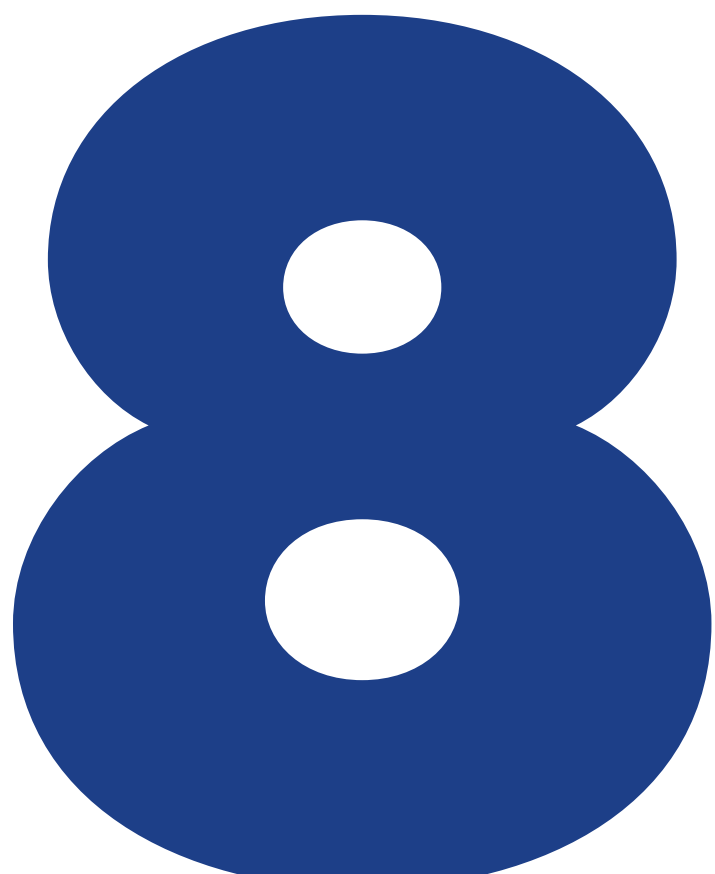
АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ

Ақпараттық қауіпсіздік тәуекелі-банктің ақпараттық активтерінің құпиялылығын бұзу (оған өкілеттігі жоқ тұлғалардың ақпаратқа қол жеткізуіне немесе ақпаратты рұқсатсыз жоғалтуына байланысты тәуекелдер), тұтастығын қасақана бұзу (ақпаратты рұқсатсыз түрлендіруге немесе өзгертуге байланысты тәуекелдер) немесе қол жетімділігі (бұған рұқсаты бар тұлғалардың ақпаратты пайдалана алмауына байланысты бұғаттау немесе жою тәуекелдері) салдарынан залалдың ықтимал туындауы.

Ақпараттық технологиялардың тәуекелі – банк пайдаланатын ақпараттық – коммуникациялық технологиялардың істен шығуы (жұмыс істемеу) салдарынан зиянның туындау ықтималдығы.

Ақпараттық қауіпсіздік пен ақпараттық технологиялар тәуекелдерін басқарудың негізгі мақсаты банктегі ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін барынша азайтуға бағытталған жүйе – банк операцияларының сипаты мен күрделілік деңгейіне, ұйымдық құрылымы мен актив көлеміне, банктің стратегиясына және банктің сыртқы операциялық ортасына сәйкес келетін ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін басқару бойынша тиімді жүйені ұйымдастыру және енгізу болып табылады.

АҚПАРАТТЫ АШУ ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕЛЕР

БОЛЖАМДЫҚ СИПАТТАҒЫ МӘЛІМДЕМЕЛЕР

АҚПАРАТТЫ АШУ ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕЛЕР

Осы жылдық есепте келтірілген қаржылық көрсеткіштер тиісті жылға аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептілік пен оның ескертпелеріне негізделген. Басқарушылық түсініктемелердегі сандық көрсеткіштер дөңгелектенуі мүмкін немесе кесте мен диаграммалар түрінде ұсынылуы мүмкін. Осы есепті ілеспе аудиттелген қаржылық есептілікпен және 2018-2019 жылдардағы ескертпелермен бірге оқу ұсынылады. Алдыңғы жылдардағы аудиттелген қаржылық есептілік www.eubank.kz.веб-сайтында қол жетімді

стратегиялық есепте ыңғайлы болу үшін деректер триллион теңгемен ұсынылды, бірақ жекелеген жағдайларда — кесте мен диаграммаларда — егер өзгеше көрсетілмесе, миллиард теңгемен ұсынылды. Аудиттелген қаржылық есептіліктегі барлық деректер мың теңгемен ұсынылған. Өлшем бірліктері әрбір жеке жағдайда көрсетіледі.

Қазақстанның банк секторы бойынша кез келген салыстырмалы деректер (нарық үлесін, кредит қоржынының сапасымен қоса) ҚР ҰБ үшін дайындалған ресми есептерден алынған және www.nationalbank.kz.веб-сайтында қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде қол жетімді Реттеушіге ұсынылатын барлық деректер шоғырландырылмаған негізде, ал 2013 жылдан бастап — ҚЕХС сәйкес есептеледі.

Қазақстан экономикасы бойынша болжамдық және тарихи деректер Дүниежүзілік банк және халықаралық валюта қоры сияқты халықаралық ұйымдарда қолжетімді. Тарихи деректерді ҚР ҰЭМ Статистика комитетінен де [www.stat.gov.kz. веб-сайттан](http://www.stat.gov.kz.веб-сайттан) алуға болады. Бірқатар ұлттық және халықаралық қаржы институттары, сондай-ақ зерттеу орталықтары өз клиенттерінің тапсырысы бойынша болжам жасайды. Өткен кезеңдегі кез келген экономикалық деректер ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің деректеріне немесе Қазақстан Республикасы Үкіметінің жарияланымдарына негізделген.

АҚПАРАТТЫ АШУ ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕЛЕР БОЛЖАМДЫҚ СИПАТТАҒЫ МӘЛІМДЕМЕЛЕР

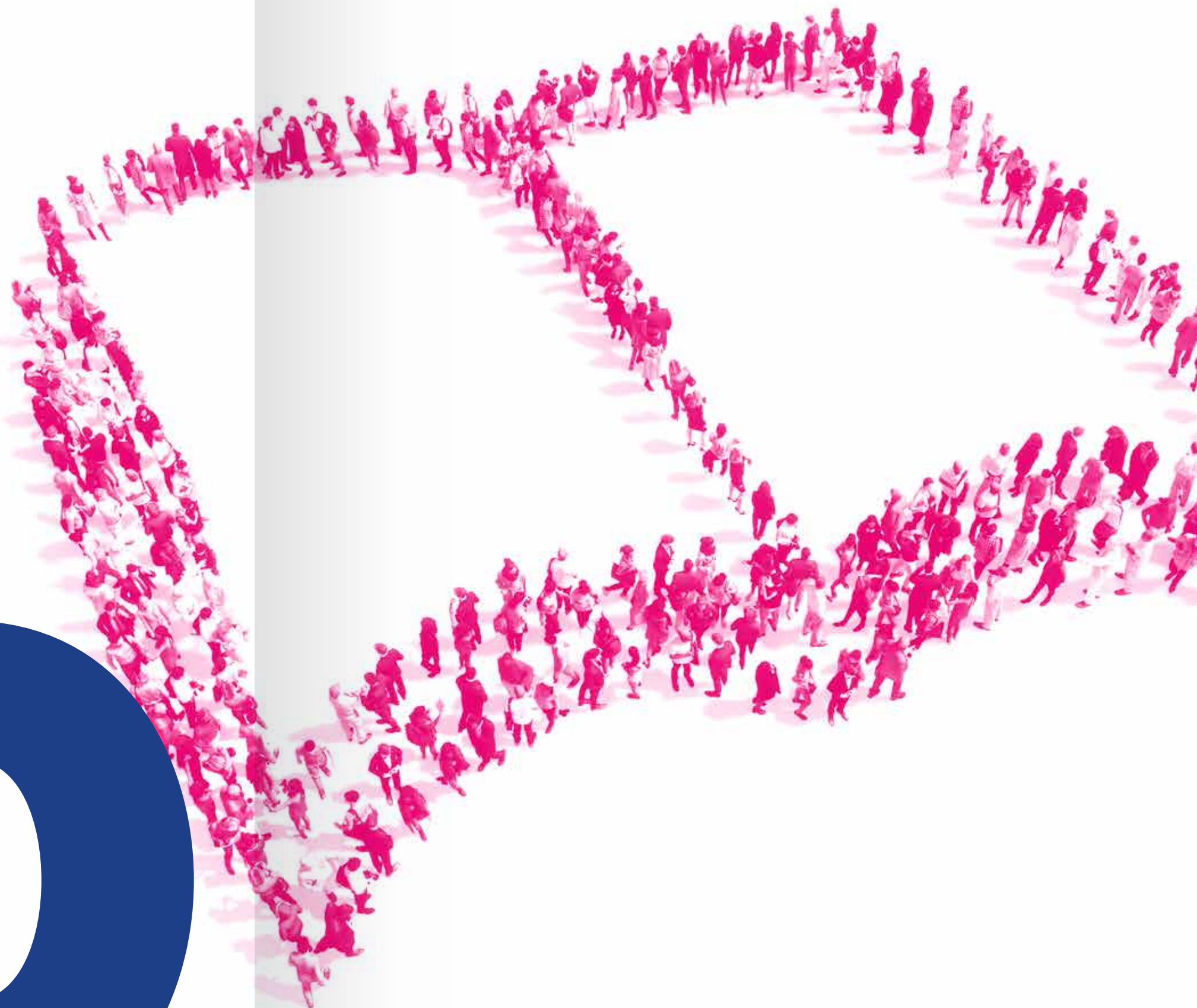
БОЛЖАМДЫҚ СИПАТТАҒЫ МӘЛІМДЕМЕЛЕР

Осы есептегі кейбір мәлімдемелер бірқатар тәуекелдермен және белгісіздіктермен ұштасатын болжамды сипатта болуы мүмкін. Мұндай мәлімдемелерді «сену», «күту», «мүмкін», «есептеу», «ниет», «болады», «жалғастыру», «керек», «мүмкін», «мүмкін», «ұмтылады», «шамамен», «бағалайды», «болжайды», «болжайды», «болжайды» немесе «болжайды» сияқты болжамды терминдер арқылы тануға болады, олардың теріс балалары, әртүрлі нұсқалар немесе басқа ұқсас терминдер, соның ішінде бірқатар қауіптер мен белгісіздік факторларымен байланысты стратегияларды, жоспарларды немесе ниеттерді талқылауға болады. Мұндай болжамды мәлімдемелер қате немесе нақты емес және іске асырылмаған сөзсіз болжамдар мен мәліметтерге немесе әдістерге байланысты болады.

Банк жаңа ақпараттар мен болашақ оқиғалардың басталуы немесе басқа да себептер бойынша туындайтын жаңартуларды немесе өзгертулерді осы жылдық есептегі болжамды сипаттағы кез келген мәлімдемелерге енгізуге міндетті емес. Банктің немесе оның атынан әрекет ететін тұлғалардың болжамды сипаттағы кейінгі барлық жазбаша немесе ауызша өтініштері осы жылдық есепте қамтылған алдын ала ескерту арыздарын ескере отырып, өзінің барлық толықтығында біржақты қаралуы тиіс. Жоғарыда аталған тәуекелдерге, белгісіздіктер мен болжамдарға сүйене отырып, осы жылдық есептің оқырманы болжамды сипаттағы осы мәлімдемелерге шамадан тыс сүйенбеуі керек. Жергілікті реттеушінің талаптары банктің жылдық есептегі үш жылдық кезеңге арналған болжамдарды жариялауын көздейді. Бұл болжамдар алдын-ала сипатта болады және реттеушінің талабына сәйкес, олар сол кездегі банктік және экономикалық жағдайларды көрсете отырып, келесі жылдық есептердегі келесі үш жылдық болжамдармен алмастырылады.

ГЛОССАРИЙ

10

ГЛОССАРИЙ

Акционерлік қоғам	АҚ
«ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі»	ҚНРЖДА
Қазақстан Республикасы Екінші деңгейдегі банктері	ҚР ЕДБ
Дүниежүзілік банк	ДБ
Жалпы ішкі өнім	ЖІӨ
Ішкі нормативтік құжаттар	ІНҚ
Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры	МӘСҚ
Қашықтықтан банктік қызмет көрсету	ҚБК
Нарықтық тәуекелдер мен өтімділікті басқару жөніндегі комитет	НТмӨБК
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ	ҚДКБК
Миллион	Млн
Миллиард	Млрд.
Шағын және орта бизнес	ШОБ
Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары	ХҚЕС
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі	ҚР ҰБ
Ашық акционерлік қоғам	ААҚ
Ақшаны жылыстатуға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл	ҚЗТҚҚ (AML)
пайыз пункты	п.п.
Бөлшек бизнес	ББ
Ішкі аудит қызметі	ІАҚ
Республика Казахстан	ҚР

ГЛОССАРИЙ

Тәуекелдерді басқару жүйесі	ТБЖ
Америка Құрама Штаттары	АҚШ
Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі	ЖШС
Мың	Мың
Банктің уәкілетті алқалы органдары	УАО
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры «АҚ «Даму»Қоры	КДҚ
Төтенше жағдай	ТЖ
AQR (Asset quality review)	актив сапасын бағалау
ENRC	Eurasian Natural Resources Corporation
«Қазақстан қор биржасы»	KASE
негізгі көрсеткіштер	KPI
«өз клиентіңді біл»	KYC
Moody's Investors Service	халықаралық рейтинг агенттігі
Жұмыс істемейтін несиелер	NPL
NPS (Net Promoter Score)	тұтынушылардың бейілділік индексі
ROE (Return on equity)	меншікті капиталдың табыстылығы
Дүниежүзілік банкаралық қаржылық телекоммуникациялар қоғамы	SWIFT
Тәуекел құнының өлшемі	VaR

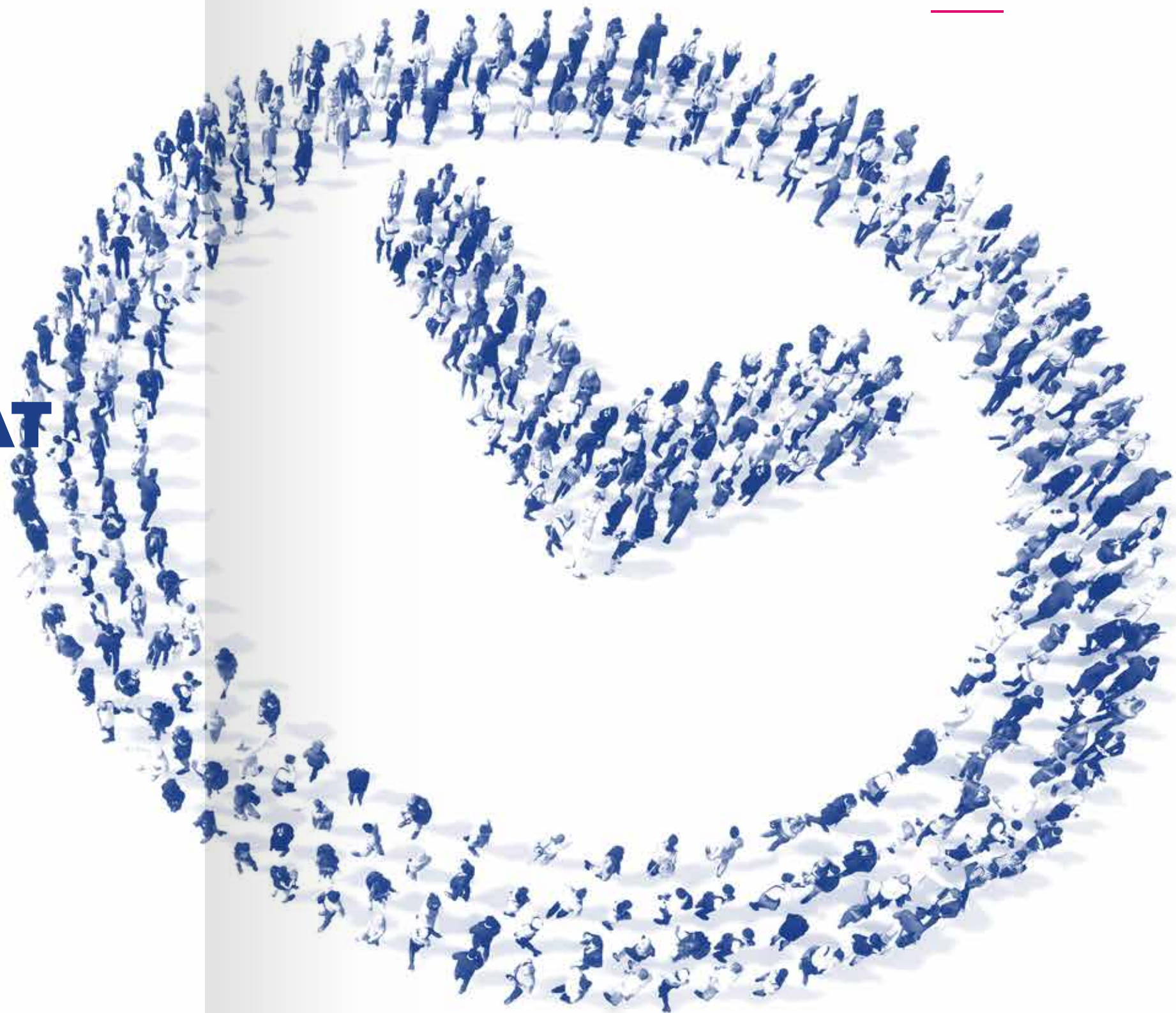

Eurasian
Bank

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ИНВЕСТИТОРЛАРҒА АРНАЛҒАН АҚПАРАТ

11

ИНВЕСТИТОРЛАРҒА АРНАЛҒАН АҚПАРАТ

«ЕУРАЗИЯЛЫҚ БАНК» АҚ

Заңды мекенжайы:	Қазақстан Республикасы А25У5К2, Қонаев к-сі, 56
Телефон:	+7 (727) 250-86-84
Факс:	+7 (727) 244-39-24
Сайты:	www.eubank.kz
Инвесторларға арналған сайты:	www.eubank.kz/about/for-investors

«Еуразиялық банк» АҚ-тың борыштық міндеттемелерін шығару мен Қазынашылық операциялар блогы Капиталмен операция жүргізу басқармасы Ішкі қаржы нарығына арналған Банктің бағалы қағаздарын шығару және меншікті бағалы қағаздармен операцияларды жүзеге асыру мәселелері бойынша жауапты бөлімше болып табылады.

АУДИТОРЛЫҚ КОМПАНИЯ

«КПМГ Аудит» ЖШС

Заңды мекенжайы:	Қазақстан Республикасы, А25D6T5, Алматы қ., Достық даңғ., 180
Телефон:	+7 (727) 298 08 98
Сайт:	www.kpmg.kz

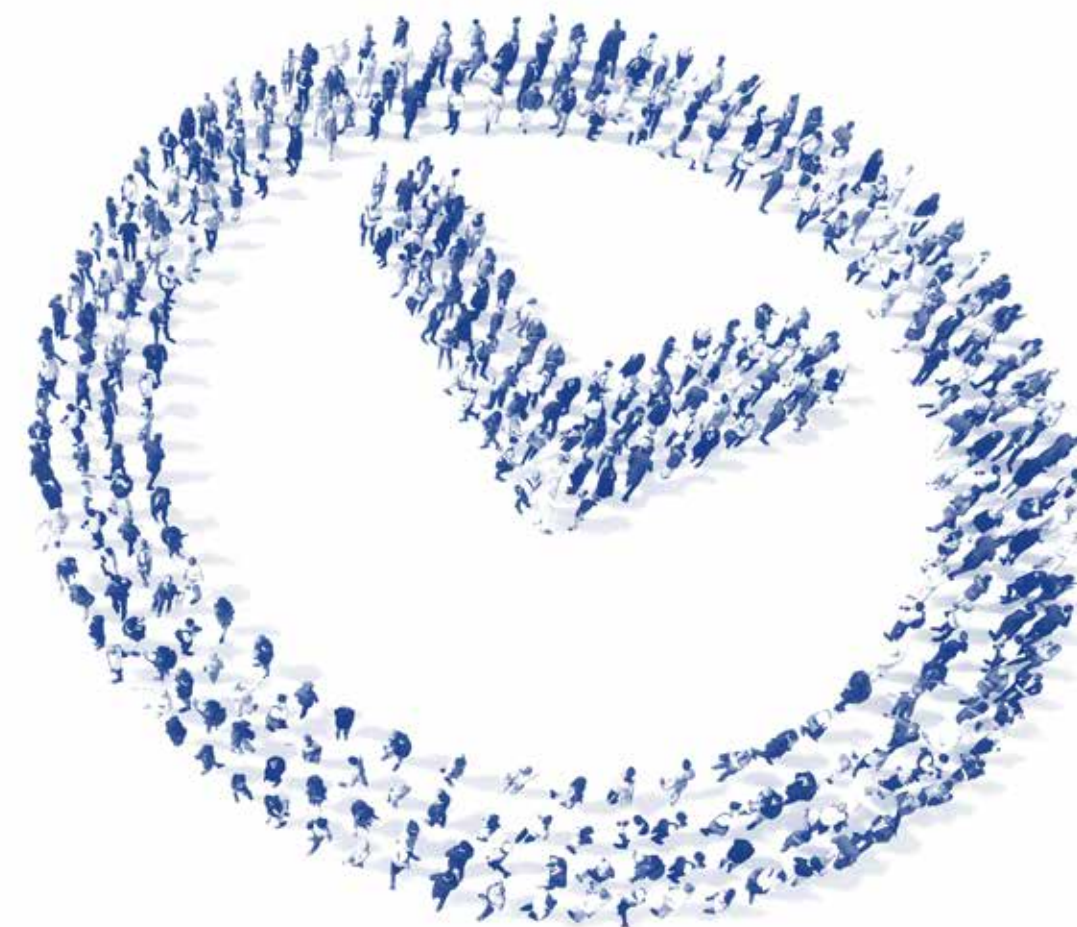
«БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРДЫҢ ОРТАЛЫҚ ДЕПОЗИТАРИЙІ» АҚ БАНК ТІРКЕУШІСІ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ

Заңды мекенжайы:	Қазақстан Республикасы, 050051, Алматы қ., Самал-1 ықш., 28
Телефоны:	+7 (727) 262 08 46, 355 47 60

ИНВЕСТИТОРЛАРҒА АРНАЛҒАН АҚПАРАТ

11

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

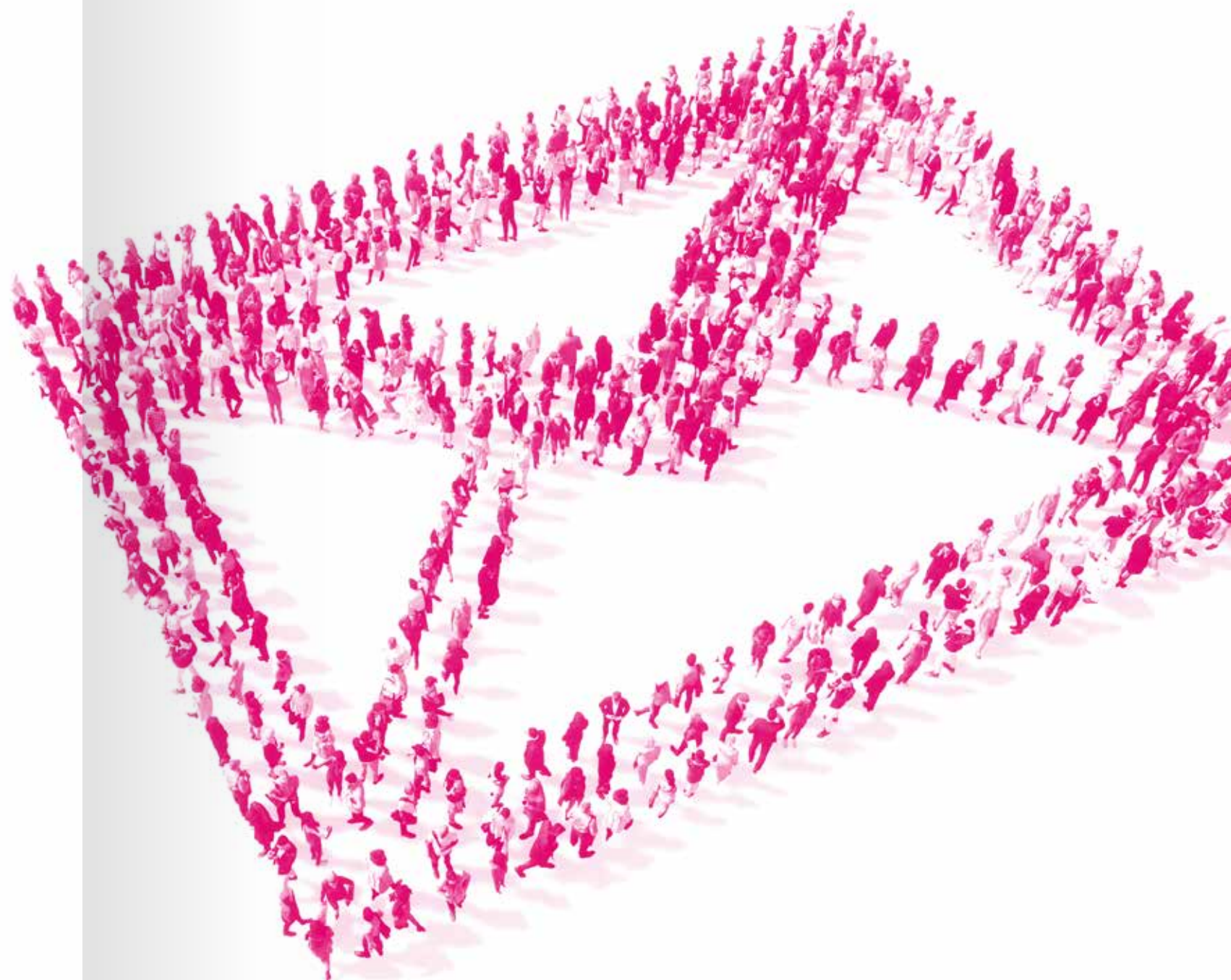

Eurasian
Bank

жылдық есеп 2020
қашықтықтағы нәтиже

ҚАРЖЫ ЕСЕБІ

12

«Еуразиялық банк» АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда
аяқталған жыл үшін
шоғырландырылған қаржылық
есептілік

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

Пайда немесе зиян және басқа жиынтық кіріс туралы
шоғырландырылған есеп 8

Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп 9

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп... 10-11

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы
шоғырландырылған есеп 12-13

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер 14-109

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектелген серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достык, 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есепі

"Еуразиялық Банк" акционерлік қоғамының акционеріне және Директорлар кеңесіне

Пікір

Біз 2020 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс, меншікті капиталдағы және ақша қаражаттары қозғалысындағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының маңызды қағидаларын қамтитын ескертпелер мен басқа түсіндірмелі ақпараттардан тұратын «Еуразиялық банк» акционерлік қоғамының және оның еншілес кәсіпорындарының (әрі қарай - «Топ») шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілетін шоғырландырылған қаржылық есептілік Топтың 2020 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайы бойынша шоғырландырылған қаржылық жағдайының барлық елеулі аспектілерінен, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес оның шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін және шоғырландырылған ақша қаражатының қозғалысын шынайы көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің (БХЭСК Кодексі) Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (оның ішінде халықаралық тәуелсіздік стандарттарына) және біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерді осы талаптар мен БХЭСК Кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

«КПМГ Аудит» ЖШС, Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес тіркелген компания, жауапкершілігі өз қатысушыларының кепілдіктерімен шектелген KPMG International Limited жекеше ағылшын компаниясының құрамына кіретін KPMG тәуелсіз фирмалары жаһандық ұйымының қатысушысы.

ООО «КПМГ Аудит», компания, зарегистрированная в соответствии с законодательством Республики Казахстан, участник глобальной организации независимых фирм KPMG, входящих в KPMG International Limited, частную английскую компанию с ответственностью, ограниченной гарантиями своих участников.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері - біздің кәсіби пікірімізге сәйкес ағымдағы кезеңдегі шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды болып табылатын мәселелер. Бұл мәселелер біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті аясында және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдар ("ККЗ")

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 3 (ж) және 16 к ескертпелерді қараңыз.

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық шаралар
Клиенттерге берілген кредиттер активтердің жалпы көлемінің 47% - ын құрайды және тұрақты түрде бағаланатын және пайдаланылатын рұқсаттарға сезімтал күтілетін кредиттік залалдарға резервті шегергенде көрсетіледі. Топ басшылықтан мынадай негізгі аспектілерге қатысты кәсіби пайымдауды қолдануды және жол берулерді пайдалануды талап ететін күтілетін кредиттік залалдарды бағалау моделін қолданады: - клиенттерге берілген кредиттерге қатысты кредиттік тәуекелдің және дефолт оқиғаларының едәуір артуын уақтылы анықтау (ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес 1, 2 және 3-кезеңдерге жатқызу); - дефолт ықтималдығын бағалау (PD), дефолт жағдайында шығын мөлшері (LGD); - болжамды ақпаратты есепке алу мақсатында түзетуді бағалау және 3-кезеңге жатқызылған кредиттер бойынша күтілетін ақша ағындарын бағалау.	Біз ККЗ-ны ХҚЕС (IFRS) 9 талаптарына сәйкестігі үшін бағалауға қатысты Топтың әдістемесі мен саясатының негізгі аспектілерін, оның ішінде қаржылық тәуекелдерді басқару саласындағы біздің мамандарды талдауға тарту арқылы талдадық. ККЗ резервін есептеу кезінде басшылық жасаған кәсіби пайымдау мен жорамалдарды талдау үшін біз мынадай шаралар өткіздік: - Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер үшін біз кредиттерді тиісті кезеңдерге уақтылы жатқызуға қатысты бақылаулардың ұйымдастырылуы мен операциялық тиімділігін тестіледік. - Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттерді іріктеу бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін ККЗ-н бағалаудың әлеуетті өзгеруі бойынша біз қаржылық және қаржылық емес ақпаратты, сондай-ақ Топ жіберген жорамалдарды және қолданған кәсіби пайымдауларды талдау арқылы Covid-19 пандемиясының қарыз алушыларының қызметіне әсерін ескере отырып, сатыларды айқындаудың дұрыстығын тексердік. - Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттерді іріктеу бойынша біз PD есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы деректердің дұрыстығын тексердік. - 3-кезеңге жатқызылған корпоративтік клиенттерге берілген кредиттерді іріктеу бойынша жеке бағаланатын ККЗ резервтерін, болашақ ақша ағындарын есептеу кезінде Топ пайдаланатын жол берулерді, оның ішінде қолжетімді нарықтық ақпаратқа сүйене отырып, сатылатын кепілдер құнын және оларды іске асыру мерзімдерін бағалауды сыни бағаладық.

Ағымдағы жылы covid-19 пандемиясының нәтижесінде кәсіптік пайымдауды қолданумен және жорамалдарды пайдаланумен байланысты одан да үлкен белгісіздік салдарынан ККЗ үшін резерв шамасының елеулі бұрмалану қаупі артты. Клиенттерге берілген кредиттердің елеулі көлеміне, сондай-ақ ККЗ резервінің шамасын бағалауға тән белгісіздікке байланысты бұл мәселе аудиттің негізгі мәселесі болып табылады.	– Бөлшек клиенттерге берілген несиелерге қатысты біз тиісті жүйелердегі несиенің мерзімінен кешіктіруін уақтылы көрсетуге қатысты бақылаудың ұйымдастырылуы мен тиімділігін тексердік. – Іріктемелі негізде біз бөлшек клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ-ны бағалау үшін пайдаланылатын модельдің бастапқы деректерін бастапқы құжаттармен салыстырдық және осы кредиттердің тиісті сатыларда дұрыс берілуін тексердік. Сондай-ақ, шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпаратты ашу Топтың кредиттік тәуекелге ұшырағыштығын тиісті түрде көрсете ме деген бағалауын тексердік.
--	---

Басқа ақпараттар

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты. Басқа ақпарат Топтың 2020 жылғы жылдық есепке енетін ақпаратты қамтиды, бірақ басқа ақпаратқа шоғырландырылған қаржылық есептілік пен туралы біздің аудиторлардың есебі енбейді. Топтың 2020 жылдық есеп бізге, болжаммен, осы аудиторлардың есебінің күнінен кейін ұсынылады.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратты қамтымайды және біз басқа ақпаратқа қатысты қандай да бір нысандағы сенімділік қорытындысын білдірмейміз.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитін жүргізуге байланысты біздің міндетіміз басқа ақпаратпен қол жетімді болған кезде танысу және танысу барысында басқа ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептілік немесе аудит барысында алынған өз біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктің бар-жоқтығын және басқа ақпараттың мазмұнында болуы мүмкін өзге елеулі бұрмаланулардың бар-жоқтығын қарастырудан тұрады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС сәйкес көрсетілген шоғырландырылған қаржылық есептіліктің дайындалуы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаған кезде басшылық Топтың үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттеніп отырған немесе тарату не болмаса қызметін тоқтатудан басқа, қайсыбір басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда, үздіксіз қызмет етуі туралы жорамал негізінде есептіліктің жасалуы үшін жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімді алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын қолданушылардың экономикалық шешімдеріне ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз; біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашып көрсетілуін бағалаймыз;
- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Топтың үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе шарттар Топтың үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінен айырылып қалуына әкелуі мүмкін;
- шоғырландырылған қаржылық есептілікте ақпараттық толық ашылып ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын және де шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін мекемелердің қаржылық ақпаратына немесе Топ ішіндегі іскерлік әрекеттерге қатысты жеткілікті, тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз топтық аудитті бағыттау, бақылау және жүргізу үшін жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толығымен жауапты болып қаламыз.

«Еуразиялық Банк» Акционерлік қоғамы
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
5-бет

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты олардың назарына жеткізе отырып, ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Біз сондай – ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы адамдарға аудиторлардың тәуелсіздігіне дәлелді ықпал ететін барлық өзара қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда-қатерлерді жоюға бағытталған іс-қимылдар немесе сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға жеткізген сұрақтардың ішінен ағымдағы кезеңдегі шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды болып табылатын мәселелерді анықтаймыз, сондықтан аудиттің негізгі мәселелері болып табылады. Біз бұл мәселелерді заңмен немесе нормативтік актімен осы мәселелер туралы ақпаратты жария етуге тыйым салынған немесе өте сирек жағдайларда қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауы тиіс деген қорытындыға келген жағдайларды қоспағанда, біздің аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, өйткені мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарлауының әлеуметтік маңызды пайдасынан асып түседі деп болжауға болады.

Нәтижелері бойынша тәуелсіз аудиторлардың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырманың басшысы:

Кларк Эшли
Аудит жөніндегі серіктес

Косаев М. И.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудитору
2003 жылдың 24 желтоқсанында берілген
№ 558 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін 2006 жылы 6 желтоқсанда берген мемлекеттік лицензияның №00000021

Дементьев С. А.
«КПМГ Аудит» ЖШС Жарғы негізінде
әрекет ететін Бас директоры

2021 жылдың 18 мамыры

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе зиян және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп

	Ескерт- пе	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы есептелген пайыздық кірістер	5	120,841,962	123,461,816
Басқа да пайыздық кірістер		642,393	828,752
Пайыздық шығыстар	5	(60,512,379)	(63,703,755)
Таза пайыздық кіріс	5	60,971,976	60,586,813
Комиссиялық кірістер	6	25,297,380	36,144,838
Комиссиялық шығыстар		(6,436,115)	(6,276,906)
Таза комиссиялық кіріс		18,861,265	29,867,932
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза зиян	7	(499,101)	(2,514,847)
Шетел валютасымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда	8	8,246,120	5,040,928
Басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерімен жүргізілетін операциялардан түсетін пайда/(зиян)		(11,828)	184,156
Басқа да операциялық таза кірістер /(шығыстар)		1,081,932	(1,554,039)
Операциялық кіріс		88,650,364	91,610,943
Борыштық қаржылық активтердің құнсыздануының зияндары	9	(46,878,972)	(50,402,010)
Кредиттер мен қаржылық кепілдік шарттарын ұсыну бойынша міндеттемелерге қатысты құнсызданудың кірістері		270,635	743,065
Еншілес кәсіпорынның шығуынан болған зиян	4	(2,131,283)	-
Бағалау міндеттемелерін құру жөніндегі шығыстар		-	(25,616)
Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар	10	(19,816,155)	(21,326,952)
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар	11	(12,829,659)	(14,119,049)
Салық салғанға дейінгі пайда		7,264,930	6,480,381
Табыс салығы бойынша шығыстар	12	(477,150)	(1,988,268)
Бір жылдағы зиян		6,787,780	4,492,113
Басқа да жиынтық (зиян) / кіріс			
Қайта жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болған немесе болуы мүмкін баптар:			
Басқа да жиынтық табыс әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін активтерін қайта бағалау резерві:			
- әділ құнның таза өзгерісі		2,027,313	970,792
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған әділ құнның таза өзгерісі		11,828	(184,156)
Кейінге қалдырылған салықты өзгерту		(2,168)	533
Қайта есептеу кезіндегі бағам айырмашылықтары		(2,612,513)	732,487
Қайта жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болған немесе болуы мүмкін баптардың барлығы		(575,540)	1,519,656
Бір жылдағы басқа да жиынтық (зиянның) / кірістің барлығы		(575,540)	1,519,656
Бір жылдағы жиынтық кірістің барлығы		6,212,240	6,011,769

Акциядан пайда

Акцияға базалық пайда (теңге) 28 326.63 220.76

8-беттен бастап 109-бетке дейін ұсынылған шоғырландырылған қаржылық есепті басшылық 2021 жылғы 18 мамырында бекіткен және басшылық атынан оған қол қойғандар:

В.В. Морозов
Басқарма төрағасы

Н.М. Дружинина
Басқарма төрағасының
орынбасары

Ш.К. Капекова
Бас бухгалтер

Пайда немесе зиян және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылмаған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

	Ескерт- пе	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	13	305,893,609	225,759,408
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары		2,058	-
Басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	14	94,084,577	103,781,483
Банктердегі шоттар мен депозиттер	15	42,847,205	5,549,167
Клиенттерге берілген кредиттер	16	562,432,857	644,788,006
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін инвестициялар	17	145,102,359	28,843,636
Ағымдағы салық активі		3,652	529,027
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	18	20,105,644	19,747,551
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	18	2,443,436	3,349,774
Кейінге қалдырылған салық активтері	12	-	263,435
Басқа да активтер	19	26,773,866	24,404,278
Активтердің барлығы		1,199,689,263	1,057,015,765
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Банктердің шоттары мен депозиттері	20	862,012	1,376,777
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	21	1,139,662	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	22	952,874,394	799,376,578
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	23	10,147,295	32,043,765
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	24	66,629,479	63,437,257
Басқа да тартылған қаражат	25	27,335,218	33,571,380
Жалдау бойынша міндеттемелер	25	2,782,926	3,557,051
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелер	12	6,111,707	5,873,665
Басқа да міндеттемелер	26	22,756,170	18,941,135
Міндеттемелердің барлығы		1,090,638,863	958,177,608
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	27	61,135,197	57,135,194
Эмиссиялық кіріс		25,632	25,632
Жалпы банктік тәуекелдер бойынша резерв		8,234,923	8,234,923
Басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін активтерін қайта бағалау резерві		2,596,940	559,967
Мәліметтер беруді валютаға аудару бойынша жинақталған резерв		-	2,612,513
Бөлінбеген пайда		37,057,708	30,269,928
Меншікті капиталдың барлығы		109,050,400	98,838,157
Міндеттемелердің мен меншікті капиталдың барлығы		1,199,689,263	1,057,015,765
Бір жай акцияның баланстық құны (теңге)	27 (в)	4,871.89	4,527.42

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылмаған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСЕТІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Пайыздық кірістер	107,107,280	121,017,741
Пайыздық шығыстар	(57,559,293)	(61,617,722)
Комиссиялық кірістер	25,980,606	35,448,836
Комиссиялық шығыстар	(6,436,514)	(6,277,229)
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын, қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялар бойынша таза төлемдер	(815,088)	(1,511,089)
Шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза түсімдер	7,341,807	5,477,083
Басқа да түсімдер / (төлемдер)	319,460	(2,493,669)
Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар	(19,335,439)	(21,732,151)
Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар	(8,930,889)	(10,712,967)
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Міндетті резерв	(21,169)	66,653
Банктердегі шоттар мен депозиттер	(37,079,864)	(636,235)
Клиенттерге берілген кредиттер	53,950,450	(57,706,695)
Басқа да активтер	1,452,382	(1,793,903)
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		
Банктердің шоттары мен депозиттері	(706,655)	911,507
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	1,286,598	(79,825,002)
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	125,658,217	36,510,397
Басқа да міндеттемелер	265,825	6,083,769
Табыс салығын төленгенге дейін операциялық қызметтен түскен (операциялық қызметте пайдаланылатын) ақша қаражатының таза ағындары	192,477,714	(38,790,676)
Төленген табыс салығы	(4,044)	(14,266)
Операциялық қызметтен түсетін (операциялық қызметте пайдаланылатын) ақша қаражатының ағыны	192,473,670	(38,804,942)
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСЕТІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Кеткен ақша қаражатының шегерімімен еншілес кәсіпорынды сатудан түсетін түсімдер (4-ескертпе)	(4,806,507)	-
Басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін сатып алу	(111,367,284)	(145,612,467)
Басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін сату және өтеу	126,083,045	214,367,629
Асыл металдарды сатып алу	(719,899)	(350,590)
Асыл металдарды сату	666,066	364,972
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін инвестицияларды сатып алу	(267,452,153)	(590,524,955)
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін инвестицияларды өтеу	156,119,699	676,383,955
Негізгі қаражатты және материалдық емес активтерді сатып алу	(3,819,262)	(2,550,867)
Негізгі қаражатты және материалдық емес активтерді сату	126,900	70,630
Инвестициялық қызметте қолданылатын (қызметтен түсетін) ақша қаражатының ағыны	(105,169,395)	152,148,307

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылмаған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСЕТІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардан түскен түсім	-	8,859,480
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(22,111,429)	(1,459,300)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеуін төлеп алу	-	(19,481,744)
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздардан түскен түсім	-	(9,995,000)
Басқа да тартылған қаражаттың түсімі	-	2,000,000
Басқа да тартылған қаражатты өтеу	(6,137,646)	(3,877,500)
Жалдау шарттары бойынша төлемдер	(1,447,713)	(1,377,399)
Акционерлік капиталды шығарудан түскен түсім	4,000,003	-
Қаржылық қызметте пайдаланылатын ақша қаражатының ағындары	(25,696,785)	(25,331,463)
Ақша қаражаты мен олардың баламаларының таза ұлғаюы	61,607,490	88,011,902
Айырбастау бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаты мен олардың баламаларының мәніне әсері	18,485,481	(723,030)
Күтілетін кредиттік зияндардың өзгеруінің әсері	41,230	(53,587)
Жыл басындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен олардың баламалары	225,759,408	138,524,123
Жыл соңындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен олардың баламалары (13-ескертпе)	305,893,609	225,759,408

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштері осы шоғырландырылмаған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылатын ескертпелерімен бірге қарастырылуы тиіс.

	Акциянерлік капитал	Эмиссиялық кіріс	Жалпы банктік тәуекелдер бойынша резерв	Динамикалық резерв	Басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Мәліметтер беруді валютаға аудару бойынша жинақталған резерв	Бөлінбеген пайда	Меншікті капиталдың барлығы
мың теңге								
2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	57,135,194	25,632	8,234,923	-	(227,202)	1,880,026	25,777,815	92,826,388
Жиынтық кірістің барлығы								
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	-	4,492,113	4,492,113
Басқа да жиынтық зиян								
<i>Қайта жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптар:</i>								
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін активтерінің әділ құнның таза өзгерісі	-	-	-	-	970,792	-	-	970,792
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерінің әділ құнның таза өзгерісі	-	-	-	-	(184,156)	-	-	(184,156)
Кейінге қалдырылған салықты өзгерту	-	-	-	-	533	-	-	533
Қайта есептеу кезіндегі бағам айырмашылықтары	-	-	-	-	-	732,487	-	732,487
<i>Қайта жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптардың барлығы</i>	-	-	-	-	787,169	732,487	-	1,519,656
Басқа да жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	787,169	732,487	-	1,519,656
Бір жылдағы жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	787,169	732,487	4,492,113	6,011,769
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	57,135,194	25,632	8,234,923	-	559,967	2,612,513	30,269,928	98,838,157

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштерін осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертулермен жиынтықта қарау керек.

мың теңге	Акционерлік капитал	Эмиссиялық кіріс	Жалпы банктік тәуекелдер бойынша резерв	Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Мәліметтер беруді валютаға аудару бойынша жинақталған резерв	Бөлінбеген пайда	Меншікті капиталдың барлығы
2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	57,135,194	25,632	8,234,923	559,967	2,612,513	30,269,928	98,838,157
Жиынтық кірістің барлығы							
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	6,787,780	6,787,780
Басқа да жиынтық (зиян) / кіріс							
<i>Қайта жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптар:</i>							
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	2,027,313	-	-	2,027,313
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	11,828	-	-	11,828
Кейінге қалдырылған салықты өзгерту	-	-	-	(2,168)	-	-	(2,168)
Қайта есептеу кезіндегі бағам айырмашылықтары	-	-	-	-	(2,612,513)	-	(2,612,513)
<i>Қайта жіктеу барысында пайда немесе зиян құрамында болуы мүмкін баптардың барлығы</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>2,036,973</i>	<i>(2,612,513)</i>	<i>-</i>	<i>(575,540)</i>
Басқа да жиынтық (зиянның) /кірістің барлығы	-	-	-	2,036,973	(2,612,513)	-	(575,540)
Бір жылдағы жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	2,036,973	(2,612,513)	6,787,780	6,212,240
Капитал құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен операциялар							
Шығарылған акциялар (27 (а) ескертпе)	4,000,003	-	-	-	-	-	4,000,003
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	61,135,197	25,632	8,234,923	2,596,940	-	37,057,708	109,050,400

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің көрсеткіштерін осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертулермен жиынтықта қарау керек.

1 Жалпы ережелер

(а) Негізгі қызмет

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілігіне «Еуразиялық банк» АҚ-тың (бұдан әрі – Банк) қаржылық есептілігі мен оның еншілес кәсіпорындары – «Еуразиялық жоба 1» ЖШС мен «Еуразиялық жоба 2» ЖШС (2019 жылғы 31 желтоқсан: «Еуразиялық банк» ЖАҚ, «Еуразиялық жоба 1» ЖШС мен «Еуразиялық жоба 2» ЖШС (бұдан әрі бірлесіп «Топ» деп аталады) қаржылық есептіліктері кіреді.

Банк Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жабық акционерлік қоғам ретінде Қазақстан Республикасында 1994 жылы құрылды. 2003 жылы заңнамаға енгізілген өзгерістердің салдарынан Банк 2003 жылғы 2 қыркүйекте акционерлік қоғам ретінде қайта тіркелді. Банк өз қызметін 2020 жылғы 03 ақпанда берілген №№1.2.68/242/40 банктік және өзге де операцияларды және бағалы қағаздар нарығындағы қызметті жүргізуге банктік лицензия негізінде жүзеге асырады. Сондай-ақ Банктің брокерлік-дилерлік және кастодиандық қызметті жүзеге асыруға мүмкіндік беретін №0401100623 және №0407100189 лицензиялары бар. Депозиттер тарту және клиент шоттарын жүргізу, кредиттер мен кепілдіктер беру, кастодиандық және есеп айырысу-кассалық қызмет көрсетуді жүзеге асыру, бағалы қағаздармен және шетел валюталарымен операциялар жүргізу Банк қызметінің негізгі түрлері болып табылады.

Банк қызметі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкімен («ҚРҰБ») реттеледі.

Банк Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қорының мүшесі болып табылады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың Қазақстан Республикасының өз қызметін жүзеге асыратын 17 өңірлік филиалы (2019 жылы: 17) мен 112 есеп айырысу-кассалық бөлімшесі бар (2019 жылы: 117) (2019 жылғы: Қазақстан Республикасының және Ресей Федерациясының аумағында).

Банктің бас офисінің заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Қонаев к-сі, 56. Банктің активтері мен міндеттемелерінің басым бөлігі Қазақстан Республикасында орналасқан.

Банк 2010 жылғы 1 сәуірде еншілес кәсіпорын, «Еуразиялық банк» ААҚ-ты (Ашық Акционерлік Қоғамы) сатып алды, ол Ресей Федерациясы, Мәскеу қ. орналасқан. 2015 жылы 29 қаңтарда еншілес кәсіпорынның аты «Еуразиялық банк» ЖАҚ (Жария акционерлік қоғамы) болып өзгертілді.

2015 жылы 30 желтоқсанда Қазақстан Республикасы, Алматы қ. орналасқан еншілес кәсіпорын «БанкПозитив Казахстан» АҚ-ты сатып алып, оның аты «EU Bank («Еуразиялық банк» АҚ-тың ЕБ)» АҚ болып өзгерді. 2015 жылы 31 желтоқсанда Банктің жалғыз акционері қайта ұйымдастыру жоспарын мақұлдады, осыған сәйкес «EU Bank («Еуразиялық банк» АҚ-тың ЕБ)» АҚ Банкпен біріктірілді. 2016 жылғы 3 мамырда «EU Bank («Еуразиялық банк» АҚ-тың ЕБ)» АҚ Банкпен нақты түрде біріктірілді.

2017 жылғы 21 тамызда Банктің еншілес кәсіпорындары – «Еуразиялық жоба 1» ЖШС мен «Еуразиялық жоба 2» ЖШС тіркелді. Аталған кәсіпорындардың негізгі қызметі Банктің күмәнді және үмітсіз активтерін сатып алу және басқару болып табылады.

2020 жылғы 29 желтоқсанда Банк "Совкомбанк" ЖАҚ-мен жасалған "Еуразиялық банк" АҚ (Ресей Федерациясы) еншілес банкінің өзіне тиесілі акциялар пакетін сату бойынша мәмілені аяқтады, акцияларды сату бағасы 530,644 мың рубльді құрады, есеп айырысу толығымен ақшалай қаражатпен жүргізілді.

(ә) Акционерлер

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Еуразиялық қаржылық компания» АҚ («ЕҚК») Банктің бас компаниясы болып табылады және Банктің 100% акциясына ие (2019 жылы: «ЕҚК» 100% акцияға ие болды).

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметін жүзеге асыру талаптары

Топ өз қызметін негізінен Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырады. Осының салдарынан Топ дамушы нарықтарға тән ерекшеліктерді көрсететін Қазақстан нарықтарында экономикалық және қаржылық тәуекелдерге ұшырайды. Нормативтік-құқықтық база мен салық заңнамасы жетілдіруді жалғастыруда, бірақ әртүрлі түсіндірулерге мүмкіндік береді және жиі енгізілетін өзгерістерге ұшырайды, олар құқықтық және фискалдық жүйелердің басқа да кемшіліктерімен жиынтығында Қазақстан Республикасында өз қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін қосымша қиындықтар туғызады.

2020 жылдың алғашқы айлары коронавирустың өршуіне байланысты әлемдік нарықтағы айтарлықтай тұрақсыздыққа байланысты болды. 2020 жылғы 11 наурызда Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы жаңа коронавирустық инфекцияның таралуы пандемия сипатына ие болды деп жариялады. Халықтың денсаулығы үшін COVID-19 вирусының ықтимал елеулі қатеріне жауап ретінде азаматтардың өмірі мен денсаулығын қорғау мақсатында Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында 2020 жылғы 16 наурыздан бастап 2020 жылғы 12 мамырға дейінгі кезеңге төтенше жағдай енгізу туралы шешім қабылданды.

Көптеген елдерде енгізілген іскерлік белсенділіктің және өзін-өзі оқшаулау режимінің бұзылуына байланысты мұнайға әлемдік сұраныс күрт төмендеді, бұл артық ұсынысқа және мұнай бағасы мен қор индекстерінің күрт төмендеуіне алып келді, сондай-ақ қазақстандық теңгенің құнсыздануын қиындатты. 2020 жылғы 12 сәуірде ірі әлемдік мұнай өндірушілер, оның ішінде Қазақстан да мұнай нарығын тұрақтандыру үшін шикі мұнай өндіруді рекордтық қысқарту туралы уағдаласты, бұл соған қарамастан мұнай бағасына қысымның төмендеуіне әкеп соқпады. Мұнай өндіру бағасының және көлемінің күрт төмендеуі мұнай компанияларының кірістерінің тиісті төмендеуіне және мемлекеттік бюджетке аударымдардың төмендеуіне әкеледі, бұл, шамасы, елеулі экономикалық және әлеуметтік салдарға әкелуі мүмкін және мемлекеттік сектор шығыстарының төмендеуіне әкелуі мүмкін. Бұл оқиғалар Қазақстандағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайларының белгісіздігі деңгейін одан әрі арттырады.

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Топтың ағымдағы операциялық және қаржылық нәтижелерін, сондай-ақ қазіргі уақытта қолжетімді басқа да ақпаратты назарға ала отырып, Топ клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік шығындарды бағалау кезінде негізгі көрсеткіші ЖІӨ болып табылатын макроэкономикалық факторлардың серпініне талдау жасады. Сонымен қатар, Топ жағдайды дамытудың ықтимал теріс сценарийлерін талдайды және операциялық жоспарларын сәйкесінше бейімдеуге дайын. Топ жағдайдың дамуын мұқият бақылауды жалғастырады және ықтимал жағымсыз оқиғалар мен жағдайлардың салдарын олар туындаған кезде жеңілдету үшін қажетті шараларды қабылдайды.

Осы ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік басшылықтың қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қолданыстағы жағдайларының Топтың қызмет нәтижелеріне және шоғырландырылған қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауды көрсетеді. Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының кейінгі дамуы басшылықты бағалаудан өзгеше болуы мүмкін.

2 Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың қағидалары**(а) Қолданылатын стандарттар**

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Қаржылық есептілік халықаралық стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес дайындалған.

(ә) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидалары

Шоғырландырылған қаржылық есептілік өзгерістері әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қоспағанда, нақты шығындар бойынша есептеу ұстанымдарына сәйкес дайындалған.

(б) Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептілік деректерін беру валютасы

Топ кәсіпорындарының функционалдық валютасы кәсіпорын өз қызметін жүзеге асыратын негізгі экономикалық ортаның валютасы болып табылады. Банктің және оның еншілес кәсіпорындарының функционалдық валютасы (2019 жыл: функционалдық валютасы Ресей рублі болып табылатын "Еуразиялық банк" ЖАҚ-тан басқа) және осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы теңге болып табылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектенген.

(в) Пікірлер мен бағалауларды пайдалану

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау басшылықтың есеп саясатының ережелері қалай қолданылуына және активтер, міндеттемелер, кірістер мен шығыстар қандай сомада көрсетілетіне әсер ететін кәсіби пікірлерді, жорамалдар мен есептеме бағалауларды пайдалануды талап етеді. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалаулар мен олардың негізінде жасалған жорамалдар әрдайым талданып отырады. Бағалаулардағы түзетулер осы бағалаулар қайта қарастырылған есепті кезеңде және көрсетілген өзгерістермен қозғалған барлық келесі кезеңдерде де танылады.

Бұдан әрі көрсетілген Ескертпелер есеп саясатының ережелерін қолдану кезіндегі айтарлықтай тұрлаусыз бағалауларға және дәлелденген сыни пікірлерге қатысты ақпаратты білдіреді:

- қаржы активтерінің жіктеуі: бизнес-модельді бағалау, осының аясында қаржы активтері ұсталады және қаржы активтерінің шарт талаптарымен тек негізгі сома мен негізгі соманың өтелмеген қалдығының пайыздарын ғана төлеу қарастырылғанын бағалау – 3 (в)(і)-ескерту.
- қаржы активі бойынша кредит тәуекелінің оны бастапқы таныған мезеттен бастап едеуір өсуі орын алған-алмағанын бағалау өлшемін белгілеу, күтілетін кредиттік зияндарды бағалауға болжамды ақпаратты қосу бойынша әдістемелерін анықтау, сондай-ақ күтілетін кредиттік зияндарды бағалау үшін қолданылатын модельдерді бекіту – 3 (д)(іі)-ескерту.
- қаржы құралдарының құнсыздануы: күтілетін кредиттік зияндарды бағалау моделі үшін бастапқы деректерді анықтау – 3 (д)(іі)-ескерту.
- агенттік қызметтерден түсетін комиссиялық кірісті тану – 3 (н)-ескерту.
- қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын бағалау – 35-ескерту.

(г) Топ қызметінің үздіксіздігін бағалау

Қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік топ қызметінің үздіксіздігі туралы жорамалға сүйене отырып дайындалды.

Covid-19 таралуының жағымсыз салдарларын ескере отырып, топ 2021 жылы мүмкін болатын пессимистік сценарий бойынша қаржылық жағдайға талдау жүргізді: ЖІӨ-нің 2.0% - ға өсуі, Brent маркалы мұнай бағасы 25 АҚШ доллары, теңгенің АҚШ долларына шаққандағы орташа жылдық валюталық бағамы 1 АҚШ доллары үшін 509 теңге.

Жоғарыда келтірілген сценарийге сәйкес жасалған есептеулер негізінде Топ басшылығы "ең нашар" сценарий жағдайында мүмкін болатын нәтижелердің ауқымы Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін елеулі белгісіздіктің болуын көрсетпейді, өйткені Топтың әлеуетті шығындарды жабу үшін жеткілікті көлемде күрделі резервтері бар.

Активтердің сапасын бағалау (бұдан әрі «АСБ»)

2019 жылы ҚРҰБ Қазақстан Республикасының банк секторы активтерінің сапасына баға берді. АСБ-ны тексеру банк секторы активтерінің жалпы көлемінің 87% үлесіне келетін 14 ірі екінші деңгейдегі банк бойынша жүзеге асырылды.

Бағалаудың ашықтығы мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін ҚРҰБ АСБ-ны халықаралық кеңесшімен және тәуелсіз аудиторлық компаниялармен бірлесіп өткізді. АСБ Еуропалық орталық банктің әдіснамасына сәйкес, сондай-ақ бухгалтерлік есеп және пруденциалдық реттеу саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылды.

АСБ нәтижелері бойынша Топқа бизнес-үдерістерді жақсарту бойынша ескертулер мен ұсынымдарды қамтитын есеп берілді, олардың негізінде іс-шаралардың толық жоспары әзірленетін болады.

Қосымша, Топ акционерлері тарапынан 2020 жылғы сәуірде 4,000,003 теңге көлемінде қосымша капиталдандыру жүргізілді.

3 Есеп саясатының негізгі ережелері

Бұдан әрі сипатталған есеп саясатының ережелерін Топ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есепті кезеңдерде ретімен қолданды.

(а) Шоғырландыру қағидаттары

(i) Бизнесі біріктіру

Топ "Бизнесі айқындау" түзетулерін (ХҚЕС (IFRS) 3) сатып алу күні 2020 жылғы 1 қаңтарға немесе осы күннен кейін келетін бизнес бірлестіктеріне оның бизнесі немесе активтер тобын сатып алғанын бағалау кезінде қолданады.

Бизнесі біріктіру жөніндегі мәмілелер сатып алу күніндегі жағдай бойынша, атап айтқанда бақылаудың Топқа өту күніндегі жағдай бойынша сатып алу әдісін пайдалана отырып ескеріледі.

Сатып алуларға қатысты гудвилл мәнін Топ, өтеуге (егер бизнесі біріктіру сатылап жүргізілсе, сатып алынатын компанияның капиталдағы үлесіне бұрын тиесілі әділ құнды қоса) берілген әділ құн және сатып алынатын кәсіпорындағы кез келген бақыланбайтын үлестің, сатып алу күнгі жағдай бойынша бағаланған, сатып алған сәйкестендіруші активтердің және қабылданған міндеттемелердің таза танылған құнының (әдетте, әділ құнның) шегерімімен танылған сомасы ретінде есептейді.

Топтың бизнесі біріктіру бойынша операциялардың нәтижесінде, борыштық немесе үлестік бағалы қағаздар шығарумен байланысты мәмілелер бойынша шығындардан бөлек шеккен шығындары олардың туындауына қарай шығыстарға жатқызылады.

(ii) Еншілес кәсіпорындар

Еншілес кәсіпорындар дегеніміз – Топтың бақылауындағы инвестиция объектілері болып табылады. Топ инвестиция объектілерін бақылайды, егер инвестиция объектілеріне қатысудың ауысымды кірісіне байланысты тәуекелге ұшыраса немесе аталған пайданы алуға құқығы бар, сондай-ақ аталған пайда көлеміне әсер ете алады, бұл әсер инвестиция объектісіне қатысты өз құзыреттілігін пайдалану арқылы байқалады. Көбінде Топ өзі тікелей бақылайтын инвестиция объектілерінің қаржы есептілігін шоғырландырады. Еншілес кәсіпорынның қаржылық есептілігі аталған бақылауды нақты белгілеген күннен бастап бақылау нақты тоқтатылған күнге дейінгі шоғырландырылған қаржылық есептілікке кіргізіледі.

(iii) Шоғырландыру процесінде қосылмайтын операциялар

Топтың қатысушылары арасындағы операциялар, осындай операциялар бойынша берешектер қалдығы, сондай-ақ аталған операцияларды жүргізу барысында туындайтын іске асырылмаған пайдалар шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау процесінде қосылмайды. Құнсыздану белгілерінің туындау жағдайларын қоспағанда, іске асырылмаған пайдалар да, осылайша пайдалар сияқты шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алынып тасталады.

(iv) Гудвилл («іскерлік бедел»)

Еншілес кәсіпорындарды сатып алу нәтижесінде туындаған гудвилл материалдық емес активтер құрамына енгізіледі.

Құнсыздануын бағалау мақсатында гудвилл ақша қаражатының түсімін тудырушы бірліктерге жатқызылады және құнсызданудан келген зияндардың шегерімімен нақты шығындар бойынша көрсетіледі.

(ә) Шетел валютасы

Шетел валютасындағы операциялар осы операциялар жасалған күні қолданыста болған валюта бағамдары бойынша Топтың құрамына кіретін кәсіпорынның тиісті қызметтік валютасына сәйкес аударылады.

Есеп берілетін күнгі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есеп берілетін күнгі қолданыстағы валюта бағамдары бойынша қызметтік валютаға аударылады. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтермен және міндеттемелермен жүргізілетін операциялардың пайдасы немесе зияны есеп берілетін кезең соңындағы жағдай бойынша валюталық бағаммен қызметтік валютаға аударылған шетел валютасының амортизацияланған құны және кезең ішінде төленген төлемдер мен тиімді мөлшерлеме бойынша есептелінген шамаға түзетілген кезең басындағы жағдай бойынша қызметтік валютаның амортизацияланған құны арасындағы айырмашылықтарды білдіреді.

Әділ құны бойынша бағаланатын шетел валютасында көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күнгі қолданыстағы валюталық бағам бойынша қызметтік валютаға аударылады. Нақты шығындары бойынша белгіленіп, шетел валютасында көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер операция аяқталған күнгі қолданыстағы валюталық бағам бойынша қызметтік валютаға аударылады.

Функционалдық валюталарға аудару нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмалар, оларға қатысты Топ басқа жиынтық кіріс құрамында әділ құнның кейінгі өзгерістерін ұсынуға шешім қабылдаған үлестік қаржы құралдарын қоспағанда, пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі. Мұндай үлестік құралдар бойынша бағамдық айырмалар өзге жиынтық табыстың құрамында танылады.

Төменде Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданған жыл соңындағы валюта айырбастау бағамы көрсетілген:

	2020 жылғы 31 желтоқсан	2019 жылғы 31 желтоқсан
Теңге/еуро	516.79	429.00
Теңге/АҚШ доллары	420.91	382.59

(б) Ақша қаражаты мен олардың баламалары

Ақша қаражаты мен олардың баламаларына әділ құнының елеулі өзгеру тәуекеліне ұшырамайтын және Топ қысқа мерзімді міндеттемелерді орындауға қолданатын, қолма-қол ақша банкноттар мен монеталар, ҚРҰБ-ғы («Ностро» түріндегі шот), Ресей Федерациясы Орталық Банктегі (бұдан әрі – «РФОБ») және басқа банктердегі бос қалдықтар, сондай-ақ 3 айдан кем болмайтын өтеудің бастапқы мерзімімен өтімділігі жоғары қаржы активтері кіреді. Ақша қаражаты мен олардың баламалары амортизацияланған құны бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

(в) Қаржы құралдары**(i) Қаржы құралдарын жіктеу**

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» сәйкес қаржы активтері Топтың ақша ағынын өндіру мақсатымен өзінің қаржы активтерін басқару үшін қолданатын бизнес-модельдеріне байланысты келесі санаттарға жіктеледі:

SPPI («solely payments of principal and interest») өлшеміне сәйкес келетін «Шарттық ақша ағынын алу және/немесе сату үшін ұстап қалу» бизнес-моделі аясындағы **басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы құралдары**. Аталған бизнес-модель шартпен қарастырылған ақша қаражатының ағынын алу арқылы, сондай-ақ активтерді сату арқылы мақсатқа жетуге болатынын көрсетеді. Аталған модельдің аясында сату деңгейі «шарттық ақша ағынын алу үшін ұстап қалу» бизнес-моделі аясына қарағанда әдетте жоғары болып келеді (активтермен жасалатын мәмілелердің жиілігі мен көлемі бойынша).

«Шарттық ақша ағынын алу үшін ұстап қалу» бизнес-моделі аясындағы **амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы құралдары**. Аталған бизнес-модель аясында көзделген мақсат:

- шартпен қарастырылған ақша қаражаты ағынын алу мақсатында активтерді ұстап қалу;
- аталған модельдің мақсаттарында сату екінші кезекте болып есептеледі;
- аталған модель аясында сату деңгейі әдетте басқа бизнес-модельдермен салыстырғанда ең төменгі деңгейге ие (активтермен жасалатын мәмілелердің жиілігі мен көлемі бойынша).

SPPI өлшеміне сәйкес келмейтін «Әділ құны негізінде активтерді басқару және активтерді сату арқылы ақша қаражаты ағынын барынша көбейту» бизнес-моделі аясындағы **пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары**.

Аталған бизнес-модель аясында «алу үшін ұстап қалу» мақсаты да, «алу және/немесе сату үшін ұстап қалу» мақсаты да көзделмейді. Шартпен қарастырылған ақша қаражаты ағынын алу аталған модельдің мақсаттарына қатысты екінші кезекте.

Нақты қаржы активтері үшін бизнес-модельдерді анықтау үшін Топ келесі ақпараттарға талдау жасайды:

- бизнес-модельдердің (және осы бизнес-модель аясында ұсталатын қаржы активтердің) нәтижелілігі қалай бағаланады және аталған ақпарат негізгі басқарушы қызметкерлерге қалай хабарланады;
- бизнес-модельдердің (және осы бизнес-модель аясында ұсталатын қаржы активтердің) нәтижелілігіне ықпал етуші тәуекелдер және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады;
- портфельді басқаруға жауапты менеджерлер қалай марапатталады, мысалы, бұл сыйақы олар басқаратын активтердің әділ құнына немесе олар шартта көзделген ақша ағындарының активтерінен алған қаражатқа байланысты ма;
- бұрынғы кезеңдегі сатудың жиілігі, көлемі мен мерзімдері, осындай сатудың себептері, сондай-ақ сатудың болашақтағы деңгейіне қатысты болжал. Бұл ретте сату деңгейлері туралы ақпарат басқа деректерден оқшау түрде емес, Топтың қаржы активтерін басқару мақсаттарына қалай жеткені және ақша қаражаты ағыны қалай іске асып жатқаны жайындағы бірыңғай тұтас талдау аясында қарастырылады. Бұл ретте бұрынғы сатулар туралы, осы сатулардың себептері мен ағымдағы талаптармен салыстыра келе сол мезеттегі талаптар туралы ақпарат талданады.

Басшылық қаржы құралын оны бастапқы тану кезінде қай санатқа жататындығын анықтайды.

Бастапқы тану кезінде Топ өз қалауы бойынша амортизацияланған құны бойынша немесе жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағалау үшін өлшемдерге сәйкес келетін қаржы активін пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жатқыза алады, бұл есептік сәйкессіздікті жоюға немесе едеуір түрде азайтуға мүмкіндік береді.

Саудаға арналған, оң әділ құнға ие барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ сатып алынған опциондық келісімшарттар шоғырландырылған қаржылық есептілікте активтер болып көрсетіледі. Саудаға арналған, теріс әділ құнға ие барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ шығарылған опциондық келісімшарттар шоғырландырылған қаржылық есептілікте міндеттемелер болып көрсетіледі.

Топ қарды активтерін басқару үшін қолданатын бизнес-модельді өзгерткенде ғана аталған қаржы активтерін қайта жіктейді. Қайта жіктеу бизнес-модель өзгерген кезеңнен кейінгі келесі есепті кезеңнен бастап перспективалы түрде қолданылады.

Топ өз қаржы активтерін келесідей жіктейді:

- *несиелер мен дебиторлық берешек* амортизацияланған құн бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктеледі, өйткені олар шарттары SPPI өлшеміне сәйкес келмейтін несиелерді қоспағанда, SPPI өлшеміне сәйкес келетін "Келісімшарттық ақша ағындарын алу үшін ұстап қалу" бизнес-моделінің бөлігі ретінде басқарылады;
- *корреспонденттік шоттардағы қалдықтар, банкаралық кредиттер мен депозиттер, РЕПО операциялары* SPPI өлшеміне сәйкес келетін «Шарттық ақша ағынын алу үшін ұстап қалу» бизнес-моделі аясында басқарылатындықтан амортизацияланған құн бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктеледі;
- *борыштық бағалы қағаздар* таңдалған бизнес-модельдерге байланысты және SPPI өлшеміне сәйкес үш жіктеу санатының кез-келгеніне жіктеле алады;
- *үлестік бағалы қағаздар* әдетте кезең үшін пайда немесе зиян құрамындағы өзгерістерін көрсетумен әділ құны бойынша бағаланатын құралдар санатына жіктеледі;
- *туынды қаржы құралдары* кезең үшін пайда немесе зиян құрамындағы өзгерістерін көрсетумен әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері санатына жіктеледі.

Қаржылық міндеттемелер бастапқы тану кезінде келесі құралдары қоспағанда, амортизацияланған құн бойынша бағаланатын болып жіктеледі:

- пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер (ХҚЕС (IFRS) 9 Топтың қаржылық міндеттемені бастапқы тану кезінде келесі қайта жіктеу құқығынсыз, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын түрінде жіктеу мүмкіндігін қарастырады);
- қаржылық активті беру тануды тоқтату талаптарына сәйкес келмегенде немесе активке жалғасып жатқан қатысу тәсілі қолданылғанда туындаған қаржылық міндеттемелер;
- қаржылық кепілдік шарттары;
- өзіне қабылдаған нарықтықтан төмен пайыз мөлшерлемесі бойынша қарыз беру міндеттемелері;
- бизнесті біріктіру бойынша мәміледегі иеленушінің мойындаған шартты өтеуі.

(ii) Қаржы құралдарын шоғырландырылған қаржылық есептілігінде тану

Қаржылық активтер мен міндеттемелер қаржы жағдай туралы шоғырландырылған есепте Топтың аталған қаржы құралдары шартқа отырудың нысаны болып табылған жағдайда көрсетіледі. Қаржылық активтерінің стандартты сатып алуларының басқа барлық жағдайлары есеп жүргізілетін күні көрсетіледі.

(iii) Қаржы құралдарының құнын бағалау

Қаржы активтері немесе міндеттемелері, өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланбайтын жағдайда, қаржы активтерін немесе міндеттемелерін сатып алуға немесе шығаруға тікелей жатқызылатын мәміле шығындарын қосқанда, бастапқы әділ құны бойынша бағаланады.

Бастапқы танудан кейін қаржы активтері, оған қоса актив болып табылатын туынды қаржы құралдары сату немесе басқа шығарып тастау нәтижелеріне байланысты келтірілген мәміле жөніндегі кез келген шығындары қосылмаған әділ құны бойынша бағаланады, оларға мыналар жатқызылмайды:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер мен дебиторлық берешектер;
- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын «Шарттық ақша ағынын алу үшін ұстап қалу» бизнес-моделі аясындағы инвестициялар.

Барлық қаржы міндеттемелері, өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері мен тоқтату белгілерінің шамасына жауап бермейтін әділ құны бойынша көрсетілетін, қаржы активтерінің аударымдары кезінде туындаған қаржы міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

(iv) Амортизацияланған құн және жалпы баланстық құн

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің амортизацияланған құны актив немесе міндеттеме бастапқы тану кезінде бастапқы тану құны мен өтеу кезіндегі құн арасындағы айырманың жинақталған амортизацияның өлшеміне түзетілген берешектің, тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып айқындалған негізі сомасының төлемін шегере отырып, сондай-ақ зияндарға арналған бағалау резервін шегере отырып бағаланған құнды білдіреді. Сыйлықақылардың және дисконттардың шамасы, сондай-ақ мәмілелер бойынша шығындар сомасы тиісті құралдың баланстық құнына кіреді және осы құралдың тиімді сыйақы мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланады.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активінің жалпы баланстық құны – зияндар бойынша бағалау резервінің шамасына түзетілгенге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құны.

Нарықтық мөлшерлемелерден өзгеше мөлшерлеме бойынша алынған/берілген қаржы активтері немесе міндеттемелері, берешектің пайызы және негізгі сомасы (негізгі сомалары) бойынша болашақтағы соманы білдіретін, осыған ұқсас құралдар бойынша нарықтық сыйақы мөлшерлемесіне дисконтталған әділ құны бойынша алу/беру сәтіне қайта бағаланады. Туындаған айырмасы пайда немесе зиян құрамында, нарықтық мөлшерлемеден өзгеше мөлшерлемелер бойынша қаржы құралдарын алудан/беруден келген пайда немесе зиян ретінде көрсетіледі (әділ құнды бағалау бақыланатын бастапқы деректер негізінде жүзеге асырылатын жағдайда). Салдарынан осындай активтер мен міндеттемелердің баланстық құны алу/беру сәтіндегі пайда/зиянның амортизациясы сомасына түзетіледі және тиісті кірістер/шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдаланып, пайда немесе зиян құрамында пайыздық кіріс/шығыс құрамында көрсетіледі.

(v) Әділ құны бойынша бағалау қағидаттары

Әділ құн дегеніміз активті сату кезінде алынған немесе операция талаптарымен міндеттемелерді беру кезінде төленген, негізгі нарықта бағалау күні қатысушылар арасында ұйымдастырылған нарықта немесе ол болмаған жағдайда аталған күні Топтың қолжетімділігі бар едәуір пайдалы нарықта жүргізілетін құнды білдіреді. Міндеттемелердің әділ құны оны орындамау тәуекелін көрсетеді.

Топ мүмкіндігінше, белсенді нарықтағы аталған құралдардың баға белгілеуін пайдалану арқылы құралдардың әділ құнын бағалайды. Нарық, егер актив немесе міндеттемелер бойынша жиілікпен жүргізіліп, жеткілікті көлемде тұрақты негізде баға белгілеуді анықтау үшін жүргізілетін болса, белсенді деп танылады.

Белсенді нарықта ағымдағы баға белгілеу жоқ болған жағдайда, Топ байқалмайтын шығыс деректерін аз пайдаланып және байқалатын шығыс деректерін көп пайдаланатын бағалау әдісін пайдаланады. Таңдап алынған бағалау әдісіне аталған жағдайларда нарық қатысушылары оны назарға алатын барлық факторлар кіреді.

Бастапқы тану кезінде қаржы құралдарының әділ құнының жақсы куәсі мәміле бағасы болып табылады, яғни ол орын толтырудың төленген немесе алынған әділ құны. Егер Топ бастапқы тану кезінде әділ құны мәміле бағасынан ерекшеленетінін анықтаса, онда әділ құны ұқсас активтер немесе міндеттемелерге қатысты белсенді нарықтағы ағымдағы баға белгілеуге түспейді және тек қана шығыс деректемелерін пайдаланатын бағалау әдістеріне негізделмейді, қаржы құралдары басында әділ құны бойынша бағаланады, ол бастапқы тану кезі мен баға мәмілесі кезіндегі әділ құны арасында түзетілген. Бастапқы танудан кейін арасындағы айырмашылықтар пайда немесе зиян құрамында құралдың өмір сүруінің барлық кезеңінде тиісті үлгіде көрсетіледі, бірақ бағалау толығымен бақылайтын шығыс деректерімен расталып немесе операция аяқталғаннан кейінгі сәттен кешіктірілмеуі керек.

Егер әділ құны бойынша бағаланатын актив немесе міндеттемелердің сұраныс бағасы мен ұсыныс бағасы болса, онда активтер мен ұзақ жайғасымдар (позициялар) сұраныс бағасы негізінде бағаланады, міндеттемелер мен қысқа жайғасымдар (позициялар) ұсыныс бағасы негізінде бағаланады.

Нарық және кредит тәуекеліне ұшырған және Топ нарықтық немесе кредит тәуекеліне ұшыраудың таза мәні негізінде басқаратын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің портфельдері анықталған тәуекел мәні үшін таза ұзақ позицияларды сату кезінде алынатын (немесе таза қысқа позицияны беру кезінде төленетін) сомалар негізінде бағаланады. Портфель деңгейіндегі түзетулер, жеке активтер мен міндеттемелер арасында портфельдегі әрбір жеке құралдың тәуекелін ескеріп бөлінеді.

Топ деңгейлер арасындағы аударымдарды өзгертулер жүргізілген есептік кезеңнің соңындағы жағдай бойынша әділ құнның иерархиясында таниды.

(vi) Кейінгі бағалау кезінде туындайтын пайда немесе зияндар

Қаржы активтері немесе міндеттемелерінің әділ құнын өзгерту кезінде туындайтын пайда немесе зиян мына үлгіде көрсетіледі:

- қаржы құралдары бойынша пайда немесе зиян әділ құны бойынша бағаланатындар санатына жіктеледі, олардың өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі және пайда немесе зиян құрамына енгізіледі;
- басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері бойынша пайда немесе зиян активті тану тоқтатылған сәтке дейінгі меншікті капиталдағы басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі (болжалды кредит зияндары мен құнсызданудан шеккен қалпына келтірілген зиян сомаларынан немесе басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін борыштық қаржы құралдары бойынша шетел валютасының қалдықтары аударымынан келетін зияндардан басқа), басқа да жиынтық табыс құрамында бұрын көрсетілген жинақталған пайда немесе зиян, пайда немесе зиян құрамына аударылады. Басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер туындау сәтінде пайыздық құрамындағы тиімді сыйақы мөлшерлеме әдісін пайдаланумен пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша пайда немесе зиян қаржы активтері танылуын тоқтатқанда немесе құнсызданғанда, сондай-ақ тиісті амортизацияны есептеу үдерісінде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

(vii) Тануды тоқтату

Топ қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражаты ағындарына шартта көзделген құқығын жоғалтқан кезде, не ол қаржы активін осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер және пайдалар іс жүзінде басқа тарапқа берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде берген немесе Топ осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін өткізбеген және сол сияқты сақтамаған, бірақ қаржы активін бақылауды сақтамаған кезде жоғалтады. Тануды тоқтатуға арналған талаптар сақталатын, өткізілетін қаржы активтеріндегі Топ құрған немесе ол үшін сақталған кез келген қатысу үлесі қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте бөлек актив немесе міндеттеме ретінде танылады.

Топ қаржы міндеттемесін тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалып жатқан, жойылған немесе олардың әрекет ету мерзімі аяқталған кезде тоқтатады.

Топ мәмілелер жасайды, соның талаптары бойынша активтердің қаржы жағдайлары туралы шоғырландырылған есепте танылғандарды тапсырады, сонымен бірге тапсырылған активтерде меншік құқығынан туындайтын пайданың және тәуекелдің бір бөлігін немесе барлығын сақтайды. Топ барлық тәуекелдер мен пайданың барлығын сақтау кезінде тапсырылған активтерді тануды тоқтатпайды.

Мәмілелер жасау кезінде, олардың талаптары бойынша Топ қаржы активтеріне меншік құқығымен туындайтын барлық тәуекелдер мен пайданы өзіне қалдырмайды және тапсырмайды, егер Топ активтерді бақылаудан айырылса, осы активтерді тану тоқтатылады.

Егер активтерді тапсыру кезінде Топ оларды бақылау құқығын сақталса, оның құны өзгерумен Топтың бейімделген деңгейі ретінде анықталатын активке қатысуды өзіне қалдырған сол деңгейде активтерді тануды жалғастырады.

Егер Топ меншікті борыштық міндеттемелерді сатып алса, онда ол қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептен алынады және міндеттемелердің баланстық құны және төленген өтемдер арасындағы айырмашылық міндеттемелерді мерзімінен бұрын өтеуден түскен пайда немесе зиян құрамына ендіріледі.

Топ өндіріп алуға үмітсіз деп танылған активтерді өтеудің негізді күтулері болмаған жағдайда оларды есептен шығарады.

(viii) «Репо» және «кері репо» мәмілелері

Кері өтеуін төлеп алу міндеттемесімен («репо» мәмілелері) сату туралы келісімдер шеңберінде сатылған бағалы қағаздар, бағалы қағаздар кепілімен қамтамасыз етілген қаржыландыру тарту бойынша операциялар ретінде көрсетіледі, бұл ретте қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте бағалы қағаздарды көрсету жалғаса береді, ал контрагенттер алдындағы міндеттемелер «репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек құрамына ендіріледі. Сату бағасы мен кері өтеуін төлеп алу бағасының арасындағы айырма пайыздық шығынды білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдаланып, «репо» мәмілелерінің әрекет ету кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер ("кері репо" мәмілелері) шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар ақша қаражатының және олардың баламаларының құрамына енгізілген. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасының арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдаланып, «репо» мәмілелерінің әрекет ету кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Егер кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер шеңберінде сатып алынған активтер үшінші тараптарға сатылатын болса, бағалы қағаздарды қайтару міндеттемесі саудаға арналған міндеттеме ретінде көрсетіледі және әділ құны бойынша бағаланады.

(ix) Туынды қаржылық құралдар

Туынды қаржылық құралдар өзіне «своп» мәмілелері, форвардтық келісімшарттар және фьючерстік мәмілелер, «спот» мәмілелері және пайыздық мөлшерлемелерге опциондар, шетел валютасы, асыл металдар және бағалы қағаздар, сондай-ақ ертеректе атап көрсетілген құралдардың кез келген құрамдастырылымын қосады.

Туынды қаржылық құралдар бастапқыда мәміле жасалған күнгі әділ құны бойынша бағаланады және соңында әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды құралдар, егер олардың әділ құны оң болып табылатын болса, активтер ретінде және егер олардың әділ құны кері болып табылатын болса, міндеттемелер ретінде бейнеленеді.

Туынды құралдардың әділ құнындағы өзгерістер дереу пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Топ тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында туынды қаржы құралдарымен сауда операцияларын жүзеге асырса да, көрсетілген құралдар хеджирлеу операцияларын есепке алудың қағидаларын қолдану өлшемдеріне жауап бермейді.

(х) Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Егер ол үшін заңдық тұрғыдан негіздеме болса және тараптардың берешектерді өзара есепке алу немесе активтерді сату және міндеттемелерді бір уақытта орындау арқылы реттеу ниеті болған жағдайда Топтың қаржы активтері мен міндеттемелері өзара есепке алынады және ықшамдалған түрде қаржы жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Егер осы құқық болашақта оқиғамен шарттаспаған болса және әдеттегі қызметтер барысында болсын, Топтың немесе контрагенттердің кез келгені міндеттерін орындамауы, дәрменсіздігі немесе банкроттығы жағдайында болсын заңды түрде орындауға болатын болса, Топтың қазіргі уақытта өзара есеп айырысуды жүзеге асыруға заңды қорғаумен қамтамасыз етілген құқығы бар.

(г) Негізгі қаражат**(i) Меншік активтер**

Негізгі құралдардың объектілері шоғырландырылған қаржылық есептілікте жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған зияндарды шегерумен нақты шығындар бойынша көрсетіледі.

Егер негізгі қаражат объектісінің пайдалы қолдану мерзімі әр түрлі бірнеше құрамдас бөліктерден тұрса, ондай құрамдас бөліктер негізгі қаражаттың жеке объектілері ретінде көрсетіледі.

(ii) Амортизация

Негізгі қаражат бойынша амортизация оларды пайдалы қолдану болжанған мерзімі аралығында тозуды бірқалыпты есептеу әдісі бойынша есептелінеді және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Амортизация объектіні сатып алған күннен бастап есептелінсе, ал шаруашылық әдіспен салынған негізгі құрал объектілері – объекті құрылысы аяқталып және пайдалануға жарамды болған кезеңнен бастап есептелінеді. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелінбейді. Негізгі қаражаттың әртүрлі объектілерінің пайдалы қолдану мерзімдері төменде көрсетілген үлгі бойынша көрсетілуі мүмкін:

- Ғимарат	40 - 100 жыл
- Компьютер және банк құрал-жабдықтары	5 жыл
- Көлік құралдары	7 жыл
- Жиһаз	8 - 10 жыл
- Жалға алынған жылжымайтын мүлікті жақсарту	5 жыл

(ғ) Материалдық емес активтер

Сатып алынған материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданған шығындарды қоспай өлшенетін іс жүзіндегі шығындар бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Арнайы бағдарламалық жасақтауға лицензия сатып алуға және оны ендіруге жұмсалатын шығындар тиісті материалдық емес активтер құнында капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация оларды пайдалы қолданудың болжанған мерзімі аралығында тозуды бірқалыпты есептеу әдісі бойынша есептелінеді және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Негізгі қаражаттың әртүрлі объектілерінің пайдалы қолдану мерзімдері төменде көрсетілген үлгі бойынша көрсетілуі мүмкін:

- Сауда белгісі	10 жыл
- Бағдарламалық жасақтау және басқа материалдық емес активтер	15 жылға дейін

(д) Активтердің құнсыздануы

ХҚЕС (IAS) 9 "болжалды кредиттік зияндар" моделі қолданылады. Құнсыздануды бағалаудың осы моделі кредиттер беру жөніндегі міндеттемелерге және қаржылық кепілдік шарттарына да қолданылады, бірақ үлестік құралдарға инвестицияларға қолданылмайды.

(i) Құнсыздану

Топ пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын мынадай қаржы құралдары бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған бағалау резервін таниды:

- банкаралық салымдар, банкаралық қарыздар;
- корреспонденттік шоттарда орналастырылған ақша;
- борыштық құралдар болып табылатын қаржы активтері;
- құжаттамалық есеп айырысулар мен кепілдіктер бойынша дебиторлық берешек;
- шығарылған қаржылық кепілдік шарттары, өтелмеген аккредитивтер, шығарылған немесе расталған кепілдіктер бойынша шартты міндеттемелер;
- кредиттер беру бойынша шығарылған міндеттемелер.

Топ резерв сомасы 12 айлық болжалды кредиттік зиянға тең болатын мынадай құралдарды қоспағанда, барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зиянға тең сомада болжалды кредиттік зиянға арналған бағалау резервтерін таниды:

- есепті күнгі жағдай бойынша төмен кредиттік тәуекелі бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар және басқа да қаржы активтер; және
- кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған сәтінен бастап айтарлықтай көтерілмеген басқа да қаржы құралдары.

Топтың пайымдауынша:

- егер борыштық бағалы қағаздың кредиттік рейтингі әлемде жалпы қабылданған "инвестициялық сапа" рейтингісіне сәйкес келсе, онда ол төмен кредиттік тәуекелге ие;
- егер кредиттік мәміле S&P агенттігінен халықаралық шәкілі бойынша BBB - тен асатын немесе тең кредиттік қабілеттілік рейтингісі бар контрагентпен жасалса немесе Moody's және Fitch агенттіктерінің осыған ұқсас рейтингтері немесе кредиттік мәміле Қазақстан Республикасының Үкіметіне тиесілі компаниямен жасалса, қаржы активінің төмен кредиттік тәуекелге ие.

12 айлық болжалды кредиттік зиян – бұл есепті күннен кейін 12 ай ішінде ықтимал, қаржы құралы бойынша дефолт оқиғаларының салдарынан болжалды кредиттік зиянның бір бөлігі.

(ii) Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы

Қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын айқындау үшін Топ:

- бастапқы тану күніне дефолттың басталу тәуекелімен қаржы активі бойынша дефолттың басталу тәуекелін салыстыру арқылы қаржы активінің болжалды әрекет ету мерзімі ішінде дефолттың басталу тәуекелінің өзгеруін бағалайды;
- шамадан тыс шығынсыз және күш салусыз қол жетімді негізді және расталатын ақпаратты талдайды, ол бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын көрсетеді.

Қаржы активіне кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы төменде келтірілген бір немесе бірнеше жағдайлардың басталуы болып табылады:

- белгілі бір қаржы активі немесе осындай болжалды қолданылу мерзімімен ұқсас қаржы активтері үшін кредиттік тәуекелдің көрсеткіштерінің елеулі өзгерістері (қаржы активін бастапқы тану сәтінен бастап Long-term probability of default point in time мәнін 80% - ға ұлғайту);
- контрагенттің сандық және сапалық көрсеткіштерінің жиынтығы негізінде мониторингті жүзеге асыру кезінде анықталатын қарыз алушының ішкі кредиттік рейтингінің нақты немесе болжалды төмендеуі;

- міндеттеме немесе кепілдік сапасы бойынша қамтамасыз ету құнының елеулі өзгерістері (қаржы активін бастапқы тану сәтіндегі құнның 50%- дан астамы);
- мерзімі отыз күнтізбелік күн және одан көп мерзімі өткен төлемдердің болуы.

Мониторинг контрагент жай-күйін және Топ пен контрагент арасындағы барлық өзара қарым-қатынасты бақылау және талдау жөніндегі жұмысты білдіреді және олар келесідей:

- қаржы активі бойынша төлем тәртібінің орындалуын бақылау;
- мерзімдік негізде контрагенттің қаржылық есептілігін талдау;
- шоттар бойынша айналымдардың мониторингі,
- Топ қаржыландыратын жобаны іске асыру барысын мониторингілеу.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің COVID-19 пандемиясына және жарияланған төтенше жағдай режиміне байланысты шағын және орта бизнес пен халықты қолдауға бағытталған шараларын іске асыру шеңберінде Топ қарыз алушыларға үш айға дейінгі мерзімге кредиттік демалыс берді. COVID-19 пандемиясына байланысты Топ берген кредиттік демалыстар автоматты түрде кредит тәуекелінің едәуір артуының өлшемі немесе кредит құнсыздануының дәлелі ретінде қарастырылмады, өйткені олар заңнамалық талаптарға негізделді, барлық кейінгі қайта құрылымдауға ХҚЕС тәсілдері мен қолданыстағы заңнаманың талаптары қолданылды. Қарыз алушының қаржылық қиындықтары кезінде кредиттің модификациясын топ қарыздың кредиттік құнсыздануының куәлігі ретінде қарайды.

(iii) Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күнге Топ амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін және басқа жиынтық кіріс (облигациялар) арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын борыштық қаржы активтерін олардың кредиттік құнсыздануы тұрғысынан бағалауды жүргізеді. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша ақша қаражатының болашақ есептік ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиға болған кезде "кредиттік-құнсызданды" болып табылады.

Қаржы активінің кредиттік құнсыздануының куәсі, атап айтқанда, мынадай байқалатын деректер болып табылады:

- қарыз алушының немесе эмитенттің елеулі қаржылық қиындықтары;
- жеке қаржы активтері бойынша 60 күннен астам және біртекті қаржы активтері бойынша 90 күннен астам мерзімде дефолт немесе төлем мерзімін өткізіп алу сияқты шарт талаптарын бұзу;
- қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты Топтың кредитті қайта құрылымдауы;
- қарыз алушының банкроттығы немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырылуы ықтималдығының туындауы; немесе
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың жоғалуы, бағалы қағаздың делистингі.

Қарыз алушының қаржылық жай-күйінің нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған Кредит, егер шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алмау тәуекелі айтарлықтай төмендегені және құнсызданудың басқа белгілері жоқ екендігі туралы куәлік болмаса ғана кредиттік-құнсызданған болып есептеледі.

Мемлекет борышкер болып табылатын мемлекеттік облигацияларға инвестициялардың кредиттік құнсыздануы мәніне бағалау кезінде Топ мынадай факторларды қарайды:

- Standard&Poor's халықаралық рейтинг агенттігінің "В" деңгейінен төмен немесе басқа рейтинг агенттіктерінің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар облигациялардың ұзақ мерзімді тәуелсіз рейтингін төмендету;

- ішкі экономикалық себептер (мемлекет аумағындағы әскери іс-қимылдар, мемлекет экономикасына елеулі әсер ететін жаһандық табиғи және/немесе техногендік апаттар, билікті қайта басып алу және мемлекеттік міндеттемелерге қызмет көрсетуден бас тарту және мемлекет экономикасына елеулі әсер ететін басқа да осындай оқиғалар));
- облигацияларды сатып алу бойынша міндеттемелерді қайта құрылымдауды жүргізу туралы шешім.

(iv) Болжалды кредиттік зиянды бағалау

Болжалды кредиттік зияндар дефолттың басталу ықтималдығы бойынша мөлшерленген кредиттік зиянның есептік бағасын білдіреді. Олар келесідей бағаланады:

- *есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын қаржы активтеріне қатысты:* Шартқа сәйкес Топқа тиесілі ақша қаражатының ағындары мен Топ алуға күтілетін ақша қаражатының ағындары арасындағы айырманың келтірілген құны ретінде;
- *есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданған болып табылатын қаржы активтеріне қатысты:* қаржылық активтің жалпы баланстық құны мен ақша қаражатының есепті болашақ ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма ретінде;
- *кредиттер беру бойынша міндеттемелердің пайдаланылмаған бөлігіне қатысты:* егер қарыз алушы кредит алу құқығын пайдаланса, шарт бойынша Топқа тиесілі ақша қаражатының шартта көзделген ағындары мен егер бұл кредит берілетін болса, Топ алуды күтілетін ақша қаражатының ағындары арасындағы айырманың келтірілген құны ретінде; және
- *қаржылық кепілдік шарттарына қатысты:* Топ өтеуді күткен соманы шегере отырып, шарт ұстаушысына оларға келтірілген кредиттік зиянды өтеу үшін болжалды төлемдердің келтірілген құны ретінде.

Болжалды кредиттік зияндарды бағалау кезінде негізгі бастапқы деректер мынадай ауыспалы болып келеді:

- дефолт ықтималдығы (PD көрсеткіші);
- дефолт жағдайында зиян мөлшері (LGD көрсеткіші);
- дефолт жағдайында тәуекелдің сомасы (EAD шамасы).

Қаржы ұйымдарымен мәмілелер жасау салдарынан туындаған борыштық бағалы қағаздар және қаржы активтері бойынша:

- PD анықтамасы S&P агенттігі беретін контрагенттің кредиттік қабілеттілігі рейтингінің Moody's және Fitch агенттіктерінің осыған ұқсас рейтингінің деңгейіне байланысты S&P агенттігі жариялайтын PD жаһандық корпоративтік және жаһандық егеменді орташа кумулятивтік мәндері туралы деректер негізінде жүзеге асырылады;
- корреспонденттік шоттарда орналастырылған банкаралық салымдар, банкаралық қарыздар және ақша қаражаты бойынша LGD айқындау Moody 's агенттігі жариялайтын қамтамасыз етілмеген облигациялар бойынша Recovery Rate деректерін ескере отырып жүзеге асырылады;
- LGD эмитенттерінің қамтамасыз етілмеген корпоративтік облигациялары бойынша 70% мөлшерінде анықталған.

Жеке және біртекті қаржы активтеріне жататын кредиттер бойынша PD және LGD көрсеткіштері топ пайдаланатын статистикалық модельдер және макроэкономикалық көрсеткіштер бойынша болжамды ақпаратты ескере отырып, басқа да Тарихи деректер негізінде айқындалады.

Жеке қаржы активтері

Жеке қаржы активтеріне жататын кредиттер бойынша PD бағалау қаржыландыру туралы мәселені қарау кезінде және тоқсан сайынғы мониторинг жүргізу кезінде айқындалатын қарыз алушылардың рейтингісі бойынша Тарихи деректер және қадағалау кезеңінде кемінде 5 жыл қарыз алушылардың дефолттары бойынша Тарихи деректер негізінде жүзеге асырылады.

Қарыз алушының рейтинг деңгейіне сәйкес келетін PD деңгейін бағалау дефолтқа шыққан қарыз алушылар бойынша жиынтық баланстық берешектің жиынтық баланстық берешекке (бір жылғы орташа), қарыз алушы рейтингінің белгілі бір деңгейіне, 1 күнтізбелік жылдың уақытша аралығына, қадағалау кезеңінің әрбір есепті күніне, бақылау кезеңіне қатынасын айқындау жолымен жүзеге асырылады.

Біртекті қаржы активтері

Біртекті қаржы активтеріне жататын кредиттер бойынша PD бағалау кредиттік өнімнің түрі мен кепілде бар қамтамасыз етудің түрін қамтитын тәуекелдің жалпы сипаттамалары негізінде біртекті активтер топтарына бөлуді ескере отырып, әрбір беру буынының (айына) қарыз алушыларының кем дегенде 5 жыл бақылау кезеңінде дефолттары бойынша Тарихи деректер негізінде жүзеге асырылады.

Біртекті активтер тобы бойынша PD деңгейі дефолтқа шыққан кредиттер санының бақылау кезеңінің әрбір айы үшін біртекті активтер тобы бойынша дефолттың орташаланған ықтималдығын кейіннен айқындауды ескере отырып, кейіннен мәнін жылдық өрнекке келтіре отырып, әрбір беру буынының дефолтты емес кредиттерінің санына қатынасы ретінде айқындалады.

Макроэкономикалық көрсеткіштердің PD деңгейіне әсерін есепке алу үшін PD есептік мәндері PIT (Point-in-Time) коэффициентіне калибрленеді. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайдаланылатын экономикалық сценарийлерге Қазақстан Республикасы үшін негізгі көрсеткіштердің келесі мағыналары кіреді:

- жеке қаржы активтері бойынша: инфляция, ЖІӨ өсімі, Республикалық бюджеттің кірістері, мұнай бағасы (Brent, орташа жылдық), АҚШ долларының бағамы (орташа жылдық), ҚР ҰБ базалық мөлшерлемесі, экспорт:

Кезең	Инфляция, %-бен	ЖІӨ, өсімі %-бен	АҚШ долларының бағамы (орташа жылдық)	Экспорт, млрд. USD	Республикалық бюджеттің кірістері	Мұнай бағасы, USD	ҚР ҰБ базалық мөлшерлемесі, %-бен
2021 жылға болжам (базалық)	6.0	2.8	445,0	41,40	6,926	35.0	8.50

Корреляция нәтижелері бойынша келесі сценарий қолданылды:

- жеке қаржы активтері бойынша: талданып отырған кезеңде дефолтқа шыққан біртекті емес қаржы активтері деңгейіне арналған үш сценарийдегі АҚШ долларының орташа жылдық бағамы:

Кезең	АҚШ долларының бағамы (орташа жылдық) базалық	АҚШ долларының бағамы (орташа жылдық) оптимистік	АҚШ долларының бағамы (орташа жылдық) пессимистік
2021 жылға болжам	445.0	420.0	509.0

- біртекті қаржы активтері бойынша: талданып отырған кезеңде жыл ішінде дефолтқа шыққан біртекті қаржы активтері деңгейіне үш сценарийдегі инфляция:

Кезең	Инфляция (базалық), %-бен	Инфляция (оптимистік), %-бен	Инфляция (пессимистік), %-бен
2020 жылға болжам	6,0	4,0	7,0

Өсерді бағалау желілік корреляциялық-регрессиялық талдау әдісімен жүзеге асырылады (статистика кемінде 5 жыл), PIT коэффициенті соңғы 12 айлық кезеңдегі D мәніне дефолт деңгейі мәнінің (D) болжамды сценарийлерін ескере отырып мөлшерленген қатынасы ретінде айқындалады.

Топ LGD көрсеткіштерін активтің баланстық құны мен дефолтқа шығу сәтіндегі берешекке қатысты дефолт сәтінен бастап дефолтты кредиттер бойынша қайтарылған ақша қаражатының көлемі (ақша қаражатын қайтару коэффициенті – Recovery Rates) арасындағы айырма ретінде және қаржы активі бойынша пайыздың бастапқы тиімді мөлшерлемесі (яғни бастапқы тану кезінде есептелген пайыздың тиімді мөлшерлемесі) бойынша дисконтталған қамтамасыз етуді іске асырудан түсетін ақша қаражатының есепті болашақ ағындарының келтірілген құны ретінде бағалайды.)

Дефолт жағдайында тәуекелдің сомасы дефолт басталған күні кредиттік тәуекелге ұшыраған шаманың есептік бағасын білдіреді. Осы көрсеткішті топ амортизацияны қоса алғанда, шарттың талаптарына сәйкес осы шамадағы күтілетін өзгерістерді ескере отырып, есепті күнгі ағымдағы шамаға сүйене отырып есептейді. Біртекті қаржы активтері үшін EAD шамасы жалпы баланстық құн болып табылады.

(v) Құнсызданудан болған шығындарды тану

Кредиттер мен дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған барлық зияндар (құнсызданудан болған зиянды немесе құнсызданудан болған пайданы қалпына келтіруді қоса алғанда) пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін борыштық қаржы активтерінің залалына арналған бағалау резерві қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, өйткені осы активтердің баланстық құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда зияндарға арналған бағалау резервінің шамасы ашылады және әділ құнның өзгерістері резервінің құрамында танылады.

(vi) Есептен шығару

Кредиттер мен борыштық бағалы қағаздар оларды өтеудің негізді күтулері болмаған кезде есептен шығаруға жатады (ішінара немесе толық сомада). Әдетте, бұл Топ қарыз алушыда есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін жеткілікті көлемде ақша қаражатының ағындарын түрлендіретін активтер немесе кіріс көздері жоқ екенін анықтаған жағдайда болады. Алайда есептен шығарылған қаржы активтеріне қатысты Топ тиесілі сомаларды өтеу жөніндегі саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

(vii) Қаржылық емес активтер

Кейінге қалдырған салықтардан басқа өзге қаржылық емес активтер құнсыздану белгілері болу мәніне әр есептілік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Гудвиллдің өтелетін құны әрбір есептік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату және қолданудан түскен құндылықтар бойынша шығындарды шегерумен әділ құнының ең үлкен шамасы болып табылады. Болашақта күтілетін пайдалану құндылықтарын есептеу кезінде ақша ағыны оның келтірілген құнына дейін осы активке немесе ақша қаражатын өндіруші бірлікке («АҚӨБ») тән, ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасы мен тәуекелдерді көрсететін, салыққа дейінгі дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконтталады. Құнсызданудан болған залал активтің баланстық құны немесе оған сәйкес келетін АҚӨБ оның есептік өтем құнынан жоғары болған кезде мойындалады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық залалдар пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі және өтелетін құнын анықтауда пайдаланылатын бағалауда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтіріледі.

Активтердің құнсыздануынан болған кез келген залал сол мөлшерде қалпына келтіріледі, ол бойынша активтің баланстық құны осы баланстық құннан аспайды (амортизацияны шегергенде), егер құнсызданудан болған шығын шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмесе жинақталатын еді.

(е) Резервтер

Резерв қаржы жағдай туралы шоғырландырылған есепте Топта заңдық тұрғыдан немесе болған оқиғалар нәтижесінде негізделген міндеттемелер туындағанда және осы міндеттемелерді орындау үшін қаражаттарды басқа аудару қажеттілігі болу мүмкін жағдайларда көрсетіледі. Егер осы міндеттемелер сомасы көп болса, онда резервтер салық салынғанға дейінгі дисконтталған мөлшерлемені қолданумен ұсынылатын болашақтағы ақша қаражаттары ағымдарын дисконттау арқылы анықталады, ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды және қолданылатын жерде, осы міндеттемеге тиесілі тәуекелді көрсетеді.

Қайта құрылымдау бойынша резерв Топ қайта құрылымдаудың ресми толық жоспарын бекітетін және оны жүргізуге кірісетін немесе алда болатын қайта құрылымдау туралы көпшілікке жариялайтын кезеңде мойындалады. Болашақ операциялық шығыстар бойынша резерв құрылмайды.

(ж) Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер

Топ ағымдағы шаруашылық қызметін жүзеге асыру барысында пайдаланылмаған кредит желілері, аккредитивтер мен кепілдіктер кіретін кредит сипатындағы шартты міндеттемелер қабылдайды және кредиттік сақтандырудың басқа нысандарын ұсынады.

Қаржы кепілдіктері – Топты қаржы кепілдігін ұстаушыға белгілі бір дебитордың төлемдерді борыштық құралдар талаптарында белгіленген мерзімде жүргізе алмауы нәтижесінде шеккен шығындарының орнын толтыратын белгілі бір төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін шарттар.

Шығарылған қаржы кепілдігінің шарттары немесе қарыз беру жөніндегі міндеттемелер нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады. Кейіннен олар екі шаманың ең үлкені бойынша бағаланады: ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес анықталған шығындарға арналған бағалау резервінің сомасы және тиісті жағдайларда ХҚЕС (IFRS) 15 қағидаттарына сәйкес танылған жинақталған кіріс сомасы шегеріле отырып, бастапқы танылған сома;

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер және кредит сипатындағы басқа міндеттемелер бойынша резервтер басқа міндеттемелер құрамына кіргізіледі.

Кредит ұсыну бойынша міндеттемелер қаржылық есептілікте, төмендегі жағдайларды қоспағанда мойындалмайды:

- Топтың өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері санатына айқындайтын кредиттер беру бойынша міндеттемелері;
- егер Топта кредиттер беру жөніндегі міндеттемелерге байланысты туындаған активтерді сатудың бұрынғы тәжірибесі болған жағдайда, олар берілгеннен кейін көп ұзамай сол құралдар класына жататын кредиттерді беру жөніндегі ұқсас міндеттемелер туынды қаржы құралдары ретінде қаралады;
- ақша қаражатының нетто-көлеміне немесе басқа қаржы құралдарын беру немесе шығару арқылы есептеулері шартқа сәйкес жүзеге асырылатын кредиттер беру бойынша міндеттемелері;
- кредитті нарықтағыдан төмен мөлшерлеме бойынша беру міндеттемелері.

(з) Акционерлік капитал**(i) Кәдімгі акциялар**

Кәдімгі акциялар меншікті капитал ретінде топтастырылады. Кәдімгі акциялар шығаруға және акцияларға опциондармен байланысты тікелей шығындар, кез келген салықтық тиімділікті шегерумен меншікті капиталдың азаюы ретінде танылады.

(ii) Дивидендтер

Топтың дивидендтерді жариялау және төлеу мүмкіндіктері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.

Кәдімгі акциялар бойынша дивидендтер шоғырландырылған қаржылық есептілікте оларды жариялау бойынша бөлінбеген табысты қолдану ретінде көрсетіледі.

(и) Салық салу

Табыс салығының сомасына ағымдағы салық сомасы мен кейінге қалдырылған салық сомасы кіреді. Табыс салығы толық көлемде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі, басқа да жиынтық кіріс баптарында және тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілетін акционерлермен жүргізілетін операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, олар әрине, басқа да жиынтық кіріс құрамында немесе тікелей меншікті капитал құрамында көрсетіледі.

(i) Ағымдағы салық

Ағымдағы табыс салығы есепті күндегі жағдай бойынша қолданылған табыс салығы бойынша мөлшерлемелерді ескерумен бір жылдағы салық салынатын пайда мөлшеріне, сондай-ақ алдыңғы есепті жылдар үшін табыс салығының сомасын анықтау нәтижесінде туындаған міндеттемелер сомасына қарай есептеледі.

(ii) Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсету мақсаттары үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларға қатысты танылады. Кейінге қалдырылған салық келесі көрсетілген мезгілдік айырма қатысында мойындалмайды:

- бастапқы тану кезінде гудвиллді көрсетуге байланысты және салық салынатын базаны азайтпайтын айырмашылықтар,
- бизнесті біріктіру бойынша мәміле болып табылмайтын және бухгалтерлік та, салық салынатын пайдаға немесе салық шығынына әсер етпейтін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде активтер мен міндеттемелерді бастапқы тану кезінде туындайтын айырмалар;
- еншілес, қауымдасқан кәсіпорындарға және бірлескен қызметке арналған инвестицияларға байланысты уақытша айырмашылықтар топтың көрсетілген айырмаларды іске асыру уақытын бақылау мүмкіндігі бар шамада және олардың жақын болашақта іске асырылмайтынына сенім бар.

Кейінге қалдырылған салық активтері пайдаланылмаған салық шығындарына, пайдаланылмаған салық кредиттеріне және шегерілетін уақытша айырмашылықтарға қатысты олар есебінен іске асырылуы мүмкін болашақ салық салынатын пайданы алу мүмкін шамада ғана танылады. Болашақ салық салынатын пайданың шамасы қалпына келтіруге тиісті салық салынатын уақытша айырмалардың шамасының негізінде айқындалады. Кейінге қалдырылған салық активін толық көлемде тану үшін тиісті салық салынатын уақытша айырмалардың жеткілікті сомасы болмаған кезде банктің әрбір еншілес кәсіпорны үшін оның бизнес-жоспарлары негізінде жеке айқындалатын болашақ салық салынатын пайда қосымша назарға алынады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің шамасы әрбір есепті күнгі жағдай бойынша талданады және тиісті салық пайдасын өткізу одан әрі ықтимал болып табылмайтын шамада азаяды. Мұндай есептен шығару болашақ салық салынатын пайданың болуы ықтималдығы артқан жағдайда қалпына келтіріледі.

Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге қайта бағаланады және болашақ салық салынатын пайда осы кейінге қалдырылған салық активін өтеуге мүмкіндік беретін шамада танылады.

Кейінге қалдырылған салықтың шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе қолданысқа енгізілген заңдарды негізге ала отырып, уақытша айырмаларды қалпына келтіру сәтінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемелеріне сүйене отырып айқындалады. Кейінге қалдырылған салықты бағалау топ есепті кезеңнің соңында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеуді немесе өтеуді жоспарлайтын тәсілге байланысты салықтық салдарды көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, егер ағымдағы салық активтерін ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы есепке алуды жүргізу заңды түрде бекітілген құқығы болған жағдайда есептеледі және осы активтер мен міндеттемелер бір салық органы сол бір салық салынатын кәсіпорыннан не әртүрлі салық салынатын кәсіпорындардан өндіріп алатын пайдаға салынатын салықтарға жатады., бірақ бұл кәсіпорындар ағымдағы салық міндеттемелері мен активтерін нетто-негізде реттеуге немесе осы кәсіпорындардың салық активтерін сату олардың салық міндеттемелерін өтеумен бір мезгілде жүзеге асырылатын болады.

(к) Шоғырландырылған қаржылық есептілікте кірістер мен шығыстарды тану

(i) Тиімді пайыздық мөлшерлеме

Пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пайданың немесе зиянның құрамында көрсетіледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме - бұл дисконтталатын болашақ есептік ақша төлемдері немесе қаржы құралының күтілетін әрекет ету мерзімі ішінде түскен ақша мөлшерлемесі:

- қаржы активінің жалпы баланстық құны; немесе
- қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құны.

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде топ осы қаржы құралының барлық шарттық талаптарын назарға ала отырып, бірақ болжалды кредиттік зияндарды есепке алмай, ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалайды. Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері үшін кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме болжалды кредиттік зияндарды қоса алғанда, ақша қаражатының болжалды болашақ ағындарының шамасын пайдалана отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу мәміле бойынша шығындарды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын төленген немесе алынған сыйақылар мен сомаларды қамтиды. Мәміле бойынша шығындар қаржы активін немесе қаржылық міндеттемені сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығындарды қамтиды.

(ii) Пайыздық кірістер мен шығыстарды есептеу

Қаржылық актив немесе қаржылық міндеттеме бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме қаржылық активті немесе қаржылық міндеттемені бастапқы тану кезінде есептеледі. Пайыздық кіріс пен Шығысты есептеген кезде тиімді пайыздық мөлшерлеме активтің жалпы баланстық құнының (актив кредиттік-құнсызданды болып табылмағанда) немесе міндеттеменің амортизацияланған құнының шамасына қолданылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме нарықтық пайыздық ставкалардың өзгеруін көрсету мақсатында өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар бойынша ақша қаражаты ағындарын мерзімді қайта бағалау нәтижесінде қайта қаралады.

Алайда бастапқы танылғаннан кейін кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс қаржы активінің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Егер қаржы активі бұдан былай кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, онда пайыздық кірісті есептеу жалпы баланстық құн негізінде қайтадан жүргізіледі.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қаржы активінің амортизацияланған құнының шамасына қолдану арқылы есептеледі. Мұндай активтер бойынша пайыздық кірісті есептеу, тіпті егер олар бойынша кредиттік тәуекел кейіннен азайтылса да, жалпы баланстық құн негізінде жүзеге асырылмайды.

Кредит беруге байланысты және мәміле бойынша тікелей шығыстарды ескере отырып, пайыздың тиімді мөлшерлемесінің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық сыйақылар Топ берген кредиттер бойынша дисконт ретінде көрсетіледі. Шарттың қолданылу мерзімі шегінде дисконт сомасы амортизацияланады және пайыздың тиімді мөлшерлемесі әдісін қолдана отырып, Топтың табысына жатқызылады. Жасалатын шарттардың талаптарында көзделген өзге де қызметтерді ұсынуға байланысты және қызмет көрсету шамасына қарай алынатын комиссиялық кірістер, егер шартта өзгеше көзделмесе, есептелген комиссиялық сыйақы бойынша қарыз алушының берешек шоттарында бір мезгілде көрсетілуі мүмкін және тиісті қызметтер көрсетілуіне қарай кірістер шоттарында танылады.

(iii) Ақпаратты ұсыну

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша пайыздық кіріс пайда мен шығындар және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте "Өзге де пайыздық кірістерге" енгізіледі.

(к) Комиссиялық кірістер

Комиссиялық кірістер Топ көрсетілетін қызметтерге айырбасқа алуды күткен сомада көрсетіледі және Топ клиенттерге қызмет көрсеткен кезде немесе шамасына қарай танылады.

Топ бөлшек кредиттерді сату нүктелерінде әртүрлі сақтандыру компанияларының өмірді сақтандыру полистерін ұсына отырып, сақтандыру агентінің қызметтерін көрсетеді және ресімделген сақтандыру сыйақыларына үйлесімді агенттік комиссияны алады. Өмірді сақтандыру полисін сатып алу ерікті болып табылатындықтан және кредит алудың шарты болып табылмайтындықтан, ол кредит бойынша пайыздық мөлшерлемеге әсер етпейді. Демек, агенттік қызметтер бойынша комиссиялық кірістер тиімді пайыздық мөлшерлеменің бөлігі болып саналмайды. Қызмет сақтандыру полисін (сақтандыру шартын) ресімдегеннен кейін толық көрсетілген болып есептеледі, сондықтан Топ орындау міндеті орындалған кезде комиссияны бір сәттік деп таниды, яғни сақтандыру полисі (сақтандыру шарты) жасалады.

Кредиттерді ұйымдастыру үшін комиссиялар, кредиттерге қызмет көрсету үшін комиссиялар және кредиттер бойынша жалпы кірістіліктің ажырамас бөлігі ретінде қаралатын басқа да комиссиялар, сондай-ақ мәмілелер бойынша тиісті шығындар алдағы кезеңдердің кірістері ретінде көрсетіледі және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, қаржы құралының болжамды қолданылу мерзімі ішінде пайыздық кірістер ретінде амортизацияланады.

Төлем карталарына қызмет көрсету үшін комиссиялық кірістер сауда және сервис кәсіпорындарында жүзеге асырылған кредиттік және дебеттік карталар бойынша операциялардан өзара алмасу алымын (interchange fee) қамтиды және төлем жүйелерінен өтем алғаннан кейінгі уақыт кезінде танылады. Төлем карталарымен байланысты өзге комиссиялар транзакция аяқталған кезде танылады.

Ақша қаражатын алу үшін комиссиялық кірістер клиенттердің шоттарына қызмет көрсету үшін комиссияларды, сондай-ақ кассалық операциялар үшін комиссияларды қамтиды. Клиенттердің шоттары бойынша қызметтер үшін төлем әдетте ай сайынғы негізде қызмет көрсетілетін кезеңде танылады. Кассалық операциялар үшін алынатын төлем қызмет көрсету сәтінде танылады.

Есеп айырысу операциялары үшін комиссиялар операция жасалған кезде алынатын төлемдер мен аударымдар үшін комиссиялық кірістер болып табылады.

Кепілдіктер бергені үшін комиссиялық сыйақы түріндегі кірістер, сондай-ақ аккредитивтерді беруге және оларға қызмет көрсетуге байланысты комиссиялар кірістер шоттарына күнделікті амортизациялаумен есептеу әдісі бойынша есепте көрсетіледі.

ХҚЕС (IFRS) 15 қолданылуы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген ақпаратты немесе сомаларды ашуға елеулі әсер еткен жоқ.

(л) Сегменттік есептілік

Операциялық сегмент Топтың одан табыс түсіретін немесе зияндар шегетін, коммерциялық қызметпен айналысатын Топтың құрамдарын білдіреді, жауапты тұлғамен сегменттер арасында ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметтерінің қаржылық нәтижесін бағалау кезінде операциялық шешімдерді қабылдау үшін олардың қызметтерінің нәтижелеріне әрдайым талдау жүргізіледі, және оған барлық қаржылық ақпараттар қолжетімді болады.

(м) Жалдау

2019 жылғы 1 қаңтардан бастап Топ "Жалдау" ХҚЕС (IFRS) 16 қолданады, ол жалға алуға қатысты бұрын болған басшылықты алмастырды, оның ішінде ХҚЕС (IAS) 17 "Жалдау", ХҚЕТК (IFRIC) 4 "Келісімде жалдау белгілерінің болуын анықтау", РПК (SIC) 15 "Операциялық жалдау – ынталандыру" түсіндірмесін және РПК (SIC) 27 "Жалдаудың заңды нысаны бар операциялардың мәнін анықтау" түсіндірмесін түсіндіру.

Жалдау анықтамасы

ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес шарт жалдау шарты болып табылады немесе егер осы шарт бойынша белгілі бір уақыт кезеңі ішінде сәйкестендірілген активті өтеу орнына пайдалануды бақылау құқығы берілсе, жалдау компонентін қамтиды.

Топ жалға алушы ретінде

Топ жалға алушы ретінде базалық активті пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және жалдау төлемдерін жүзеге асыру міндетін білдіретін жалдау бойынша міндеттемелерді мойындайды, сондай-ақ пайдалану құқығы нысанындағы активтердің амортизациясы бойынша шығыстарды және жалдау бойынша міндеттемелерге жататын пайыздық шығыстарды көрсетеді.

Жалдау міндеттемесінің сомасы дисконттау мөлшерлемесі ретінде қарыз алу мөлшерлемесін пайдалана отырып, жалдау мерзімінің соңына дейін жалдау және күтілетін төлемдердің келтірілген құны ретінде бастапқы тану кезінде айқындалады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құны жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегере отырып, жалдау бойынша міндеттемені бастапқы бағалау шамасын, жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жүзеге асырылған бастапқы тікелей шығындарды және жалдау төлемдерін қамтиды.

Бастапқы танылғаннан кейін Топ активтерді бастапқы құны бойынша есепке алу моделін қолдана отырып, жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған шығындарды шегере отырып, жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзете отырып, пайдалану құқығы нысанында бағалайды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау басталған күннен бастап жалдау мерзімі аяқталғанға дейін желілік әдіспен амортизацияланады.

Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы жалдау бойынша міндеттемелер бойынша пайыздарды көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады; сондай-ақ жалдау шарттарын өзгертуді, жалдау мерзімін өзгертуді, мәні бойынша тіркелген жалдау төлемдерін қайта қарауды көрсету үшін қайта бағалау жүзеге асырылады.

Пайдалану құқығы және жалдау бойынша міндеттемелер нысанындағы активтер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жекелеген баптарда ұсынылады.

Кірістер мен шығындар және өзге де жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте жалға алуға байланысты шығыстар "Өзге де жалпы және әкімшілік шығыстар" құрамында тозу мен амортизацияға арналған шығыстар және "Пайыздық шығыстар" құрамында сыйақы төлеу жөніндегі шығыстар ретінде ұсынылады.

Қысқа мерзімді жалдау (12 айға дейінгі мерзімге) және құны төмен активтерді жалдау шарттары үшін Топ жалдау мерзімі ішінде жалдау төлемдерін "Өзге де жалпы және әкімшілік шығыстар" құрамында желілік әдіспен таниды.

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте Топ қаржы қызметінің құрамында жалдау бойынша міндеттеменің негізгі сомасына қатысты ақшалай төлемдерді және операциялық қызметтің құрамында жалдау бойынша міндеттемелер бойынша пайыздарға қатысты ақшалай төлемдерді жеке жіктейді.

(н) Қолданысқа ендірілмеген жаңа стандарттар мен түсіндірмелер

Бірқатар жаңа стандарттар, стандартқа енгізілген түзетулер мен түсіндірмелер 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілді. Стандарттарға осы түзетулер мен түсініктемелер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ:

- ХҚЕС стандарттарындағы қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелерге түзетулер;
- "активтерді сатып алу" мен «бизнесті сатып алу» ұғымының анықтамасы (ХҚЕС (IFRS) 3-ке түзетулер);
- "Маңыздылық" ұғымының анықтамасы (ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8-ге түзетулер).

Шығарылған, бірақ күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған ҚЕХС стандарттары

Бірқатар жаңа стандарттар мен стандарттарға түзетулер оларды мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2020 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Топ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады:

- Базалық пайыздық мөлшерлеменің реформасы (IBOR) – 2-фаза (ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IAS) 39, ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 4 және ХҚЕС (IFRS) 16 түзетулері);
- Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер (ХҚЕС (IAS) 16 түзетулер) "Негізгі құралдар");
- Ауыртпалықты шарттар – шартты орындауға арналған шығындар (ХҚЕС (IAS) 37 түзетулер);
- ҚЕХС жыл сайынғы жетілдірулері, кезеңдері 2018-2020 жж.;
- Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелер (ХҚЕС (IFRS) 3-ке түзетулер);
- Қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді міндеттемелерді жіктеу (ХҚЕС (IAS) 1-ге түзетулері);
- ХҚЕС (IFRS) 17 "Сақтандыру шарттары" және ХҚЕС (IFRS) 17 "Сақтандыру шарттары"-на түзетулер.

4 Еншілес кәсіпорынды сату

2020 жылғы 29 желтоқсанда Топ "Совкомбанк" ЖАҚ-пен жасалған "Еуразиялық банк" АҚ (Ресей Федерациясы) еншілес банкінің өзіне тиесілі акциялар пакетін сату бойынша мәмілені аяқтады, акцияларды сату бағасы 530,644 мың рубльді құрады, есеп айырысу толығымен ақшалай қаражатпен жүргізілді. Топ сондай-ақ "Совкомбанк" ЖАҚ-қа еншілес компанияға берілген реттелген қарыздар бойынша талап ету құқығын берді.

Еншілес кәсіпорынның бақылау жоғалған күнгі активтері мен міндеттемелері былайша берілген:

	2020 жылғы 29 желтоқсан (аудиттелмеген) мың теңге
АКТИВТЕР	
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	12,243,520
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	304,624
Банктердегі шоттар мен депозиттер	56,931
Клиенттерге берілген кредиттер	112,189
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	248,808
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	852,272
Кейінге қалдырылған салық активтері	10,335
Басқа да активтер	123,828
Активтердің барлығы	13,952,507
МІНДЕТТЕМЕЛЕР	
Банктердің шоттары мен депозиттері	318,819
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	3,344,070
Басқа да тартылған қаражат	4,362,211
Жалдау бойынша міндеттемелер	913,849
Басқа да міндеттемелер	102,948
Міндеттемелердің барлығы	9,041,897
Шығарылған таза активтер	4,910,610
	Шығару күніне
Таза активтер мен еншілес кәсіпорынның міндеттемелері	(4,910,610)
Бұрын еншілес ұйымға қатысты танылған гудвилл	(243,480)
Топішілік операциялардың әсері	(12,477)
Ақшалай қаражатпен төленген, алынған өтем	3,035,284
Шығарудан болатын зиян	(2,131,283)
Ақша қаражатының шығып қалған сомасы	(12,189,850)
Реттелген қарыздар бойынша құқықтарды басқаға беруден алынған ақшалай өтем	4,348,059
Ақша қаражатының таза жылыстауы	(4,806,507)

Еншілес кәсіпорынның қызметі нәтижелерінің 2020 жылғы пайдаға әсері 552,161 мың теңге мөлшерінде зиянды құрады.

5 Пайыздық кірістер және шығыстар

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер		
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын клиенттерге берілген кредиттер	104,931,089	106,404,931
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	6,925,348	10,236,988
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	6,407,648	4,863,382
«Кері репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	1,412,710	1,084,689
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	893,668	828,524
Банктердегі шоттар мен депозиттер	15,564	43,302
Басқа да қаржылық активтер	255,935	
	120,841,962	123,461,816
Басқа да пайыздық кірістер		
Клиенттерге берілген, әділ құны бойынша бағаланатын кредиттер	634,549	828,752
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	7,844	-
	121,484,355	124,290,568
Пайыздық шығыстар		
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	(46,262,778)	(46,366,814)
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(10,375,143)	(10,754,453)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(2,114,971)	(3,710,176)
Басқа да тартылған қаражат	(868,802)	(1,296,171)
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	(566,604)	(1,206,181)
Жалдау бойынша міндеттемелер	(317,914)	(369,960)
Банктердің шоттары мен депозиттері	(6,167)	-
	(60,512,379)	(63,703,755)
	60,971,976	60,586,813

6 Комиссиялық кірістер мен шығыстар

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Агенттік қызметтер	14,776,266	26,273,578
Төлем карталарына қызмет көрсету	5,670,134	4,729,632
Есеп айырысу операциялары	2,040,839	2,151,417
Ақша қаражатын алу	1,358,426	1,257,512
Кепілдіктер мен аккредитивтер шығару	792,503	1,066,908
Кастодиандық қызметтер	38,480	48,222
Инкассация қызметтері	28,246	32,525
Басқалары	592,486	585,044
	25,297,380	36,144,838
Комиссиялық шығыстар		
Төлем карталарына қызмет көрсету	(4,902,292)	(4,568,425)
Есеп айырысу операциялары	(628,159)	(764,632)
Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталық пен кредит бюросының қызметтері	(387,046)	(433,247)
Ақша қаражатын алу	(258,261)	(208,049)
Кастодиандық қызметтер	(67,277)	(229,250)
Бағалы қағаздармен операциялар	(52,299)	(30,008)
Басқалары	(140,781)	(43,295)
	(6,436,115)	(6,276,906)
	18,861,265	29,867,932

7 Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза залал

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Әділ құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер құнының өзгеруінен пайда	13,968	69,918
Өзгеруі кезең ішінде пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша таза іске асырылмаған залал	(1,690)	-
Өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша іске асырылған таза залал	(511,379)	(2,584,765)
	(499,101)	(2,514,847)

8 Шетел валютасымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Дилингтік операциялар, нетто	7,341,807	5,477,083
Бағамдық айырма, нетто	904,313	(436,155)
	8,246,120	5,040,928

9 Борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған залалдар

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Клиенттерге берілген кредиттер (16-ескертпе)	45,429,321	48,479,189
Басқа да активтер (19-ескертпе)	1,486,588	1,860,127
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері (14-ескертпе)	3,347	4,546
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар (17-ескертпе)	860	3,975
Банктердегі шоттар мен депозиттер (15-ескертпе)	86	586
Ақша қаражаты мен олардың баламалары (13-ескертпе)	(41,230)	53,587
	46,878,972	50,402,010

10 Қызметкерлерге жұмсалатын шығыстар

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Жалақы, сыйлықақы мен тиісті салықтар	18,985,368	20,410,115
Қызметкерлерге жұмсалатын басқа шығыстар	830,787	916,837
	19,816,155	21,326,952

11 Басқа да жалпы және әкімшілік шығыстар

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Тозу және амортизация	2,943,010	3,193,634
Байланыс және ақпараттық қызметтер	2,543,336	2,670,392
Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің амортизациясы	1,647,512	1,583,373
Табыс салығынан басқа салықтар	1,088,788	1,138,432
Күзет	825,861	805,400
Жөндеу және қызмет көрсету	710,592	685,859
Кәсіби қызметтер	446,858	782,221
Жарнама және маркетинг	353,855	751,493
Инкассация қызметтері	275,334	248,812
Операциялық жалдау бойынша шығыстар	223,746	178,383
Кеңсе тауарлары	192,471	273,502
Іссапар шығыстары	121,254	243,628
Көлік шығыстары	78,725	74,616
Сактандыру	72,545	210,525
Басқалары	1,305,772	1,278,779
	12,829,659	14,119,049

12 Табыс салығы бойынша шығыс

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс		
Ағымдағы кезең	4,044	1,048
Өткен кезеңдер үшін ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстарды түзету	761	-
	4,805	1,048
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыс		
Мезгілдік айырмалардың туындауы мен қайта қалпына келуі	472,345	1,987,220
Табыс салығы бойынша шығыстың барлығы	477,150	1,988,268

2020 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20% құрады (2019 жылы: 20%).

31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы салықтың тиімді мөлшерлемесінің есебі:

	2020 ж. мың тенге	%	2019 ж. мың тенге	%
Салық салғанға дейінгі пайда	7,264,930		6,480,381	
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	1,452,986	20.00	1,296,076	20.00
Бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын кірістер	(2,629,802)	(36.20)	(3,013,901)	(46.51)
Өткен кезеңдер үшін ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстарды түзету	761	0.01	-	-
Құнсызданудан болған зияндар	513,588	7.07	2,034,350	31.39
Шегерілмейтін шығыстар / (Салық салынбайтын кірістер)	1,139,617	15.69	1,671,743	25.80
	477,150	6.57	1,988,268	30.68

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

Шоғырландырылған қаржылық есепте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салынатын базаны есептеу мақсатында пайдаланылатын сомалардың арасындағы туындайтын уақытша айырмалар 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған таза салықтық міндеттемелердің туындауына әкеп соғады.

2017 жылы пайда болған алдағы кезеңдерге ауыстырылған салық шығынын пайдалану мерзімі 2027 жылғы 31 желтоқсанда аяқталады. 2020 жыл ішінде Топ 8,964,424 мың теңге сомасына салық шығынын пайдаланды (2019 жылы: 13,600,586 мың теңге). Табыс салығы бойынша салық салынатын базаның мөлшерін азайтатын қалған уақытша айырмаларды пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасымен шектелмеген.

2020 жылғы 31 желтоқсанда және 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде уақытша айырмалардың мәнінің өзгерісі келесі түрде берілуі мүмкін:

2020 ж. мың теңге	2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында танылған	Капиталда танылған	Еншілес кәсіпорын- ның шығуынан болатын әсер	2020 жылғы 31 желтоқсан- дағы жағдай бойынша қалдық
Клиенттерге берілген кредиттер	87,413	1,023,540	(9,819)	-	1,101,134
Негізгі қаражат	(1,018,737)	(57,845)	(625)	(7,666)	(1,084,873)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын және амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	533	-	(2,168)	-	(1,635)
Басқа да активтер	60,094	(38,886)	-	-	21,208
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар	(20,553,556)	508,267	-	-	(20,045,289)
Кепілдіктер	46,459	(40,581)	(3,209)	(2,669)	-
Басқа да міндеттемелер	375,238	(51,186)	(2,976)	-	321,076
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	(596,916)	108,229	-	-	(488,687)
Жалдау бойынша міндеттемелер	635,586	(79,001)	-	-	556,585
Банктердегі депозиттер мен шоттар бойынша төлеуге сыйақы	1,730	(1,688)	-	-	42
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығындары	15,351,926	(1,843,194)	-	-	13,508,732
	(5,610,230)	(472,345)	(18,797)	(10,335)	(6,111,707)
2019 ж. мың теңге	2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында танылған	Капиталда танылған	ХҚЕС (IFRS) 16 көшу әсері	2020 жылғы 31 желтоқсан- дағы жағдай бойынша қалдық
Клиенттерге берілген кредиттер	92,918	(22,677)	17,172	-	87,413
Негізгі қаражат	(1,048,705)	29,064	904	-	(1,018,737)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын және амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	-	-	533	-	533
Басқа да активтер	21,817	38,277	-	-	60,094
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар	(20,979,896)	426,340	-	-	(20,553,556)
Кепілдіктер	-	44,641	1,818	-	46,459
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	192,706	176,853	5,679	-	375,238
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	102,624	-	(699,540)	(596,916)
Банктердегі депозиттер мен шоттар бойынша төлеуге сыйақы	-	(63,954)	-	699,540	635,586
Басқа да міндеттемелер	-	1,730	-	-	1,730
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығындары	18,072,044	(2,720,118)	-	-	15,351,926
	(3,649,116)	(1,987,220)	26,106	-	(5,610,230)

13 Ақша қаражаты мен олардың баламалары

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Кассадағы ақша қаражаты	30,098,896	36,970,584
ҚРҰБ және РФОБ-ғы «Ностро» түріндегі шоттар	143,104,232	83,882,592
Басқа банктердегі «Ностро» түріндегі шоттар		
- «АА-»-дан «АА+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	26,057,564	18,552,020
- «А-»-дан «А+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	1,732,281	286,347
- «BBB-»-дан «BBB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	7,657,089	5,217,457
- «BB-»-дан «BB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	551,617	1,816,612
- «B-»-дан «B+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	77,391	56,158
- кредит рейтингісі берілмеген	302,525	102,325
Басқа банктердегі «Ностро» түріндегі шоттардың барлығы	36,378,467	26,030,919
ҚРҰБ және РФОБ-ғы мерзімді депозиттер	95,189,422	65,349,182
Басқа банктердегі мерзімді депозиттер		
- «BBB-»-дан «BBB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	1,124,115	-
- «BB-»-дан «BB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	-	1,848,000
- «BB-»-дан «BB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	-	4,317,691
Басқа банктердегі мерзімді депозиттердің барлығы	1,124,115	6,165,691
«Кері репо» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек		
- «BBB-»-дан «BBB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	-	3,416,233
- кредит рейтингісі берілмеген*	-	4,000,001
Болжалды кредиттік зияндарға резервті шегергенге дейінгі ақша қаражаты мен олардың баламаларының барлығы	305,895,132	225,815,202
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв	(1,523)	(55,794)
Ақша қаражаты мен олардың баламаларының барлығы	305,893,609	225,759,408

* Осы дебиторлық берешек Қазақстан қор биржасында жүзеге асырылған "кері репо" мәмілелері болып табылады

Кредит рейтингілері «Fitch» рейтингілік агенттігінің стандарттарына сәйкес немесе басқа халықаралық рейтингілік агенттіктерінің осыған ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған.

Барлық ақша қаражаты мен олардың баламалары кредиттік тәуекелдің 1 Деңгейіне жатқызылған.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың 2 банкі бар (2019 жыл: 2 банк), олардың шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтары меншікті капиталдың 10%-ынан асады. Аталмыш контрагенттердің қалдықтарының жиынтық көлемі 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 264,351,218 мың теңгені құрайды (2019 жыл: 160,841,688 мың теңге).

2020 және 2019 жылдары Топ Қазақстан қор биржасындағы контрагенттермен, сондай-ақ «БЕКҰ» ҰҚО» АҚ-пен «кері репо» келісінмін жасасты. Бұл келісімдер Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің қазынашылық міндеттемелерімен, ҚРҰБ дисконттық ноталарымен, сондай-ақ Ресей Федерациясының федералдық қарыз облигацияларымен қамтамасыз етілген. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «кері репо» аяқталмаған мәмілелер болған жоқ (2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «кері репо» келісімдерін қамтамасыз ету ретінде жүретін қаржылық активтердің әділ құны 7,672,955 мың теңгені құрады).

Минималды резервтерге қойылатын талаптар

Минималды резервті талаптар ҚРҰБ шығарған нормативтік актілерге сәйкес банктердің міндеттемелерінің түрлі топтарының анықталған қатынасының жалпы сомасы ретінде есептеледі. Банктер резервтік активтердің орташа мөлшерін ұстау жолымен (ең төменгі резервтік талаптарды айқындау кезеңіндегі ең төменгі резервтік талаптардың орташа мөлшерінің 50 (елу) пайызынан аспайтын мөлшердегі ұлттық валютадағы кассадағы ақша қаражаты және ҚРҰБ-дағы шоттардағы ұлттық валютадағы қалдықтар) орташа минималдық талаптарға тең немесе асырылатын осы талаптарды орындауға міндетті. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша минималдық резервтің сомасы 17,384,894 мың теңгені (2019 жылы 31 желтоқсанда: 14,395,261 мың теңге) құрады.

14 Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Топтың меншігінде болып табылатындар		
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің мемлекеттік қазынашылық облигациялары	78,512,607	23,271,216
ҚРҰБ дисконттық ноталары	2,869,489	61,219,618
АҚШ мемлекеттік қазынашылық облигациялары	-	15,797,007
<i>Даму банктірінің облигациялары</i>		
Азия даму банкінің облигациялары	2,941,833	
<i>Корпоративтік облигациялар</i>		
«BBB-»-дан «BBB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	7,262,473	1,006,092
«B-»-дан «B+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	2,498,175	2,487,550
	94,084,577	103,781,483

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша болжамды кредиттік зияндарға арналған резерв 44,185 мың теңгені құрады (2019 жылғы 1 қаңтарға: 41,157 мың теңге).

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын барлық қаржы активтері 1-сатыға жатады.

Кредиттік рейтингтер "Fitch" рейтинг агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтинг агенттіктерінің осыған ұқсас стандарттарына сәйкес берілген.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері мерзімі де өтпеді, құнсызданған да жоқ.

15 Банктердегі шоттар мен депозиттер

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
РФОБ-ғы міндетті резерв	-	38,574
Мерзімді депозиттер		
- ҚРҰБ-ғы шартты депозит	37,283,936	2,554,172
- «АА-»-дан «АА+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	1,503,613	838,875
- «А-»-дан «А+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	2,287,380	2,069,760
- «В-»-дан «В+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	1,707,699	-
- кредит рейтингісі берілмеген	66,000	49,000
Мерзімді депозиттердің барлығы	42,848,628	5,511,807
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резервті шегергенге дейінгі банктердегі шоттар мен депозиттердің барлығы	42,848,628	5,550,381
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв	(1,423)	(1,214)
Банктердегі шоттар мен депозиттердің барлығы	42,847,205	5,549,167

Кредит рейтингтері «Fitch» рейтингілік агенттігінің стандарттарына сәйкес немесе басқа халықаралық рейтингілік агенттіктерінің осыған ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі шоттар мен депозиттер кредиттік тәуекелдің 1 деңгейінің сатысына жатады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ-ғы шартты депозитке «ҚОҚ» АҚ, «ҚДБ» АҚ пен «ДАМУ» «КДҚ» АҚ-тың арасында жасалған "Қазақстандық орнықтылық қоры" АҚ-тан («ҚОҚ» АҚ) алған 35,286,125 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 0 теңге), «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-тан («ҚДБ» АҚ) алған 993,042 мың теңге және «ДАМУ» «Кәсіпкерлікті дамыту қорынан» («ДАМУ» «КДҚ» АҚ) алған 1,004,769 мың (2019 жылы 31 желтоқсанда: 854,723 мың теңге) мөлшеріндегі теңге мөлшеріндегі қаражат енеді. Қаражат шағын және орташа кәсіпорындарға арнайы жеңілдікті талаптарда бөлінетін болады. Осы қаражат «ҚДБ» АҚ, «ҚОҚ» АҚ және «ДАМУ» «КДҚ» АҚ мақұлдағаннан кейін ғана тиісінше, шартты депозиттен алынуы мүмкін.

"ҚОҚ" АҚ қаражаты ҚРҰБ-ның 2020 жылғы 19 наурыздағы № 39 қаулысымен бекітілген шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне жеңілдікпен кредит беру бағдарламасы шеңберінде тартылды. Қаражаттың нысаналы мақсаты-төтенше жағдайдың енгізілуінен зардап шеккен шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін 12 айдан аспайтын мерзімге (бірақ 2021 жылғы 31 желтоқсанның кешіктірмей) жылдық 8% - ға дейінгі мөлшерлемесмен айналым қаражатын толықтыруға қаржыландыру. Бағдарламаның талаптарына сәйкес қарыздарды өтеуден түскен қаражат ағымдағы шотқа қайтарылады және "ҚОҚ" АҚ мақұлдағаннан кейін ғана шартты депозиттен алынуы мүмкін.

Келесі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін банктердегі шоттар мен депозиттер бойынша болжалды кредиттік зияндарға резерв өзгеруінің талдауы келтірілген:

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын банктердегі шоттар мен депозиттер	1-саты мың, теңге	Барлығы мың, теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	1,214	1,214
Зияндар бойынша бағалау резервінің таза өзгеруі	86	86
Бағамдық айырмалар мен басқа да өзгерістер	123	123
Жыл аяғындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	1,423	1,423

Келесі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін банктердегі шоттар мен депозиттер бойынша болжалды кредиттік зияндарға резерв өзгеруінің талдауы келтірілген:

Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын банктердегі шоттар мен депозиттер	1-саты мың, теңге	Барлығы мың, теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	638	638
Зияндар бойынша бағалау резервінің таза өзгеруі	586	586
Бағамдық айырмалар мен басқа да өзгерістер	(10)	(10)
Жыл аяғындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	1,214	1,214

Банктердегі шоттар мен депозиттерді шоғырландыру

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ҚРҰБ-тан басқа шоттары мен депозиттері меншікті капиталдың 10%-ынан асатын банктерде қалдықтары жоқ (2019 жылы: болмаған).

16 Клиенттерге берілген кредиттер

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер		
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	211,498,310	208,744,751
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	13,254,381	18,102,814
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	224,752,691	226,847,565
Жеке клиенттерге берілген кредиттер		
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар	269,122,585	336,964,227
Жеке шарттардағы бағдарламалы емес несиелер	167,638,429	173,750,608
Ипотекалық кредиттер	11,637,155	12,370,903
Жеке шарттардағы бағдарламалы емес несиелер	6,381,350	7,544,532
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер	3,311,473	4,289,175
«Бизнес Авто» бағдарламасы бойынша кредиттер	2,501,937	-
Жеке клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	460,592,929	534,919,445
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резервті шегергенге дейінгі амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер	685,345,620	761,767,010
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв	(127,521,016)	(125,068,984)
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резервті шегергенге дейінгі амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	557,824,604	636,698,026
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер		
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	4,608,253	8,079,667
Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер		
Ипотекалық кредиттер	-	10,313
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	4,608,253	8,089,980
Клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	562,432,857	644,788,006

Төмендегі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы клиенттерге берілген кредиттердің кластары бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резервтің өзгерістерінің талдауы берілген:

мың теңге	1-саты	2-саты	3-саты	РОСІ	Барлығы
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын клиенттерге берілген кредиттер					
Жыл басындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	19,895,077	1,801,229	102,952,832	419,846	125,068,984
1-сатыға ауыстыру	5,787,213	(2,541,684)	(3,245,529)	-	-
2-сатыға ауыстыру	(3,221,445)	6,462,876	(3,241,431)	-	-
3-сатыға ауыстыру	(1,161,651)	(6,016,439)	7,178,090	-	-
Зияндар бойынша бағалау резервінің таза өзгеруі *	(15,792,986)	9,531,477	39,753,192	534,521	34,026,204
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	11,403,117	-	-	-	11,403,117
Тану тоқтатылған қаржы активтері **	-	-	-	-	-
(Кредиттерді есептен шығару/бұрынырақ есептен шығарылған кредиттерді қалпына келтіру	-	-	(44,788,749)	(419,581)	(45,208,330)
Болжалды кредиттік зияндардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	-	-	1,970,152	154,897	2,125,049
РОСІ-активтерді тану	-	-	(266,517)	-	(266,517)
Еншілес ұйымның шығуы	(11)	(795)	(11,705)	-	(12,511)
Бағамдық айырмалар және өзге де өзгерістер	(179,193)	816,578	(252,365)	-	385,020
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	16,730,121	10,053,242	100,047,970	689,683	127,521,016

* Тәуекел модельдеріндегі/параметрлеріндегі өзгерістерді қоса алғанда, өтеу (оның ішінде мерзімінен бұрын өтеу) әсері.

** Өтеу (оның ішінде мерзімінен бұрын өтеу) әсерін қоспағанда.

мың теңге	1-саты	2-саты	3-саты	РОСІ	Барлығы
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын клиенттерге берілген кредиттер – корпоративтік клиенттер					
Жыл басындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	1,781,217	548,741	49,464,179	419,846	52,213,983
1-сатыға ауыстыру	516	(516)	-	-	-
2-сатыға ауыстыру	-	-	-	-	-
3-сатыға ауыстыру	(65,293)	(138,693)	203,986	-	-
Зияндар бойынша бағалау резервінің таза өзгеруі *	(712,086)	5,510,188	16,280,805	439,851	21,518,758
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	317,137	-	-	-	317,137
Тану тоқтатылған қаржы активтері **	-	-	-	-	-
Кредиттерді есептен шығару	-	-	(18,005,837)	(462,633)	(18,468,470)
Болжалды кредиттік зияндардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	-	-	1,612,908	154,023	1,766,931
РОСІ-активтерді тану	-	-	(1,162)	-	(1,162)
Еншілес ұйымның шығуы	(11)	(795)	(11,705)	-	(12,511)
Бағамдық айырмалар және өзге де өзгерістер	394,491	73,325	(304,589)	-	163,227
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	1,715,971	5,992,250	49,238,585	551,087	57,497,893

мың теңге	1-саты	2-саты	3-саты	POCI	Барлығы
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын клиенттерге берілген кредиттер					
Жыл басындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	18,113,860	1,252,488	53,488,653	-	72,855,001
1-сатыға ауыстыру	5,786,697	(2,541,168)	(3,245,529)	-	-
2-сатыға ауыстыру	(3,221,445)	6,462,876	(3,241,431)	-	-
3-сатыға ауыстыру	(1,096,358)	(5,877,746)	6,974,104	-	-
Зияндар бойынша бағалау резервінің таза өзгеруі *	(15,080,900)	4,021,289	23,472,387	94,670	12,507,446
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	11,085,980	-	-	-	11,085,980
Тану тоқтатылған қаржы активтері **	-	-	-	-	-
(Кредиттерді есептен шығару/бұрынырақ есептен шығарылған кредиттерді қалпына келтіру	-	-	(26,782,912)	43,052	(26,739,860)
Болжалды кредиттік зияндардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	-	-	357,244	874	358,118
POCI-активтерді тану	-	-	(265,355)	-	(265,355)
Бағамдық айырмалар және өзге де өзгерістер	(573,684)	743,253	52,224	-	221,793
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	15,014,150	4,060,992	50,809,385	138,596	70,023,123

* Тәуекел модельдеріндегі/параметрлеріндегі өзгерістерді қоса алғанда, өтеу (оның ішінде мерзімінен бұрын өтеу) әсері.

** Өтеу (оның ішінде мерзімінен бұрын өтеу) әсерін қоспағанда.

Төмендегі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы клиенттерге берілген кредиттердің кластары бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резервтің өзгерістерінің талдауы берілген:

мың теңге	1-саты	2-саты	3-саты	POCI	Барлығы
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын клиенттерге берілген кредиттер					
Жыл басындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	15,690,502	1,341,888	77,741,948	407,605	95,181,943
1-сатыға ауыстыру	3,290,557	(1,716,270)	(1,574,287)	-	-
2-сатыға ауыстыру	(1,892,955)	2,959,892	(1,066,937)	-	-
3-сатыға ауыстыру	(371,494)	(1,193,166)	1,564,660	-	-
Зияндар бойынша бағалау резервінің таза өзгеруі *	(17,272,173)	328,947	46,902,926	(65,317)	29,894,383
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	20,459,083	-	-	-	20,459,083
Тану тоқтатылған қаржы активтері **	-	-	(1,874,277)	-	(1,874,277)
(Кредиттерді есептен шығару/бұрынырақ есептен шығарылған кредиттерді қалпына келтіру	-	-	(17,871,963)	(148,578)	(18,020,541)
Болжалды кредиттік зияндардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	-	-	2,049,535	226,136	2,275,671
POCI-активтерге аудару	-	-	(3,300,802)	-	(3,300,802)
Бағамдық айырмалар және өзге де өзгерістер	(8,443)	79,938	382,029	-	453,524
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	19,895,077	1,801,229	102,952,832	419,846	125,068,984

* Тәуекел модельдеріндегі/параметрлеріндегі өзгерістерді қоса алғанда, өтеу (оның ішінде мерзімінен бұрын өтеу) әсері.

** Өтеу (оның ішінде мерзімінен бұрын өтеу) әсерін қоспағанда.

мың теңге	1-саты	2-саты	3-саты	POCI	Барлығы
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын клиенттерге берілген кредиттер – корпоративтік клиенттер					
Жыл басындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі					
1-сатыға ауыстыру	1,345,223	565,665	35,170,394	407,605	37,488,887
2-сатыға ауыстыру	842,604	(507,520)	(335,084)	-	-
3-сатыға ауыстыру	(738,592)	794,412	(55,820)	-	-
Зияндар бойынша бағалау резервінің таза өзгеруі *	-	(49,983)	49,983	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	(68,946)	(239,001)	31,695,096	(65,317)	31,321,832
Тану тоқтатылған қаржы активтері **	366,573	-	-	-	366,573
Кредиттерді есептен шығару	-	-	(1,931,403)	-	(1,931,403)
Болжалды кредиттік зияндардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	-	-	(13,010,947)	(148,578)	(13,159,525)
POCI-активтерге аудару	-	-	937,787	226,136	1,163,923
Бағамдық айырмалар және өзге де өзгерістер	-	-	(3,300,802)	-	(3,300,802)
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	34,355	(14,832)	244,975	-	264,498
	1,781,217	548,741	49,464,179	419,846	52,213,983
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын клиенттерге берілген кредиттер					
Жыл басындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі					
1-сатыға ауыстыру	14,345,279	776,223	42,571,554	-	57,693,056
2-сатыға ауыстыру	2,447,953	(1,208,750)	(1,239,203)	-	-
3-сатыға ауыстыру	(1,154,363)	2,165,480	(1,011,117)	-	-
Зияндар бойынша бағалау резервінің таза өзгеруі *	(371,494)	(1,143,183)	1,514,677	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	(17,203,227)	567,948	15,207,830	-	(1,427,449)
Тану тоқтатылған қаржы активтері **	20,092,510	-	-	-	20,092,510
Кредиттерді есептен шығару	-	-	57,126	-	57,126
Болжалды кредиттік зияндардың келтірілген құнына қатысты дисконтты босату	-	-	(4,861,016)	-	(4,861,016)
Бағамдық айырмалар және өзге де өзгерістер	-	-	1,111,748	-	1,111,748
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв көлемі	(42,798)	94,770	137,054	-	189,026
	18,113,860	1,252,488	53,488,653	-	72,855,001

* Тәуекел модельдеріндегі/параметрлеріндегі өзгерістерді қоса алғанда, өтеу (оның ішінде мерзімінен бұрын өтеу) әсері.

** Өтеу (оның ішінде мерзімінен бұрын өтеу) әсерін қоспағанда.

2020 жыл ішінде Топ 45,208,330 мың теңге сомадағы кредиттерді есептен шығарды, бұл 3 сатыға және РОСІ-активтерге жатқызылған кредиттер бойынша залалдар бойынша бағалау резервінің азаюына әкелді (2019 жылы: 18,020,541 мың теңге).

Жыл ішінде берілген кредиттердің едәуір көлемі бөлшек кредиттер портфелінің жалпы баланстық құнының 359,931,646 мың теңгеге (2019 жылы: 533,197,480 мың теңге) өсуіне себепші болды, 12 айлық негізде бағаланатын залалдарға арналған резервтің тиісінше ұлғаюы 11,403,117 мың теңгені (2019 жылы: 20,459,083 мың теңге) құрады.

Жыл ішінде өтелген кредиттердің едәуір көлемі кредиттер портфелінің жалпы баланстық құнының 507,207,288 мың теңгеге (2019 жылы: 583,503,640 мың теңге) төмендеуіне себепші болды, шығындарға арналған резервтің тиісінше төмендеуі 26,003,556 мың теңгені (2019 жылы: 29,292,383 мың теңге) құрады.

Құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтерін бастапқы тану кезінде дисконтталмаған болжалды кредиттік зияндар сомасы 2019 жылы 2,852,225 мың теңгені құрады.

Келесі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер бойынша кредиттік өнімдердің түрлері туралы ақпарат берілген:

	Болжалды кредиттік зияндар резервін шегергенге дейінгі кредит көлемі мың теңге	Болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв мың теңге	Баланстық құны мың теңге
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер			
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	211,498,310	(53,158,956)	158,339,354
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	13,254,381	(4,338,937)	8,915,444
Жеке клиенттерге берілген кредиттер			
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар	269,122,585	(58,207,915)	210,914,670
Автомобиль сатып алуға кредиттер	167,638,429	(7,318,294)	160,320,135
Ипотекалық кредиттер	11,637,155	(1,593,826)	10,043,329
Жеке шарттардағы бағдарламалы емес неселер	6,381,350	(1,352,974)	5,028,376
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер	3,311,473	(1,347,446)	1,964,027
«Бизнес Авто» бағдарламасы бойынша кредиттер	2,501,937	(202,668)	2,299,269
Клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	685,345,620	(127,521,016)	557,824,604

Келесі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер бойынша кредиттік өнімдердің түрлері туралы ақпарат берілген:

	Болжалды кредиттік зияндар резервін шегергенге дейінгі кредит көлемі мың теңге	Болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв мың теңге	Баланстық құны мың теңге
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер			
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттер	208,744,751	(47,173,154)	161,571,597
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттер	18,102,814	(5,040,829)	13,061,985
Жеке клиенттерге берілген кредиттер			
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар	336,964,227	(55,480,152)	281,484,075
Автомобиль сатып алуға кредиттер	173,750,608	(11,094,205)	162,656,403
Жеке шарттардағы бағдарламалы емес неселер	12,370,903	(2,227,840)	10,143,063
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер	7,544,532	(2,759,203)	4,785,329
Ипотекалық кредиттер	4,289,175	(1,293,601)	2,995,574
Клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	761,767,010	(125,068,984)	636,698,026

(а) Клиенттерге берілген кредиттердің сапасы

мың теңге	12 айлық болжалды кредиттік зияндар	Кредиттік- құнсыздан- ған болып табыл- майтын активтер бойынша барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зияндар	Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зияндар	Бастапқы тану кезінде кредиттік- құнсыздан- ған активтер	Барлығы
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер – корпоративтік клиенттер					
Кредиттік тәуекелдің тек ішкі градациясы бар:					
Стандартты	14,754,098	-	-	-	14,754,098
Тәуекел деңгейі төмен	54,724,978	-	-	-	54,724,978
Орташа тәуекел деңгейімен	-	26,055,297	5,126,146	264,442	31,445,885
Жоғары тәуекел деңгейімен	-	-	68,288,429	-	68,288,429
Проблемалық	-	-	3,139,521	227,963	3,367,484
Тәуекел деңгейі жоғары, проблемалық	-	-	36,057,321	457,252	36,514,573
Рейтингсіз (ақша кепілімен)	2,402,863	-	-	-	2,402,863
Ірі кәсіпорындарға берілген кредиттердің барлығы	71,881,939	26,055,297	112,611,417	949,657	211,498,310
Зияндарға арналған бағалау резерві	(1,686,934)	(5,992,250)	(44,928,685)	(551,087)	(53,158,956)
Баланстық құны	70,195,005	20,063,047	67,682,732	398,570	158,339,354

Төмендегі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер сапасы туралы ақпарат берілген:

мың теңге	12 айлық болжалды кредиттік зияндар	Кредиттік- құнсыздан- ған болып табыл- майтын активтер бойынша барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зияндар	Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зияндар	Бастапқы тану кезінде кредиттік- құнсыздан- ған активтер	Барлығы
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер – шағын және орта кәсіпорындар					
Кредиттік тәуекелдің тек ішкі градациясы бар:					
Стандартты	3,226,628	-	-	-	3,226,628
Тәуекел деңгейі төмен	3,397,723	-	-	-	3,397,723
Орташа тәуекел деңгейі бар	-	-	526,866	-	526,866
Проблемалық	-	-	47,793	-	47,793
Тәуекел деңгейі жоғары, проблемалық	-	-	5,238,022	-	5,238,022
Рейтингсіз	479,169	-	42,640	-	521,809
Рейтингсіз (ақшаны кепілге берумен)	295,540	-	-	-	295,540
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттердің барлығы	7,399,060	-	5,855,321	-	13,254,381
Зияндарға арналған бағалау резерві	(29,037)	-	(4,309,900)	-	(4,338,937)
Баланстық құны	7,370,023	-	1,545,421	-	8,915,444

	12 айлық болжалды кредиттік зияндар	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зияндар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зияндар	Бастапқы тану кезінде кредиттік- құнсызданған активтер	Барлығы
мың теңге					
Автомобиль сатып алуға кредиттер					
Мерзімі кешіктірілмегендер	142,088,181	5,915,738	7,929,520	46	155,933,485
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	3,243,008	1,653,132	1,049,700	-	5,945,840
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	498,102	434,810	-	932,912
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	1,284,827	-	1,284,827
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	590,150	-	590,150
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	2,951,215	-	2,951,215
	145,331,189	8,066,972	14,240,222	46	167,638,429
Зияндарға арналған бағалау резерві	(1,598,338)	(555,586)	(5,164,324)	(46)	(7,318,294)
Автомобиль сатып алуға кредиттер, нетто	143,732,851	7,511,386	9,075,898	-	160,320,135
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер					
Мерзімі кешіктірілмегендер	190,771,309	10,013,294	20,864,352	-	221,648,955
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	6,886,775	3,130,975	1,658,332	-	11,676,082
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	2,632,761	865,869	-	3,498,630
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	46,363	10,439,400	-	10,485,763
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	4,297,627	-	4,297,627
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	17,515,528	-	17,515,528
	197,658,084	15,823,393	55,641,108	-	269,122,585
Зияндарға арналған бағалау резерві	(13,199,150)	(3,406,523)	(41,602,242)	-	(58,207,915)
Баланстық құны	184,458,934	12,416,870	14,038,866	-	210,914,670
Жеке шарттардағы бағдарламалы емес несиелер					
Мерзімі кешіктірілмегендер	3,677,554	-	170,430	234,903	4,082,887
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	53,242	-	53,242
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	2,245,221	-	2,245,221
	3,677,554	-	2,468,893	234,903	6,381,350
Зияндарға арналған бағалау резерві	(12,597)	-	(1,288,883)	(51,494)	(1,352,974)
Баланстық құны	3,664,957	-	1,180,010	183,409	5,028,376
Ипотекалық кредиттер					
Мерзімі кешіктірілмегендер	8,128,428	554,251	472,988	121,602	9,277,269
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	109,023	83,841	159,258	7,028	359,150
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	37,831	181,375	37,115	256,321
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	132,552	-	132,552
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	166,599	-	166,599
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	1,445,264	-	1,445,264
	8,237,451	675,923	2,558,036	165,745	11,637,155
Зияндарға арналған бағалау резерві	(84,016)	(34,742)	(1,388,266)	(86,802)	(1,593,826)
Баланстық құны	8,153,435	641,181	1,169,770	78,943	10,043,329
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер					
Мерзімі кешіктірілмегендер	1,106,996	182,523	585,818	424	1,875,761
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	528	44,521	54,295	-	99,344
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	5,895	42,836	-	48,731
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	3,160	4,487	-	7,647
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	41,265	-	41,265
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	1,238,725	-	1,238,725
	1,107,524	236,099	1,967,426	424	3,311,473
Зияндарға арналған бағалау резерві	(16,723)	(61,963)	(1,268,506)	(254)	(1,347,446)
Баланстық құны	1,090,801	174,136	698,920	170	1,964,027
«Бизнес Авто» бағдарламасы бойынша кредиттер					
Мерзімі кешіктірілмегендер	2,083,443	13,171	399,860	-	2,496,474
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	5,463	-	-	-	5,463
	2,088,906	13,171	399,860	-	2,501,937
Зияндарға арналған бағалау резерві	(103,326)	(2,178)	(97,164)	-	(202,668)
Баланстық құны	1,985,580	10,993	302,696	-	2,299,269

Төмендегі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер сапасы туралы ақпарат берілген:

мың теңге	12 айлық	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша барлық мерзім ішінде	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша барлық мерзім ішінде	Бастапқы тану кезінде	Барлығы
	болжалды кредиттік зияндар	кредиттік зияндар	кредиттік зияндар	кредиттік-құнсызданған активтер	
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер – корпоративтік клиенттер					
Кредиттік тәуекелдің тек ішкі градациясы бар:					
Стандартты	10,466,004	-	-	-	10,466,004
Тәуекел деңгейі төмен	50,943,309	-	-	-	50,943,309
Орташа тәуекел деңгейі бар	209,614	90,457,813	-	-	90,667,427
Проблемалық	-	-	4,230,467	103,696	4,334,163
Тәуекел деңгейі жоғары, проблемалық	-	-	51,413,963	919,885	52,333,848
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттердің барлығы					
Зияндарға арналған бағалау резерві	61,618,927 (1,688,469)	90,457,813 (546,172)	55,644,430 (44,518,667)	1,023,581 (419,846)	208,744,751 (47,173,154)
Баланстық құны	59,930,458	89,911,641	11,125,763	603,735	161,571,597

мың теңге	12 айлық	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша барлық мерзім ішінде	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша барлық мерзім ішінде	Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған активтер	Барлығы
	болжалды кредиттік зияндар	болжалды кредиттік зияндар	болжалды кредиттік зияндар		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер – шағын және орта кәсіпорындар					
Кредиттік тәуекелдің тек ішкі градациясы бар:					
Стандартты	3,810,497	87,487	-	-	3,897,984
Тәуекел деңгейі төмен	3,788,944	42,008	-	-	3,830,952
Орташа тәуекел деңгейі бар	125,947	181,311	162,408	-	469,666
Проблемалық	-	-	107,910	-	107,910
Тәуекел деңгейі жоғары, проблемалық	-	-	8,262,997	-	8,262,997
Рейтингсіз	1,162,259	4,386	-	-	1,166,645
Рейтингсіз (ақша кепілімен)	366,660	-	-	-	366,660
Шағын және орта кәсіпорындарға берілген кредиттердің барлығы	9,254,307	315,192	8,533,315	-	18,102,814
Зияндарға арналған бағалау резерві	(92,748)	(2,569)	(4,945,512)	-	(5,040,829)
Баланстық құны	9,161,559	312,623	3,587,803	-	13,061,985

мың теңге	12 айлық болжалды кредиттік зияндар	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зияндар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша барлық мерзім ішінде болжалды кредиттік зияндар	Барлығы
Автомобиль сатып алуға кредиттер				
Мерзімі кешіктірілмегендер	151,457,692	691,337	2,138,332	154,287,361
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	5,926,528	523,685	1,360,916	7,811,129
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	961,706	631,356	1,593,062
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	2,151	843,241	845,392
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	864,314	864,314
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	8,349,350	8,349,350
	157,384,220	2,178,879	14,187,509	173,750,608
Зияндарға арналған бағалау резерві	(1,455,336)	(135,815)	(9,503,054)	(11,094,205)
Баланстық құны	155,928,884	2,043,064	4,684,455	162,656,403
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттер				
Мерзімі кешіктірілмегендер	268,979,725	1,107,206	5,407,295	275,494,226
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	13,905,122	578,753	1,965,850	16,449,725
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	4,765,095	1,618,632	6,383,727
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	42,479	5,993,928	6,036,407
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	8,116,386	8,116,386
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	24,483,756	24,483,756
	282,884,847	6,493,533	47,585,847	336,964,227
Зияндарға арналған бағалау резерві	(16,484,911)	(1,026,474)	(37,968,767)	(55,480,152)
Баланстық құны	266,399,936	5,467,059	9,617,080	281,484,075
Жеке шарттардағы бағдарламалы емес несиелер				
Мерзімі кешіктірілмегендер	2,428,660	1,220,037	20,140	3,668,837
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	-	-	-	-
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	-	-
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	-	-
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	3,453,275	3,453,275
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	422,420	422,420
	2,428,660	1,220,037	3,895,835	7,544,532
Зияндарға арналған бағалау резерві	(41,964)	(17,325)	(2,699,914)	(2,759,203)
Баланстық құны	2,386,696	1,202,712	1,195,921	4,785,329
Ипотекалық кредиттер				
Мерзімі кешіктірілмегендер	7,884,769	610,063	368,161	8,862,993
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	147,742	96,613	81,328	325,683
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	142,629	299,509	442,138
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	85,291	85,291
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	66,351	66,351
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	2,588,447	2,588,447
	8,032,511	849,305	3,489,087	12,370,903
Зияндарға арналған бағалау резерві	(82,381)	(60,323)	(2,085,136)	(2,227,840)
Баланстық құны	7,950,130	788,982	1,403,951	10,143,063
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер				
Мерзімі кешіктірілмегендер	2,752,689	61,196	7,972	2,821,857
30 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	31,792	-	-	31,792
30-89 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	1,893	-	1,893
90-179 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	-	-
180-360 күнге мерзімі кешіктірілгендер	-	-	797	797
360 күннен аса мерзімі кешіктірілгендер	-	-	1,432,836	1,432,836
	2,784,481	63,089	1,441,605	4,289,175
Зияндарға арналған бағалау резерві	(49,268)	(12,551)	(1,231,782)	(1,293,601)
Баланстық құны	2,735,213	50,538	209,823	2,995,574

(ә) Болжалды кредиттік зияндарды бағалау кезіндегі негізгі жорамалдар мен пайымдаулар**(i) Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер**

Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер бойынша болжалды кредиттік залалдарға арналған резервтің мөлшерін анықтау кезінде басшылар келесі болжамдарды жасаған:

- сатылған жағдайда кепілде тұрған меншіктің бастапқы бағаланған құнының 30% - 60% төмендеуі;
- кепіл жиынынан тұрақсыз кепіл түрлерін алып тастау;
- қамтамасыз етуді жүзеге асырудың түскен түсімді алу кезінде 36 айға дейін кешіктіру;
- қарыз алушының ішкі рейтингісінің деңгейіне байланысты кредиттік сапаны есепке алу бойынша 1-сатыға жатқызылған кредиттер бойынша PD деңгейі 0.88-26.06% құрады, кредиттік сапаның 2-сатысына жатқызылған кредиттер бойынша – 0.29-39.16%;
- жалпы баланстық құны меншікті капиталдың 0.2% кем, бірақ 180 млн. теңгеден аспайтын 1, 2 және 3-сатыға жатқызылған кредиттер бойынша LGD деңгейі 0% бастап 79.46% дейін құрады. Меншікті капиталдың жалпы баланстық құны 0.2% асатын 3-кезеңге жатқызылған кредиттер бойынша LGD деңгейі 0% бастап 100% дейін құрады.

Жоғарыда келтірілген бағалауларды өзгерту болжалды кредиттік залалдарға арналған резервтің көлеміне әсер етуі мүмкін. Мысалы, ағымдағы болжалды ақша ағынының құнының таза көлемі плюс/минус бір пайызға өзгергенде корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің болжалды кредиттік залалдарға арналған резервінің мөлшері 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,672,548 мың теңгеге төмен/жоғары болар еді.

(ii) Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер және ұжымдық негізде бағаланатын басқа да кредиттер

Топ бөлшек клиенттерге берілген кредиттер бойынша болжалды кредиттік залалдарға арналған резервтің мөлшерін кредиттердің осы түрлері бойынша нақты шеккен шығындардың өткен тәжірибесі негізінде бағалайды. Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер бойынша болжалды кредиттік залалдарға арналған резервтің мөлшерін анықтау кезінде басшылық қолданған айтарлықтай болжамдарға келесілер кіреді:

- нақты шеккен шығындар миграциясының деңгейі тұрақты және соңғы 5-8 жылда нақты шеккен шығындар миграциясының сызбасы негізінде анықталуы мүмкін; кредиттік сапаны есепке алу бойынша 1-сатыға жататын өнімдер топтары бойынша $Pd_{12\text{ ай}}$ деңгейі 5.67-15.32% құрады (ең төменгі мәні 5.67% "Автокредиттеу" өніміне сәйкес келеді және ең жоғарғы мәні 15.32% "UnCL" өніміне («Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар») сәйкес келеді), кредиттік сапаның 2-сатысына жататын PD_{lifeTime} деңгейі 30.70-48.58% құрады, біртекті бөлшек портфель өнімдерінің тобына байланысты (ең төменгі мәні 30.70% «PayRoll» өніміне («Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар») сәйкес келеді және ең жоғарғы мәні 48.58% «UnCL» өніміне («Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар») сәйкес келеді);
- қамтамасыз етілмеген кредиттерді қайтару коэффициенттері соңғы 5-8 жылдағы ақшалай қаржыны қайтарудың тарихи коэффициенттері негізінде есептеледі; 1 және 2-сатыдағы біртекті портфель өнімдері бойынша LGD деңгейі "Car" («Автокредит беру») өнімі бойынша 50.25% - дан (жалақы ақша кредиті) "POS" өнімі бойынша («Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар») 66.96% - ға дейін құрады. 3-сатыдағы біртекті портфель өнімдері бойынша "ШОБ бизнес авто" өнімі бойынша 23.46% - дан "Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар" өнімі бойынша 100% - ға дейін құрады»;
- сатылған жағдайда кепілде тұрған меншіктің жыл сайынғы бағаланған құнының 30% - 60% төмендеуі;
- қамтамасыз етуді жүзеге асырудан түскен түсімді алу 24 айға кешіктіріледі;
- сату мерзімін күтілетін мерзімнен аса созатын, қамтамасыз ету ретінде кепілге берілген машиналарды алып алу үшін айтарлықтай заңдық қиындықтар жоқ;

- автомобильдер алынды немесе айтарлықтай бұзылмай алынады немесе сақтандыру компаниялары өтейді және қызмет көрсету мен жеткіліксіз өтімділікке негізделген шығындарға дисконт шегергендегі есепті күнде қолданылатын нарықтық баға бойынша сатылады.

Жоғарыда келтірілген бағалауларды өзгерту болжалды кредиттік залалдарға арналған резервтің көлеміне әсер етуі мүмкін. Мысалы, ағымдағы болжалды ақша ағынының құнының таза көлемі плюс/минус бір пайызға өзгергенде корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің болжалды кредиттік залалдарға арналған резервінің мөлшері 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 11,717,094 мың теңгеге төмен/жоғары болар еді.

(б) Қамтамасыз етуді талдау

(i) Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер

Кестеде қамтамасыз ету және корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер бойынша кредиттің сапасын жоғарылатудың басқа құралдары туралы ақпарат келтірілген, қамтамасыз ету түрлері бойынша:

2020 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Клиенттерге берілген кредиттердің баланстық құны	Қамтамасыз етудің әділ құны - есеп беретін күнгі жағдайға сәйкес бағаланған қамтамасыз ету	Қамтамасыз етудің әділ құны - кредит берілген күнгі жағдайға сәйкес бағаланған қамтамасыз ету	Әділ құны анықталмаған
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер				
Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	43,077,940	41,813,820	1,264,120	-
Көлік құралдары	19,581,524	19,567,155	14,369	-
Корпоративтік кепілдіктер және жеке тұлғаларға кепілдіктер	5,513,711	-	-	5,513,711
Аяқталмаған құрылыс	-	-	-	-
Ақша қаражаттары және депозиттер	5,663,102	5,663,102	-	-
Сақтандыру	3,526,072	-	-	3,526,072
Айналымдағы тауарлар	2,538,151	2,538,151	-	-
Құрал-жабдықтар	1,657,282	1,657,282	-	-
Жер қойнауын пайдалануға құқықтар	354,181	354,181	-	-
Мүлік / ақша болашақта	65,398	65,398	-	-
Басқа қамтамасыз етулер	4,781	4,781	-	-
Қамтамасыз етусіз және кредитке қабілеттілікті күшейтудің өзге де құралдарынсыз	15,645,933	-	-	15,645,933
Құнсызданбаған кредиттердің барлығы	97,628,075	71,663,870	1,278,489	24,685,716
Кредиттік-құнсызданған кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	62,857,708	62,645,188	212,520	-
Аяқталмаған құрылыс	4,794,464	4,794,464	-	-
Құрал-жабдықтар	942,039	942,039	-	-
Корпоративтік кепілдіктер және жеке тұлғаларға кепілдіктер	474,720	-	-	474,720
Көлік құралдары	163,043	163,029	14	-
Басқа қамтамасыз етулер	71,281	71,281	-	-
Ақша қаражаттары және депозиттер	9,809	9,809	-	-
Қамтамасыз етусіз және кредитке қабілеттілікті күшейтудің өзге де құралдарынсыз	313,659	-	-	313,659
Кредиттік-құнсызданған кредиттердің барлығы	69,626,723	68,625,810	212,534	788,379
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	167,254,798	140,289,680	1,491,023	25,474,095
Әділ құны бойынша бағаланатын кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	4,608,253	4,608,253	-	-
Әділ құны бойынша бағаланатын корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	4,608,253	4,608,253	-	-
	171,863,051	144,897,933	1,491,023	25,474,095

2019 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Клиенттерге берілген кредиттердің баланстық құны*	Қамтамасыз етудің әділ құны - есеп беретін күнгі жағдайға сәйкес бағаланған қамтамасыз ету	Қамтамасыз етудің әділ құны - кредит берілген күнгі жағдайға сәйкес бағаланған қамтамасыз ету	Әділ құны анықталмаған
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттер				
Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	106,242,657	104,620,881	1,621,776	-
Көлік құралдары	16,548,054	16,545,282	2,772	-
Корпоративтік кепілдіктер және жеке тұлғаларға кепілдіктер	9,559,994	-	-	9,559,994
Аяқталмаған құрылыс	3,746,801	3,746,801	-	-
Айналымдағы тауарлар	3,157,676	3,157,676	-	-
Сактандыру	1,806,162	-	-	1,806,162
Ақша қаражаттары және депозиттер	1,063,342	1,063,342	-	-
Басқа қамтамасыз етулер	875,088	875,088	-	-
Құрал-жабдықтар	736,395	736,395	-	-
Жер қойнауын пайдалануға құқықтар	519,586	519,586	-	-
Қамтамасыз етусіз және кредитке қабілеттілікті күшейтудің өзге де құралдарынсыз	15,060,526	-	-	15,060,526
Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын кредиттердің барлығы	159,316,281	131,265,051	1,624,548	26,426,682
Кредиттік-құнсызданған кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	13,372,284	11,983,380	1,388,904	-
Құрал-жабдықтар	623,502	622,268	1,234	-
Басқа қамтамасыз етулер	436,468	436,468	-	-
Көлік құралдары	258,937	258,920	17	-
Корпоративтік кепілдіктер және жеке тұлғаларға кепілдіктер	118,913	-	-	118,913
Ақша қаражаттары және депозиттер	24,786	24,786	-	-
Айналымдағы тауарлар	5,725	5,725	-	-
Қамтамасыз етусіз және кредитке қабілеттілікті күшейтудің өзге де құралдарынсыз	476,686	-	-	476,686
Кредиттік-құнсызданған кредиттердің барлығы	15,317,301	13,331,547	1,390,155	595,599
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	174,633,582	144,596,598	3,014,703	27,022,281
Әділ құны бойынша бағаланатын кредиттер				
Жылжымайтын мүлік	8,041,284	8,041,284	-	-
Қамтамасыз етусіз және кредитке қабілеттілікті күшейтудің өзге де құралдарынсыз	38,383	-	-	38,383
Әділ құны бойынша бағаланатын корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	8,079,667	8,041,284	-	38,383
	182,713,249	152,637,882	3,014,703	27,060,664

Бұрын келтірілген кестелер артық қамтамасыз ету құнын жоққа шығарады.

3-кезеңнің құнсызданған кредиттеріне қатысты негізгі жол беру жылжымайтын мүлік түріндегі негіздегі қамтамасыз етуді бағалау болып табылады. Ол есепті күнге кірістер мен салыстырмалы сатылымдарға негізделген әдістерді біріктіру арқылы бағаланады. Топ қамтамасыз етудің маңызды және мамандандырылған түрлері үшін тәуелсіз бағалау компанияларын тартады.

Топтың кредит беру күніне қамтамасыз етудің әділ құны бойынша бағаланған және кейіннен қамтамасыз етудің құнын бағалау жүргізілмеген кредиттері, сондай-ақ қамтамасыз етудің әділ құны анықталмаған кредиттері бар. Кредиттердің бөлігі үшін қамтамасыз етудің әділ құны есептік күнгі жағдай бойынша белгіленген. Қамтамасыз етудің құны туралы ақпарат, егер бағалау жүргізілген болса, қандай күні бағалау жүргізілді, соған байланысты келтірілді.

Қамтамасыз етудің аралас түрлерімен қамтамасыз етілген кредиттер бойынша бағалау үшін барынша маңызды болып табылатын қамтамасыз ету ашылады. ШОБ қарыз алушыларының акционерлері сияқты жеке тұлғалардан алынған кепілдіктер мен кепілдер құнсыздану белгілерін бағалау мақсатында ескерілмейді. Осылайша, аталған кредиттер мен ішінара қамтамасыз етуі бар, қамтамасыз етуі жоқ кредиттердің бөлігі «Қамтамасыз етусіз және басқа нығайту құралдарсыз кредиттің сапасын арттыру» санатына жатқызылады.

Корпоративтік клиенттерге берілген мерзімі кешіктірілмеген және құнсызданбаған кредиттерді өндіру мүмкіндігі қамтамасыз етудің құнына қарағанда, қарыз алушының кредит қабілеттілігі дәрежесіне көбірек байланысты болады және Топ әрбір есептік күнгі жағдай бойынша бағалауды әрдайым жүргізе бермейді.

(ii) Бөлік клиенттерге берілген кредиттер

Ипотекалық кредиттер тиісті жылжымайтын тұрғын мүлікпен қамтамасыз етілген. Шағын бизнес кәсіпорындарының кредиттері жылжымайтын және жылжымалы мүлік кепілімен қамтамасыз етілген. Автомобиль сатып алуға берілген кредиттер тиісті автомобильдердің кепілімен қамтамасыз етілген. Ақшалай қарыздар ақшалай қаражатпен қамтамасыз етілген. Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық кредиттердің қамтамасыз етулері жоқ.

Ипотекалық кредиттер

Ипотекалық кредиттер портфелінің құрамына таза баланстық құны 1,097,395 мың теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 1,519,356 мың теңге), қамтамасыз етудің әділ құны тиісті кредиттердің таза баланстық құнынан аз кредиттер кіреді. Көрсетілген кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны 263,014 мың теңгені құрайды (2019 жылы 31 желтоқсанда: 349,898 мың теңге).

Басшылық таза баланстық құны 8,945,934 мың теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 8,623,707 мың теңге) ипотекалық кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны, ең аз дегенде тиісті кредиттердің есептік күнгі жағдай бойынша баланстық құнына тең болады деп есептейді.

Топ кредит берген күнгі қамтамасыз етудің бағалау құнын жылжымайтын мүлік объектілерінің бағдарлы өзгерістерін ескеріп, оның ағымдағы құнына дейін қайта қарайды. Топ құнсыздану белгілері туындаған жағдайда, жекелеген кредиттер бойынша әр жарты жыл сайын қамтамасыз етуді арнайы бағалауды жүргізеді.

Таза баланстық құны 2,982,828 мың теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 3,703,525 мың теңге) ипотекалық кредиттерге қатысты қамтамасыз етудің әділ құны кредит берілген күні белгіленген болатын және есептік күнгі жағдай бойынша кейінгі өзгерістерді ескеріп түзетілген жоқ.

Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер

Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер құрамына таза баланстық құны 248,142 мың теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 334,304 мың теңге) кредиттер кіреді, олар жеке қарыздардың таза баланстық құнына қарағанда аз мөлшердегі әділ құнның кепілімен қамтамасыз етілген. Көрсетілген кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны 38,335 мың теңгені құрайды (2019 жылы 31 желтоқсанда: 13,402 мың теңге).

Жеке кәсіпкерлік қызметкер берілген таза баланстық құны 1,715,885 мың теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 2,661,270 мың теңге) кредиттерге қатысты басшылық, қамтамасыз етудің әділ құны ең аз дегенде жеке қарыздардың есептік күнгі баланстық құнына тең болады деп есептейді.

Топ кредит берген күнгі қамтамасыз етудің бағалау құнын жылжымайтын мүлік объектілерінің бағдарлы өзгерістерін ескеріп, оның ағымдағы құнына дейін қайта қарайды. Топ құнсыздану белгілері туындаған жағдайда, жекелеген кредиттер бойынша әр жарты жыл сайын қамтамасыз етуді арнайы бағалауды жүргізеді.

Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген таза баланстық құны 153,467 мың теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 123,803 мың теңге) кредиттерге қатысты қамтамасыз етудің әділ құны кредит берілген күні белгіленген болатын және есептік күнгі жағдай бойынша кейінгі өзгерістерді ескеріп түзетілген жоқ.

Жеке шарттардағы бағдарламалы емес несиелер

Жеке шарттардағы бағдарламалы емес несиелер құрамына жекелеген кредиттердің таза баланстық құнына қарағанда аз мөлшердегі әділ құны бар кепілмен қамтамасыз етілген таза баланстық құны 233,012 мың теңгеге тең кредиттер енгізілген (2019 жылғы 31 желтоқсан: 3,358,219 мың теңге). Көрсетілген кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны 137,826 мың теңгені құрайды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 2,220,480 мың теңге).

Таза баланстық құны 4,795,364 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 1,427,110 мың теңге) жеке шарттардағы бағдарламалы емес қарыздарға қатысты басшылық қамтамасыз етудің әділ құны есепті күнгі жекелеген кредиттердің кемінде баланстық құнына тең деп есептейді.

Топ жылжымайтын мүлік объектілері құнының болжамды өзгерістерін ескере отырып, кредит беру күніне оның ағымдағы құнына дейін қамтамасыз етудің бағалау құнын қайта қарайды. Топ құнсыздану белгілері туындаған жағдайда, әрбір жарты жыл сайын жекелеген кредиттер бойынша қамтамасыз етуге арнайы бағалау жүргізеді.

Таза баланстық құны 34,667 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 36,539 мың теңге) жеке шарттардағы бағдарламалы емес несиелерге қатысты қамтамасыз етудің әділ құны кредит беру күніне айқындалған және есепті күнгі жағдай бойынша кейінгі өзгерістерді ескере отырып түзетілмеген.

Автокөлік сатып алуға арналған кредиттер

Автомобильдерді сатып алуға арналған кредиттер портфелінің құрамына таза баланстық құны 2,166,208 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 75,773 мың теңге) кредиттер енгізілген, олар бойынша қамтамасыз етудің әділ құны тиісті кредиттердің таза баланстық құнынан төмен. Көрсетілген кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны 253,637 мың теңгені құрайды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 73,939 мың теңге).

Басшылық таза теңгерімдік құны 158,153,927 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 162,580,630 мың теңге) автомобильдерді сатып алуға арналған кредиттер бойынша қамтамасыз етудің әділ құны кем дегенде есепті күнгі жағдай бойынша тиісті кредиттердің теңгерімдік құнына тең деп санайды.

(в) Кредит портфелін экономика салалары және географиялық өңірлер бойынша талдау

Еншілес ресейлік банктің клиенттеріне берілген кредиттерден басқа, кредиттер Қазақстан Республикасының аумағында экономиканың келесі салаларында қызмет атқаратын клиенттерге артықшылықпен берілді:

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
Құрылыс	50,393,008	47,091,548
Көтерме сауда	44,243,107	56,401,451
Өнеркәсіптік өндіріс	26,475,208	24,655,383
Жылжымайтын мүлік	23,019,058	24,109,789
Бөлшек сауда	19,283,173	24,031,231
Қаржылық делдалдық	19,134,592	13,166,950
Тоқыма бұйымдарын өндіру	9,506,188	9,963,800
Тағам өнімдерін өндіру	9,421,832	7,915,754
Қызметтер	9,266,209	3,444,208
Ауыл шаруашылығы, орман өнеркәсібі және ағаш өңдеу кешені	6,756,255	10,080,494
Машина жасау	2,328,479	88,301
Тау-кен өнеркәсібі/металлургия	2,130,720	2,588,993
Көлік	1,976,777	1,969,841
Жалдау, прокат және лизинг	295,928	318,261
Медициналық қызмет көрсету және әлеуметтік сала	62,929	144,340
Электр қуатын өндіру және жеткізу	30,122	108,767
Зерттеу қызметі	3,072	13,448
Басқалары	426,034	755,006
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын бөлшек клиенттерге берілген кредиттер		
Қамтамасыз етілмеген тұтынушылық қарыздар	269,122,585	336,964,227
Автомобиль сатып алуға кредиттер	167,638,429	173,750,608
Ипотекалық кредиттер	11,637,155	12,370,903
Жеке шарттардағы бағдарламалық емес несиелер	6,381,350	7,544,532
Жеке кәсіпкерлік қызметке берілген кредиттер	3,311,473	4,289,175
«Бизнес Авто» бағдарламасы бойынша кредиттер	2,501,937	-
	685,345,620	761,767,010
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв	(127,521,016)	(125,068,984)
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын, клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	557,824,604	636,698,026
Әділ құны бойынша есепке алынатын корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер		
Тау-кен өнеркәсібі/металлургия	4,608,253	8,079,667
Әділ құны бойынша есепке алынатын корпоративтік клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	4,608,253	8,079,667
Әділ құны бойынша есепке алынатын бөлшек клиенттерге берілген кредиттер		
Ипотекалық кредиттер	-	10,313
Әділ құны бойынша есепке алынатын бөлшек клиенттерге берілген кредиттердің барлығы	-	10,313
Әділ құны бойынша есепке алынатын клиенттерге берілген кредиттер	4,608,253	8,089,980
	562,432,857	644,788,006

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың 6 қарыз алушысы немесе кредиттері бойынша қалдықтары меншікті капиталдың 10% асатын өзара байланысты қарыз алушы топтары бар (2019 жылы 31 желтоқсанда: 6). Көрсетілген контрагенттердің кредиттерінің жиынтық көлемі (болжалды кредиттік зияндарға арналған резервті шегергенге дейін) 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 111,442,376 мың теңгені құрады (2019 жылы 31 желтоқсанда: 114,999,380 мың теңге).

(г) Кредиттерді өтеу мерзімдері

Есептік күнгі жағдай бойынша кредит портфелін құрайтын кредиттердің өтеу мерзімі 30 (в)-ескертпеде берілген және есептік күннен бастап кредит шарттары бойынша өтеу күніне дейінгі кезең уақытын білдіреді.

(ғ) Қаржы активтерін аудару

2020 жылы "7-20-25" және «Нарықтық ипотекалық өнім» («Баспана хит») мемлекеттік ипотекалық бағдарламасына қатысу аясында Топ "Баспана Ипотекалық ұйымы" АҚ-на 1,917,990 мың теңге сомасында (2019 жылы: 1,653,303 мың теңге) ипотекалық кредит берді. Топ активтерді сатып алушыға тәуекелдер мен пайданы бермегенін және тиісінше бақылауды сақтап қалғанын және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте кредиттерді тануды жалғастыратынын нақтылады. Өзге міндеттемелер құрамына енгізілген жалғаспалы қатысудан шығатын тиісті міндеттеме 3,437,654 мың теңгені (2019 жылы: 1,798,934 мың теңге) құрайды.

2020 жылы Топ үшінші тараптарға басқа тұтынушылық кредиттерді сатпады (2019 жылы Топ үшінші тараптарға басқа тұтынушылық кредиттерді сатпады).

Топ 2013 жылғы желтоқсан айында және 2014 жылғы маусым айында баланстық құны 3,820,407 мың теңге ипотекалық кредиттер портфелін 3,969,928 мың теңгеге сатты және сатып алушыға, егер кредиттердің мерзімі 60 күннен аса кешіктірілсе кері сатып алу немесе жеке кредиттерді айырбастау кепілдігін берді. Кері сатып алу немесе айырбастау сомасы сату күнгі берілген қаржы активтерінің 20% шектеледі. Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылған таза пайда аударым күні 149,521 мың теңгені құрады. Топ активтерді сатып алушыға тәуекелдер мен пайдалардың барлығын емес, кейбіреуін берді деп анықтады, сондықтан Топ бақылауды сақтайды және кредиттерді аталған ипотекалық кредиттерге қатысуды жалғастырған дәрежесінде тануды жалғастыра береді.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың берген портфельге қатысуды жалғастыра беруі қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі басқа да активтер құрамында (19-ескертпе) 18,583 мың теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 1,429,693 мың теңге) мөлшерінде көрсетіледі, бұл ретте басқа да міндеттемелер құрамына кіргізілген қатысуды жалғастырудағы тиісті міндеттеме 13,131 мың теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 809,164 мың теңге) (26-ескертпе) құрайды, ал кепілдіктің 0 теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 149,438 мың теңге) мөлшеріндегі әділ құны басқа міндеттемелер құрамында танылған. Осы активке сондай-ақ 0 теңге (2019 жылы 31 желтоқсанда: 960,942 мың теңге) мөлшердегі пайыздық стрип бойынша дебиторлық берешек жатады, ол қарызды сатып алушыдан сыйақының бір бөлігін алудан сатылған портфель бойынша ипотекалық қарыздарды алу құқығын білдіреді. Топ сатылған портфельден ипотекалық қарыздардың ай сайынғы негізде жылдық 1.7% алуға құқылы.

(д) Мемлекеттік бағдарламаларға берілген қарыздар

2020 жылы Топ "ҚДБ" АҚ қаражаты есебінен жалпы сомасы 4,989,589 мың теңгеге 598 қарыз алушыны, "ДАМУ" АҚ – жалпы сомасы 10,124,568 мың теңгені құрайтын 241 қарыз алушыны, «ҚОҚ» АҚ – жалпы сомасы 2,180,153 мың теңгені құрайтын 2 қарыз алушыны қаржыландырды (2019 жыл: "ҚДБ" АҚ – жалпы сомасы 6,372,467 мың теңгені құрайтын 964 қарыз алушыны, "ДАМУ" АҚ – жалпы сомасы 7,910,541 мың теңгені 138 қарыз алушыны, ҚРХҚ – сомасы 18,750 мың теңгені құрайтын 1 қарыз алушыны қаржыландырды). Көрсетілген қаржыландыру сомалары ашық лимиттер шеңберінде, оның ішінде жаңартылатын негізде игерілген қаражатты қамтиды.

17 Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын инвестициялар

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Банктің меншігінде болып табылатындар		
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің мемлекеттік қазынашылық облигациялары	46,823,460	13,749,670
ҚРҰБ дисконттық ноталары	71,354,909	9,523,175
Ресей Федерациясы Үкіметінің облигациялары	-	29,821
Еуразиялық даму банкінің облигациялары	6,537,391	-
Қазақстан Даму банкінің облигациялары	2,224,218	-
Корпоративтік облигациялар «BBB-»-дан «BBB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	8,384,092	-
Корпоративтік облигациялар «BB-»-дан «BB+»-ға дейінгі кредит рейтингісімен	8,604,037	5,565,573
	143,928,107	28,868,239
«Репо» мәмілесі бойынша кепілде		
Еуразиялық даму банкінің облигациялары	1,201,924	-
	1,201,924	-
	145,130,031	28,868,239
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв	(27,672)	(24,603)
Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	145,102,359	28,843,636

Кредит рейтингілері «Fitch» рейтингілік агенттігінің стандарттарына сәйкес немесе басқа халықаралық рейтингілік агенттіктерінің осыған ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша ескерілетін барлық инвестициялар 1-сатыға жатады.

2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ дисконттық ноталардың немесе облигациялардың мерзімі кешіктірілмеген немесе құнсызданбаған.

18 Негізгі қаражат және материалдық емес активтер және Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

мың теңге	Жер телімдері мен ғимараттар	Компьютер- лер және банк жабдықтары	Көлік құралдары	Офистік жиһаз	Аяқталмаған құрылыс және орна- тылатын жабдықтар	Жалдамалы жылжымай- тын мүлікті жақсарту	Сауда белгісі	Бағдарлама- лық қамтамасыз ету және басқа материалдық емес активтер	Барлығы
Нақты құны									
2020 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	11,830,093	15,715,284	590,297	861,425	461	787,305	1,075,716	16,991,900	47,852,481
Түсімдер	-	1,590,686	15,939	44,583	1,637	46,985	-	2,226,550	3,926,380
Шығулар	-	(898,672)	(50,581)	(47,612)	-	(46,858)	-	(844,903)	(1,888,626)
Бағамдық айырманың әсері	-	(12,998)	(997)	(1,435)	-	(127)	-	(26,034)	(41,591)
2020 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	11,830,093	16,394,300	554,658	856,961	2,098	787,305	1,075,716	18,347,513	49,848,644
Тозу және амортизация									
2020 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	(2,276,702)	(12,561,656)	(540,726)	(594,931)	-	(777,078)	(834,573)	(10,519,264)	(28,104,930)
Жыл ішіндегі тозу және амортизация	(150,078)	(1,185,711)	(34,549)	(72,709)	-	(7,856)	(103,411)	(1,388,697)	(2,943,011)
Шығулар	-	854,871	37,208	42,945	-	-	-	341,440	1,276,464
Бағамдық айырманың әсері	-	11,041	961	1,417	-	-	-	15,058	28,477
2020 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(2,426,780)	(12,881,455)	(537,106)	(623,278)	-	(784,934)	(937,984)	(11,551,463)	(29,743,000)
Баланстық құны									
2020 жылы 31 желтоқсанда	9,403,313	3,512,845	17,552	233,683	2,098	2,371	137,732	6,796,050	20,105,644

	Жер телімдері мен ғимараттар	Компьютер- лер және банк жабдықтары	Көлік құралдары	Офистік жиһаз	Аяқталмаған құрылыс және орнатылаты н жабдықтар	Жалдамалы жылжымай- тын мүлікті жақсарту	Сауда белгісі	Бағдарлама- лық қамтамасыз ету және басқа материалдық емес активтер	Барлығы
мың теңге									
Нақты құны									
2019 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	11,830,093	14,859,204	654,301	829,191	461	787,305	1,075,716	15,703,091	45,739,362
Түсімдер	-	1,119,636	-	44,799	-	-	-	1,277,438	2,441,873
Шығулар	-	(282,450)	(65,443)	(14,646)	-	-	-	(22,707)	(385,246)
Бағамдық айырманың әсері	-	18,894	1,439	2,081	-	-	-	34,078	56,492
2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	11,830,093	15,715,284	590,297	861,425	461	787,305	1,075,716	16,991,900	47,852,481
Тозу және амортизация									
2019 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	(2,126,624)	(11,461,620)	(534,423)	(531,240)	-	(714,136)	(731,157)	(9,111,111)	(25,210,311)
Жыл ішіндегі тозу және амортизация	(150,078)	(1,362,337)	(50,624)	(75,701)	-	(62,942)	(103,416)	(1,388,536)	(3,193,634)
Шығулар	-	276,930	45,759	14,002	-	-	-	371	337,062
Бағамдық айырманың әсері	-	(14,629)	(1,438)	(1,992)	-	-	-	(19,988)	(38,047)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(2,276,702)	(12,561,656)	(540,726)	(594,931)	-	(777,078)	(834,573)	(10,519,264)	(28,104,930)
Баланстық құны									
2019 жылы 31 желтоқсанда	9,553,391	3,153,628	49,571	266,494	461	10,227	241,143	6,472,636	19,747,551

Негізгі қаражаттар объектілерді сатып алумен немесе құрылысымен байланысты қарыздар бойынша капиталдандырылған шығыстар 2020 және 2019 жылы болған жоқ.

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер		
Нақты құны		
ХҚЕС (IFRS) 16 қолданудың әсері	-	4,096,026
1 қаңтардағы қалдық	4,661,580	4,096,026
Түсімдер	1,659,715	779,616
Шығулар	(1,040,319)	(283,433)
Еншілес кәсіпорынның шығуы	(1,025,485)	
Бағамдық айырма	(48,793)	69,371
31 желтоқсандағы қалдық	4,206,698	4,661,580
Тозу және амортизация		
1 қаңтардағы қалдық	(1,311,805)	-
Жыл ішіндегі тозу және амортизация	(1,647,512)	(1,583,373)
Шығулар	1,001,528	283,405
Еншілес кәсіпорынның шығуы	173,213	
Бағамдық айырманың әсері	21,314	(11,838)
31 желтоқсандағы қалдық	(1,763,262)	(1,311,806)
Баланстық құны		
31 желтоқсанда	2,443,436	3,349,774

19 Басқа да активтер

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Пластикалық карталары бойынша есеп айырысулар	9,255,098	7,596,254
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	2,974,741	-
Қарыз операциялары бойынша дебиторлар	2,254,439	6,199,437
Бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларымен есеп айырысулар	1,725,578	1,360,566
Кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша дебиторлар	1,115,462	1,115,462
Есептелген комиссиялық кірістер	444,046	1,126,871
Берілген активтерге жалғасты қатысудан актив (16 (ғ)-ескертпе)	18,583	1,429,693
Басқалары	1,368,464	4,596,319
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв	(3,856,793)	(10,329,013)
Басқа қаржылық активтердің барлығы	15,299,618	13,095,589
Балансқа қабылданған кепіл мүлкі	5,695,030	7,106,708
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	2,541,229	735,020
Табыс салығынан басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	1,640,251	1,783,844
Алдын ала төлемдер	1,009,832	1,011,551
Күрделі шығындар бойынша алғы төлемдер (аванс)	259,811	446,050
Шикізат және материалдар	242,587	242,320
Асыл металдар	85,508	20,618
Басқалары	-	25
Құнсыздануға арналған резерв	-	(37,447)
Басқа қаржылық емес активтердің барлығы	11,474,248	11,308,689
Басқа да активтердің барлығы	26,773,866	24,404,278

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыз операциялары бойынша дебиторлар көбінесе 3,637,295 мың теңге мөлшерінде берілген қарыздар бойынша талап ету құқықтарын беру бойынша дебиторлық берешекпен ұсынылған. Топ құнсыздануға арналған резервті талаптардың осы құқықтарының толық мөлшерінде таныды.

Қатысуды жалғастырудан түскен 18,583 мың теңге сомасындағы актив (2019 жылы 31 желтоқсанда: 1,429,693 мың теңге) 2014 жылғы маусымда мен 2013 жылғы желтоқсанда ипотекалық компанияның кредиттерін сату нәтижесінде пайда болды (15-ескертпе).

Болжалды кредиттік зияндарға арналған резервтің өзгерісін талдау

31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы болжалды кредиттік зияндарға арналған резервтің өзгерісі келесі түрде көрсетілуі мүмкін:

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Жыл басындағы болжалды кредиттік зияндарға арналған резервтің шамасы	10,366,460	7,953,008
Болжалды кредиттік зияндарға арналған резервтің таза құрылуы / (азаюы)	1,486,588	1,860,127
Берешекті есептен шығару	(8,091,746)	(214,822)
Бұрын есептен шығарылған активтерді қайта қалпына келтіру	76,127	724,855
Еншілес кәсіпорынның шығуы	(6,937)	-
Бағамдық айырманың әсері	26,301	43,292
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резервтің көлемі	3,856,793	10,366,460

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да активтер құрамына 57,587 мың теңге сомасындағы мерзімі кешіктірілген дебиторлық берешек (2019 жылы 31 желтоқсанда: 115,381 мың теңге) кіреді, оның ішіндегі 10,366 мың теңге мөлшеріндегі дебиторлық берешек 90 күннен аса, бірақ бір жылдан кем мерзімге кешіктірілген (2019 жылы 31 желтоқсанда: 89,376 мың теңге) және 40,136 мың теңге бір жылдан аса мерзімге кешіктірілген болып табылады (2019 жылы 31 желтоқсанда: 16,495 мың теңге).

20 Банктердің шоттары мен депозиттері

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Мерзімді депозиттер	-	57,389
«Востро» түріндегі шоттар	862,012	1,319,388
	862,012	1,376,777

21 «Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек**Кепілге салынған бағалы қағаздар**

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша "репо" мәмілелері бойынша кредиторлық берешек 1,139,662 мың теңгені құрады (2019 жылғы 31 желтоқсан: "репо" мәмілелері бойынша кредиторлық берешек болған жоқ). РЕПО келісімдері бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген активтердің әділ құны 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,204,349 мың теңгені құрады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың «репо» мәмілелері бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге салынған бағалы қағаздары бар (2019 жылғы 31 желтоқсан: "репо" мәмілелері бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге салынған бағалы қағаздары болған жоқ) (17-ескертпе).

22 Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Ағымдағы шоттар мен талап етілгенге дейінгі депозиттер		
- Бөлшек клиенттер	81,140,220	61,594,589
- Корпоративтік клиенттер	260,378,109	99,371,685
Мерзімді депозиттер		
- Бөлшек клиенттер	390,322,933	376,371,395
- Корпоративтік клиенттер	221,033,132	262,038,909
	952,874,394	799,376,578

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ клиенттерінің жалпы сомасы 10,995,595 мың теңге болатын (2019 жылғы 31 желтоқсан: 4,981,262 мың теңге) ағымдағы шоттары мен депозиттері Топ берген кредиттер мен танылмаған кредиттік құралдар бойынша міндеттемелерді орындаудың қамтамасыз етуі болып табылады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтары меншікті капиталдың 10% астамын құрайтын 12 клиенті бар (2019 жылы 31 желтоқсанда: 5 клиент). Көрсетілген клиенттердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтарының жиынтық көлемі 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 287,936,042 мың теңгені құрайды (2019 жылы 31 желтоқсанда: 146,129,949 мың теңге).

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың бөлшек клиенттерінің ағымдағы шоттары мен талап етілгенге дейінгі депозиттері жалпы сомасы 7,380,634 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 9,523,118 мың теңге) кредиттер бойынша алдын ала төлем болып табылады. Кредиттер бойынша алдын ала төлемдер бөлшек қарыз алушылар мерзімінен бұрын жүзеге асырған төлемдерді білдіреді. Бұл төлемдер кезекті жарнаны төлеу басталған күнгі кредит қалдығы есебінен есептеледі.

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Номиналды құны	10,118,890	32,230,319
Дисконт	(268,420)	(657,127)
Есептелген сыйақы	296,825	470,573
	10,147,295	32,043,765

23 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша айналымдағы облигациялық шығарылымдар туралы ақпарат төменде берілген:

	Шығарылым- ның бірінші орналастыру күні	Өтеу күні	Купон мөлшер- лемесі	Тиімді сыйақы мөлшер- лемесі	Баланстық құны	
					2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Бесінші эмиссия	2008 жылғы	2023 жылғы	инфляция			
облигациялары	24 қазан	01 қыркүйек	+1%	9.43%	8,064,559	7,936,268
Он сегізінші эмиссия	2019 жылғы 15	2026 жылғы				
облигациялары	тамыз	15 тамыз	10.95%	10.96%	2,082,736	2,082,238
Он бесінші эмиссия	2017 жылғы	2020 жылғы				
облигациялары	06 қыркүйек	14 мамыр	8.50%	13.16%	-	12,185,446
Он алтыншы эмиссия	2018 жылғы	2020 жылғы				
облигациялары	17 қазан	17 қазан	11.00%	12.01%	-	2,891,245
Депозиттік	2019 жылғы 18	2020 жылғы				
сертификаттар	шілде	18 шілде	8.00%	8.00%	-	6,948,568
					10,147,295	32,043,765

24 Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Номиналды құны	167,469,550	167,469,550
Дисконт	(102,398,804)	(105,537,991)
Есептелген сыйақы	1,558,733	1,505,698
	66,629,479	63,437,257

2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздарға Топтың қамтамасыз етілмеген міндеттемелері кіреді. Банкрот болған жағдайда, реттелген борыштық бағалы қағаздар Топ өзінің барлық өзге міндеттемелерін толық өтегеннен кейін өтеледі.

2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша реттелген борыштық бағалы қағаздар эмиссиялары бойынша ақпарат төменде берілген:

	Шығарылым-ның бірінші орналастыру күні	Өтеу күні	Купон мөлшер-лемесі	Тиімді сыйақы мөлшер-лемесі	Баланстық құны	
					2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Он жетінші эмиссия облигациялары	2017 жылғы 18 қазан	2032 жылғы 18 қазан	4.00%	18.00%	50,945,334	48,402,166
Сегізінші эмиссия облигациялары	2009 жылғы 21 тамыз	2023 жылғы 15 қазан	инфляция +1%	13.59%	13,372,141	12,795,534
Он үшінші эмиссия облигациялары	2016 жылғы 25 тамыз	2024 жылғы 10 қаңтар	9.00%	13.81%	2,312,004	2,239,557
					66,629,479	63,437,257

Инфляция деңгейі бойынша купондық төлемдермен индекстелген кірістірілген туынды құралдары негізгі борыштық құралдармен тығыз байланысқан ретінде қарастырылады, себебі инфляция индексі әдетте, осы мақсатта теңгені борыштық жүктемесіз экономикалық ортада қолданылады.

Банк секторының қаржылық тұрақтылығын арттыру бағдарламасына қатысу

ҚРҰБ 2017 жылғы 27 қыркүйектегі № 183 қаулысымен Банктің Қазақстан Республикасының банк секторының қаржылық тұрақтылығын арттыру бағдарламасына («Бағдарлама») қатысуы мақұлданды.

Бағдарлама шарттарына сәйкес Банк Шығарылым проспектісінде көзделген шарттарға сәйкес Банктің жай акцияларына айырбасталатын Банктің атаулы купондық реттелген облигацияларын ("Облигациялар") шығару арқылы ҚРҰБ еншілес ұйымы "Қазақстанның орнықтылық қоры" АҚ-тан ақша қаражатын алды.

Банк өз қызметінде Облигацияларды орналастыру күнінен бастап 5 жыл ішінде қолданылатын мынадай шектеулерді (ковенанттарды) қабылдайды, олардың кез келгенін бұзу Облигацияларды ұстаушылардың Облигацияларды Банктің жай акцияларына айырбастау құқығын іске асыруға әкеп соғады:

- Банк Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктері үшін уәкілетті орган белгілеген меншікті капиталдың жеткіліктілік коэффициенттерін орындауға міндеттенеді;
- Банк активтерін шығару бойынша Банк іс-әрекеттер жасамауға міндеттенеді; бұл ретте, активтерді шығару ретінде қарастырылатын жағдайлардың тізімі Облигацияларды Шығару проспектісінде келтірілген.

Осы бағдарламаға қатысу шеңберінде 2017 жылғы 18 қазанда Банк айналым мерзімі 15 жыл және купон мөлшерлемесі жылдық 4.00% болатын 150,000,000 мың теңге сомаға "Қазақстан қор биржасы" АҚ-қа облигацияларды орналастырды. Пайда мен шығындар туралы шоғырландырылған есепте кіріс түрінде танылған және облигацияларды бастапқы тану сәтіндегі өзге де жиынтық кіріс 18.00% нарықтық мөлшерлемені пайдалану кезінде облигацияларды дисконттау нәтижесі 106,961,607 мың теңгені құрайды.

24 Басқа да тартылған қаражат

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Мемлекеттік қаржы институттарынан алған кредиттер	26,754,175	32,832,053
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінен алған кредиттер	581,043	739,327
	27,335,218	33,571,380

Бұдан әрі 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздар бойынша өтеу талаптары мен төлем кестелері берілген:

	Валютасы	Орта ша сыйақы мөлшерлемесі	Өтеу жылы	Баланстық құны мың теңге
«Даму» шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ	Теңге	1.00-8.50%	2021-2035	13,954,592
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ	Теңге	1.00-2.00%	2034-2037	12,799,583
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігі	Теңге	ҚРҰБ қайта қаржыландыру мөлшерлемесі	2023	304,414
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігі	АҚШ долл.	Либор +1%	2023	276,629
				27,335,218

Бұдан әрі 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздар бойынша өтеу талаптары мен төлем кестелері берілген:

	Валютасы	Орта ша сыйақы мөлшерлемесі	Өтеу жылы	Баланстық құны мың теңге
«Даму» шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ	Теңге	1.00-8.50%	2020-2035	18,449,081
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ	Теңге	1.00-2.00%	2034-2037	13,047,639
«ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі АҚ	Теңге	3.00%	2020-2021	1,335,333
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігі	Теңге	ҚРҰБ қайта қаржыландыру мөлшерлемесі	2023	405,527
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігі	АҚШ долл.	Либор +1%	2023	333,800
				33,571,380

«ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-тан («ҚазАгро») алынған, тартылған қаражат агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін қаржылық сауықтандыру бағдарламасы жөніндегі ҚазАгро қағидаларына сәйкес. «Аграрлық Кредит Корпорациясы» АҚ-тан («АКК» АҚ) алынған, тартылған қаражат агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін қаржыландыру бағдарламасы бойынша алынды. «ДАМУ» КДҚ» АҚ пен «БРК» АҚ-тан алынған, тартылған кредиттер өнеркәсіптің белгілі салаларында қызметін жүзеге асыратын корпоративтік, шағын және орта бизнес («ШОБ») кәсіпорындарын қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасына («Бағдарлама») сәйкес алынды.

ҚазАгро мен Топ арасындағы кредиттік келісімдерге сәйкес Топ қызметін ауыл шаруашылығында жүзеге асыратын компанияларға олардың қаржылық сауығуына қолдау көрсету мақсатында кредиттер берілуі үшін жауапкершілікте болады. «АКК» АҚ және Топ арасындағы кредиттік келісімдерге сәйкес Топ қызметін ауыл шаруашылығында жүзеге асыратын компанияларға кредиттер берілуі үшін жауапкершілікте болады. «ДАМУ» КДҚ» АҚ-пен және «БРК» АҚ-пен жасалған қарыз шарттарына сәйкес Топ Бағдарламаға қатысуға құқығы бар корпоративтік қарыз алушылар мен ШОБ-қа 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен жылдық 6.00% мөлшерлемесі бойынша кредиттер беру міндеттемесін қабылдайды. Топтың басшылығы ҚазАгро, «АКК» АҚ, «ДАМУ» КДҚ» АҚ және «БРК» АҚ берген кредиттер өзіндік ерекше сипатына байланысты белгілі салаларда қызметін жүзеге асыратын субъектілерді қолдау үшін мемлекеттік компаниялар ұсынатын кредит беру нарығында жеке сегментті білдіреді. Нәтижесінде ҚазАгро, «АКК» АҚ, «ДАМУ» КДҚ» АҚ және «БРК» АҚ-тан кредит кәдуілгі мәміле аясында алынды, бұл ретте кредит аясында алынған сома бастапқы мойындау кезінде кредиттің әділ құнын білдіреді.

Топ жоғарыда ұсынылған қаражатты тарту шарттарының талаптарын орындау бойынша белгілі бір міндеттемелерді сақтауға міндетті. Топ 2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы міндеттемелердің қандай да бір бөлігін бұзған жоқ.

Қаржылық қызметтен туындайтын міндеттемелер мен ақша ағындарының өзгерістерін салыстыру

	Міндеттемелер				Барлығы
	Басқа да тартылған қаражат	Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	Жалдау бойынша міндеттемелер	
мың теңге					
2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	33,571,380	63,437,257	32,043,765	3,557,051	132,609,453
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымына байланысты өзгерістер					
Басқа да тартылған қаражатты өтеу	(6,137,646)	-	-	-	(6,137,646)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу/ өтеуін төлеп алу	-	-	(22,111,429)	-	(22,111,429)
Жалдау шарттары бойынша төлемдер	-	-	-	(1,447,713)	(1,447,713)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымына байланысты өзгерістердің барлығы	(6,137,646)	-	(22,111,429)	(1,447,713)	(29,696,788)
Шетел валютасының айырбастау бағамының өзгеруінің әсері	35,029	-	-	(28,600)	6,429
Басқа да өзгерістер					
Пайыздық шығыс	868,802	10,375,143	2,114,971	317,914	13,676,830
Төленген пайыздар	(1,002,347)	(7,182,921)	(1,900,012)	(321,051)	(10,406,331)
Жалдау бойынша міндеттемелерді тану	-	-	-	1,659,718	1,659,718
Еншілес кәсіпорынның шығуы	-	-	-	(954,393)	(954,393)
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	27,335,218	66,629,479	10,147,295	2,782,926	106,894,918

	Міндеттемелер				Барлығы
	Басқа да тартылған қаражат	Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	Жалдау бойынша міндеттемелер	
мың теңге					
2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	35,479,720	70,735,198	43,711,582		149,926,500
ХҚЕС (IFRS) 16-ға көшу	-	-	-	4,096,026	4,096,026
2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық (қайта есептелген)	35,479,720	70,735,198	43,711,582	4,096,026	154,022,526
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымына байланысты өзгерістер					
Басқа да тартылған қаражаттан түскен түсім	2,000,000	-	-	-	2,000,000
Басқа да тартылған қаражатты өтеу	(3,877,500)	-	-	-	(3,877,500)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардан түскен түсім	-	-	8,859,480	-	8,859,480
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	-	(9,995,000)	-	-	(9,995,000)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу/ өтеуін төлеп алу	-	-	(20,941,044)	-	(20,941,044)
Жалдау шарттары бойынша төлемдер	-	-	-	(1,377,398)	(1,377,398)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымына байланысты өзгерістердің барлығы	(1,877,500)	(9,995,000)	(12,081,564)	(1,377,398)	(25,331,462)
Шетел валютасының айырбастау бағамының өзгеруінің әсері	(1,369)	-	-	58,075	56,706
Басқа да өзгерістер					
Пайыздық шығыс	1,296,171	10,754,453	3,710,176	369,960	16,130,760
Төленген пайыздар	(1,325,642)	(8,057,394)	(3,296,429)	(369,350)	(13,048,815)
Жалдау бойынша міндеттемелерді тану	-	-	-	779,738	779,738
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	33,571,380	63,437,257	32,043,765	3,557,051	132,609,453

25 Басқа да міндеттемелер

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Төлем карталары бойынша есеп айырысулар	9,086,289	5,889,865
Жалғасып жатқан қатысудан міндеттеме (16 (₸)-ескертпе)	3,450,785	2,608,098
Қайта берілген талап ету құқықтары бойынша кредиторлық берешек	1,388,393	1,268,302
Шығарылған электронды ақша бойынша міндеттемелер	1,340,681	710,188
"Tengri Bank" АҚ салымшыларының қажаттары	809,328	-
"Астана Банкі" АҚ салымшыларының қажаттары	432,643	-
Сактандыру компаниясының алдындағы берешек	369,952	417,783
Есептелген әкімшілік шығыстар	340,581	797,646
Кредит беру операциялары бойынша қарыз алушылар алдындағы кредиторлық берешек	319,695	937,992
Күрделі шығындар бойынша кредиторлық берешек	-	79,121
Басқа да қаржылық міндеттемелер	2,020,340	3,108,977
Басқа да қаржылық міндеттемелердің барлығы	19,558,687	15,817,972
Қызметкерлер алдындағы кредиторлық берешек	1,616,095	1,022,339
Демалыстар бойынша резерв	633,298	780,803
Алдағы кезеңдердің кірістері	285,397	550,319
Төленуі тиіс басқа да салықтар	239,099	353,574
Шартты міндеттемелер бойынша зияндарға арналған бағалау резерві	17	300,201
Басқа қаржылық емес міндеттемелер	423,577	115,927
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің барлығы	3,197,483	3,123,163
Басқа да міндеттемелердің барлығы	22,756,170	18,941,135

26 Акционерлік капитал

(а) Шығарылған акционерлік капитал және эмиссиялық кіріс

Банктің тіркелген акционерлік капиталы 2,096,038,900 кәдімгі акциядан (2019 жылғы 31 желтоқсан: 2,034,807,500 кәдімгі акциядан) және 3,000,000 сатып алуға жатпайтын шоғырландырымалы артықшылықты акциялардан (2019 жыл: 3,000,000 артықшылықты акциялардан) тұрады.

2020 жылы бір акция үшін 6,532.60 теңге бағасы бойынша 612,314 жай акциялар шығарылды және төленді (2019 жылы: акциялар шығарылмады).

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылмаған және айналымдағы акционерлік капитал толық төленген келесі кәдімгі акциялардан тұрады:

	2020 ж. Акциялардың саны	2018 ж. Акциялардың саны
955.98 теңгеде шығарылғандар	8,368,300	8,368,300
1,523.90 теңгеде шығарылғандар	2,631,500	2,631,500
1,092.00 теңгеде шығарылғандар	2,930,452	2,930,452
6,532.60 теңгеде шығарылғандар	7,030,137	6,417,823
Шығарылған және айналымдағы акциялардың барлығы	20,960,389	20,348,075

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің жарғылық капиталы 61,135,197 мың теңгені (2019 жылғы желтоқсан: 57,135,194 мың теңге) құрады.

Кәдімгі акциялардың иелері жариялануына қарай дивидендтер алуға құқылы, сондай-ақ Банк акционерлерінің жылдық және жалпы жиналыстарында акцияға бір дауыс беру құқығына ие.

(ә) Дивидендтер

Қазақстан заңнамасына және Банктің жарғы құжаттарына сәйкес бөлуге арналған қолжетімді резервтер ережелермен және Қазақстан Республикасының нормативті-құқықтық актілерімен реттеледі.

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде дивидендтер жарияланбады және төленбеді (2019 жылы: дивидендтер жарияланбады және төленбеді).

(б) Акцияның баланстық құны

Қазақстан Қор биржасының листинг ережелеріне сәйкес Топ шоғырландырылған қаржылық есептілікте кәдімгі акцияның баланстық құнының көлемін көрсетуі тиіс.

Кәдімгі акцияның баланстық құны материалдық емес активтерін шегеріп, таза активтерді айналымдағы кәдімгі акциялардың санына бөлу арқылы есептеледі. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акцияның баланстық құны 4,871,89 теңгені құрады (2019 жылы 31 желтоқсанда: 4,527.42 теңге).

(в) Резервтердің сипаты мен мақсаты**Жалпы банктік тәуекелдерді жабуға резервтер**

2013 жылға дейін, Қазақстан Республикасының қаржылық нарығын және қаржылық ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің («ҚҚА») «Екінші деңгейлі банктерде резервтік капиталдың минималдық мөлшерін белгілеу туралы» №196 қаулысына (2013 жылы күшін жойды) 2011 жылғы 31 қаңтарда енгізілген түзетулерге сәйкес, Банк бөлінбеген пайдадағы соманы бөлінбейтін (бөлінуге жатпайтын) резерв құрамына аудару арқылы резервтік капитал құруы тиіс еді.

2013 жылдан бастап осы резервті қалыптастыруды Банк басшылығы дербес айқындайды. 2020 жылғы 31 желтоқсанда және 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде жалпы банктік тәуекелдердің орнын толтыру резервіне аударымдар жүзеге асырылмады.

27 Акцияға пайда

Акцияға пайданы есептеу шоғырландырылған таза пайданың шамасына және айналымдағы кәдімгі акциялардың орташа өлшенген санына негізделеді және бұдан әрі көрсетілгендей жүзеге асырылады. Топтың әлеуетті ажыратылған кәдімгі акциялары жоқ.

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Таза пайда	6,787,780	4,492,113
Кәдімгі акциялардың орташа өлшенген саны	20,781,379	20,348,075
Акцияға базалық пайда (теңге)	326.63	220.76

28 Сегменттер бойынша талдау

Топ, бұдан әрі сипатталғандай, Топтың негізгі шаруашылық бөлімшелері болып табылатын бес есептік сегменттен тұрады. Көрсетілген негізгі шаруашылық бөлімшелері әр түрлі өнімдер мен қызметтерді ұсынады және түрлі технологиялар мен нарықтық стратегияларды қолдануды қажет ететіндіктен жеке-жеке басқарылады. Операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты тұлға, атап айтқанда Басқарма төрағасы басшылықтың әрбір негізгі шаруашылық бойынша ішкі есептерін тоқсанына кем дегенде бір рет қарастырады. Бұдан әрі қарай есеп берілетін әрбір сегмент операцияларының қысқаша сипаттамасы берілген.

- Корпоративтік банктік қызмет көрсету – кредит беру, депозиттер тарту және корпоративтік клиенттермен жүргізілетін басқа да операциялар жатады;
- Бөлшек банктік қызмет көрсету – кредит беру, депозиттер тарту және жеке клиенттермен жүргізілетін басқа да операциялар жатады;

- Активтерді және міндеттемелерді басқару – өтімді активтердің портфелін жүргізу (ақша қаражаты, ҚРҰБ, РФОБ-ғы және басқа банктердегі «Ностро» шоттары, банкаралық қаржыландырулар (мерзімі 1 айға дейін), өтімді активтерге инвестициялар және облигация эмиссияларын басқару жатады;
- Шағын және орта кәсіпорындарға банктік қызмет көрсету – кредит беру, депозиттер тарту және шағын және орта кәсіпорындармен жүргізілетін басқа да операциялар жатады;
- Қазынашылық – Топты нарықтық тәуекелдерді өтімді бағалы қағаздарға инвестицияларды (корпоративтік облигациялар) хеджирлеу мақсатында банкаралық алыс-беріс (алып пайдалану) және туынды қаржы құралдарын пайдалану арқылы қаржыландыру жатады.

Әрбір есептік сегменттің қызметінің нәтижелеріне қатысты ақпарат бұдан әрі келтіріледі. Сегмент қызметінің нәтижелері Басқарма төрағасы қарайтын, басшылықтың ішкі есептеріне кіргізген бойда табыс салығын шегерілгеннен кейін сегменттің алған пайдасы негізінде бағаланады. Сегмент алған пайда оның қызметінің нәтижелерін бағалау үшін қолданылады, басшылықтың пікірі бойынша бұл ақпарат экономиканың сол салаларында қызмет атқаратын басқа кәсіпорындармен салыстырғанда белгілі сегменттердің қызметінің нәтижелерін бағалау кезінде барынша өзекті болып табылады. Сегменттер арасындағы операцияларда баға жасау тараптардың тәуелсіздігі талаптарында жүзеге асырылады.

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
АКТИВТЕР		
Бөлшек банктік қызмет көрсету	392,998,515	464,996,472
Активтерді және міндеттемелерді басқару	585,296,280	340,396,222
Корпоративтік банктік қызмет көрсету	171,676,195	182,271,232
Қазынашылық	23,363,875	19,453,332
Шағын және орта кәсіпорындарға банктік қызмет көрсету	14,825,658	17,224,607
Бөлінбеген активтер	29,705,695	39,179,065
Активтердің барлығы	1,217,866,218	1,063,520,930
МІНДЕТТЕМЕЛЕР		
Бөлшек банктік қызмет көрсету	468,585,436	432,635,050
Корпоративтік банктік қызмет көрсету	356,985,785	276,250,956
Шағын және орта кәсіпорындарға банктік қызмет көрсету	110,325,784	117,762,249
Активтерді және міндеттемелерді басқару	76,695,712	87,812,737
Қазынашылық	3,164,872	2,032,814
Бөлінбеген міндеттемелер	94,354,964	45,571,138
Міндеттемелердің барлығы	1,110,112,553	962,064,944

Есеп берілетін сегменттердің жиынтық активтері мен міндеттемелері арасындағы салыстырулар келесі түрде ұсынылуы мүмкін.

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Есепті сегменттердің жиынтық активтері	1,217,866,218	1,063,520,930
Шоғырландырудың әсері	1,015,393	5,820,235
Шетел валютасын сатып алу-сату шарттарының толық сомасын көрсету	(18,949,464)	(7,499,288)
Басқа түзетулер	(242,884)	(4,826,112)
Активтердің барлығы	1,199,689,263	1,057,015,765
	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Есепті сегменттердің жиынтық міндеттемелері	1,110,112,553	962,064,944
Шоғырландырудың әсері	(168,155)	4,654,546
Шетел валютасын сатып алу-сату шарттарының толық сомасын көрсету	(18,949,464)	(7,499,288)
Басқа түзетулер	(356,071)	(1,042,594)
Міндеттемелердің барлығы	1,090,638,863	958,177,608

2020 жылы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы негізгі есептік сегменттер бойынша ақпарат келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	Корпоративтік банктік қызмет көрсету	Шағын және орта кәсіпо- рындорға банктік қызмет көрсету	Бөлшек банктік қызмет көрсету	Қазынашылық	Активтерді және міндеттеме- лерді басқару	Бөлінбеген активтер мен міндеттемелер	Барлығы
Пайыздық кірістер	15,086,688	1,501,583	99,254,585	318,782	14,928,832	-	131,090,470
Комиссиялық кірістер	1,099,551	2,157,934	22,181,329	38,490	-	-	25,477,304
Бағалы қағаздармен жүргізілген операциялардан, дилингтік операциялардан және бағам айырмаларынан түскен таза пайда / (зиян)	1,760,274	822,707	1,060,658	3,629,878	(1,774,160)	-	5,499,357
Басқа кірістер	-	-	57,754	-	-	188,067	245,821
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	17,045,433	9,270,717	36,810,575	11,109	24,648,210	-	87,786,044
Түсім	34,991,946	13,752,941	159,364,901	3,998,259	37,802,882	188,067	250,098,996
Пайыздық шығыстар	(11,609,492)	(5,033,197)	(30,992,133)	-	(12,465,150)	-	(60,099,972)
Комиссиялық шығыстар	(395,312)	(23,456)	(11,921,911)	(216,848)	(132,450)	-	(12,689,977)
Құнсызданудың зияндары	(24,277,807)	(1,413,908)	(28,174,145)	-	226,146	(220,180)	(53,859,894)
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	(12,129,469)	(719,639)	(59,762,920)	(220,163)	(14,851,570)	(102,283)	(87,786,044)
Операциялық шығыстар (тікелей)	(749,272)	(940,287)	(9,631,978)	(362,107)	(30,303)	(1,673,141)	(13,387,088)
Операциялық шығыстар (жанама)	(1,462,097)	(1,832,197)	(13,571,276)	(456,952)	(36,044)	(613,851)	(17,972,417)
Корпоративтік табыс салығы	-	(43,940)	(61,564)	(32,068)	(121,603)	-	(259,175)
Сегменттің қаржылық нәтиже	(15,631,503)	3,746,317	5,248,974	2,710,121	10,391,908	(2,421,388)	4,044,429
Сегменттер бойынша басқа көрсеткіштер							
Негізгі қаржының түсімі	-	-	-	-	-	3,783,988	3,783,988
Тозу және амортизация	(12,776)	(14,642)	(558,890)	(1,150)	(392)	(3,605,755)	(4,193,605)

2019 жылы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылдағы негізгі есептік сегменттер бойынша ақпарат келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	Корпоративтік банктік қызмет көрсету	Шағын және орта кәсіпо- рындорға банктік қызмет көрсету	Бөлшек банктік қызмет көрсету	Қазынашылық	Активтерді және міндеттемелерд і басқару	Бөлінбеген активтер мен міндеттемелер	Барлығы
Пайыздық кірістер	17,404,676	1,730,946	96,669,900	385,928	16,030,186	-	132,221,636
Комиссиялық кірістер	1,474,122	1,929,451	33,027,866	96,681	240	-	36,528,360
Бағалы қағаздармен жасалатын операциялардан, дилингтік операциялардан және бағамдық айырмалардан таза пайда / (зиян)	1,015,526	875,712	881,118	2,664,570	(2,338,821)	-	3,098,105
Басқа кірістер	-	-	32,599	-	-	55,656	88,255
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	19,160,053	10,326,245	35,131,845	36,117	27,136,818	-	91,791,078
Түсім	39,054,377	14,862,354	165,743,328	3,183,296	40,828,423	55,656	263,727,434
Пайыздық шығыстар	(13,287,993)	(5,946,663)	(26,874,720)	-	(15,259,198)	-	(61,368,574)
Комиссиялық шығыстар	(66,550)	-	(13,940,032)	(213,769)	(328,862)	-	(14,549,213)
Құнсызданудың зияндары	(28,696,797)	(2,798,738)	(17,868,019)	3,731	(169,039)	(2,229,149)	(51,758,011)
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	(16,362,133)	(929,476)	(56,524,774)	(735,638)	(15,457,687)	(1,781,370)	(91,791,078)
Операциялық шығыстар (тікелей)	(661,650)	(850,486)	(11,335,265)	(121,431)	(32,160)	-	(13,000,992)
Операциялық шығыстар (жанама)	(1,785,404)	(2,293,622)	(18,156,276)	(432,571)	(28,025)	-	(22,695,898)
Корпоративтік табыс салығы	-	(139,813)	(1,439,900)	(115,197)	(653,671)	-	(2,348,581)
Сегменттің қаржылық нәтиже	(21,806,150)	1,903,556	19,604,342	1,568,421	8,899,781	(3,954,863)	6,215,087
Сегменттер бойынша басқа көрсеткіштер							
Негізгі қаржының түсімі	-	-	-	-	-	2,441,873	2,441,873
Тозу және амортизация	(1,612)	(6,212)	(635,404)	(517)	(28)	(4,133,234)	(4,777,007)

Есептік сегменттердің түсімінің және пайданың немесе зиянның көлемі арасындағы салыстырып тексерулер келесі түрде берілуі мүмкін:

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Есептік сегменттердің түсімі	250,098,996	263,727,434
Шоғырландырудың ықпалы	2,803,758	414,280
Қорларға трансферттік бағаның құрылуы	(87,786,044)	(91,791,078)
Басқа түзетулер	(10,088,855)	(6,874,302)
Түсімнің барлығы	155,027,855	165,476,334
	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Есептік сегменттердің пайдасы	4,044,429	6,215,087
Басқа түзетулер	112,979	(3,467,856)
Шоғырландырудың ықпалы	2,630,372	1,744,882
Пайданың барлығы	6,787,780	4,492,113

Шоғырландырудың ықпалы: шоғырландырудың ықпалы Төраға басшылыққа ішкі есептердің талдауын шоғырландырылмаған негізде жүргізу нәтижесінде туындайды.

Басқа түзетулер: аталған түзетулер негізінде басқа активтер мен басқа да міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың өзара есепке алу түрінде берілген. Басқа түзетулер Төрағаның басшылыққа жалпы есептеу негізінде дайындалған ішкі есептердің талдауын жүргізу нәтижесінде туындайды, сондай-ақ ХҚЕС-қа сәйкес әзірленген шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсаты үшін өзара есепке алу бөлінбеген активтер/міндеттемелер құрамына кіргізілген белгілі басқа да активтерге/міндеттемелерге қатысты жүзеге асырылады.

Қорларға трансферттік бағаның құрылуы: басшылыққа ішкі есептіліктің мақсаты үшін трансферттік бағаның құрылуы ақша ресурстарын тартатын сегменттер мен ақша қаражатын пайдаланып, пайыздық кірісті тудырушы активтер құрайтын сегменттер арасындағы кірістер мен шығыстарды өзара бөлуді білдіреді.

Ірі клиенттерге және географиялық өңірлерге қатысты ақпарат

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Топтың табысы жалпы табыстың 10%-дан асатын ірі корпоративтік клиенттері жоқ 2019 жылғы 31 желтоқсанда: жоқ).

Сыртқы клиенттермен жүргізілген операциялардан түсетін табыстың басым бөлігі Қазақстан Республикасының резиденттерімен жүргізілген операцияларға келеді. Ұзақ мерзімді активтердің басым бөлігі Қазақстан Республикасында орналасқан.

29 Тәуекелдерді басқару

Тәуекелді басқару банк қызметі негізінде жатыр және Топтың операциялық қызметінің маңызды элементтері болып табылады. Нарықтық тәуекелдігі, кредит тәуекелдігі, өтімділік тәуекелдігі және операциялық тәуекелдігі Топтың өз қызметін іске асыру кезінде тап болатын тәуекелдердің негізгілері болып табылады.

Тәуекелдерді басқару бойынша Топ саясаты тәуекелдіктердің тиісті лимиттерін және бақылауларын белгілеуге, сонымен бірге тәуекелдік деңгейін және олардың белгіленген лимиттермен сәйкестігін тұрақты бағалауға Топ тап болған тәуекелдіктерді анықтауға, талдауға және басқаруға бағытталған. Тәуекелдерді басқару саясаты және рәсімдері банктік өнімдермен және қызметтермен ұсынылған және ең жақсы тәжірибе пайда болған нарықтық жағдайлардағы өзгерістерді көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару бойынша бақылау жүйесінің тиісті дәрежеде жұмыс істеуіне, негізгі тәуекелдіктерді басқаруға және тәуекелдіктерді басқару саясаты және рәсімдерін, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауап береді. Тәуекелдер және ішкі бақылау жөніндегі комитет осы мәселелерді алдын ала қарайды және Директорлар кеңесінің алдында осы мәселелерді қарау және/немесе бекіту туралы өтініш жасайды.

Басқарма тәуекелдіктердің мониторингіне және азайту бойынша шараларды бақылау мен ендіруге, сонымен қатар Топ тәуекелдіктерді белгіленген шегінде өз қызметін іске асыруына жауап береді. Тәуекел менеджменті бөлімшелері басшыларының міндетіне тәуекелдік басқармасын жалпы басқару және қолданыстағы заңнама талаптарын сақтаумен бақылауды іске асыру, сондай-ақ қаржылық тәуекелдік бойынша да, қаржылық емес тәуекелдік бойынша да есептерді табу, бағалау, басқару және құрастыру бойынша жалпы қағидалар мен әдістерді пайдалануға бақылауды жүзеге асыру кіреді. Тәуекел менеджменті бөлімшелері басшылары тікелей Басқарма Төрағасына және Директорлар кеңесіне тікелей Тәуекел мен ішкі бақылау жөніндегі комитет арқылы есеп береді.

Кредит және нарықтық тәуекелдер мен өтімділік тәуекелін Кредит комитеттері, Нарықтық тәуекелдер мен өтімділікті басқару комитеті (НТМӨБК) тұтас алғанда портфель деңгейімен қатар, сондай-ақ жекелеген мәмілелер деңгейінде басқарады және бақылайды. Шешім қабылдау процесінің тиімділігін арттыру үшін Топ тәуекелдің түріне және ұшырау көлеміне байланысты кредит комитеттерінің иерархиялы құрылымын құрды.

Тәуекелдің ішкі және сонымен қатар сыртқы факторлары Топ шеңберінде анықталады және басқарылады. Тәуекел факторларының барлық тізбесін анықтауға және және тәуекелдерді азайту бойынша ағымдағы рәсімдердің жеткілікті деңгейіне ерекше көңіл бөлінеді. Кредит және нарықтық тәуекелдердің стандартты талдауынан басқа, Тәуекел менеджменті блогы жекелеген бағыттар бойынша сараптама бағасын алу мақсатында операциялық бөлімшелермен жүйелі түрде кездесу өткізу арқылы қаржылық және қаржылық емес тәуекелдердің мониторингін жүргізеді.

(ә) Нарықтық тәуекелдігі

Нарықтық тәуекел – бұл пайыздық мөлшерлемелердің, валюта бағамдарының, қаржы құралдары мен тауарлардың нарықтық құнының өзгеруінен көрінетін нарықтық жағдайдың қолайсыз өзгеруіне байланысты баланстық және баланстан тыс баптар бойынша қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Топ нарықтық тәуекелді (валюталық, пайыздық, бағалық) портфельдік деңгейде басқарады. Нарықтық тәуекелдік нарығындағы жалпы және арнайы өзгерулері әсерінен және нарықтық бағаның волатилді деңгейінің өзгерулері әсерінен бүлінген валюталық және үлестік қаржылық құралдардың пайыздық қатынасына ашық жайғасым арқылы туындайды.

Нарықтық тәуекелдіктің бүлінуі қабылданатын параметрлер шеңберінен шығып кетпеуін басқару және бақылау жасау, сонымен қатар қабылданған тәуекелдікке алынған пайданы оңтайландыруды қамтамасыз ету нарықтық тәуекелдіктің тапсырмасы болып табылады.

НТМӨБК нарықтық тәуекел мен өтімділіктің басқаруына жауапкершілікте болады. НТМӨБК Тәуекел менеджменті блогының ұсынымдарын негізге ала отырып, нарықтық тәуекелдің лимиттерін қарастырады және Басқарма мен Директорлар кеңесінің келісімдеуіне және бекітуіне ұсынады.

Топ нарықтық тәуекелдіктерді жеке қаржылық құралдары бойынша портфель көлеміне қатысты сыйақы мөлшерлемесі, валюталық жайғасымның өзгеру мерзімдерін, лимиттерін жоғалту бойынша лимиттер белгілеу арқылы ашық жайғасым бойынша басқарады. Топ әрдайым Басқарма мен Директорлар кеңесімен жаңартылатын және бекітілетін осы жайғасымдар мониторингін жүргізеді.

Топ, бұдан басқа жекелеген нарықтық сценарийлердің жекелеген сауда портфельдері мен жалпы жайғасымға (позицияға) қаржының ықтимал әсерін қарастыру үшін әр түрлі «стресс-тестілер» қолданады. Стресс-тестілер экстремалдық (төтенше) жағдайларда туындауы мүмкін шығындардың потенциалдық мөлшерін анықтауға мүмкіндік береді. Топтың пайдаланатын «стресс-тестілеріне» жататындар: тәуекел факторларының «стресс-тестілері», олардың шеңберінде тәуекелдің әрбір санаты стрестік өзгерістерге ұшырайды, сондай-ақ жекелеген позицияларға ықтимал стрестік оқиғалар қолдану қоса кіретін арнайы «стресс-тестілер».

Сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарастыру мерзімдерін талдауға негізделген сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелін басқару Топтың таза пайыздық маржасының әр түрлі стандартты және сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі стандартты емес сценарийлерінің сезімталдық мониторингімен толықтырылады.

Топ, сондай-ақ өз сауда жайғасымдары (позициялары) бойынша нарықтық тәуекелдерді басқару үшін тәуекелдер (VAR) құнын бағалау әдіснамасын пайдаланады.

(i) *Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі*

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі – бұл әділ құны өзгеруінің тәуекелі немесе нарықтық пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі салдарынан қаржылық құралдар бойынша ақша қаражатының болашақ ағымы. Топ нарықтық пайыз мөлшерлемелерінің басымдылығы оның шоғырландырылған қаржылық жағдайы мен ақша қаражаттарының ағынының тербелісі ықпалына ұшырағыш болады. Осы ауытқушылықтар пайыздық маржа деңгейін өсіруі мүмкін, немесе кенеттен пайыздық мөлшерлеме өзгергенде оны азайтуы да мүмкін, ол залалдардың туындауына алып келеді.

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарастыру мерзімдерін талдау

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі негізінен пайыздық мөлшерлеменің өзгеруін мониторингілеу және болжау, пайыздық активтер мен міндеттемелердің уақытша алшақтығын қысқарту арқылы басқарылады. 2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсанда негізгі қаржы құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелерін қайта қарауға қатысты қысқаша ақпарат келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	3 айдан кем мерзім	3-6 ай	6-12 ай	1-5 жыл	5 жылдан аса	Пайызсыз	Баланстық құны
2020 жылы 31 желтоқсанда							
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	103,939,291	-	-	-	-	201,954,318	305,893,609
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	-	-	-	2,058	2,058
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	1,313,009	16,341,515	2,869,615	72,907,267	653,171	-	94,084,577
Банктердегі шоттар мен депозиттер	3,789,570	-	-	1,707,699	-	37,349,936	42,847,205
Клиенттерге берілген кредиттер	122,927,644	41,290,040	98,314,341	273,970,801	25,930,031	-	562,432,857
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	59,237,647	33,452,797	-	52,411,915	-	-	145,102,359
	291,207,161	91,084,352	101,183,956	400,997,682	26,583,202	239,306,312	1,150,362,665
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктердің шоттары мен депозиттері	-	-	-	-	-	862,012	862,012
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	1,139,662	-	-	-	-	-	1,139,662
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	247,873,224	107,832,918	218,392,552	93,422,966	15,197,994	270,154,740	952,874,394
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	82,125	-	8,064,558	-	2,000,612	-	10,147,295
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	106,038	-	14,572,141	2,205,966	49,745,334	-	66,629,479
Басқа да тартылған қаражат	631,023	622,460	508,261	5,797,837	19,775,637	-	27,335,218
Жалдау бойынша міндеттемелер	11,692	41,227	243,829	2,486,178	-	-	2,782,926
	249,843,764	108,496,605	241,781,341	103,912,947	86,719,577	271,016,752	1,061,770,986
	41,363,397	(17,412,253)	(140,597,385)	297,084,735	(60,136,375)	(31,710,440)	88,591,679

мың теңге	3 айдан кем мерзім	3-6 ай	6-12 ай	1-5 жыл	5 жылдан аса	Пайызсыз	Баланстық құны
2019 жылы 31 желтоқсанда							
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	104,602,345	-	-	-	-	121,157,063	225,759,408
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	25,896,674	56,909	52,038,225	8,646,625	17,143,050	-	103,781,483
Банктердегі шоттар мен депозиттер	2,907,421	-	-	-	-	2,641,746	5,549,167
Клиенттерге берілген кредиттер	124,938,962	53,094,580	134,209,513	311,116,842	21,266,387	161,722	644,788,006
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	260,954	104,911	9,523,175	14,265,756	4,688,840	-	28,843,636
	258,606,356	53,256,400	195,770,913	334,029,223	43,098,277	123,960,531	1,008,721,700
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Банктердің шоттары мен депозиттері	-	-	-	-	-	1,376,777	1,376,777
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	-	-	-	-	-	-	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	116,652,279	109,745,911	240,927,227	165,474,040	16,734,440	149,842,681	799,376,578
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	102,070	12,249,017	17,692,565	-	2,000,113	-	32,043,765
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	106,038	-	13,995,535	2,133,520	47,202,164	-	63,437,257
Басқа да тартылған қаражат	4,234,217	1,170,951	934,061	5,890,800	21,341,351	-	33,571,380
Жалдау бойынша міндеттемелер	99,797	112,446	178,689	1,710,337	1,455,782	-	3,557,051
	121,194,401	123,278,325	273,728,077	175,208,697	88,733,850	151,219,458	933,362,808
	137,411,955	(70,021,925)	(77,957,164)	158,820,526	(45,635,573)	(27,258,927)	75,358,892

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелері

Келесі кесте бұдан әрі қарай 2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша пайыздық орташа тиімді мөлшерлемесін көрсетеді. Аталған пайыздық мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудің шамамен алғандағы кірісін көрсетеді.

	2020 ж. Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %			2019 г. Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %		
	Теңге	АҚШ доллары	Басқа валюталар	Теңге	АҚШ доллары	Басқа валюталар
Пайыздық активтер						
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	7.88	0.21	0.57	8.26	0.62	3.83
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	10.37	2.74	2.58	10.00	2.22	2.58
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	0.1	5.25	-	0.67	-
Клиенттерге берілген кредиттер	20.10	5.86	14.98	21.15	6.42	16.99
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	10.05	3.27	-	9.76	4.80	6.40
Пайыздық міндеттемелер						
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	-	-	4.30	-	-	-
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері						
- Корпоративтік клиенттер	6.67	0.48	0.11	7.29	1.36	3.19
- Бөлшек клиенттер	9.98	2.06	0.33	9.46	1.25	1.30
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	9.78	-	-	10.87	-	-
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	16.17	-	-	16.54	-	-
Басқа да тартылған қаражат						
- Мемлекеттік қаржы институттарынан алған кредиттер	2.81	-	-	3.52	-	-
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен алған кредиттер	9.00	2.41	-	9.25	4.33	-

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімталдықты талдау

Пайыздық мөлшерлемені қайта қарастыру мерзімін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелдігін басқару қаржылық активтер мен міндеттемелер сезімталдығына мониторинг (бақылау) жүргізумен толықтырылады. 2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша сыйақы мөлшерлемесін ұлғайту немесе азайту жағына 100 базистік тармаққа параллельді жылжудың оңайлатылған сценарийі негізінде жасалған пайданың немесе зиянның және меншікті капиталдың (салықтарды шегергенде) пайыздық мөлшерлеменің өзгеруіне сезімталдығын талдау (пайыздық мөлшерлемені қайта қарау тәуекелі) мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	2020 ж.		2019 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге
Мөлшерлемені азайту жағына қарай 100 базистік тармаққа параллельді ауыстыру	78,712	78,712	(455,860)	(455,860)
Мөлшерлемені ұлғайту жағына қарай 100 базистік тармаққа параллельді ауыстыру	(78,712)	(78,712)	455,860	455,860

Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі салдарынан (2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы позициялар негізінде жасалған) таза пайданың немесе зиянның және меншікті капиталдың әділ құны бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы есепке алынатын қаржы активтерінің әділ құнының өзгеруіне сезімталдығын және сыйақы мөлшерлемесін ұлғайту немесе азайту жағына 100 базистік тармаққа параллель жылжудың оңайлатылған сценарийін талдау мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	2020 ж.		2019 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге
Мөлшерлемені азайту жағына қарай 100 базистік тармаққа параллельді ауыстыру	41,397	2,304,071	121,218	1,673,710
Мөлшерлемені ұлғайту жағына қарай 100 базистік тармаққа параллельді ауыстыру	(40,631)	(2,303,303)	(118,362)	(1,670,854)

(ii) Валюталық тәуекел

Топтың бірнеше шетел валютасында көрсетілген активтер мен міндеттемелері бар.

Валюталық тәуекел – бұл әділ құны өзгеруінің тәуекелдігі немесе валюта бағамын айырбастаудағы өзгерістердің салдарынан қаржылық құралдары бойынша ақшалай қаражаттың болашақтағы ағымының өзгеру тәуекелдігі. Топ өзінің валюта тәуекеліне ұшырауын хеджирлейді. Топ шетел валютасындағы өзінің жайғасымын валюталық жайғасымдар бойынша лимиттер белгілеу арқылы және таза валюталық жайғасымдарға лимиттер белгілеу арқылы басқарады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюта бөлінісіндегі қаржылық активтер мен міндеттемелердің құрылымы былайша берілуі мүмкін:

	АҚШ доллары мың теңге	Ресей рублі мың теңге	Еуро мың теңге	Басқа валюталар мың теңге	Барлығы мың теңге
АКТИВТЕР					
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	236,974,337	8,973,512	18,404,010	457,978	264,809,837
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	39,427,921	-	655,095	-	40,083,016
Банктердегі шоттар мен депозиттер	3,789,570	1,707,699	-	-	5,497,269
Клиенттерге берілген кредиттер	75,249,739	3,359,058	1,437,958	-	80,046,755
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	42,038,234	-	-	-	42,038,234
Басқа қаржылық активтер	761,455	562	87	-	762,104
Активтердің барлығы	398,241,256	14,040,831	20,497,150	457,978	433,237,215
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Банктердің шоттары мен депозиттері	703,824	398	132,826	12,378	849,426
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	-	1,139,662	-	-	1,139,662
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	386,659,019	10,906,562	19,737,195	346,176	417,648,952
Басқа да тартылған қаражат	276,629	-	-	-	276,629
Басқа қаржылық міндеттемелер	10,326,733	66,039	607,926	52	11,000,750
Міндеттемелердің барлығы	397,966,205	12,112,661	20,477,947	358,606	430,915,419
2020 жылғы 31 желтоқсандағы таза жайғасым	275,051	1,928,170	19,203	99,372	2,321,796
Тәуекелдерді басқару үшін ұсталатын туынды қаржы құралдарының әсері**	(7,997,290)	-	-	-	(7,997,290)
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды қаржы құралдарының ықпалы ескерілген 2019 жылғы 31 желтоқсандағы таза ұстаным	(7,722,239)	1,928,170	19,203	99,372	(5,675,494)

** спот мәмілелерін ескере отырып

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюта бөлінісіндегі қаржылық активтер мен міндеттемелердің құрылымы былайша берілуі мүмкін:

	АҚШ доллары мың теңге	Ресей рублі* мың теңге	Еуро мың теңге	Басқа валюталар мың теңге	Барлығы мың теңге
АКТИВТЕР					
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	158,776,949	12,303,912	21,565,495	395,477	193,041,833
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	38,529,887	-	538,336	-	39,068,223
Банктердегі шоттар мен депозиттер	2,907,421	38,574	-	-	2,945,995
Клиенттерге берілген кредиттер	80,458,608	4,336,639	1,711,039	-	86,506,286
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	19,290,666	29,794	-	-	19,320,460
Басқа қаржылық активтер	1,785,932	805	167,370	-	1,954,107
Активтердің барлығы	301,749,463	16,709,724	23,982,240	395,477	342,836,904
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Банктердің шоттары мен депозиттері	1,255,473	54	87,359	416	1,343,302
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	291,458,795	11,175,622	23,405,688	338,513	326,378,618
Басқа да тартылған қаражат	333,799	-	-	-	333,799
Басқа қаржылық міндеттемелер	6,145,405	46,136	185,939	9,925	6,387,405
Міндеттемелердің барлығы	299,193,472	11,221,812	23,678,986	348,854	334,443,124
2019 жылғы 31 желтоқсандағы таза жайғасым	2,555,991	5,487,912	303,254	46,623	8,393,780
Тәуекелдерді басқару үшін ұсталатын туынды қаржы құралдарының әсері**	(918,216)	-	-	-	(918,216)
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды қаржы құралдарының ықпалы ескерілген 2019 жылғы 31 желтоқсандағы таза ұстаным	1,637,775	5,487,912	303,254	46,623	7,475,564

* 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ресей рублі бойынша 5,881,377 мың теңгеге тең таза позицияның бір бөлігі тікелей валюталық тәуекелге ұшырамайды, өйткені ол еншілес кәсіпорынның деректерді ұсыну валютасына аудару бойынша жинақталған резерв арқылы қайта бағаланған таза активтерін білдіреді.

** спот мәмілелерін ескере отырып

Төмендегі кестеде көрсетілгендей, 2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруі, төменде сипатталғандай меншікті капиталдың және табыс пен шығынның өсуіне/(кемуіне) алып келер еді. Аталған талдау, есептілік кезеңнің соңындағы жағдай бойынша мүмкін деп есептелінген Топтың көзқарасы бойынша, салықтарды шегерумен және валюта бағамы өзгеруінің негізінде жүргізілді. Талдау басқа барлық ауыспалылардың, оның ішінде сыйақы мөлшерлемелері өзгеріссіз қалатыны туралы жорамалдарға сүйеніп жүргізілді.

	2020 ж..		2019 ж.	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге
Теңге қатысты АҚШ доллары бағамының 20% өсуі	(1,235,558)	(1,235,558)	262,044	262,044
Теңге қатысты Ресей рублі бағамының 20% өсуі	308,507	308,507	(62,954)	(62,954)
Теңге қатысты Еуро бағамының 20% өсуі	3,072	3,072	48,521	48,521
Теңге қатысты басқа валюталар бағамының 20% өсуі	15,900	15,900	7,460	7,460

Теңге бағамының 2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жоғарыда көрсетілген валюталарға қатысты ұлғаюы тең бағалы болатын еді, бірақ қалған басқа ауыспалылар өзгеріссіз қалған жағдайда кері әсерін тигізетін еді.

(iii) Басқа баға тәуекелдері

Басқа баға тәуекелдері – әділ құнның немесе қаржы құралдары бойынша ақша қаражатының болашақтағы ағындарының нарықтық бағалардың өзгеруі (сыйақы мөлшерлемелерінің немесе валюталық тәуекелдің өзгеру тәуекелінің ықпалы нәтижесінде туындаған өзгерістерден басқа) нәтижесінде, осындай өзгерістер аталған нақты құралына немесе оның эмитентіне тән факторлардың немесе нарықтағы айналымдағы осыған ұқсас барлық қаржы құралдарына әсер ететін факторлар салдарынан болғанына байланыссыз, ауытқу тәуекелі. Басқа баға тәуекелдері Топтың қаржы құралдары бойынша ұзақ немесе қысқа жайғасымы бар болған жағдайда туындайды.

(iv) Тәуекел (VAR) құнын бағалау әдіснамасы

Топ валюталық жайғасыммен байланысты нарықтық тәуекел мониторингі үшін тәуекел құнын (VAR) бағалау әдіснамасын пайдаланады.

Тәуекел құнын бағалау әдіснамасы белгілі бір сенімгерлік межелеме берілген кездегі нақты уақыт аралығындағы нарықты мөлшерлемелер мен бағалардың өзгеруі нәтижесінде болған тәуекел позициялары бойынша орын алуы мүмкін ықтимал шығындарды бағалау тәсілін білдіреді. Топ пайдаланатын тәуекел құнын бағалау моделі 99% мөлшерінде сенімгерлік межелемеден шығады және қаржы құралын жайғасым түріне қарай ұзақтығы 1 күндік ұстап тұру кезеңін болжайды. Тәуекел құнын бағалау үлгісі көбінше тарихи деректерге негізделген болжалдауды білдіреді. Үлгі нарықтық мөлшерлемелердің тарихи уақытша қатарларын негізге алып және әртүрлі нарықтар мен мөлшерлердің арасындағы өзара байланысты назарға ала отырып болашақты дамытудың ықтимал сценарийлерін жасайды. Нарықтық бағалардың ықтимал өзгерістері кем дегенде соңғы 12 айдағы нарықтық деректер негізінде анықталады.

Тәуекел құнын бағалау әдіснамасы нарықтық тәуекелдің ықтимал мәнін бағалауда маңызды құрал болып табылатындығына қарамастан оның бірқатар, әсіресе, өтімділігі төмен нарықтарға қатысты шектеулері бар, олар төменгі түрде берілуі мүмкін:

- Тарихи деректерді болашақтағы оқиғаларды анықтау үшін негіз ретінде қолдану барлық мүмкін болатын сценарийлерді көрсетпеуі мүмкін (бұл, әсіресе тек қана стандартты емес сценарийлерге қатысты).
- Қаржы құралын ұстау кезеңінің ұзақтығы бір күнді қолдану барлық жайғасымдар 1 күнді құрайтын кезең ішінде сатылуы немесе хеджирленуі мүмкін дегенді болжалдайды. Іс жүзінде бұл барлық жағдайларда мүмкін болады, алайда, тек қана нарықтың төмен өтімділігі ұзақ кезеңге жалғасатын жағдайлар да болады;
- Сенімгерлік межелемесін 99% қолдану, осы межелеменің шегінен тыс туындауы мүмкін шығындарды назарға алмайды. Шығындар тәуекелдің құнынан да көп көлемді құрауы мүмкін деген ықтималдық 1% құрайды;
- Тәуекел құнының көлемін есептеу сауда-саттық сессияларының жабылу деректері негізінде жүргізілетіндіктен, күн ішіндегі ауытқушылықты ол әрдайым көрсете бермейді;
- Тәуекел құнын бағалау әдіснамасы бойынша есептелген тәуекелдің көлемі нарықтық бағалардың жайғасымына және құбылмалылығына байланысты болады. Егер нарықтық бағалардың құбылмалылығы төмендесе, белгілі жайғасым үшін тәуекелдің құны да төмендейді және керісінше.

Топ нарықтық тәуекелді бағалауды жүргізу кезінде тек тәуекел құнының есебіне ғана сүйенбейді, себебі аталған әдіснамаға жоғарыда көрсетілген кейбір шектеулер тән. Тәуекел құнын есептеу әдісіне шектеулер, әрбір сауда портфелі бойынша тәуекелдерді ықтимал шоғырландыру шектеулерін, сондай-ақ жайғасымдар арасындағы сәйкессіздіктердің құрылымдық талдауын қоса, басқа жайғасымдарға қосымша басқа лимиттер мен сезімталдық лимиттерін енгізу арқылы есептеледі.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың валюталық тәуекеліне қатысты тәуекел құнының көлемі туралы деректер төменде көрсетілген:

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Валюталық бағамдардың ауытқу тәуекелі	128,311	31,130

(б) Кредит тәуекелдігі

Кредит тәуекелдігі - бұл қарыз алушымен немесе Топ контрагентімен міндеттемелерді орындамау нәтижесінде туындаған қаржылық шығасы тәуекелдігі. Топ кредит тәуекелін (танылған қаржылық активтер мен танылмаған шартты міндеттемелер бойынша) кредит тәуекелінің шоғырлану лимиттерін анықтау және сақтау талаптары кіретін, бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы, сондай-ақ міндетіне кредит тәуекеліне белсенді мониторинг жүргізу кіретін Кредит Комитетін құру арқылы басқарады. Кредит саясатын Директорлар Кеңесі қарастырады және бекітеді.

Кредит саясаты келесілерді белгілейді:

- кредит өтінімдерін қарастыру және мақұлдау рәсімдері;
- қарыз алушылардың (корпоративтік және жеке) кредит қабілеттілігін бағалау әдіснамасы;
- контрагенттердің, эмитенттердің және сақтау компанияларының кредит қабілеттілігін бағалау әдіснамасы;
- ұсынылатын қамтамасыз етуді бағалау әдіснамасы;
- кредит құжаттамасына қойылатын талаптар;
- кредит тәуекелділігін әкелетін кредиттер мен басқа өнімдерге тұрақты бақылау (мониторинг) жүргізу рәсімдері.

Корпоративтік клиенттердің кредиттерді алуға өтінімдерін клиенттермен жұмыс жүргізу жөніндегі тиісті менеджерлер жолдайды, содан кейін олар заңды тұлғаларға берілген кредиттер портфелі үшін жауапкершілікте болатын Корпоративтік блокқа қарастыруына беріледі. Содан кейін өтінімдер кредиттік талдау бөлімшесіне қарауға өтеді, оның талдаушыларының қорытындысы бизнестің құрылымдық талдауына және қарыз алушының қаржылық жағдайына негізделеді. Содан кейін өтінімдер мен қорытындылар Корпоративтік кредиттік тәуекелдер блогында тәуелсіз бағалаудан өтеді, ол екінші қорытынды береді; бұл ретте кредиттік саясат талаптарының тиісінше орындалуы тексеріледі. Кредит Комитеті Банктің ішкі бөлімшелерінің қорытындылары негізінде шешімдер қабылдайды. Кредит комитеті жекелеген операцияларды мақұлдас бұрын, оларды тәуекел ерекшелігіне қарай заң бөлімі, салық бөлімі мен бухгалтерия тексереді.

Топ жекелеген кредиттердің жай-күйіне тұрақты мониторинг жүргізеді және ұдайы негізде өз қарыз алушыларының төлемге қабілеттілігін қайта бағалау шарасын жүргізеді. Қайта бағалау рәсімдері қарыз алушының соңғы есепті күндегі қаржылық есептілігінің талдауына немесе қарыз алушы өзі берген немесе топ басқа да тәсілмен алған басқа да ақпаратқа негізделеді. Қамтамасыз етудің ағымдағы нарықтық құнын сондай-ақ ұдайы негізде кәсіпқой бағалаушылардың тәуелсіз фирмалары немесе Топтың мамандары бағалайды. Қамтамасыз етудің нарықтық құны кеміген жағдайда әдетте қарыз алушыға қосымша қамтамасыз ету беру туралы талап қойылады.

Жеке тұлғалардың кредиттер алуға өтінімдерін қарастырумен Топтың Бөлшек бизнес блогы айналысады. Бұл ретте кредит алуға өтінімдегі деректерді тексерудің Бөлшек және жалпы банктік тәуекелдер блогымен бірлесе әзірленген скорингілік модельдері мен рәсімдері пайдаланылады.

Кредиттік тәуекел және кепілдерді бағалау бөлімшесі жекелеген қарыз алушылар бойынша жүргізетін талдаудан басқа Тәуекел-менеджмент блогы сондай-ақ кредиттер мен нарықтық тәуекелдердің шоғырлануы қатысында жалпы кредит портфеліне бағалау жүргізеді.

Кредит пен кредит карталарының лимиттері қатысында мақұлдау кез келген сәтте күшін жоюы мүмкін.

Кредит тәуекелінің ең жоғарғы деңгейі, әдетте, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қаржылық активтердің баланстық құнында және танылмаған шартты міндеттемелер сомасында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі ықтимал кредит тәуекелін азайту үшін елеулі маңызға ие емес.

Кредит тәуекелінің есептік күнгі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты максималды деңгейі келесі түрде көрсетілуі мүмкін:

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	275,794,713	188,788,824
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,058	-
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	94,084,577	103,781,483
Банктердегі шоттар мен депозиттер	42,847,205	5,549,167
Клиенттерге берілген кредиттер	562,432,857	644,788,006
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	145,102,359	28,843,636
Басқа қаржылық активтер	15,299,618	13,095,589
Тәуекелдің максималды деңгейінің барлығы	1,135,563,387	984,846,705

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша кредит тәуекелінің шоғырландыруына талдау 16-ескертпеде көрсетілген.

Танылмаған шартты міндеттемелерге қатысты есептік күнгі жағдай бойынша кредит тәуекеліне ұшыраудың ең жоғарғы деңгейі 32-ескертпеде көрсетілген.

2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша оған қатысты кредит тәуекеліне ұшырағыштығы кредит тәуекеліне ең жоғарғы ұшырағыштық деңгейінің 10% асатын Топтың бір борышкері бар (ҚРҰБ) (2019 жылғы 31 желтоқсан: бір). Көрсетілген контрагентпен жиынтық қалдықтар 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 349,805,002 мың теңгені құрады (2019 жылғы 31 желтоқсан: 215,631,985 мың теңге).

Қаржы активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алу

Бұдан әрі кестелерде берілген ақпаратты ашу қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді қамтиды, олар:

- Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынады, немесе
- қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынуына байланыссыз өзара есепке алу туралы бас келісімнің немесе осыған ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын осындай келісімдердің нақты заңды мәні болып табылады.

Ұқсас қаржы құралдарына туынды құралдары, «репо» мәмілелері, «кері репо» мәмілелері, бағалы қағаздарды қарызға алу және қарызға беру туралы келісім мәмілелері жатады.

Топ туынды құралдарымен операцияларды биржада іске асырылмайтын орталық контрагент арқылы жүзеге асырады. Басшылық осыған ұқсас келісімдер маңызына қарай өзара есепке алумен теңестіріледі, және Топ өзара есепке алуды жүргізу критерийлеріне жауап береді, себебі толық сомалардағы есептеу механизмі кредит тәуекелінің және өтімділік тәуекелінің ең төменгі деңгейіне алып келетіндіктен, Топ осы арқылы бірыңғай есептеу процесі немесе циклі шеңберінде дебиторлық немесе кредиторлық берешекті реттей алады деп есептейді.

Топ қамтамасыз етуді ақша қаражаты және төмендегі мәмілелерге қатысты нарықтағы айналымдағы бағалы қағаздар түрінде алады және қабылдайды:

- туынды құралдары;
- «репо» мәмілелері, «кері репо» мәмілелері және
- бағалы қағаздарды қарызға алу және қарызға беру туралы келісімдер.

Осыған ұқсас келісімдер своп және туынды қаржылық құралдар жөніндегі дилерлердің халықаралық ассоциациясының («ISDA») қарыз алуды қамтамасыз ету туралы толықтырудың стандарттық талаптарының мәні болып табылады. Бұл қамтамасыз ету ретінде алынған/кепілге берілген көрсетілген бағалы қағаздар кепілге берілуі мүмкін және мәміленің әрекет ету мерзімі ішінде сатылуы мүмкін, бірақ мәмілені өтеу мерзіміне дейін қайтарылуы мүмкін екендігін білдіреді. Мәміле талаптары, сондай-ақ әрбір контрагентке қамтамасыз етуді ұсынуға контрагенттің қабілетсіздігі нәтижесінде тиісті мәмілелерді тоқтату құқығын береді.

Бұдан әрі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есепке алу туралы бас келісімдер мен осыған ұқсас келісімдердің заңды нақты мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері беріледі:

мың теңге	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте		Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің таза сомасы		Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сомалар		Таза сома
	Қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің танылған толық сомасы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте алынған қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің танылған толық сомасы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің таза сомасы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің таза сомасы	Қаржы кұралдары	Ақшалай алынған қамтамасыз ету	
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	1,201,924	-	1,201,924	(1,139,662)	-	-	62,262
Қаржы активтерінің барлығы	1,201,924	-	1,201,924	(1,139,662)	-	-	62,262
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	(1,139,662)	-	(1,139,662)	1,139,662	-	-	-
Қаржылық міндеттемелерінің барлығы	(1,139,662)	-	(1,139,662)	1,139,662	-	-	-

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте берілген қаржылық активтердің және қаржылық міндеттемелердің толық сомалары және олардың таза сомалары және ертеректе келтірілген кестелерде ашып көрсетілгендер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте келесі негізде бағаланады:

«Репо» мәмілелері, «кері репо» мәмілелері нәтижесінде туындаған активтер мен міндеттемелер, қарыз алып пайдалану туралы келісім және бағалы қағаздарды қарызға беру – амортизацияланған құн.

«Репо» келісімдері бойынша (17-ескертпе) кепілге салынған бағалы қағаздар берілген, танылуы тұтастай алғанда тоқтатылмаған қаржы активтерін білдіреді. Қарызға берілген немесе кері сатып алу міндетімен сату туарлы келісімдер шеңберінде сатылған бағалы қағаздар үшінші тарапқа беріледі, бұл ретте Топ ақша қаражатын алады. Осы қаржы активтері кепілге қайтадан берілуі мүмкін немесе Топтың өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда контрагенттермен сатылуы мүмкін, алайда контрагент шарттың әрекет ету мерзімі аяқталғанда бағалы қағаздарды қайтаруға міндеттенеді. Топ аталған бағалы қағаздарға меншік құқығынан туындайтын барлық тәуекелдер мен пайдалар өзінде сақталады деп анықтады. Топ бағалы қағаздардан түсетін ақша ағындарына өзінің шарттық құқықтарын сататын болғандықтан ол берілген активтерді келісімнің әрекет ету мерзімі ішінде пайдалануға мүмкіндігі жоқ.

(в) Өтімділік тәуекелдігі

Өтімділік тәуекелі – Топтың өз міндеттемелерін белгіленген мерзімде елеулі шығындарсыз орындай алмауы нәтижесінде қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Өтімділік

тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің сәйкессіздігі кезінде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімі мен сыйақы мөлшерлемесі бойынша сәйкес келулер және/немесе бақыланатын үйлеспеулер өтімділік тәуекелдігін басқаруда негіздік сәт болып табылады. Жүргізілген операциялардың әртүрлілігі және олармен байланысты белгісіздіктер салдарынан активтерді өтеу мен міндеттемелер бойынша толық сәйкестік операцияның табыстылығын өсіретін мүмкіндік беретін қаржылық институттар үшін қалыпты тәжірибе болып табылмайды. Мұндай сәйкессіздіктер операцияның пайдалылығын өсіруге мүмкіндік береді, алайда шығындардың туындауы тәуекелдігін өсіреді.

Топ міндеттемелерді орындау мерзімдерінің басталу шамасына қарай өз міндеттемелерін төлеу үшін ақша қаражатының болуын тұрақты қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін ұстап тұрады. Өтімділікті басқару саясатын Басқарма қарастырады және бекітеді.

Топ шығарылған борыштық бағалы қағаздардан, басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің диверсификацияланған және тұрақты құрылымын, сондай-ақ Топтың өтімділікке қатысты күтпеген талаптарына жедел және шұғыл ауытқушылықсыз қабылдауға қабілетті болуы үшін өтімділігі жоғары активтердің диверсификациялау портфелін қолдау көрсетуге бағытталады.

ALM басқармасы күн сайын өтімділік жайғасымының мониторингін жүргізеді, ал Тәуекел менеджменті блогы жүйелі түрде нарық жағдайының қалыпты жағдайымен қатар қолайсыз жағдайында да болуы мүмкін әртүрлі сценарийлерді ескеріп «стресс-тестілер» жүргізеді. ALM басқармасы бөлімшелерден олардың қаржылық активтері мен міндеттемелерінің өтімділік құрылымы, сондай-ақ болашақта күтілетін ақша қаражатының болжамды ағындары туралы ақпарат алады. Болжау қысқа мерзімді және орта мерзімді көкжиекте жүргізіледі, қорландырудың әртүрлі көздерін, оның ішінде сыртқы тартуларды және уақытша бос қаражатты орналастырудың әртүрлі тәсілдерін пайдалану мүмкіндігін ескере отырып, жоспарлаудың әрбір уақыт аралығында тактикалық қадамдар көзделеді. Қаражаттың күтілетін ағындары мен ағындарының болжамы негізінде ALM басқармасы өтімділіктің тапшылығын/артығын бағалайды, сондай-ақ өтімділік нормативтерінің жедел болжамын жүзеге асырады.

Топ басшылығы өтімділіктің жай-күйі туралы ақпаратты үнемі алып отырады. Ақпаратты ұсыну жиілігі уақыттың әр нақты сәтіндегі Топтың өтімділік жағдайына байланысты. Қалыпты нарықтық жағдайда өтімділіктің жай-күйі туралы есептер жоғары басшылыққа апта сайын беріледі. Ұсынылатын ақпарат Топтың өтімді позициясын тұтастай және жекелеген бағыттар (валюталар, клиенттер және т.б.) бойынша барабар бағалау үшін жеткілікті, ол сондай-ақ Топтың алқалы органдары мен құрылымдық бөлімшелеріне Топтың өтімділікке деген өз қажеттіліктерін қанағаттандыру және өз міндеттемелерін толық көлемде уақтылы орындау қабілетіне қатысты негізделген шешім қабылдауға мүмкіндік береді.

Қалыпты нарық жағдайларында өтімділік жағдайы туралы есептер апта сайын жоғары басшылыққа ұсынылады. Өтімділікті басқару регламентіне қатысты шешімдерді НТМӨБК қабылдайды және АЛМ басқармасымен орындалады. Бұдан кейінгі кестелерде қаржы міндеттемелері мен шарттың талаптарына сәйкес өтеу мерзімінің барынша ертерек басталу күніне қатысты кредит сипатындағы танылмаған міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған ағыны туралы ақпарат көрсетіледі. Осы кестелерде көрсетілген ақша қаражатының ағыны мен жылыстауының жиынтық мәні қаржы активтері мен міндеттемелері немесе шартты міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған шартты ағынын білдіреді.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы міндеттемелерінің өтеу мерзімдері бойынша талдауы келесі түрде берілуі мүмкін:

* СПОТ мәмілелерін ескере отырып

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан аса	Ақша қаражаты ағынының шығу/(түсу) жиынтық мәні	Баланстық құны
Туынды емес қаржылық міндеттемелер							
Банктердің шоттары мен депозиттері	862,011	-	-	-	-	862,011	862,012
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	1,139,662	-	-	-	-	1,139,662	1,139,662
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	371,108,836	156,687,575	113,758,660	225,667,755	129,710,070	996,932,896	952,874,394
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	434,256	-	434,256	12,512,912	13,381,424	10,147,295
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	112,276	-	606,469	6,718,744	236,456,802	243,894,291	66,629,479
Басқа да тартылған қаражат	172	696,393	210,726	971,679	30,385,194	32,264,164	27,335,218
Жалдау бойынша міндеттемелер	111,431	212,887	302,144	508,739	1,871,688	3,006,889	2,782,926
Басқа қаржылық міндеттемелер	19,432,670	-	118,720	7,099	-	19,558,489	19,558,687
Туынды қаржылық міндеттемелер*							
- Түсімдер	(27,372,168)	-	-	-	-	(27,372,168)	(4,504)
- Шығулар	27,367,664	-	-	-	-	27,367,664	-
Міндеттемелердің барлығы	392,762,554	158,031,111	114,996,719	234,308,272	410,936,666	1,311,035,322	1,081,325,169
Кредит сипатындағы міндеттемелер	78,965,152	-	-	-	-	78,965,152	78,965,152

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы міндеттемелерінің өтеу мерзімдері бойынша талдауы келесі түрде берілуі мүмкін:

мың теңге	Талап егілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан аса	Ақша қаражаты ағынының шығу/(түсу) жиынтық мәні	Баланстық құны
Туынды емес қаржылық міндеттемелер							
Банктердің шоттары мен депозиттері	1,319,388	-	-	-	57,389	1,376,777	1,376,777
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	195,943,337	79,562,662	118,173,592	251,702,234	212,495,833	857,877,658	799,376,578
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	46,666	462,638	13,079,290	10,422,721	12,991,717	37,003,032	32,043,765
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	112,275	-	479,186	6,591,461	243,130,589	250,313,511	63,437,257
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	65,545	4,292,116	629,646	1,470,623	33,069,621	39,527,551	33,571,380
Басқа да тартылған қаражат	130,707	247,552	356,839	594,224	2,478,712	3,808,034	3,557,051
Басқа қаржылық міндеттемелер	15,814,018	3,000	158	2	794	15,817,972	15,817,972
Туынды қаржылық міндеттемелер*							
- Түсімдер	(7,500,804)	-	-	-	-	(7,500,804)	(1,516)
- Шығулар	7,499,288	-	-	-	-	7,499,288	-
Міндеттемелердің барлығы	213,430,420	84,567,968	132,718,711	270,781,265	504,224,655	1,205,723,019	949,179,264
Кредит сипатындағы міндеттемелер	86,591,130	-	-	-	-	86,591,130	86,591,130

* СПОТ мәмілелерін ескере отырып

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес – заңды және жеке тұлғалар және Ресей Федерациясының заңнамасына сәйкес - жеке тұлғалар кез келген уақытта Банктен өздерінің мерзімді депозиттерін алып қоюға құқылы, бұл ретте олар көп жағдайда есептелген проценттік табыс алу құқығынан айырылады. Осы депозиттер шарттарда белгіленген оларды өтеу мерзімдеріне сүйене отырып берілді. Мерзімді депозиттердің жалпы сомасын өтеу мерзімдері былайша берілген:

- 30,317,424 мың теңге талап етілгенге дейін бір айдан кем санатында ұсынылды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 37,944,144 мың теңге);
- 156,278,567 мың теңге бір айдан үш айға дейінгі санатта ұсынылды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 79,492,938 мың теңге);
- 113,534,638 мың теңге үш айдан алты айға дейінгі санатта ұсынылды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 117,740,508 мың теңге);
- 225,665,313 мың теңге алты айдан он екі айға дейінгі санатта ұсынылды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 251,603,384 мың теңге);
- 129,587,107 мың теңге бір жылдан асатын санатта ұсынылды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 210,488,245 мың теңге).

Солай бола тұрса да басшылық осы опциялардың бар болуына және салымдардың басым бөлігі талап етілгенге дейінгі шоттарды білдіретін фактісіне байланысыз осы шоттар мен депозиттерді саны мен салымшылардың типі бойынша әртараптандыру, сондай-ақ Топтың бұрынғы тәжірибесі осы шоттардың ұзақ мерзімді және қаржыландырудың тұрақты көзі екендігіне негіз болып табылады деп болжайды.

Басшылық белгілі қаржылық активтер мен міндеттемелерге қатысты ақша қаражаты ағынының қозғалысы басшылықтың ақша қаражаты ағынының қозғалысын басқаруға уәкілетті болуынан немесе өткен тәжірибеде аталған қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша ақша қаражаты ағынының қозғалыс мерзімдері шартта белгіленген мерзімдерден өзгеше екендігін көрсететіндіктен шартта белгіленгеннен өзгеше болуы мүмкін деп күтеді.

Төмендегі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте (туынды құралдарды қоспағанда) көрсетілген сомаларға талдау (күтілетін өтеу мерзімдері бөлігінде) ұсынылған:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан аса	Өтеу мерзімінсіз	Мерзімі кешіктіріл- гендер	Барлығы
Туынды емес қаржылық активтер								
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	305,893,609	-	-	-	-	-	-	305,893,609
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	938,276	374,733	19,211,130	72,907,267	653,171	-	-	94,084,577
Банктердегі шоттар мен депозиттер	37,283,936	-	-	1,707,699	3,855,570	-	-	42,847,205
Клиенттерге берілген кредиттер	54,838,205	36,598,377	137,616,871	273,362,651	25,360,604	-	34,656,149	562,432,857
Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	8,721,209	50,516,438	33,452,797	52,411,915	-	-	-	145,102,359
Ағымдағы салық активі	3,652	-	-	-	-	-	-	3,652
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	-	-	-	-	-	20,105,644	-	20,105,644
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	3,091	10,250	261,795	2,168,300	-	-	-	2,443,436
Басқа да активтер	17,236,104	219,269	302,256	5,789,805	2,974,741	242,587	9,104	26,773,866
Активтердің барлығы	424,918,082	87,719,067	190,844,849	408,347,637	32,844,086	20,348,231	34,665,253	1,199,687,205
Туынды емес қаржылық міндеттемелер								
Банктердің шоттары мен депозиттері	862,012	-	-	-	-	-	-	862,012
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	1,139,662	-	-	-	-	-	-	1,139,662
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	367,662,817	150,358,864	326,227,937	93,424,713	15,200,063	-	-	952,874,394
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	296,825	-	7,849,859	2,000,611	-	-	10,147,295
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	106,038	-	1,452,696	15,325,412	49,745,333	-	-	66,629,479
Басқа да тартылған қаражат	137	630,886	747,718	6,180,840	19,775,637	-	-	27,335,218
Жалдау бойынша міндеттемелер	1,478	15,260	280,010	2,486,178	-	-	-	2,782,926
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	-	-	-	-	-	6,111,707	-	6,111,707
Басқа да міндеттемелер	22,630,351	-	125,819	-	-	-	-	22,756,170
Міндеттемелердің барлығы	392,402,495	151,301,835	328,834,180	125,267,002	86,721,644	6,111,707	-	1,090,638,863
Таза жайғасым	32,515,587	(63,582,768)	(137,989,331)	283,080,635	(53,877,558)	14,236,524	34,665,253	109,048,342
Жинақталған таза жайғасым	32,515,587	(31,067,181)	(169,056,512)	114,024,123	60,146,565	74,383,089	109,048,342	109,048,342

Төмендегі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте (туынды құралдарды қоспағанда) көрсетілген сомаларға талдау (күтілетін өтеу мерзімдері бөлігінде) ұсынылған:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан аса	Өтеу мерзімінсіз	Мерзімі кешіктірілген- дер	Барлығы
Туынды емес қаржылық активтер								
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	225,759,408	-	-	-	-	-	-	225,759,408
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	17,201,623	8,695,051	52,095,134	8,646,625	17,143,050	-	-	103,781,483
Банктердегі шоттар мен депозиттер	2,592,746	-	-	-	2,956,421	-	-	5,549,167
Клиенттерге берілген кредиттер	49,610,520	43,940,129	185,744,754	312,871,881	22,957,772	-	29,662,950	644,788,006
Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	260,954	-	9,628,086	14,265,756	4,688,840	-	-	28,843,636
Ағымдағы салық активі	529,027	-	-	-	-	-	-	529,027
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	-	-	-	-	-	19,747,551	-	19,747,551
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	40,224	75,915	245,225	1,648,195	1,340,215	-	-	3,349,774
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	-	-	-	-	263,435	-	263,435
Басқа да активтер	14,915,303	310,884	182,206	8,635,246	58,450	242,320	59,869	24,404,278
Активтердің барлығы	310,909,805	53,021,979	247,895,405	346,067,703	49,144,748	20,253,306	29,722,819	1,057,015,765
Туынды емес қаржылық міндеттемелер								
Банктердің шоттары мен депозиттері	1,319,388	-	-	-	57,389	-	-	1,376,777
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	192,509,764	73,255,339	351,018,996	165,841,827	16,750,652	-	-	799,376,578
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	19,945	253,885	22,005,314	7,764,508	2,000,113	-	-	32,043,765
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	106,038	-	1,399,661	14,729,394	47,202,164	-	-	63,437,257
Басқа да тартылған қаражат	59,012	4,175,206	1,555,446	6,440,365	21,341,351	-	-	33,571,380
Жалдау бойынша міндеттемелер	33,521	68,706	288,705	1,710,337	1,455,782	-	-	3,557,051
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	-	-	-	-	-	5,873,665	-	5,873,665
Басқа да міндеттемелер	18,035,054	812,099	93,916	56	10	-	-	18,941,135
Міндеттемелердің барлығы	212,082,722	78,565,235	376,362,038	196,486,487	88,807,461	5,873,665	-	958,177,608
Таза жайғасым	98,827,083	(25,543,256)	(128,466,633)	149,581,216	(39,662,713)	14,379,641	29,722,819	98,838,157
Жинақталған таза жайғасым	98,827,083	73,283,827	(55,182,806)	94,398,410	54,735,697	69,115,338	98,838,157	98,838,157

Басшылық мынадай факторлар бір жылға дейінгі мерзімге өтімділік алшақтығының азаюын қамтамасыз етеді деп санайды:

- Басшылықтың соңғы үш жыл бойы мерзімді депозит салымшыларының тәртібін талдауы бәсекеге қабілетті сыйақы мөшерлемелерінің ұсынысы мерзімді депозиттер шарттарын жаңғыртудың жоғары деңгейін қамтамасыз ететіндігін көрсетеді;
- 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелерін өтеу мерзімі бір жылдың ішінде басталатын байланысты тараптардың шоттары мен депозиттеріндегі қалдық сомалары 235,953,312 мың теңгені құрайды (2019 жыл: 128,511,354 мың теңге). Басшылық олар бойынша міндеттемелерін орындау мерзімі басталған және клиенттер өздерінің шоттарынан елеулі сома алған кезде мерзімді депозиттер шарттары Топтың өтімділікті қолдау бойынша міндеттерді шешу шеңберінде байланыстырылатын болады деп болжалдайды.

(г) Операциялық тәуекелдігі

Операциялық тәуекелдігі – бұл Топтың процестерімен, қызметкерлерімен, технологиялармен және инфрақұрылыммен байланысты түрлі себептердің нәтижесінде туындайтын, сондай-ақ кредиттік тәуекелден, нарықтық тәуекелден және өтімділік тәуекелінен сыртқы факторлардың нәтижесінде ерекшеленетін заңды және нормативтік талаптардың және жалпыға танылған корпоративтік тәртіптердің стандарттарының салдарынан туындайтын тікелей немесе жанама залалдардың тәуекелі. Операциялық тәуекелдер Топтың қызметтерінің барлық бағыттарына байланысты туындайды.

Топтың мақсаты операциялық тәуекелдерді, бір жағынан қаржылық тәуекелдерді және Топтың абырой-беделіне зиян келтіруді шығарып тастаумен, екінші жағынан тараптар жалпы экономикалық тиімділік пен инновацияны қамтамасыз етумен байланыстырылады. Топтың саясаты барлық жағдайларда да барлық қолданылатын құқықтар мен нормативтік талаптарды сақтауды талап етеді.

Топ операциялық тәуекелді басшылық анықтайтын өзінің қызметінің әрбір аймағындағы қажеттіліктеріне ішкі бақылау жасау жолымен басқарады.

30 Капиталды басқару

ҚРҰБ Банк капиталының деңгейіне қойылатын талаптарды белгілейді және орындалуын бақылайды.

Банк кредиттік институттардың капиталын құраушы баптар ретінде заңнамаға сәйкес анықталған баптарды капитал ретінде белгілейді.

Негізгі капитал төленген жай акциялардың, қосымша төленген капиталдың, ағымдағы жылдың және өткен жылдардың бөлінбеген пайдасының және оларға қарсы құрылған резервтердің, меншікті сатып алынған жай акцияларды, гудвиллді қоса алғанда, материалдық емес активтерді, өткен жылдардың залалдарын және ағымдағы жылдың залалдарын, кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін шегергендегі кейінге қалдырылған салық активін шегергенде, шегерілетін уақытша айырмаларға қатысты танылған кейінге қалдырылған салық активтерінің бір бөлігін, өзге де қайта бағалау бойынша резервтердің, активтерді секьюриттеу бойынша транзакцияларға байланысты сатылымнан түсетін кірістердің, осындай міндеттеме бойынша кредиттік тәуекелдің өзгеруіне байланысты қаржылық міндеттеменің әділ құнының өзгерістерінен түсетін кірістердің немесе залалдардың, қосымша капиталдан шегерілуге жататын, бірақ оның деңгейінің жеткіліксіздігіне байланысты негізгі капиталдан шегерілетін реттеушілік түзетулердің және Банктің қаржылық есептілігін жасау кезінде қаржылық есептілігі шоғырланбайтын заңды тұлғалардың қаржы құралдарына инвестициялардың сомасы ретінде есептеледі. Қосымша капиталға Банктің меншікті мерзімсіз қаржы құралдарына инвестицияларын, меншікті сатып алынған артықшылықты акцияларды, қаржылық есептілігі банктің қаржылық есептілігін жасау кезінде Шоғырландырылмаған заңды тұлғалардың қаржы құралдарына инвестицияларды және екінші деңгейдегі капиталдан шегерілуге жататын, бірақ оның қосымша капиталдан шегерілетін деңгейінің жеткіліксіз болуына байланысты реттеушілік түзетулерді шегере отырып, мерзімсіз шарттар және төленген артықшылықты акциялар енгізіледі.

2-деңгейдегі Капитал Банктің кейбір шектеулермен Топтың қаржылық есептілігін жасау кезінде қаржылық есептілігі шоғырланбайтын, шығарылған акциялардың он немесе одан көп пайызы болатын қаржы ұйымдарының реттелген борышына инвестицияларды шегере отырып, теңгемен көрсетілген реттелген борыш сомасы ретінде есептеледі.

Жалпы капитал 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 деңгей мен 2 деңгей капиталының сомасын білдіреді (2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалпы капитал 1 деңгей мен 2 деңгей капиталының сомасын білдіреді).

Жалпы капиталдың жоғарыда аталған элементтеріне қолданылатын жіктеудің әртүрлі шектеулері мен өлшемдері бар.

ҚРҰБ белгілеген қолданыстағы талаптарға сәйкес банк жалпы капиталдың жеткіліктілігін мынадай коэффициенттер деңгейінде ұстауға міндетті:

- негізгі капиталдың нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық шараларын ескере отырып есептелген кредиттік тәуекел дәрежесі, активтер, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелер бойынша мөлшерленген активтер, шартты және ықтимал міндеттемелер сомасына қатынасы (k1);
- 1 деңгейдегі капиталдың нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық шараларын ескере отырып есептелген кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтердің, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелердің сомасына қатынасы (k1-2);
- жалпы капиталдың нарықтық тәуекелді және операциялық тәуекелдің сандық шарасын (k2) ескере отырып есептелген кредиттік тәуекел дәрежесі, активтер, шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелер бойынша мөлшерленген активтер, шартты және ықтимал міндеттемелер сомасына қатынасы.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банкке қолданылатын коэффициенттердің деңгейлері:

	Консервациялық буферді ескере отырып		Консервациялық буферді есепке алмағанда	
	2020 ж.	2019 ж.	2020 ж.	2019 ж.
k1 – төмен емес	0.065	0.075	0.055	0.055
k1-2 – төмен емес	0.075	0.085	0.065	0.065
k2 – төмен емес	0.090	0.100	0.080	0.080

2019 жылдың 1 қазанынан бастап ҚРҰБ капиталдандыру нормативтеріне жаңа реттеуші буфер енгізді. Реттеуші буфер қарыз және дебиторлық берешек түріндегі банк активтерінің құнсыздануына арналған провизияларды қалыптастыру жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес есептелген провизиялар мен ХҚЕС және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасының талаптарына сәйкес Банктің бухгалтерлік есебінде қалыптастырылған және көрсетілген провизиялар (бұдан әрі - оң айырма) арасындағы оң айырманың тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал талаптар мен міндеттемелер сомасына қатынасы ретінде есептеледі.

2020 жылғы 1 маусымнан бастап Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі әлеуметтік-экономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету жөніндегі шаралар шеңберінде консервациялық буферге қойылатын талаптарды 2021 жылғы 1 маусымға дейінгі мерзімге 1% дейін төмендетті.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк k1, k1-2 және k2 капиталдандырудың барлық пруденциалдық нормативтерін орындады. Осы коэффициенттердің нақты мәндері: k1 – 0.021, k1-2 – 0.021 және k2 – 0.302 (2019 жылғы 31 желтоқсан: k1 – 0.100, k1-2 – 0.100 және k2 – 0.262).

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 13 қыркүйектегі № 170 "Пруденциалдық қалыптардың қалыптық және өзге де орындалуы міндетті нормалар мен лимиттерді маңызы мен есептеу әдістемелерін, белгілі бір күнге шекті банк капиталының мөлшерін және Ашық валюталық позицияларды есептеу қағидалары мен олардың лимиттерін белгілеу туралы" қаулысымен белгіленген талаптарға сәйкес есептелген 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктің меншікті капиталының мөлшері 252,512,250 мың теңгені (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 249,720,379 мың теңге) құрады. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бірінші деңгейдегі капитал мөлшері 100,775,697 мың теңгені құрады (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 95,097,739 мың теңге).

31 Кредит сипатындағы шартты міндеттемелер

Топтың кредит ресурстарын беру бойынша міндеттемелері бар. Бұл міндеттемелер мақұлданған кредит, кредит карталары бойынша лимиттер, сондай-ақ овердрафт түрінде кредит ресурстарын беруді қарастырады.

Топ қаржы кепілдіктерін береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Көрсетілген келісімдер міндеттемелердің лимиттерін белгілейді және әдетте, әрекет ету мерзімдері бес жылға дейін болады.

Топ қаржы кепілдіктерін, кредиттік баланстан тыс міндеттемелер мен аккредитивтер ұсыну кезінде клиенттерге кредит беру кезінде қолданылатын саясатты және тәуекелдерді басқару рәсімдерін қолданады.

Шартты міндеттемелердің шарттық сомалары бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетіледі. Кестеде көрсетілген кредит беру бойынша міндеттемелерге қатысты сомалар, көрсетілген міндеттемелердің толық орындалады деп жобаланғанын көрсетеді. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер контрагенттер шарттың талаптарына сәйкес өз міндеттемелерін орындай алмаған жағдайдағы есептік күнгі жағдай бойынша көрсетілуі мүмкін бухгалтерлік залалдың ең жоғарғы мәнін білдіреді.

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Шартқа сәйкес сомасы		
Кредит және кредит желілерін беру бойынша міндеттемелер	61,179,984	44,328,533
Қаржылық кепілдіктер	17,379,675	42,239,402
Аккредитивтер	405,493	23,195
	78,965,152	86,591,130
Шығындарға арналған бағалау резерві	(17)	(300,201)

Басшылық кредит және кредит желілерін беру бойынша міндеттемелер ағымдағы кредит портфелі бойынша жоспарлы өтеулерден алынған қаражат есебінен талап етілетін көлемде қаржыландырылады деп күтеді.

Көрсетілген міндеттемелер оларды ішінара немесе толық орындамай-ақ тоқтатылуы мүмкін. Сондықтан, жоғарыда көрсетілген міндеттемелер ақша қаражатының күтілетін жылыстауын білдірмейді.

Топ 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредит сипатындағы шартты міндеттемелері оның алдындағы кредит сипатындағы жалпы шартты міндеттемелердің 10%-нан асатын 1 клиенті бар (2019 жылы 31 желтоқсанда: 1 клиент). 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы міндеттемелердің көлемі 13,177,966 мың теңгені құрады (2019 жылы 31 желтоқсанда: 12.833.821 мың теңге).

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шартты міндеттемелер бойынша зияндарға арналған бағалау резервінің өзгеруі келесі кестеде келтірілген.

мың теңге

Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер

	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Жыл басындағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв мөлшері	234,670	-	65,531	300,201
1-сатыға ауыстыру	-	-	-	-
2-сатыға ауыстыру	-	45,265	(45,265)	-
3-сатыға ауыстыру	-	-	-	-
Зияндарға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(205,164)	(45,265)	(20,266)	(270,695)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	60	-	-	60
Еншілес кәсіпорынның шығуы	(13,343)	-	-	(13,343)
Бағамдық айырмалар және өзге де өзгерістер	(16,206)	-	-	(16,206)
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв мөлшері	17	-	-	17

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шартты міндеттемелер бойынша зияндарға арналған бағалау резервінің өзгеруі келесі кестеде келтірілген.

мың теңге

Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер

	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Жыл басындағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв мөлшері	19,534	-	1,014,551	1,034,085
1-сатыға ауыстыру	-	-	-	-
2-сатыға ауыстыру	-	-	-	-
3-сатыға ауыстыру	-	-	-	-
Зияндарға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	205,946	-	(949,020)	(743,074)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	9	-	-	9
Бағамдық айырмалар және өзге де өзгерістер	9,181	-	-	9,181
Жыл соңындағы жағдай бойынша болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв мөлшері	234,670	-	65,531	300,201

2020 жыл ішінде Топ жалпы сомасы 6,886,099 мың теңгеге (2019 жылы: 14,273,574 мың теңге), оның ішінде кейіннен кредиттік сапаның 1-сатысына жатқызылған – 6,881,053 мың теңге сомасына, 2-сатысына – 0 теңге сомасына, 3-сатысына – 5,046 мың теңге (2019 жылы: кредиттік сапаның 1-сатысына – 10,402,542 мың теңге сомасына, 2-сатысына – 198 мың теңге сомасына, 3-сатысына – 3,870,834) сомасына кепілдіктер берді. 2020 жылдың ішінде Топ жалпы сомасы 13,321,973 мың теңге (2019 жылы: 14,007,293 мың теңге) қаржы кепілдіктері бойынша шартты міндеттемелерді тануды тоқтатты, оның ішінде кредиттік сапаның 1-сатысына жатқызылғандар бойынша – 11,018,860 мың теңге, 2-сатысына – 2,048,204 мың теңге, 3-сатысына – 254,909 мың теңге (2019 жылы: кредиттік сапаның 1-сатысына жатқызылғандар бойынша – 8,390,988 мың теңге, 2-сатысына – 37,147 мың теңге, 3-сатысына – 5,579,158 мың теңге).

33 Шартты міндеттемелер

(а) Сақтандыру

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру қызметтерінің нарығы қалыптасу сатысында тұр және әлемнің басқа елдерінде кеңінен таралған сақтандырудың көптеген нысандарына Қазақстан Республикасында әзірше қол жеткізу мүмкін емес. Топ өзінің өндірістік ғимараттарын, қызметінің уақытша тоқтауына байланысты залалдардан, немесе апат не Топ қызметтерінің салдарының жылжымайтын объектісіне немесе қоршаған ортаға келтірілген зияндарға байланысты үшінші тараптар алдында туындаған міндеттемелерге қатысты сақтандыруды толық сақтай алмайды. Топтың барабар сақтандыруды жабу мүмкіндігі болмайынша белгілі бір активтерді жоғалту немесе бұзып алу қаупі бар, бұл Топтың қызметі мен шоғырландырылған қаржылық жағдайына біршама теріс әсерін тигізуі мүмкін.

(ә) Сот талқылаулары

Топ нарықта өз қызметін іске асыру барысында әртүрлі заң шағымдарымен кездеседі. Топ басшылығы сот талқылауы нәтижесінде пайда болған міндеттемелердің соңғы өлшемі (мұндайлар бар болған жағдайда) болашақта Топ қызметінің нәтижелері қаржы жағдайларына айтарлықтай теріс әсерін тигізбейді деп жобалайды.

(б) Шартты салықтық міндеттемелер

Қазақстан Республикасының салық жүйесі, біршама жаңа болса да, заң нормаларының, көбінесе айқын баяндалмайтын және қарама-қайшы болып келетін ресми түсіндірмелер мен сот шешімдерінің жиі өзгеруімен сипатталады, бұл әртүрлі салық органдарының оларды әр мағынада түсінуіне әкеп соқтырады, оның ішінде кірістерді, шығыстарды есепке алу тәртібі және ХҚЕС-қа сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептіліктің басқа да баптары қатысындағы пікірлеріне әсерін тигізеді. Салықтарды есептеудің дұрыстығы қатысында жүргізілетін тексерулермен ірі айыппұлдар салуға және пайыздар алуға құқығы бар, түрлі деңгейдегі реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңдегі салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі бес күнтізбелік жыл ішінде тексерілуі мүмкін, әйтсе де белгілі жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл жағдайлар Қазақстан Республикасындағы салықтық тәуекелдердің басқа елдердегіге қарағанда жоғары болуына әкеп соқтыруы мүмкін. Топ басшылығының пікірі бойынша, Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік құжаттардың және сот органдары шешімдерінің ресми түсіндірмелерін басшылықтың түсінуіне қарай салық міндеттемелері толық көрсетілді. Қалай десе де, тиісті органдар бұл ережелерді басқаша түсінуі мүмкін және де, егер олар өз жайғасымының дұрыстығын дәлелдей алса, бұл жәйт осы шоғырландырылған қаржылық есепке елеулі әсерін тигізе алады.

34 Байланысты тараптармен жасалған операциялар

(а) Бақылау қарым-қатынастары

«Еуразиялық қаржы компаниясы» АҚ Банктің Бас компаниясы («Бас компания») болып табылады. Бас компанияны жеке тұлғалар тобы, А.А.Машкевич мырза, П.К.Шодиев мырза, А.Р.Ибрагимов мырза бақылайды, олардың әрқайсысы 33.3% ие. Бас компания ашық қолжетімді болып табылатын қаржылық есептілігін ұсынады.

(ә) Директорлар кеңесі және Басқарма мүшелерінің және басқа негізгі басқарушы қызметкерлердің қатысуымен жасалған операциялар

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін «Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар» бабына кіргізілген сыйақының жалпы мөлшері келесі түрде берілуі мүмкін:

	2020 ж. мың тенге	2019 ж. мың тенге
Директорлар кеңесінің мүшелері	355,225	386,167
Басқарма мүшелері	881,560	858,161
Басқа негізгі басқарушы қызметкерлер	1,116,480	908,029
	2,353,265	2,152,357

Көрсетілген сомаларға Директорлар кеңесінің, Басқарма мүшелерінің және басқа негізгі басқарушы қызметкерлердің ақшалай емес сыйақылар кіреді.

2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттардағы қалдықтар және Директорлар кеңесінің, Басқарма мүшелерімен және басқа негізгі басқарушы қызметкерлермен жасалған операциялар бойынша орташа сыйақы мөлшерлемесі келесіні құрады:

	2020 ж. мың теңге	Сыйақының орташа келісім- шарттық мөлшерле- месі, %	2019 ж. мың теңге	Сыйақының орташа келісім- шарттық мөлшерле- месі, %
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп				
АКТИВТЕР				
Клиенттерге берілген кредиттер	30,956	8.33	15,206	8.27
Клиенттерге берілген кредиттер (болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв)	(818)		(401)	-
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	25,140,822	6.63	15,381,118	5.42

Директорлар кеңесі, Басқарма мүшелерімен және басқа негізгі басқарушы қызметкерлермен 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы жасалған операциялар бойынша пайда немесе зиян құрамына жатқызылған сомалар келесі түрде берілуі мүмкін:

	2020 ж. мың теңге	2019 ж. мың теңге
Пайда немесе зиян		
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	1,195	2,013
Пайыздық шығыстар	(973,993)	(762,947)
Комиссиялық кірістер	771	304
Борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған (зияндар) / Зияндарды қалпына келтіру	(373)	107

(б) Байланысты басқа тараптармен жасалған операциялар

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттардағы қалдықтар және орташа келісімшарттық сыйақы мөлшерлемесі, сондай-ақ 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланысты басқа тараптармен жасалған операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян келесіні құрады:

2020 жылғы 31 желтоқсан	Бас компания		Бас кәсіпорынның басқа еншілес компаниялары		Байланысты басқа тараптар *		Барлығы мың теңге
		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,	
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп							
АКТИВТЕР							
Клиенттерге берілген кредиттер							
- теңгеде	-	-	-	-	3,656,119	15.04	3,656,119
- АҚШ долларында	-	-	-	-	45,955,849	4.61	45,955,849
Клиенттерге берілген кредиттер (болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв)	-	-	-	-	(685,300)		(685,300)
Басқа да активтер							
- теңгеде	-	-	89,860	-	1,806	-	91,666
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Клиенттердің шоттары мен депозиттері							
- теңгеде	135,284	8,50	2,583,175	10.94	17,379,601	4.04	20,098,060
- АҚШ долларында	-	-	8,736,069	1.50	193,708,716	0.22	202,444,785
- басқа валюталарда	-	-	1,788,728	0.02	1,700,687	0.04	3,489,415
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар							
- теңгеде	-	-	27,122	8.00	-	-	27,122
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар							
- теңгеде			27,227	8.10	-		27,227
Басқа да міндеттемелер	-	-				-	
- теңгеде	-	-	376,577	-	188,724	-	565,301
- АҚШ долларында	-	-	-	-	-	-	

2020 жылғы 31 желтоқсан	Бас компания		Бас кәсіпорынның басқа еншілес компаниялары		Байланысты басқа тараптар *		
	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі,		
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмаған баптар							
Берілген кепілдіктер	-		-		45,427		45,427
Алынған кепілдіктер	-		-		11,982,469		11,982,469
Аккредитивтер	-		-		405,493		405,493
Пайда/(зиян)							
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	-		-		1,387,657		1,387,657
Пайыздық кірістер өзге де	-		-		634,549		634,549
Пайыздық шығыстар	(74,246)		(1,162,004)		(2,432,426)		(3,668,676)
Комиссиялық кірістер	874		3,337,156		530,064		3,868,094
Комиссиялық шығыстар	-		(2,888)		(22,088)		(24,976)
Өзгеруі кезеңдегі пайда немесе зиянның құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түскен таза пайда	-		-		18,089		18,089
Шетел валютасымен операциялардан таза зиян	2		(160,375)		(8,921,878)		(9,082,251)
Борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған зияндар	-		-		(2,649,994)		(2,649,994)
Өзге жалпы және әкімшілік шығыстар	-		(66,865)		(191,930)		(258,795)

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттардағы қалдықтар және орташа келісімшарттық сыйақы мөлшерлемесі, сондай-ақ 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланысты басқа тараптармен жасалған операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян келесіні құрады:

2019 жылғы 31 желтоқсан	Бас компания		Бас кәсіпорынның басқа еншілес компаниялары		Байланысты басқа тараптар *		Барлығы мың теңге
	Сыйақының орташа келісім-шарттық мөлшерлемесі,		Сыйақының орташа келісім-шарттық мөлшерлемесі,		Сыйақының орташа келісім-шарттық мөлшерлемесі,		
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп							
АКТИВТЕР							
Клиенттерге берілген кредиттер							
- теңгеде	-	-	-	-	4,767,754	13.84	4,767,754
- АҚШ долларында	-	-	-	-	49,151,704	4.87	49,151,704
- басқа валюталарда	-	-	-	-	-	-	-
Клиенттерге берілген кредиттер (болжалды кредиттік зияндарға арналған резерв)	-	-	-	-	(1,328,316)	-	(1,328,316)
Басқа да активтер							
- теңгеде	-	-	253,146	-	17,697	-	270,843
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Клиенттердің шоттары мен депозиттері							
- теңгеде	116,982	6.99	6,217,328	11.13	31,372,286	6.39	37,706,596
- АҚШ долларында	-	-	2,193,923	1.37	114,898,731	1.24	117,092,654
- басқа валюталарда	-	-	517,340	3.17	2,463,518	4.19	2,980,858
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар							
- теңгеде	-	-	12,229,207	8.49	-	-	12,229,207
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар							
- теңгеде	-	-	23,215	6.40	-	-	23,215
Басқа да міндеттемелер							
- теңгеде	-	-	425,926		1,083	-	427,009
- АҚШ долларында	-	-	-		9,036	-	9,036

2019 жылғы 31 желтоқсан	Бас компания		Бас кәсіпорынның басқа еншілес компаниялары		Байланысты басқа тараптар *		
	Сыйақының орташа келісім-шарттық мөлшерлемесі,		Сыйақының орташа келісім-шарттық мөлшерлемесі,		Сыйақының орташа келісім-шарттық мөлшерлемесі,		
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмаған баптар							
Кредиттер мен кредит желілерін беру жөніндегі міндеттемелер	-		-		1,178,986		1,178,986
Берілген кепілдіктер	-		-		120,569		120,569
Алынған кепілдіктер	-		-		3,864,472		3,864,472
аккредитивтер	-		-		14,793		14,793
Пайда/(зиян)							
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	-		-		1,645,485		1,645,485
Басқа да пайыздық кірістер	-		-		813,151		813,151
Пайыздық шығыстар	(232,924)		(2,156,415)		(3,625,706)		(6,015,045)
Комиссиялық кірістер	799		1,315,813		590,808		1,907,420
Комиссиялық шығыстар	-		(4,378)		(1,711)		(6,089)
Өзгеруі кезеңдегі пайда немесе зиянның құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түскен таза пайда	-		-		61,579		61,579
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан түскен таза пайда	-		123,862		2,336,068		2,459,930
Басқа да операциялық шығыстар	-		-		-		-
Борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған шығындар	-		-		(351,998)		(351,998)
Өзге жалпы және әкімшілік шығыстар	-		(91,776)		(167,433)		(259,209)

* Өзге байланысты тараптар Бас компанияның акционерлері бақылайтын компаниялардан тұрады.

Таза баланстық құны 51,710,866 мың теңге болатын байланысты тараптарға берілген кредиттер, (2019 жылғы 31 желтоқсан: 51,652,416 мың теңге) жер учаскелерімен, жылжымайтын мүлікпен, кепілдіктермен, жылжымалы мүлікпен және құны артық қамтамасыз етуді есепке алмай, осы кредиттердің баланстық құнын едәуір дәрежеде жабатын өзге де қамтамасыз ету түрлерімен қамтамасыз етілді. Байланысты тараптарға берілген кредиттердің қалған сомасы қамтамасыз етілмеген.

Берілген кредиттерді қамтамасыз ету ретінде алынған кепілдіктердің қолданылу мерзімінің аяқталуы осы кредиттерді өтеу мерзіміне байланысты.

35 Қаржылық активтер мен міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулері**(а) Есептік жіктеулер мен әділ құны**

Келесі кесте 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

	Өзгерістері кезең ішінде пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын	Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
мың теңге					
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	-	-	305,893,609	305,893,609	305,893,609
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны					
бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,058	-	-	2,058	2,058
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	-	94,084,577	-	94,084,577	94,084,577
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	42,847,205	42,847,205	42,847,205
Клиенттерге берілген кредиттер			-		-
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер	4,608,253	-	167,254,798	171,863,051	173,076,424
Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер	-	-	390,569,806	390,569,806	370,643,810
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін инвестициялар			-		-
Мемлекеттік облигациялар	-	-	118,178,369	118,178,369	120,153,076
Даму банктерінің облигациялары			9,951,123	9,951,123	10,067,027
Корпоративтік облигациялар	-	-	16,972,867	16,972,867	17,041,852
Басқа қаржылық активтер	-	-	15,299,618	15,299,618	15,299,618
	4,610,311	94,084,577	1,066,967,395	1,165,662,283	1,149,109,256
Банктердің шоттары мен депозиттері	-	-	862,012	862,012	862,012
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	-	-	1,139,662	1,139,662	1,204,349
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	952,874,394	952,874,394	963,174,618
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	10,147,295	10,147,295	9,522,658
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	66,629,479	66,629,479	67,037,076
Басқа да тартылған қаражат	-	-	27,335,218	27,335,218	27,335,218
Басқа қаржылық міндеттемелер	-	-	19,558,687	19,558,687	19,558,687
	-	-	1,078,546,747	1,078,546,747	1,088,694,618

Келесі кесте 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Өзгерістері кезең ішінде пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын	Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	-	-	225,759,408	225,759,408	225,759,408
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	-	103,781,483	-	103,781,483	103,781,483
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	-	5,549,167	5,549,167	5,549,167
Клиенттерге берілген кредиттер					
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер	8,079,667	-	174,633,582	182,713,249	182,987,358
Бөлшек клиенттерге берілген кредиттер	10,313	-	462,064,444	462,074,757	446,830,265
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін инвестициялар					
Мемлекеттік облигациялар	-	-	23,302,641	23,302,641	24,540,170
Корпоративтік облигациялар	-	-	5,540,995	5,540,995	5,735,007
Басқа қаржылық активтер	-	-	13,095,589	13,095,589	13,095,589
	8,089,980	103,781,483	909,945,826	1,021,817,289	1,008,278,447
Банктердің шоттары мен депозиттері			1,376,777	1,376,777	1,376,777
Клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері	-	-	799,376,578	799,376,578	816,309,699
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	32,043,765	32,043,765	31,351,784
Реттелген шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	63,437,257	63,437,257	63,078,287
Басқа да тартылған қаражат	-	-	33,571,380	33,571,380	33,571,380
Басқа қаржылық міндеттемелер	-	-	15,817,972	15,817,972	15,817,972
	-	-	945,623,729	945,623,729	961,505,899

Әділ құнды бағалау активтерді сату кезінде алынатын және бағалау күнгі нарыққа қатысушылар арасындағы ұйымдастырылған нарықта іске асатын операциялар жағдайында міндеттемелерді беру кезінде төленетін бағаны анықтауға бағытталған. Соған қарамастан белгісіздік факторын, сонымен қатар қолданылатын көзқарастардың субъективтілігін пен есепке ала отырып, әділ құн активтерді тез арада сатылатын құн, ал міндеттемелер – реттелген болып қарастырылмауы тиіс.

Әділ құнын бағалау активті сату кезінде немесе бағалау күнгі нарық қатысушылары арасында ұйымдасқан нарықта жүзеге асырылатын операциялар талаптарындағы міндеттемелерді беру кезінде төленетін бағаны анықтауға бағытталған. Қаржылық құралдардың барлығы үшін Топ әділ құнды бағалау әдісін қолдана анықтайды.

Бағалау әдістерінің мақсаты активтерді сату кезінде алынатын және бағалау күнгі нарыққа қатысушылар арасындағы ұйымдастырылған нарықта іске асатын операциялар жағдайында міндеттемелерді беру кезінде бағаға әсер ететін әділ құнды бағалау тәсілдерінің жетістігі болып табылады.

Бағалау әдістеріне осы ағымдағы сәтке таза жеткізілген құн мен ақшалай қаржы ағынын дисконттау, таныс нарықтық баға белгілеуге қатысты ұқсас құралдармен салыстыру үлгілері, сондай-ақ басқа да баға белгілеу үлгілері кіреді. Бағалау үшін қолданылатын талқылау мен мәліметтерге тәуекелсіз және базалық пайызсыз мөлшерлемелер, кредит спрэдтері және дисконттық мөлшерлемені бағалау үшін пайдаланылатын басқа да түзетулер, акциялар мен облигациялардың бағасын белгілеу және валюта бағамдары кіреді. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушыларымен анықталатын есеп берілетін күнгі жағдай бойынша қаржы құралдарының құнын көрсететін әділ құнды анықтауға бағытталған.

Топ стандартты және барынша қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын анықтау үшін пайыздық және валюталық своп тәрізді жалпыға қолжетімді нарықтық деректерді ғана қолданатын және басшылықтың пайымдауын немесе бағалауын қажет етпейтін бағалаудың кеңінен танылған үлгілерін пайдаланады. Бақыланатын баға белгілеулері мен бастапқы деректер, әдетте, борыштық және үлестік бағалы қағаздар, биржада айналымдағы туынды құралдар нарығында айналымдағы үлгілер үшін, сондай-ақ пайыздық своптар сияқты қарапайым биржадан тыс туынды қаржылық құралдары нарықта қолжетімді.

Аса күрделі құралдар үшін Топ бағалаудың меншік үлгілерін пайдаланады. Кейбір немесе барлық аса мәнді деректер осы үлгілерде пайдаланылатын кейбір немесе барлық маңызды деректер жалпыға бірдей қолжетімді нарықтық деректер болмауы мүмкін және нарықтық баға белгілеулердің немесе мөлшерлемелердің туындылары, немесе талқылаулар негізінде қалыптастырылған бағалар болып табылады. Құралдардың мысалы бақыланбайтын нарықтық деректерге қолдануда активті нарығы жоқ кейбір кредиттер және бағалы қағаздарға негізделген баға болуы мүмкін.

Келесі жорамалдарды басшылық қаржылық құралдарының әділ құнын бағалау үшін пайдаланады:

- корпоративтік клиенттерге берілген кредиттерден және жеке клиенттерге берілген кредиттерден болашақтағы ақша қаражатының ағынын дисконттау үшін сәйкесінше, 4.70 – 12.20% және 14.90 – 27.65% дисконттау мөлшерлері қолданылды (2019 жылғы 31 желтоқсан: сәйкесінше 4.40 – 13.60% және 6.00 – 27.98%);
- корпоративтік және жеке клиенттердің ағымдағы шоттары мен депозиттері бойынша болашақтағы ақша қаражатының болжамды ағынын есептеу үшін сәйкесінше, 0.40 – 7.30% және 1.00 – 9.20% дисконттау мөлшерлері қолданылды (2019 жылғы 31 желтоқсан: сәйкесінше 0.80 – 7.40% және 1.40 – 8.80%);
- шығарылған борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын белгілеу үшін бағасы белгіленген нарықтық құны қолданылады.

Әділ құнын бағалау тараптардың бір-біріне байланыссыз шын мәнінде осындай мәмілені жасауға тілек білдірген, жақсы мәліметтендірілгендердің арасында айырбасталуы мүмкін қаржылық құралдар бойынша аса нақты құнды анықтауға бағытталған. Алайда қазіргі кездегі бағалаудың айқын еместігі мен субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді тез арада сату немесе міндеттемелерді орындау мүмкін болатын құн ретінде қаралмауы тиіс.

(ә) Әділ құнды бағалау иерархиясы

Топ қаржы жағдайы жөніндегі шоғырландырылған есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнын көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін, әділ құнды бағалаудың төмендегі иерархиясын пайдалана отырып бағалайды:

- 1-деңгей: Бірдей қаржы құралдарына қатысты актив нарығында белгіленетін бағалар (түзетілмеген);
- 2-деңгей: Тікелей (яғни баға белгілеуде) немесе жанама (яғни баға белгілеуден шығатын деректер) қолжетімді нарықтық деректерге негізделген бағалау әдістері. Бұл санатқа мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдарға арналған активтік нарықта нарықтық баға белгілеу, активтік ретінде қаралмайтын нарықта бірдей немесе ұқсас құралдарға арналған нарықтық баға белгілеу немесе барлық пайдаланылатын деректер бақыланатын нарықтық деректерге тікелей немесе жанама негізделетін басқа да бағалау әдістері;
- 3-деңгей: Бақыланбайтын нарықтық деректерге негізделген бағалау әдістері. Бұл санатқа бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға елеулі әсер етеді. Бұл санатқа құралдар арасында айырманы көрсету үшін айтарлықтай бақыланбайтын баға белгілеуді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдарға арналған, баға белгілеуге негізделген құралдар кіреді.

Бұдан әрі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша иерархия деңгейінде көрсетілетін қаржы құралдарының талдауы көрсетілген:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- Туынды активтер	-	2,058	-	2,058
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері				
- Борыш құралдары және табыстылығы тіркелген басқа да құралдар	40,083,015	54,001,562	-	94,084,577
Клиенттерге берілген кредиттер	-	-	4,608,253	4,608,253
	40,083,015	54,003,620	4,608,253	98,694,888

Бұдан әрі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша иерархия деңгейінде көрсетілетін қаржы құралдарының талдауы көрсетілген:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері				
- Борыш құралдары және табыстылығы тіркелген басқа да құралдар	15,797,007	87,984,476	-	103,781,483
Клиенттерге берілген кредиттер	-	-	8,089,980	8,089,980
	15,797,007	87,984,476	8,089,980	111,871,463

Нарықтың төмен өтімділігі салдарынан, басшылық Қазақстан Қор биржасында бағалары белгіленген мемлекеттік бағалы қағаздарды қоса, актив нарығында баға белгілеу қиын деп есептейді. Тиісінше, 2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, осы қаржы құралдарының әділ бағалау құны қадағаланатын нарықтық деректерді пайдалануға байланысты бағалау әдістерінің нәтижелеріне негізделген.

Бастапқы тану кезінде бақыланбайтын бағалау мәндерінің арасындағы айырмашылық

Көптеген жағдайларда бағалау әдістері негізделген барлық елеулі бастапқы деректер, мысалы, валюта нарығындағы ұқсас мәмілелер бойынша ақпаратқа сүйене отырып, толық қолжетімді болып табылады. Барлық бастапқы деректер байқалатын болып табылмайтын жағдайларда, мысалы, есепті күнгі жағдай бойынша тәуекелдің ұқсас сипаттамаларымен байқалатын мәмілелер жоқ болуына байланысты Топ бағалау әдістерін пайдаланады, олар тек бақыланбайтын бастапқы деректерге, мысалы, негізінде жатқан белгілі бір қаржы құралдарының құбылмалылығына, мәмілелердің қолданылуын тоқтату кезеңдеріне қатысты күтулерге негізделеді.

Бастапқы тану кезінде бақыланбайтын бағалау мәндерінің арасындағы айырмашылық, жалғасы

Егер бастапқы тану кезінде әділ құн белсенді нарықтағы баға белгілеулермен расталмаған немесе тек байқалатын бастапқы деректер пайдаланылатын бағалау әдістеріне негізделмеген жағдайда, бастапқы тану кезінде әділ құн мен мәміле бағасы арасындағы кез келген айырма пайда немесе зиян құрамында дереу көрсетілмейді, ал болашақ кезеңдерге көшіріледі (3(г)(v) ескертуді қараңыз).

Бұдан әрі кестеде 2020 жылғы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы аяқталған жыл бойынша әділ құны бойынша иерархияның 3-деңгейіне жатқызылғандардың әділ құнын бағалау арасындағы тексеру берілген:

мың теңге	3-деңгей	
	Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	
	Клиенттерге берілген кредиттер	
	2020 ж.	2019 ж.
Жылдың басындағы қалдық	8,089,980.	12,583,315
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан таза пайда	13,968	69,918
Есептелген пайыздық кірістер	634,549	828,752
Бағамдық айырмалар мен басқа да өзгерістер	710,606	(64,456)
Берілген кредиттер	-	168,470
Өтеу	(4,840,850)	(5,496,019)
Жылдың аяғындағы қалдық	4,608,253	8,089,980

Клиенттерге берілген кредиттердің әділ құнын анықтау үшін басшылық АҚШ долларындағы ақша ағындары үшін 7.48% мөлшерлемесін (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 10,93%) пайдаланды.

Топ оның әділ құнын бағалау дәлме-дәл болып табылады деп пайымдау фактісіне қарамастан әртүрлі әдістемелер мен пайымдауларды қолдану әділ құнды әртүрлі бағалауға алып келуі мүмкін.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, егер ақша ағындарына қолданылатын сыйақы мөлшерлемесі 1% ұлғайған/(азайған) болса, онда клиенттерге берілген, әділ құнды бағалау иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылатын кредиттердің әділ құны (төмендеген)/(40,631)/41,397 мың теңгеге ұлғайар еді (2019 жылғы 31 желтоқсанда: (118,362)/121,218 мың теңге).

36 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2021 жылғы 3 ақпанда "Еуразиялық банк" АҚ бенефициарлық меншік иелерінің бірі Алиджан Ибрагимов қайтыс болды. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мұраны қабылдау мерзімі мұра ашылған күннен бастап алты айды құрайды. 2021 жылдың наурызында Банктің директорлар кеңесінің мүшесі Алиджан Ибрагимовтың ұлдарының бірі Шухрат Ибрагимов ERG компаниялар тобының Менеджерлер кеңесіне сайланды және Қазақстандағы топтың барлық активтерінде Алиджан Ибрагимов мырзаның отбасы мүдделерінің өкілі болды.